

Benka Gyula Evangélikus
Angol Két Tanítási Nyelvű
Általános Iskola, Óvoda és
Alapfokú Művészeti Iskola

OM: 028287

Pedagógiai Program 2025

Készítette:
Molnár Eteléné
főigazgató

***„Bölcsesség által építetik a ház, és értelemmel
erősítetik meg!”***

(Péld 24,3)

A Benka Gyula Evangélikus
Angol Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és
Alapfokú Művészeti Iskola
módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt
Pedagógiai programja és helyi tanterve

Érvényes: 2025. szeptember 1-től

Molnár Eteléné
főigazgató

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	3
1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önzonosságunk	4
1.2. Intézménytörténet, névadónk	5
1.3. Az intézmény alapító okirat szerinti adatai	7
1.4. Intézményünk jelene és jövője (jövőkép, küldetésnyilatkozat).....	7
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	10
2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	10
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	21
2.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	27
2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	36
2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	37
2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	41
2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	45
2.8. A szülő, a tanuló, az iskolai pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	45
2.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	51
2.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai	58
2.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok.....	60
2.12. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok	61
3. HELYI TANTERV	64
3.1. Az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv).....	66
3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	75
3.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei, a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	76
3.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	82
3.5. A választott kerettantervek által meghatározott, kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, csoportbontások és egyéb foglalkozások	86
3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetén a pedagógusválasztás szabályai	87
3.7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési rendszere	98
3.8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, az írásbeli, szóbeli gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, a magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	100
3.9. A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei	110
3.10. A tanulók jutalmazásának elvei	115
3.11. Az iskolai büntetések formái	117
3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	117
3.13. Tanulóink fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereink.....	119
3.14. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	119
3.15. Környezeti nevelés.....	120
3.16. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	134

4. ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	140
5. Alapfokú művészetoktatás pedagógiai programja.....	236
6. A nevelési - oktatási intézményben lefolytatható szakmai ellenőrzések szabályai.....	247
7. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	247
8. Mellékletek.....	249
8.1. 1. számú melléklet Legitimációs záradék	250
8.2. 2. számú melléklet Alapító okirat	252
8.3. 3. számú melléklet Személyes és társas kompetenciák mérése.....	261

1. BEVEZETÉS

Jelen dokumentum egy többcélú, közös igazgatású intézménynek a pedagógiai stratégiai terve, amely hosszú, illetve középtávra határozza meg az intézményben folyó nevelés – oktatás rendszerét, céljait, feladatait és tevékenységeit.

Jogsabályi háttér

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban (Nkt.) 26. §-a értelmében a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el. Egyházi intézmény lévén az Igazgatótanács támogató határozata utána a pedagógiai programot a Nevelési és Oktatási Bizottság véleményezi, és állást foglal annak szakmaiságáról. Az Országos Presbitérium jóváhagyásával válik érvényessé. Az iskola pedagógiai programját, vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

Az iskolák pedagógiai programjának tartalmi elemeit az Nkt. és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. §-a határozza meg. Ennek értelmében az iskolák pedagógiai programja két részből áll: a nevelési programból és a helyi tantervből. A kettő együtt határozza meg az iskolában folyó nevelő és oktató munka minden lényeges elemét és teszi lehetővé a szülők és tanulók tájékoztatását.

E dokumentum az alábbi hatályos jogszabályok alapján készült:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és módosításai
- 229/2012. (VIII.28). Kormányrendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 30.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról és annak végrehajtásáról a 401/2023. (VIII. 30) Kormányrendelet
- 5/2020. (I.31.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei, különösen a 2005. év VIII. törvény

1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önazonosságunk

„Az Úr szeretetével tele van a föld.”

(Zsolt, 33,5)

Mi, akiket Isten kegyelme szabadabbá tett, Jézus Krisztusban élő közösség vagyunk, és közösen munkálkodunk egy igazságos, megbékélt és Istenben összhangra lelt világért.

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztán kegyelemből megbocsátotta minden vétünköt, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés újra vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabadabbá tett bennünket arra, hogy felebarátainkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtésvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírása, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztyén egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztyének közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

Intézményünk világnézetileg elkötelezett. Működésének kereteit – az állami elvárásoknak törvényeknek megfelelően – keresztyén értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg, mely a közoktatási intézmények célját a következők szerint fogalmazza meg:

„Az intézményvezető felelősséggel tartozik az intézmény fenntartójának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, hogy az általa vezetett intézmény az egyházi és állami törvények szerint, a Magyarországi Evangélikus Egyház erkölcsi értékrendjének szellemében működjék.” (2005. évi MEE VIII. tv. 19. § (1) bek.)

1.2. Intézménytörténet, névadónk

Intézményünk névadójának Benka Gyula lelkes tanárt, iskolaalapítót választottuk, aki megmutatta azt az utat, hogyan kell egy embernek élni. Pedagógiai kiválósága, lángoló hazaszeretete, a közjóért való áldozatkészsége, önzetlensége példa mindannyiunk számára. Isten nagy tehetséggel megáldott kiváltságos szülöttje, aki lelkének gazdag kincseit dúsan osztogatta, ezért maradt Ő mindig a leggazdagabb.

A szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola egyike a város iskolatörténeti hagyományokkal rendelkező iskoláinak. A várostörténeti kutatások az 1862-63-as évet említik az iskola megalapításának. Helyi kezdeményezésre társulatot alapítottak egy leánynevelő intézet fenntartására, melynek Benka Gyula lelkes-tanár alapító tagja volt. Államilag elfogadottá - iskolaépülettel és tárgyi feltételekkel ellátva - 1894-től dokumentálják a korabeli írásos anyagok. 1948-ig mint polgári leányiskola működött. 1948-ban államosították az intézményt, mely 1. Sz. Általános Iskola néven működött tovább. 1962-től már vegyes osztályokat is indítottak az addig csak leányképzéssel foglalkozó iskolában. 1996-ban az iskolaalapító Benka Gyula nevét vette fel az intézmény. Iskolánk 1999. augusztusától 2000. júliusáig az integrált Szarvas Város Általános Iskolája tagintézménye.

A rendszerváltást követően a szarvasi Evangélikus Egyházközségek Presbitériumai elhatározták az államosított épületek visszaigénylését, s ezután az egyházi nevelés-oktatás beindítását.

Szarvas Bacsó Béla utca 13. sz. alatti épületet az Evangélikus Egyházközség kártalanítás során vette tulajdonába. A működő óvoda 1997-től egyházi fenntartásúvá vált, három csoporttal. Az Evangélikus Egyházközségek csereingatlanaként a Benka Gyula Általános Iskola Szarvas, Kossuth u. 17. sz. alatti épületének tulajdonjogát kapták meg, melyben 2000.szeptember 1-től felmenő rendszerben megkezdheték a nevelő – oktató munkát.

2012/2013-as nevelési évtől az intézmény egy új óvodai telephellyel bővült az intézményi integráció következtében. Tizenhárom év elteltével a „Napfény” Evangélikus Kézműves Óvoda közössége színesíti intézményüket. Az óvoda épülete 1973-ban épült városi összefogással. Az eredetileg háromcsoportos óvoda jelenleg két csoporttal működik.

2013/2014-es nevelési évtől az intézmény újabb óvodai telephellyel bővült. Szarvas Város Önkormányzata tulajdonában lévő Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1. sz. alatti ingatlan a DAOP-4.2.1-11. számú pályázat keretében került felújításra. A Magyarországi Evangélikus Egyház kivett óvodaként, feladatátvállalással, együttműködési megállapodás keretében látja az óvodai telephelyen a gyermekek nevelését.

2014/2015-ös tanévtől intézményünkben angol-magyar két tanítási nyelvű képzésben vehetnek részt tanulóink első osztálytól felmenő rendszerben.

2018/2019-es tanévtől bevezetésre került a Sakkipalota képességfejlesztő program az általános tantervű osztályokban.

A 2019/2020-as nevelési évtől intézményünk alapfeladata alapfokú művészetoktatással bővült. A táncművészet ágon belül a néptánc tanszak indult azzal a céllal, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítsük a tanulóinkban.

Óvodáink

Az Óvodai ellátás három telephelyen biztosított:

- Bacsó Béla utca 13-15.
- Damjanich u. 116.
- Zöldpázsit u. 4/1.

Az óvodai telephelyek bemutatása

Evangélikus óvodánk három, telephelyen működik, ami ökumenikus nyitottságú egyházi intézmény. Óvodásaink nevelését a keresztyén értékrend hatja át. Fontosnak tartjuk az érzelmi, lelki nevelést. Óvodásaink személyiségének harmonikus fejlesztését a szülőkkel karöltve valósítjuk meg. Óvodánkban a jelentkezés a város egész területéről történik, felekezeti hovatartozás nélkül.

Bacsó Béla utcai telephely bemutatása

Az óvoda épületében 3 csoport működik. Olyan családok gyermekeit várjuk, akik elfogadják óvodánk keresztyén erkölcsi értékek szerinti nevelését és segítenek annak megvalósításában. Csoportszobák, a mosdók felújítottak, korszerűek. Udvarunk örömteli élettér a gyermekek számára, ahol napról napra rácsodálkozunk a természet szépségeire: virágos kertet, és bogártanyát alakítottunk ki. Az udvaron található eszközök biztosítják a játék lehetősége mellett a gyermekek mozgásigényének kielégítését is. Az udvar, valamint ezen eszközök bővítése folyamatos. Örökös Zöldóvoda cím viselésére jogosult.

Damjanich úti telephely bemutatása

Ez a telephely a város szélén épült, a környező tanyákról és a Vásártéri lakótelepről, Szentesi útról, Rózsa Ferenc utcából, Szentesi úti Lakóparkból érkeznek hozzánk a gyerekek. Fontosnak tartjuk a felnőtt és a gyermek sokszínű együttműködését, a játék elsődlegességét, az élményt nyújtó programok szervezését – kirándulások, kiállítás és színházlátogatások – változatos tevékenységek, esztétikus, ingergazdag környezet biztosítását. Mindezek megvalósítására törekszik óvodánk valamennyi munkatársa és partnere. Az udvar a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgáló játszótéri eszközökkel felszerelt, melyek biztosítják egészségük megőrzését, testi fejlődésüket.

Zöldpázsit úti telephely bemutatása

A teljesen új épület csendes, nyugodt, meghitt környezetben helyezkedik el, amelyben tágas, hangulatos jól felszerelt, világos csoportszobák, és sok-sok fejlesztőjáték várja a gyerekeket. Esztétikus, ingergazdag környezetben igyekszünk nevelni a gyerekeket. Mindezt a játékközpontúság köré kívánjuk felépíteni. Az óvodapedagógusok a keresztyén pedagógus értékrendet képviselve foglalkoznak a gyermekekkel. A só szoba az egészség megőrzésére ad alkalmat. Zöldóvoda címet már kétszer sikeresen nyerte el.

1.3 Az intézmény alapító okirat szerinti adatai

1. sz. melléklet

1.4. Intézményünk jelene és jövője (jövőkép, küldetésnyilatkozat)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, ha megöregszik sem tér el attól.”
(Péld. 22,6)

Az intézmény alapfokú nevelési oktatási intézmény, mely óvodai, általános iskolai és művészeti nevelést foglal magában. Intézményünkben magas szintű nevelés, oktatás folyik.

Egyházunkat megbecsülő, az idegen nyelvek iránt nyitott, természettudományos ismeretekkel rendelkező, önmagukért és környezetükért felelősséget vállaló demokratikus elveket valló családoknak ajánljuk iskolánkat, példát mutatva az európai szellemiség, az erkölcsben élő magyarság hagyományából, értékeiből.

Törekszünk arra, hogy kreatív, egészségüket megőrző, a szabadidejüket tartalmasan eltöltő gyermekeket neveljünk.

A környezetvédelem kimagasló helyet foglal el nevelő munkánk során, teremtett világunk, a természet óvására, védelmére, az egyének, és a közösségek felelősségének fontosságára tanítjuk gyermekeinket.

Gazdag programokkal, tevékenységformákkal segítjük a növendékeket, hogy a mindennapjaikat kulturális tudatosság jellemezze.

Biztosítunk úszást, korcsolyázást, sítábort, nyári tábor, tömegsport foglalkozásokat, kihasználjuk a város lehetőségeiből adódó programokat, könyvtár, hangversenyek, mozi, koncertek, múzeumok, színházlátogatást. A fenti programok anyagi feltételeit a szülők biztosítják.

A művészeti alapiskolával hatékonyan együttműködünk. Intézményünkben is részesülhetnek *művészeti* képzésben (*néptánc tanszak*) az általunk nevelt, oktatott gyerekek, ahol *művészeti iskolai bizonyítványt* is szerezhhetnek. A hagyományörzés értékeit folyamatosan ápoljuk, a rendszeresen ismétlődő ünnepélyeink, évfordulókhoz kapcsolódó megemlékezéseink, rendezvényeink, a tudatosan kialakított szokások erősítik a magyarságtudatot, valamint az egyházi intézményhez tartozást. Fontosnak tartjuk, hogy az intézményi szintű rendezvényeink maradandó élményt nyújtsanak a gyerekeknek, vendégeknek, az intézmény nevelőtestületének, hatva az értelemre és az érzelemre egyaránt.

A hagyományos elvekre épülő színvonalas oktatás mellett az angol nyelv tanítása két tannyelvű programunkban kiemelt helyet kap. Az első évfolyamtól beszédcentrikusan bontott csoportban tanítjuk az angol nyelvet napi rendszerességgel és mellette legalább három tantárgyat angol nyelven oktatunk.

Intézményünk komfortját folyamatosan javítjuk, az esélyegyenlőség tárgyi feltételeinek biztosításához pályázatok segítségével kívánunk hozzájárulni. Továbbra is gondot fordítunk a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, a pedagógusok továbbképzésére, a szakvizsgák megszerzésére.

Az intézményben folyó minőségi munkát az intézményi/vezetői/pedagógus önértékelés folyamatos működtetésével biztosítjuk.

Valljuk, hogy a keresztyén nevelés akkor lesz eredményes, ha az intézményünkből olyan gyerekek kerülnek ki, akik ismerik és megtartják a társadalmi együttélés szabályait, akik türelmesek másokkal szemben, becsülik egyházukat, a magyar népet, történelmét. Tisztelik az

európai és más népek kultúráját, óvják teremett világunk kincseit, és megállják helyüket a munkavállalók világágában.

Meghatározó intézményünkben a jó légkör, ahol a nevelő, a gyermek, a szülő egyaránt jól érzi magát. Ezt tükrözi a kölcsönös érdeklődés, bizalom, hitelesség, egymás iránti szeretet.

Erősségünk a komplex személyiségfejlesztés, a személyes és társas kapcsolati kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése.

A kompetencia alapú oktatással olyan képességrendszer alakítunk ki, amely megerősíti az egész életen át tartó tanulás kompetenciájának megszerzését. A tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a tanulók érdeklődési körét, szem előtt tartva készítjük fel tanulóinkat a továbbtanulásra, a munkavállalói, vállalkozói kompetenciák megszerzésére.

A kommunikációs kompetenciák - mind anyanyelvi, mind idegen nyelvi - minél magasabb szintre való emelése a használható nyelvtudás megszerzésének alapja, amit a korai angol-magyar két tanítási nyelvű nevelés-oktatás megvalósításával és az idegen nyelv bontott csoportban történő oktatásával érünk el.

A matematika gondolkodási kompetencia fejlesztését erősíti a sakkjátékszór program bevezetése. A digitális kompetencia kiemelt feladattá vált, melyet a folyamatosan bővülő tevékenységformákkal, a programozás, a robotika, a digitális eszközökkel támogatott oktatási módszerek alkalmazásával oldunk meg a jól felszerelt számítógéptermeinkben.

Nevelési programunk az életkori sajátosságokat figyelembe véve olyan közösségeket alakít ki, ahol egymás segítése, mások véleményének tiszteletben tartása, az egymáshoz való alkalmazkodás, a kulturált kommunikáció, a csapat szellem a természetes a keresztyén közösségi élet, gyülekezeti lét megtapasztalásával.

Az intézmény pedagógusainak személyisége, viselkedése, külső megjelenése, szavainak és tetteinek összhangja az egyik legmeghatározóbb minta. Személyes példaadással neveljük tanítványainkat, derűs keresztyén világszemlélettel, hogy legyen erejük és bátorságuk az új és meglepő élethelyzeteket is helyesen kezelni, az emberi jogok tiszteletben tartásával. Hisszük, hogy a fiatalok tőlünk kikerülve ép gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek lesznek, akik fegyelmezett, kötelességtudó, becsületes és hasznos polgárai lesznek egyházainknak és hazánknak.

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola fő feladata, hogy minden gyermeket az érvényes állami közoktatási, valamint Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeiben megfogalmazott oktatási célkitűzéseknek megfelelően oktassa.

A Bibliai alapra épített tanítás a gyermekekkel való mindennapos foglalkozás erősíti mindnyájunkban a keresztyén értékek elfogadását és gyakorlását. A személyre szóló szeretetteljes bánásmód, a következetesség, a türelem, a hitelesség, az egymás iránti szeretet példájával, a családokat segítve, velük összefogva neveljük a ránk bízott gyermeket.

Pedagógusaink elkötelezett, hivatásukat szerető emberek, munkaköri kötelezettségeiken túl nagyon sokat tesznek az óvodáért, iskoláért, a gyermekekért.

Kiemelt feladatunk a minőség érvényesítése a nevelésben és oktatásban. Minőségi munkával, a minőségi tanulás eszközeivel, a minőségi életre való felkészítés a célunk. Ez a törekvés gyermek és felnőtt számára egyaránt fontos.

Intézményünk megfelel mind a referencia, mind a tehetségpont, mind az Örökös ÖKO-Iskola minősítésnek.

A három óvodai telephelyünk szakmai programjában kiemelt szerepet kap az együttműködés, szakmai egymásra épülés, az óvoda és általános iskola közötti kapcsolat erősítése. A városban egyházi intézményként működő általános iskolától jogosan várja el az egész település és vonzáskörzete az ide irányuló beiskolázási igények teljesítését. Ebből adódóan intézményünknek felmenő rendszerben eleget kell tennie a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének, oktatásának, valamint a kiemelkedő tehetségek kibontakoztatásának, továbbfejlesztésének és a tehetséggondozásnak.

Tanulóink nagy számban igénylik, és szívesen vesznek részt az intézmény tanóráin kívüli, személyiségüket sokoldalúan formáló programjainkban. Visszahúzó, passzív, vagy éppen hiperaktív, kudarcot-kudarca halmozó gyermekeknél általában fellelhető a hátrányos családi háttér.

Az óvodai nevelés során a gyermekeket alkalmassá tesszük az iskolai életre. Az általános iskolában a tanulók felkészítése a társadalmi életbe való beilleszkedésre, önálló életvezetésre, továbbtanulásra kiemelt feladatunk. Célunk, hogy tanulóink az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz végére felkészüljenek a továbbtanulásra. Képességeik úgy fejlődjenek, hogy a kompetenciaméréseken képességüknek megfelelően teljesítsenek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődéséhez több tanórán kívüli lehetőséget biztosítunk.

A két tanítási nyelvű oktatás bevezetését intézményünkben a nyelvpedagógiai, társadalom – oktatáspolitikai okok valamint a helyi adottságok egyaránt alátámasztják. A nyelvpedagógiai szempontból a két tanítási nyelvű oktatás biztosítja a legmegfelelőbb intézményes keretet az általános iskolai korosztály életében. Azért, mert nem elkülönített nyelvi formákat, hanem nyelvi tartalmakat közvetít tantárgyi kontextusban. A hazai két tanítási nyelvű programok eredményeit látva döntött a nevelőtestület a program bevezetése mellett.

Döntésünket befolyásolta az Oktatási Minisztérium 2000 őszén közzétett nyelvpolitikai programja, mely tartalom alapú idegen nyelvi oktatást szorgalmaz minden nyelvi szinten.

A korai nyelvvoktatás elkezdődik már az óvodás korú gyermekek fejlesztésekor. Az érdeklődés fenntartását, az elsajátított és alkalmazott angol nyelvismeret folyamatosságot biztosította a két tanítási nyelvű program bevezetése.

Az alapfokú művészeti iskola néptánc tanszak bevezetése erősíti a tanulók magyarságtudatát, fogékonnyá teszi őket népünk, kultúránk hagyományainak megismerésére, gyakorlására.

Tantestületi közösségünk felkészült az egyházi óvodai és iskolai nevelési, oktatási feladatokra. A lelki elmélyülést és erősítést segíti a lelkészek szolgálata.

Nevelőink a következő eszközzel vállalják egyházi intézményi szolgálatukat:

Én esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság, egy igaz Isten, hogy az Evangélikus Általános Iskolánkban betöltött tisztségemben a törvényes rendet megtartom és megtartatom. Egyházi főhatóságomat tiszteltben tartom, iskolánk belső békéjét őrzöm és építem, a keresztyén értékrendet elismerem és magamra nézve kötelezőnek tartom. A reám bízott gyermekek tudását gondosan gyarapítom és lelki életüket Isten igéjével építem. Nevelői hivatásommal járó feladataimat legjobb tudásom és képességem szerint hűségesen végzem el. Isten engem úgy segítjen. Ámen.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az evangélikus iskola teológiai-pedagógiai alapvetése

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló iskolánk fenntartásában és működtetésében. A Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában csak Krisztusra figyelő Isten-hitünk vezérelhet minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus iskola legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus iskolában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus iskolában alapvetően nem a teljesítmény határozza meg az egyes ember értékét. Személyes elköteleződésünk a ránk bízottak iránt nem függ elért tanulmányi eredményeiktől. Ebben az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának, az önálló döntésekre való nevelésnek, az igényes tanulmányi munka magas színvonalának kulcsát.

Ezért iskolánk arra törekszik, hogy megismerje és elfogadja tanulói teljes személyiségét, és lehetőségeinek távlatát szem előtt tartva végezze napi munkáját. Ennek érdekében a diák-tanár, diák-diák, szülő-tanár és tanár-tanár kapcsolat magas minőségére törekszünk. Figyelünk arra, hogy az oktatás minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson munkája végzéséhez és saját kiteljesedéséhez.

Ennek érdekében pedagógusaink elkötelezetten és egyénre szabottan támogatják a diákjaink fejlődését, személyiségük teljes megismerésére, képességeik kibontakoztatására törekszenek. Ezt segítik a tanórán és tanórán kívüli közösségi programok, tanulmányi kirándulások, témanapok/témahetek, kulturális és sportprogramok szervezése. A széles tárházú programok lehetőséget biztosítanak az új ismeretek szerzése és a meglévő ismeretek rendszerezése mellett a személyes és szociális kompetenciák, kapcsolatok, a diákok kommunikációs készségének fejlesztésére. A tanulók teljesítményét a képességeikhez mértén értékeltük. Az elmarasztalásban körültekintően járunk el.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus iskola szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában elsősorban nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli aktuális döntésekhez ragaszkodik, melyeket nem akar ettől független törvénné tenni. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni tanulóiban.

Ezért iskolánk olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a hit megerősödésére. Diszkréciót, védelmet, személyességet nyújtunk tanulóinknak a hit megélésére. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, iskolalelkészeink, tanáraink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

Ennek érdekében hiszünk a nyílt, őszinte kommunikáció erejében. A személyes lelkigondozás során alkalmat biztosítunk a támogató beszélgetésre. A lelkipásztori beszélgetésre a diákjaink szüleinek és iskolánk minden dolgozójának lehetősége van. Az iskolalelkész mellett az iskolai szociális segítő munkatárstól, de elsősorban a keresztény életet élő pedagógusoktól kérhetnek segítséget. A helyi gyülekezettel való szoros együttműködéssel, az ott végzett szolgáltatokkal a hitbeli megerősödéshez támogató közösséget biztosítunk.

A Biblia

Az evangélikus iskola a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtévői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós foglalkozást, a benne olvasottak aktuális megértését, hogy Isten ígéje szabjon irányt és mértéket gondolkodásának és cselekedeteinek.

Ezért iskolánk minden tanulót eljuttat a magabiztos bibliahasználat szintjére. Tanáraink a Bibliát a technikai használaton és tárgyi ismereteken messze túlmutató forrásként és alapként látatják, mely Krisztusra mutat, s melyen keresztül Isten keres minket.

Ennek érdekében az iskola rendszeresen biztosítja a hittanórákon túl azokat a spirituális alkalmakat, amelyeken Isten ígéje adhat biztos alapot életünk, kapcsolataink rendezéséhez, építi személyiségünket és erősítheti hitünket, közösségünket. A közeli Ótemplomban erre teret és időt kapunk, ami lehetőséget ad mind az iskolai alkalmak szervezésére, mind a helyi gyülekezet életébe való bekapcsolódásra. Célunk a keresztényi értékrend tudatosságának erősítése, az igehallgatóvá válás, az otthonosság érzésének elérése Isten házában, és a tudatos keresztényi magatartás és életforma kialakítása.

A közösség

Az evangélikus iskola Krisztus lelkiületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség tagjai arra hívottak el, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenléteket, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya. Ugyanakkor tanítványaink – ha kell – legyenek képesek felmutatni evangélikus hitüket és képviselni keresztény értékeiket a kor kihívásaiban.

Ezért iskolánk nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, a tanulmányi versenyek megnyerése vagy a jó magaviselet áll. Amikor tanulóinkat elfogadásra, megbocsátásra, a társadalmi előítéletek elvetésére, a megalázottak és megszorítottak védelmére neveljük, akkor Krisztus embereiként tesszük ezt. Így segítjük őket az emberi értékek csendes és határozott képviselésére.

Ennek érdekében iskolánk minden közösségi alkalma lehetőséget biztosít a keresztény értékek gyakorlására, és bátorítjuk a helyi keresztény közösségek életébe való bekapcsolódást. Az Istennel és egymással való közösségben vagyunk a családi istentiszteleteken, ahol szolgálatunkkal erősítjük a közösségi élményt, és az egymás iránt vállalt felelősségünk is megmutatkozik (természetbeni vagy anyagi gyűjtésben való részvétel). A segítő szeretetünket fejezzük ki az iskola által szervezett „Benkás angyalok” adománygyűjtési akcióval és a gyülekezeti vagy országos jótékonyági felhívásokhoz való csatlakozással.

Nevelési értékeink

Intézményünkben az alapító okiratban megfogalmazott feladatainkat látjuk el az idevonatkozó jogszabályi keretek között, adott tárgyi és személyi feltételek mellett. Munkánk összehangolása érdekében mindenre vonatkozó alapelveket fogalmazunk meg, közös célokat és elvárásokat tűzünk magunk elé, aminek megvalósításához az egyes pedagógusok konkrét feladatokat kapnak, illetve vállalnak.

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is hozzámérjük magunkat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét, és fölvállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket,” (Jn 15,12). A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztyén ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztyén ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetyszerűleg mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, gyermeki tanulói és szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a Krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak fölvállalásával sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhesen hátrányos megkülönböztetés nemzeti, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította eléink a gyermekeket. „Bizony az Úr az ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt. 127,3) A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljesebben kiigazítható.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és Isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakozását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és fiatalok képességeit, tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére, haza iránti szeretetre és a teremtet világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyének „mindnyájan egyek legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Erkölcsei értékek, melyet közvetítünk

Kötelességtudat, munka megbecsülése, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet, tisztesség, korrupció elleni fellépés, türelem, megértés, elfogadás, tanulást elősegítő attitűd, hazaszeretet, magyarságtudat, nemzeti értékek, törvénytisztelet, emberi méltóság tisztelete, együttélés szabályainak tisztelete, erőszakmentesség, méltányosság, felelősség, önálló cselekvés, megbízhatóság, empátia, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás, környezet iránti felelősség, természet és környezet szeretete, fenntarthatóság melletti elkötelezettség; együttműködés, vezetés, versengés magatartásmódjai, azok kezelése; javakkal való ésszerű gazdálkodás.

Alapelvek

Alapító okiratunkban meghatározott feladataink a 6-16 éves korú 1-8. osztályba járó tanulók oktatása és nevelése az alábbiak szerint: általános műveltséget megalapozó oktatás, nevelés, képesség kibontakoztató felkészítés, két tannyelvű oktatás, a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása, diáksport, intézményi étkeztetés, napközi-otthoni, tanulószobai ellátás és művészeti alapiskolai képzés.

Alapfeladatainkat a jogszabályoknak megfelelően végezzük a következő alapelvek szerint:

A tantervei előírásokat ismerve vezetjük végig a tanulót a nyolcéves megismerési folyamaton. Fejlődését és munkáját folyamatosan figyelve és értékelve a tanulók eltérő képességeihez igazodó pedagógiai eljárások segítségével az egyéni optimum elérésére törekszünk, függetlenül származásától vagy szociális körülményeitől. Szükség esetén pedagógiai segítséget nyújtunk, illetve szülői vagy külső intézményi segítséget veszünk igénybe. A tanulás tág értelmezését valljuk, mely nem csupán az ismeretelsajátítást, a figyelem

és emlékeztetfejllesztést foglalja magában, hanem valamennyi értelmi képesség és **az egész személyiség fejlődését**, fejlesztését, a képességek elsajátítását és a magatartás megváltoztatását, differenciált tanulásszervezést, felkészítést az aktív tanulásra is. Felkészítjük a tanulókat az együttműködésen alapuló csoport és pármunkára.

Feladatainkat, céljainkat csak a tanulók és szülők együttműködésével tudjuk eredményesen megvalósítani, ezért fontos a kölcsönös tisztelet és együttműködés kialakítása a folyamat résztvevői között (pedagógus, szülő, gyermek).

A pedagógus nem csak munkájával, hanem személyiségével is nevel, tanítványaihoz, kollegáihoz, a közösségi élethez és a tanított témakörökhöz való viszonyulásain keresztül. Ezért minden pedagógusnak igyekeznie kell feladatait példaértékűen végezni.

Oktatási-nevelési folyamatunk minden mozzanatában legyen jelen az esztétikumra, a **harmóniára való törekvés**. Ez különösen fontos alapelv, hiszen korunk mindennapjait áthatja a diszharmónia (társadalmi, magánéleti feszültségek).

A tanulókat a különbözőség elfogadására, a közösségért való munkálkodásra szoktatjuk. Helyzetelemzésünkéből is kiderül, hogy iskolánkban jól tükröződnek társadalmunk ellentmondásai, az anyagi és szociális hátterek különbözősége, valamint a nagyarányú képesség- és magatartásbeli különbségek.

Az általunk fontosnak tartott pedagógiai alapelvek

„Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél.” (1Kor. 9,26)

A pedagógiai programunkban megfogalmazott céljainkat a keresztyén értékrend pilléreire építettük fel: hit, tudás, erkölcs, kommunikáció, egészség, környezettudatosság, természetvédelem, hazaszeretet, közéletiség.

A hitoktatás hiteles teológiai-tudományos alapokon nyugodjon. Ökumenikus szellemben ismertetjük meg más keresztyén egyházak életét, tisztelve a vallásos meggyőződést.

Egységesség elve: Az egységesség az egyik legalapvetőbb elvárás oktató-nevelő munkánk során. Arra törekszünk, hogy valamennyi tevékenységüket ugyanazok az elvek, célok határozzák meg, ezeket igyekszünk kifejezésre juttatni az intézményi dokumentumokban is.

Egyenrangúság és bizalom elve: A pedagógus segítő, tanácsadó szerepe domináljon a nevelés-oktatás folyamatában. Az irányító szerep a pedagógusé a megfelelő pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivizálásában, a közös tevékenységek megszervezésében, multidiszciplináris tanórák szervezésében, a tanulók személyisége és közösségeik fejlesztésében. Kapcsolatukat bizalom, megértés, tisztelet kell, hogy kölcsönösen jellemezze.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételének elve: A tanuló értelmi, érzelmi és pszichikai, szociális fejlesztését a kiinduló állapot értékelése után saját fejlettségi szintjéhez kell igazítani. Az egyéni fejlődés biztosítása érdekében a fejlesztő értékelés alkalmazása, pozitív megerősítés segíti a tanulási motivációját a tanulóknak.

A különböző közösségekhez tartozás és a külső hatások elve: A nevelés-oktatás különböző hatásrendszereken át a közösségekben, a közösségek életének, céljainak érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével zajlik. Az irányító kezdeményező szerep a pedagógusé, aki segíti a tanulót öntevékenységeinek kibontakoztatásában, az ártó hatások korrigálásában, a keresztyén közösségi élet megélésében.

Tapasztalatszerzés elve: építve az előzetes tudásra, lehetőség teremtése a nevelő-oktató munka folyamatában, hogy a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére,

általánosítására, az ismeretek befogadásának új módszereivel (tanulókísérlet, megfigyelés, kirándulás, valamennyi tanórán és iskolán kívüli tevékenység).

Motiváció és szemléletesség elve: a tanulók érdeklődésének felkeltése és a tanulás iránti elköteleződés kialakítása. A befogadás, az elsajátítást előtérbe helyező tanulásszervezési és módszertani eljárások, új tanulási és tanítási technikák alkalmazása.

Következetesség elve: igényesség valamennyi tevékenységünkben, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, a teljesítmények rendszeres ellenőrzése, mérése, értékelése.

Visszajelzés elve: folyamatos (szóbeli és írásbeli) visszajelzés, tájékoztatás a tanulói teljesítményekről.

Célok, eredményesség

Akkor tartjuk sikeresnek a munkákat, ha tanulóink elsajátítják a nevelési programunkban, és a helyi tantervünkben megfogalmazott követelményeket.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy többsége szívesen jár az órákra, a feladataikat elkészítik, eszközeik rendezettek, ballagó diákjaink legalább kétharmada megfelelő felvételi eredményt ér el a választott középiskolában.

Céljaink és hozzájuk rendelt sikerkritériumok

Korszerű alapműveltség: biztos alapkompenciák, teljesítményképes tudás birtokában meg tudnak felelni a középiskolai beiskolázás követelményeinek.

Sikerkritérium: az ismeretek elsajátítása akkor eredményes, ha az elsajátított tananyag reprodukálásán túl a tanulók 70 %-a rendelkezik az önálló ismeretszerzés képességével és képes az együttműködésen alapuló tanulásra. A tanulmányi átlag javul, a versenyeredmények gyarapodnak.

Erkölcsei tartás, kulturált magatartás, kommunikáció, amely segít a személyiség értelmi és érzelmi megalapozásában. Kialakul a tudás becsülete, a kötelesség és feladattudat.

Sikerkritérium: a tanulói magatartás és szorgalom jegyek stabilitása, javulása, a házirend szabályainak fokozott betartása.

Testi lelki egészség: harmónia, amelynek birtokában a tanulók megőrzik egészségüket, fizikai aktivitásukat.

Sikerkritérium: erősödnek azok a beállítódások, attitűdök, amelyek szükségesek az egészségi állapot javításához. Csökken a betegségek miatti hiányzások száma. Növekedést mutat a rendszeresen sportoló tanulók száma, javulnak az étkezési szokások.

Életkorhoz illeszthető közéletiség: a demokrácia szabályai szerint legyen nyitott a tanuló az őt körülvevő világra, s így tanulják meg, hogy az iskolában is gyakorolhatják jogait és kötelességeiket. Kitűzött célként a társadalomba való beilleszkedést hangsúlyozzuk.

Sikerkritérium: aktív részvételre biztatva erősítjük önkormányzatiságukat érintő fórumokon diákügyek intézésében, felelős véleményformálásban, konfliktusok kezelésében. Iskolán kívüli megnyilvánulásaikban is kövessék az iskola által megfogalmazott értékrendet, erkölcsi normákat.

Esztétikus igényes környezet: vegyenek részt környezetük alakításában, amelyben jól érzik magukat.

Sikerkritérium: az osztálytermek, folyosók gyermekmunkákkal, virágokkal való díszítése.

Kommunikációs kompetencia – idegen nyelv fejlesztése: a két tanítási nyelvű képzés adta lehetőségek teljes körű kihasználása. Idegen nyelvi kompetenciafejlesztés minden csoportban. Egyidejűleg és hangsúlyozottan fejlesszük az anyanyelvi és az idegen nyelvi tudást. Célunk, hogy képessé tegyük a tanulókat arra, hogy megtanuljanak angol nyelven ismereteket szerezni, képesek legyenek az információk angol nyelven történő feldolgozására, nyelvtudásukat aktívan tudják használni. Ösztönözzük a gyermekeket az idegen nyelvi kommunikáció hatékony alkalmazására, a nyelvtudás hasznosságának a megállapításával a világról alkotott elképzelésüket fejlesszük, alakítsuk ki az Európához való tartozás személyes érzését. Kapjanak átfogó képet más országok kultúrájáról, civilizációs szokásrendjéről.

Sikerkritérium: Az életkori sajátosságuknak megfelelően a gyermekek megfelelő kommunikációs szintet érjenek el. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, a hétköznapi kommunikációs helyzetekben képesek legyenek angol nyelvi tudásukat hasznosítani. A nyelvtanulás iránti belső motiváltság magas szintre fejlődjön, az idegen nyelvi tudás kompetenciái erősödjenek. Negyedik évfolyam végén a szintmérő sikeres teljesítése. A tanulók legalább hatvan százaléka a célnyelvből a hatodik évfolyamon a Közös Európai Referenciakeret (KER) szerinti A2, nyolcadik évfolyamon a KER szerinti B1 szintet elérje.

Módszerek, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka célkitűzéseinek és feladatainak megvalósítását szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, multidiszciplináris tanórák, személyre szabott nevelés-oktatás, az egyénre szabott tanulási lehetőségek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósulását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszer: a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Az eljárás: a módszer konkretizálását jelenti. Ez függ a pedagógiai intuíciónál, a találékonyságtól, a nevelői aktivitástól.

Olyan nevelési módszereket kell kiválasztanunk, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez; illetve a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kultúráltságához, felkészültségéhez, stílusához, valamint a mindenkor helyzethez és annak tartalmához biztosítva a referencia intézményi működést.

Mivel nincs két teljesen egyforma szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, ezért a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. Az eddigiekből következik, hogy minden nevelési szituációt más-

más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldunk meg, vagyis alkalmazzuk az egyénre szabott nevelésben, oktatásban rejlő lehetőségeket.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- **Közvetlen (direkt) módszerek:** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlen, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett (indirekt) módszerek:** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés - stb.	- a tanulói közösség tevékenységének szervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés stb.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása stb.	- a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből stb.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- magyarázat, beszélgetés - a tanulók elemző munkája - meggyőzés stb.	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita stb.

A módszerek megválasztása függ: a nevelés oktatás céljától, a tanulók életkori sajátosságaitól, képességeitől, egyéniségétől, a didaktikai feladattól, a pedagógus személyiségétől, az iskola tárgyi felszereltségétől, feltételeitől, a meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.), a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, érdekes, játékos módszerek, gyakorlás, stb.), a magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret, stb.).

A Pedagógiai program alapelveiben a gyermekközpontúság megvalósul. A programban megfogalmazott tevékenységek, eszközök is gyermekközpontúak. A nevelési programban megjelennek azok a pedagógiai módszerek, amelyek alkalmazásával a tanórán és tanórán kívül is eredményesen fejleszthetők a tanulók kompetenciái. Alkalmazzuk a kooperatív munkaformát, a differenciálás lehetőségével élve, a digitális technológiával támogatott oktatási módszereket, a drámapedagógia módszereit és a projekt módszert.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. Iskolánk azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait, ezáltal fejleszti a tanulók tanulási kompetenciáit.

Az óvodából az iskolába történő átmenet

Az intézményben óvodai nevelés is folyik, kapcsolatrendszerében megtalálható a középiskola is. Ezért programunkban megjelöljük a különböző életkori szakaszok feladatait

szem előtt tartva az átmenetek problematikáját. Különös tekintettel a játékosagra, a tevékenykedtetésre, az óraszervezések változatosságára.

A program kihangsúlyozza a tanulók előzetes tudására épített fejlesztését tapasztalatszerzés, érzékelés útján. A tanulók megismerésére törekedve egyéni fejlődésüket figyelembe véve alkalmazzuk a differenciált tanulásszervezési módokat, eljárásokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, értékelő tevékenységünk arra irányul, hogy a tanulók kompetenciái kialakuljanak. A tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosít a nevelési folyamat. Jellemzője a szakmai innovációkészség, a reflexitás, az adaptivitás, az együttműködő képesség, az empátia, a tolerancia, a játékoság, gyakorlatiasság, tevékenységközpontúság. Alkalmazzuk az aktív tanuláshoz nélkülözhetetlen, tanulói együttműködésen alapuló tanulás formáit, individuális és csoportos munkaformákat a frontális munka háttérbe szorításával. A differenciált tanulás szervezés terén, különösen a következő szempontok emelhetők ki: olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. A tanulás szervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása. Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére. Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit. Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban a tanulók páros, részben és teljesen egyéni individualizált oktatásban) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásának, alkotóképességének előtérbe állítása.

A tanulás szervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás, a feladatok kijelölésében, azok megoldásában a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben. Alkalmazni kívánjuk az új tanulásszervezési módokat (epocha), tanítási stratégiák, projekt pedagógia, drámapedagógia, felfedeztető, probléma központú tanulás, multidiszciplináris tananyagfeldolgozás. A digitális taneszközök, tananyagok és digitális technológiával támogatott oktatási módszerek is jelen vannak az eszköztárban. Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára (interaktív tábla alkalmazása a digitális tananyagok elsajátításához), melyek segítségével emeljük a referencia intézményben szervezett belső hospitálások színvonalát.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához a következő elveket alkalmazza iskolánk:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók aktív tanulás útján *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamatban elősegítjük a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának,
- nézeteinek feltárását, lehetőséget adunk esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére, a mérlegelő gondolkodás kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk;
- az iskolai oktatás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásban) alkalmazzuk a tanulói együttműködésen alapuló tanulást;

- a oktatás során a tanulókhoz alkalmazkodó *differentiálást alkalmazunk*: a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges figyelmet igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában;
- a pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során bevonja az iskolán kívüli szakembereket, valamint felhasználja a külső helyszínek nyújtotta lehetőségeket.

Eszközök és eljárások

A célok megvalósítását a tanórai és a tanórán kívüli nevelési tevékenységek és a hozzájuk kapcsolódó folyamatos értékelés szolgálja, a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, közvetett és közvetlen nevelési módszerek a referencia intézmény indikátoraiként jelennek meg. A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. Az oktatás legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül. Az eljárásoknak, eszközöknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, a képességekhez. Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához. Az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie. A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának, mellyel erősítjük referencia intézményi rendszerünket.

Iskolánk pedagógusai a nevelési módszerek és eszközök megválasztása során külön hangsúlyt fektetnek arra, hogy azok segítsék:

- a.) a keresztyén érték közvetítést,
- b.) a személyes és társas kapcsolatok építését,
- c.) a harmonikus személyiségfejlesztést, képességfejlesztést,
- d.) ismeretközvetítést.

A pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzésnek, gyakoroltatásnak-cselekedtetésnek és a példaadásnak egyaránt.

Olyan korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép és értékrendszer kialakítása, mely a tanulókat felkészíti, és alkalmassá teszi saját - természeti és társadalmi - valóságuk viszonyrendszerének megértésére, az aktív cselekvésformák alternatíváinak felismerésére. Az iskola a tudományra, a tudás közösségére akar nevelni a keresztyén hitben, mert ebben látja az emberi igazság, béke és boldogság lehetőségét. Az a hit,

mely nem veszi figyelembe a tudományt, elveszti univerzális jellegét. Az a tudomány, mely elszakad a hittől, könnyen öncélúvá lesz, és pusztá hatalomvágnak, igazságtalanságnak eszköze.

A nevelő-oktató munka szakaszai

Nkt. 5. § (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

- a) az óvodai nevelés szakasza, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi,
- b) az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:

ba) az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és

bb) az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

Az alapfokú nevelés első szakaszában célunk az iskolai tanulási tevékenység elsajátítása. Azon alapkészségeknek (írás, olvasás, számolás, szövegértés, szövegalkotás, nyelvtan és helyesírás, tanulási képesség fejlesztése, ismeretfeldolgozási technikák stb.) a kialakítása, amely biztosítja a tanuló felső tagozatos tanulmányi munkáját.

Az alapfokú nevelés második szakaszában tovább folytatjuk azoknak a készségeknek és képességeknek a kimunkálását, kompetenciák fejlesztését, amely megalapozza a tanulók középiskolai karrierjét:

- kulturált nyelvi magatartás
- szövegértés
- szövegalkotás, fogalmazás, kifejezőképesség-irodalmi tájékozottság
- ismeretszerzési és feldolgozási képesség
- tájékozódás térben és időben
- idegen nyelven való kommunikáció-matematikai probléma-megoldás, logikus gondolkodás, kombinációs, variációs képesség, mérlegelő gondolkodás
- legyen járatos az új digitális technológián alapuló információ-szerzésben
- megfelelően gondolkodjon az őt körülvevő természetről, tudja ismereteit rendszerezni, alkalmazni
- kerüljön közel a művészetekhez, találjon saját maga számára olyan művészeti tevékenységet, amely segíti önmegvalósítását
- váljon életformájukká a mozgás, tudatosan vegyenek részt testük fejlesztésében, óvják testi épségüket.
- tehetséggondozás és kompetenciaterületek fejlesztése.

A fenti célkitűzések megvalósítását biztosítják pedagógiai tevékenységünkben, a kerettantervben foglaltak megvalósításán túl:

- a lehetőség szerint sávós matematikaoktatás 5-8. évfolyamon differenciált csoportokban (normál, nívo csoport)
- létszám szerinti csoportbontás digitális kultúra oktatás 5-8. évfolyamon
- a csoportbontás idegen nyelvvoktatás 5-8. évfolyamon

Az alapfokú művészeti iskolai csoportok szervezésével a különböző általános iskolai osztályokból érkező növendékeket egységes csoporttá formálása és a néptánc, népi kultúra elfogadására nevelés. A fellépések során az iskola arculatának formálása, hagyományok ápolása, mélyítése.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Értelmezés

A *személyiség egész és harmonikus fejlesztése* alatt a tanulók testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi, etikai fejlesztését értjük a folyamatba belépő és az onnan kilépő gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

Személyiségfejlesztés az alapműveltségi oktatásban: Az iskolába lépő óvodás kisgyermek kíváncsi, játékos, beszédes, nyitott és alakítható. Az iskolából kilépő szinte középiskolás diáknak körvonalazódott az érdeklődési köre, mentalitása, kommunikációs és kritikai készsége.

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Az iskolánkban folyó személyiségfejlesztés nem tantárgyként jelentkezik az intézmény helyi tantervében, hanem áthatja munkánk egészét. Az iskola légkörének, hangulatának az itt dolgozó pedagógusok oktató-nevelő munkájának, olyannak kell lennie, amelynek következményeként minden tanulóban a legértékesebb személyiségjegyek alakulnak, fejlődnek. Alapvető fontosságú a személyes kompetenciák megismertetése, megalapozása, fejlesztése, hogy minden tanuló ismerje meg saját személyisége jellemzőit, erősségeit, gyengeségeit, én-tudatosság, önismeret, helyes önértékelés és önbizalom jellemezze őket.

Képesek legyenek önszabályozásra, a viselkedés, a játék és a tanulás során. A pedagógusok együttműködése, nevelő-oktató munkánk összehangolása a követelmények egységessé tétele és kiszámíthatósága segíti a derűs, nyugodt alkotó személyiségek formálását. Figyelnünk kell az egyéni sajátosságok megismerésére, egyéni különbségek csökkentésére. A DIFER vizsgálati rendszer alapján az iskolaév megkezdését követő első félévben elvégzett tájékozódás, felmérés ad alapot fejlesztő munkánk megtervezéséhez, az egyéni fejlesztőprogramok kidolgozásához.

Leendő elsőseink beilleszkedése érdekében már a tanévet megelőzően intézményes lehetőséget biztosítunk a kapcsolatfelvételre és az iskolára való ráhangolódásra foglalkozások és szülői fórum keretében.

A bevezető időszakban az iskolába kerüléssel együtt járó környezetváltást lassú átmenettel támogatjuk és tesszük törésmentessé.

A biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő tapintatos és szeretetteljes bánásmóddal tesszük lehetővé, hogy élményként küzdjenek meg a feladatokkal, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, ne kudarcként éljék meg sikertelen próbálkozásaikat, felfedezhessék belső értékeiket. Ennek érdekében 2 hónap átmeneti időt biztosítunk a gyermekek beszoktatására, az oldott légkör kialakítására, az egymás megismerésére.

Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának is kell folynia: változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységinálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt aktív tanulásra, ismeretek kreatív alkalmazására, egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.

Fejlesztetni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.

A pedagógiai folyamatot a fentiek figyelembevételével a Nemzeti Alaptanterv követelményei szerint szervezzük. Ennek megfelelően kiemelt fejlesztési feladataink:

Énkép, önismeret: olyan minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet biztosítanunk, amely fokozza a tanulókat körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. Tudják ezeket az értékeket megnevezni és azonosítani. Törekednünk kell az ön- és világszemléletük folyamatos formálására.

Erkölcsei nevelés: a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, önálló gondolkodásuk, majdani önálló felelős életvitelre való felkészítésük segítése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: nemzeti, népi kultúránk értékeinek megismerésére, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismerésére nevelés, otthon, lakóhely, szülőföld, haza és népei megismerése, megbecsülésére, mérlegelő gondolkodásra nevelés. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészet értékeinek megismertetésére és megszerettetésére nevelés.

A hon- és népismeret különböző területei:

- Természeti környezet (élő, élettelen, földrajzi környezet, stb.)
- Társadalmi környezet (pl. lakóhely társadalmi rétegződése, önkormányzata, vallási közösségei, rendje, védelme)
- Történet, helytörténet (iskolamúzeum, helytörténeti múzeum, gyűjtemények létrehozása)
- Népismeret, néphagyomány (etnikai csoportok, nemzetiségek, hagyományok megismerése, ápolása, népművészet, népszokások, viseletek, tánc, építészet, kézművesség, stb.) Városunk szlovák hagyományait igyekszünk tanulóinkkal megismertetni a szlovák iskolából érkező tanulóink bevonásával.
- Iskolánk kapcsolódik a Rákóczi Szövetség munkájához.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: az iskola teremtsen meg, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítsa a honvédelmi nevelést. Fejlesztani szükséges továbbá a kreativitást, önálló mérlegelő gondolkodást, elemzőképességet, vitakultúrát.

Alakuljon ki a tanulóknál pozitív viszony a közös európai értékekhez. Becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország szerepét, hozzájárulásait. Ismerjék az egyetemes kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Európa a magyarság tágabb hazája. Diákjaink magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése: elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre juttatását, mások helyzetébe történő beleélés képességének, empátiájának fejlődését, énképük gazdagodását.

Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, családi közösségek megbecsülése, felelős párkapcsolat kialakítására nevelés, konfliktus kezelés képességének kialakítása.

Testi és lelki egészségre nevelés: Tanulók ösztönzése a helyes táplálkozásra, mozgásra, stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Családdal együtt felkészíteni a tanulót az önállóságra, a betegség megelőzésre, közlekedési szabályok betartására, testi higiénié kialakítására, veszélyes anyagok felismerésére, káros szokások kialakulásának megelőzésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.

Fenntarthatóság, környezettudatosság: annak megtanítása, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan, felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Környezettel kapcsolatos állampolgári kötelezettségek gyakoroltatása.

Pályaorientáció: az iskolának átfogó képet kell nyújtani a munka világáról, olyan feltételeket teremteni, ahol a tanulók kipróbálhatják munkavállalói, vállalkozói kompetenciáikat, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást, pályát.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: pénzügyi rendszer alapismeretek, pénzügyi szabályok, banki tranzakciókkal kapcsolatos ismeretek és fogyasztóvédelmi jogok tanítása.

Médiatudatosságra nevelés: A technikai-technológiai fejlődést követve a média működésének, hatásmechanizmusának megismertetése, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés szabályainak megkülönböztetésére, jogi, etikai következményeinek ismeretére nevelés. A felelős állampolgárrá váláshoz elengedhetetlen a médiaműveltség megszerzése.

A tanulás tanítása: Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetben is képesek alkalmazni az aktív tanulás során szerzett tanulás kompetenciáit.

A személyiségfejlesztés minden pedagógus feladata, mindig az adott tanórán és a tanórán kívül folyó munkájához igazítva végzi a feladat végrehajtását.

Biztosítjuk a tanulók egyénre szabott tanulási lehetőségét, hogy a saját fejlődési ütemének megfelelő mennyiségű és mélységű ismereteket kapjanak. Fejlesztő értékelés alkalmazásával biztosítjuk az egyéni fejlődés pozitív irányát.

Minden általunk tanított tantárgyban meghirdetett városi, vármegyei és országos versenyen részt vesznek tanulóink és legalább a középmezőnyben végeznek.

Kiemelten figyelünk arra, hogy tanulóink értsék és szeressék a művészeteket, alakuljon ki bennük harmóniára való igény, és a közös célt szem előtt tartva mások eredményeinek tisztelete.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy része legyen képes műalkotások befogadására és alkotó tevékenységre. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek részesüljenek megfelelő szakellátásban, pedagógiai módszerekkel, a szakértői véleményeknek megfelelő eljárások szerint.

4 % alatt maradjon azon tanulóknak a száma, akik a tanév során nem teljesítik az előírt követelményeket.

Tanulóinkban alakuljanak ki a kulturált étkezési szokások. Tanulják meg az ebédlői viselkedés alapvető szabályait, alakuljon ki bennük az igény a tízórai, ebéd, uzsonna kulturált elfogyasztására. Étkezések előtt és után imádság hangozzék el.

A kulturált étkezés elsajátítása. Azok a tanulók, akik igénybe veszik a napközi illetve tanulószobai ellátást pedagógiai segítségadás mellett készítsék el a házi feladatukat. A napközisek és tanulószobások megfelelő arányban legyenek levegőn, játszanak és tanuljanak.

Minden tanuló felkészülten érkezzen a másnapi órákra. A foglalkozásokon kapjanak személyre szabott kiegészítő magyarázatot és segítséget a tananyag elsajátításához. A tanulók szívesen vegyenek részt egyházi alkalmakon.

Célok, elvárások:

Célunk, hogy a gyermekek zökkenőmentesen kerüljenek az óvodából az iskolába. Tanítványaink szívesen és örömmel járjanak iskolába. Megtanulják és elfogadják, valamint

alkalmazzák az iskolai élet szokásrendszerét. A tanulás területén legyenek motiváltak a gyerekek.

A tanulók tudás és tanulás iránti érdeklődésének fenntartása. Alakuljon ki az írás, olvasás, számolás alapkészsége. Ismerjék az aktív tanuláshoz szükséges eljárásokat. A tanuló tudjon önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulók tanulási kompetenciáinak megalapozására törekszünk.

Lehetőleg önállóan készítse el házi feladatát, értse az elolvasott szöveget. Az 1-4 évfolyamban kialakított erkölcsi, intellektuális és esztétikai érzelmeik továbbfejlődjenek. Tudjanak azonosulni a jóval, tudják elutasítani a rosszat. Arra törekszünk, hogy minél több sikerélményhez jussanak a tanulók, ezzel újabb és újabb erőfeszítésekre készítssük őket. Alakuljon ki bennük az alkotás igénye, a mások megértéséhez szükséges kommunikációs biztonság.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagytöbbsége fegyelmezetten viselkedjen, tartsa tiszteletben a társát. Erősödjön a kötelességtudatuk, a rendszeresség és a következetesség életkoruknak megfelelő legyen. Célunk az 5-6. évfolyamon, hogy kialakítsuk tanulóinkban a felelősségérzetet, önmagukért és társaikért, valamint a tisztelet és elfogadás megalapozása. Tudatosuljon tanulóinkban, hogy hazánk mindig részese volt az európai szellemi és művelődési folyamatoknak, sok értékkel gazdagította azt. Alakuljon ki bennük a haza és a hazaszeretet fogalma. Erősödjön bennük az önálló tanuláshoz és ismeretszerzéshez szükséges képességek sora. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk és kommunikációs képességük. Ismerjék meg az információforrásokat, tanuljanak meg eligazodni bennük. Ismerkedjenek meg fizikai és szellemi foglalkozásokkal, fejlődjön munkavállalói, vállalkozói kompetenciájuk. Szokjanak hozzá a versenyhelyzetekhez, a sikerekhez és a kudarcokhoz. Tanuljanak meg csoportban, csapatmunkában dolgozni.

Sikerkritérium:

Tanulóink tudják, hogy ők a magyar nemzet tagjai, ismerjék a magyarság eredményeit, vívmányait.

Célunk a 7-8. évfolyamon, hogy erősödjön a tanulóknak felelősségérzet önmagukért és társaikért, fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük. Értsék a demokrácia lényegét, működését. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk, valamint kommunikációs készségük. Ismerkedjenek meg a továbbtanulási lehetőségekkel, legyenek tisztában saját adottságaikkal, fejlődjön munkavállalói, vállalkozói kompetenciájuk. Szokjanak hozzá a sikerekhez és a kudarcokhoz.

Sikerkritérium:

A nyolcadikosok a számunkra legmegfelelőbb középiskolában folytassák tanulmányaikat, a továbbtanulási arány 100 % maradjon.

Kiemelt pedagógiai feladat e területen:

- az erkölcsi nevelés
- a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatok, és azok részét képező ismeretek
- a testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés

A személyiség fejlesztésében kiemelt feladat a személyes és társas kompetenciák, az együttműködés fejlesztése, ennek érdekében kiemelt feladatunk a motiváló környezet kialakítása, a motiváció erősítése a gyermekekben, tanulóknak. A programban meghatározott értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak a magatartás szabályozó, irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az

elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexiójukba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódást, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk, életpályájuk alakításában.

A kompetenciafejlesztés során az önismeret a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igényt felébresztjük. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása minden életszakaszban feladatunk.

A tanórai fejlesztések mellett jelentős szerep jut a napközis foglalkozásoknak.

Tanulóink egyre inkább eltérő étkezési és viselkedési szokásokkal rendelkeznek. Ezért külön figyelmet fordítunk a kulturált étkezés, beszéd, viselkedés elsajátítására.

A felső tagozat munkája szervesen illeszkedik az alsós személyiségfejlesztő tevékenységhez. A felső tagozatra lépő tanulókkal már a negyedik osztályban ismerkednek a leendő osztályfőnökök. A kijelölt osztályfőnök – szaktanár felveszi a kapcsolatot az osztálytanítóval, tájékozódik az egyes tanulók felől. Amennyiben arra igény és lehetőség van, az új osztályfőnök részt vesz a negyedik osztályos tanulók közösségi programjain is.

A szaktanárok szintén szükségét érzik, hogy már az első időszakban megismerjék, megértsék a tanulók egyéni sajátosságait, és törekszenek azok tudatosítására. A tanulók személyiségének megismerését, a gyerekekkel végzett valamennyi közös tevékenység szolgálja, amely módot ad minél realisabb kép kialakítására.

A tanév során számos olyan szabadidős programot szervezünk, ahol módunk van a személyiség fejlődését pozitív irányban alakítani, valamint módot ad a multidiszciplináris órák megszervezésére, teamtanítás alkalmazására:

- szervezett osztálykirándulások,
- színház, múzeum és mozi látogatások,
- közös sportolás – korcsolya, úszás,
- iskolai szintű és osztályban rendezett ünnepélyek, (Mikulás, karácsonyi ünnepség, farsang, anyák napi ünnepség, pünkösd, iskolai megemlékezések, ünnepélyek),
- történelmi emlékhelyek látogatása,
- rendhagyó órák,
- iskolai és közművelődési könyvtári foglalkozások.

Az idegen nyelv hatása a tanulók személyiségére

A szeparatista felfogás, amely az anyanyelvet és az idegen nyelvet elszigetelten képzei el az emberi agyban, egyben azt is állítja, hogy amennyivel több idegen nyelvet tud valaki, annál kevesebb „hely” jut az agyában az anyanyelvre. Ennek a tételnek a tarthatatlansága többek között a kétnyelvűség tanulmányozása során is beigazolódott.

Ennek ellenkezőjeként, a multikompetencia-elmélet és az életkor kölcsönhatásának kutatása (Cook 1991, 1999) során kiderült, hogy az *idegen nyelvet is tanuló gyerekek komplexebb nyelvi készségekkel rendelkeznek, melyek nemcsak nyelvi, hanem kognitív fejlődésükre is pozitív hatással vannak.*

Következésképpen a korai kezdés új dimenziókat nyithat meg a gyerek kognitív fejlődésében, kedvezően befolyásolja az anyanyelvi fejlődését és más nyelvek tanulását. A két nyelv tehát nemcsak, hogy nem gátolja, hanem éppen ellenkezőleg, megerősíti és segíti egymást, hiszen a multikompetens tanuló jellemzője, hogy minőségileg más, magasabb fokú nyelvi fejlődésre

képes, mint a csak egy nyelvet, az anyanyelvét ismerő társa.

A két tanítási nyelvű oktatás célkitűzéseit és feladatait az aktuális rendeleteknek megfelelően magyar-angol két tanítási nyelvű programjának céljait és feladatait a következőképpen fogalmazza meg:

- A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja.
- Célunk az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése.
- Segítsük a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítását.
- Aknázzuk ki a lehetőségek nyújtotta nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségeket.
- Tudatosítsuk, hogy a tanulók anyanyelvükön kívül más nyelven is kommunikálhatnak, idegen nyelven is kifejezhetik magukat.
- Alakítsuk ki a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállásukat.
- Motiváljuk a tanulókat az idegen nyelven való kommunikációra, s ehhez teremtsünk olyan légkört, amelyben önbizalmuk fokozatosan fejlődik.
- Fejlesszük kiemelten a beszéd- és hallásértési készségüket életkoruknak és gondolkodási szintjüknek megfelelően.
- Érjük el, hogy diákjaink életkoruknak és egyéniségüknek megfelelően sajátítsák el az idegen nyelv tanulásának célravezető módszereit.
- Emeljük készségszintre az idegen nyelv jellegzetes hangjainak képzését, intonációjának, ritmusának és hangsúlyozásának helyes használatát.
- Célunk, hogy tanulóink életkori sajátosságaiknak megfelelő témákban tudjanak írásban és szóban megnyilvánulni, véleményt alkotni. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, folytatni és az idegen nyelvet a hétköznapi kommunikációs helyzetekben használni.
- Bővítsük a világról alkotott elképzelésüket, alakítsuk ki bennük az Európához tartozás érzését. Ismertessük meg velük azt a tényt, hogy ma már nem csak Európában, hanem az egész világon alapkövetelmény egy idegen nyelv kommunikációképes használata.
- Nyújtsunk betekintést a célországok kultúrájába és civilizációjába, hogy ezek értékeinek megismerésével és megbecsülésével, azokat a saját kultúrájukkal összehasonlítva a magyar kultúrát is tágabb összefüggéseiben lássák. Ezáltal intenzíven fejlesszük a célnyelvi műveltséget.
- Hangsúlyozzuk a kulturális tudatosság intenzív fejlesztését annak érdekében, hogy a tanulók megismerkedjenek a célnyelv országaival, értsék azok kultúráját és empátiával viszonyuljanak hozzá.
- Alakítsuk ki tanulóinkban a más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, tolerálását; és hívjuk fel figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre.
- Hangsúlyozzuk, hogy egy idegen nyelv ismerete, tudása alapja lehet egy újabb elsajátításának, és eszköze más ismeretek szerzésének.
- Jelentsen számukra örömet az idegen nyelvű kommunikáció, információszerzés, olvasás.
- Fejlesszük önbizalmukat az idegen nyelvű kommunikáció terén, s ehhez biztosítsunk számukra olyan lehetőségeket, hogy a célnyelvet szóban (televízió, diákcsere) és írásban (olvasás, levelezés) használhassák és ezeken keresztül személyiségük is gazdagodjon.

- Célunk, hogy a tanulók a más műveltségi területeken szerzett készségeket és ismereteket alkalmazzák idegen nyelven, az idegen nyelvi órákon szerzett ismereteiket pedig más tantárgyak tanulása során.
- Fejlesszük kreativitásukat projektek készítése által is.
- A projekt a tanuló munkája, amelyet vizuális vagy auditív eszközök felhasználásával önállóan, párban vagy csoportban készít, s ebben kifejezésre juttatja egyéni elképzeléseit, kreativitását. (A projekt lehet tábló, hangfelvétel, videofelvétel, kollázs, kérdőív és ennek feldolgozása, a tanuló által írt vers, prózai alkotás, feladatsor, rejtvény, stb.)
- Juttassuk a programban részt vevő tanulók legalább 60%-át negyedik évfolyam végére A1, 6. osztály végére A2, nyolcadik osztály végére B1 szintű nyelvtudáshoz.
- A két tanítási nyelvű oktatás célja magas szintű tudás megszerzése az iskolai tantárgyakból idegen nyelven is és a célnyelv eszközszintű használatának kialakítása.
- Hosszú távú céljaink között szerepel annak a tudásnak a megalapozása, mely lehetővé teszi, hogy tanulóink képesek legyenek arra, hogy felsőfokú tanulmányaikat a magyar nyelv mellett a célnyelven is folytathassák, továbbá tanulmányaik befejezését követően a hivatásukat a célnyelven is magas szintű nyelvtudással műveljék hazánkban.

2.3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészségnevelés tartalma az egészségre, szemlélete viszont a nevelésre, személyiségalkotásra vonatkozik. Az egészség képviselőjére, a betegségek megelőzésére az egészségügy dolgozói, iskolaorvos, védőnő vállalkoztak, míg a tanítás felelőssége a pedagógusokat terheli. Mindezek ismeretében a két terület képviselői egymás munkáját kiegészítve szoros összefogással végzik szemléletformáló munkájukat. A gyermekorvos és a védőnői szolgálat nyomon követi a szellemi, testi fejlődést. Kiemelt feladatuk és felelősségük van a pedagógusoknak és a szülőknek. Az egészség megőrzés komplex feladat, közös tevékenységek szervezésével meg kell tanítani a fiatalokat arra, hogy az egészség választható érték, teljes testi, lelki szociális jólét, biztonság megteremtése szükséges.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszer szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségnevelés célja, feladatai

Az iskola egészségnevelési terve érinti az iskola:

- Pedagógiai programját,
- Helyi tantervét
- Szervezeti és Működési Szabályzatát.

Egészségfejlesztési programok célja

Az egészségnevelés célja:

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt, és képessé teszi az embert arra, hogy egyre fokozódóbb kontrollt szerezzenek saját egészségi állapotuk felett, és ezáltal képessé váljanak annak javítására, alakítására. Az egészséget, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélt kell értelmezni.

A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé. Kedvező irányban változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.

Lelki egészséget segítő nevelés

A gyermekek érett személyiséggé válásának, azaz lelki egészségének elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel, valamint a művészetek (éneke, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb) és a közösségi alapú egészségfejlesztés személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával történik.

A pedagógusok legfőbb eszköze a tanulók személyiségének megfelelő fejlesztésére és ezzel a lelki egészségük segítésére a saját személyiségükből fakadó pedagógiai eszköztár. A pedagógus egész lénye és minden megnyilvánulása folyamatosan hat a tanulók lelki egészségére, személyiségfejlődésére.

A lelki egészségben történő nevelés a nevelőtestület, a lelkesek közös értékein, együttműködésével történik támogató légkörben, szükség esetén szakemberek bevonásával (szociális segítő, iskola-egészségügy).

Művészetek alkalmazása:

A pedagógusok személyközpontú pedagógiai munkáját segíti a művészetek léleknevelő, tanulást és kreativitást serkentő hatása, azaz az érzelmi és értelmi életre gyakorolt hatása.

- Az éneknek és a zenének (beleértve a koráléneket, a kóruséneklést, az egyszerű hangszerek játékát is) kisgyermekkorától jelentős hatása van a ritmusérzékre, a nyelvi fejlődésre, s ezen keresztül a magasabb szintű megismerő agyi funkciókra. Az eredeti Kodály módszer, valamint a kodályi elveket követő módszerek sokszor bizonyított, közismert pszichológiai, agyfejlődési hatásai szerint a mindennapi közös éneklés, zenélés, tánc beépítése az iskola napirendjébe fontos kognitív és affektív hangolási funkciót tölt be. A belső érzélemvilág megfelelő hangoltsága teszi lehetővé a hosszútávú memória működését, vagyis a lelki egészséget és a tanulás eredményességének egyidejű javulását.
- A különböző alkotó művészeti és kézműves tevékenységek a személyes környezet formálásának és az egyéni kibontakozásnak jól ismert alkotóelemei. Beépítésük az iskola napirendjébe, szabad órakeretébe a tanulók egészséges érzelmi és értelmi fejlődéséhez nélkülözhetetlen, ezáltal csökken az iskolai lemorzsolódás is.

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése.

A művészetek lelki egészséget elősegítő hatásainak eléréséhez az iskola együttműködik a helyi kulturális-közművelődési intézményekkel. A kulturális intézményrendszer több tevékenységével, speciális foglalkozásával és kezdeményezésével is kapcsolódik az iskolai neveléshez:

- A személyes és közösségi szintű identitásfejlődés támogatását szolgáló kezdeményezések, programok, foglalkozások szervezése és lebonyolítása.
- Az informális és a nem formális tanulás, illetve az élethosszig tartó tanulás lehetőségének és feltételeinek biztosítása, tanulási alkalmak megvalósítása.
- Közösségfejlesztő, lelki egészség promóciós, önfejlesztő mentálhigiénés, vizuális, biblioterápiás és prevenciós tevékenységek, programok végzése és támogatása.
- Iskolai és családi konfliktuskezelést segítő foglalkozások lebonyolítása, drámapedagógiai és színházi nevelést támogató foglalkozássorozatok támogatása, megvalósítása.

Egészség-ismeretek, készségek átadása

Egészség-ismeretek széles köre készség szintű elsajátításának elősegítése (ezen belül baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, személyi higiéné, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásának a megelőzése is.

Aktív együtt- és közreműködést alakítunk ki az iskola-egészségügyi ellátás szakembereivel. Az iskola-egészségügyi szolgáltatón keresztül igénybe vehetők az Országos Tisztifőorvosi Hivatal országos intézetei, valamint a Vármegyei Kormányhivatalok Népegészségügyi Főosztályainak egészségfejlesztő, egészségnevelő munkatársai is.

Az egészséget befolyásoló tényezők:

- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége, mint közös felelősségünk.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- Személyi higiénia.
- Az egészséges pszichoszexuális fejlődés
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Művészeti tevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- Fogyasztóvédelem, egészségtudatos vásárlóvá válás.
- Idő és az egészség, alvás és egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Táplálkozás:
 - A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
 - Az egészséges táplálkozás, élelmiszerek helyi termelése, helyi fogyasztása.
 - Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
 - A betegek táplálásának sajátosságai.
 - Étel-allergia, ételi-intolerancia.
- Testmozgás:
 - A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
 - Az egészséghez szükséges testmozgás.
 - A szervezet fejlődése és működése testmozgással és annak hiányában.
 - A testmozgás lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- Lelki egészség (ide tartozik, valamint az agresszió, bántalmazás és a szenvedélybetegségek elsődleges megelőzése is):
 - A lelki egészség.
 - Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik ember önértékelésének segítésében.
 - Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- Zajvédelem:
 - A nevelési-oktatási intézményben elektroakusztikus eszköz igénybevétele mellett tartott tanítási órán, egyéb foglalkozáson, valamint a nevelési-oktatási intézményben vagy a nevelési-oktatási intézmény által szervezett elektroakusztikus hangosítású rendezvényen (a továbbiakban: elektroakusztikus hangosítású rendezvény), amelyen gyermekek, tanulók is részt vesznek, a gyermekek, tanulók zajvédelmére különös figyelmet kell fordítani. Az olyan elektroakusztikus hangosítású rendezvényen, amelyen:
 - a) 0-6 év közötti gyermekek, tanulók vesznek részt, a hangnyomásszint nem haladhatja meg az Laeq M30 75 dB értéket,
 - b) 6 és 14 év közötti gyermekek, tanulók vesznek részt, a hangnyomásszint nem haladhatja meg az Laeq M30 80 dB értéket,

- A társas kapcsolatok (ide tartozik a társas kapcsolati készségek / kommunikációs, stressz- és konfliktus-kezelési, problémamegoldási készség fejlesztése, valamint a családi életre nevelés is).
- A nő szerepei, a férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi-élet-kapcsolat a család tagjai között: közös tevékenységek.
- A hitélet gyakorlása.

Betegségek megelőzése:

- Megelőzhető fertőző betegségek, kötelező védőoltással megelőzhető fertőző betegségek, a megelőzés elmulasztásának következményei.
- Krónikus nem-fertőző betegségek.
- Krónikus betegek jó életminősége.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, kábítószer- és túlzott alkoholfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés)
- Depresszió megelőzése, felismerése.

Az egészségfejlesztés feladata

Az iskolának, mint az egészségfejlesztés alapvető színterének a feladata:

A tárgyi feltételek megteremtése, amelyek az iskolákat biztonságossá és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színterévé teszi. Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítésének folyamatos és rendszeres biztosítása. A közoktatási intézmények minőségbiztosítási rendszerébe az egészségfejlesztési szempontok beépülésre kerüljenek. A mindennapos egészségfejlesztő testmozgás lehetősége biztosítva legyen. Az iskolai egészségnevelési csoport létrehozása: iskolaorvos, védőnő, tanár, pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, gyermekvédelmi felelős, egészségnevelő.

Iskolai egészségnevelési program

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Egészségnevelés színterei az iskola keretein belül:

1. Tanórán:

önálló tantárgyként

más tantárgyba beépítve:

- egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: biológia, testnevelés, természetismeret, emberismeret,
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthetők az ismeretek: informatika, történelem, kémia, fizika,
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, nehezebben illeszthető be magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, rajz, ének,

osztályfőnöki óra keretén belül

2. Tanórán kívül:

- szakköri foglalkozás,
- napközis foglalkozások,
- délutáni szabadidős foglalkozások,
- hétfélig iskolai programok (pl.: sportrendezvények),
- egészségnap – egészség hét,
- kulturális programok (múzeum, színházlátogatás),
- kirándulások, túrák.

3. A mindennapos testnevelés egészségfejlesztési kritériumai:

- Minden nap minden tanuló aktív részvételével valósul meg (kapcsolat a szülőkkel annak érdekében, hogy az indokolatlan felmentések visszaszoruljanak).
- Minden alkalommal megfelelő keringési- és légzőrendszeri terhelés (kipirulás, izzadás, lihegés a jele).
- Minden alkalommal a jól végzett munka és a játék siker- és öröme minden tanulónak (ehhez művészi pedagógiai módszerek szükségesek a testnevelők részéről).
- Megfelelő mozgás az eltérő testi adottságú gyermekeknek is.
- A közösségi mozgásélmény jelentőségének hangsúlyozása a versenyszellem erősítése helyett.
- Minden testnevelés órán gimnasztika, benne minden tanulóval a biomechanikailag helyes testtartás kialakító, automatizáló és fenntartó speciális tartásjavító torna (az izomérzésekre, a testtudat kialakítására ügyelve), lábizomerősítés, légzéstechnika.
- Stresszoldás.
- Tánc, melyen belül előnyben részesítendő a néptánc és társastánc (ezeknek speciális hatásai vannak a lelki egészségre: a fiú-lány szerep különbözőségére tanítanak szavak nélkül, valamint a néptánc még a hagyományokhoz kötődést is elősegíti, mindkét hatás lényeges összetevője a lelki egészségnek).
- Diáksport.
- Életmód sportok elsajátítása (úszás, biciklizés, futás, stb).
- Egészségismeretek hatékony átadása a megtapasztalt élettani hatások tudatosításával.
- Értékelés módja a részvételre serkent.
- Tornatermen kívül is hatékony testnevelés óra.

4. Aktív Iskola Program (a Magyar Diáksport Szövetség által indított mozgásösztönző program)

- A gyerekek rendszeres mozgását támogató környezet biztosítása.
- Az optimális fizikai és mentális fejlődéshez és jólléthez szükséges, megfelelő mennyiségű és minőségű testmozgás biztosítása.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

1. Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez.

Ennek a megközelítésnek egy másik jellegzetessége az egyoldalú közlési forma: az ismeret átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik.

Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosrák.

2. Rizikócsoportos megközelítés

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.).

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

3. Érzelmi intelligenciát, személyes és társas kapcsolati kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Például a serdülőkori egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

4. Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőtténél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítják a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani az őket veszélyeztető virtuális világban. A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik pl. a dohányzást ellenző kortárs norma, internetfüggőség megelőzésének kialakítását.

5. Színtér programok

Ez a módszer abból indul ki, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak a társas, a társadalmi és az ökológiai tényezők is.

A színtér programok, eltérően a rizikó csoportos megközelítéstől, a természetes „élőhelyen” találják meg célpontjukat. Ilyen színtér programnak tekinthető az egészséges iskolák mozgalma.

Egészségfejlesztő, egészségnevelő csoport létrehozása

A csoport tagjai a következők:

- főigazgató vagy megbízottja,
- az egészségnevelő, aki feltehetően valamilyen célirányos továbbképzésben részt vett pedagógus,
- szociális segítő munkatárs (Szarvasi Család és Gyermejkölési Központ)
- testnevelő,
- iskolaorvos, védőnő,
- diákönkormányzat-vezető,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- szülői munkaközösség képviselője.

A segítő kapcsolatok szinterei

1. Szülők (család)

A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját.

2. Szülői munkaközösség, szülői szervezet(ek)

3. Iskolaorvos, háziorvos, védőnő, szociális segítő munkatárs

Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Az iskolaorvos és a védőnő feladata:

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése, valamint a tanórákon elsősegély-nyújtási ismeretek átadása. Közreműködés az egészségügyi-járványügyi, a környezet-egészségügyi, a táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve. Felkérésre közreműködés az egészségügyi szakértői feladatokban.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- az életmód és betegség összefüggései,
- az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskola diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok,
- a serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában,
- környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben,
- az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

5. Gyermekjóléti szolgálatok, pedagógiai szakszolgálatok

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti központok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

6. A Nemzeti Népegészségügyi Központ vármegyei intézeteinek egészségfejlesztési szakembere és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Az egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

7. Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

8. Iskolalelkész

Tevékenységevel nagymértékben segíti az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősenek munkáját. Leleki gondozást végez.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,

- a szenvedélybetegségek, internetfüggőség elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása.
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, példamutatással az intézmény szervezettségével.

2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Értelmezés:

A közösségfejlesztésünkben fontos szerepet kap az ország és tágabb környezete a Kárpát-medence megismerése, a nemzeti hagyományok fejlesztése. Törekedni kell a harmonikus kapcsolat kialakítására természeti és társadalmi környezetünkkel. A gyermekeket más népek etnikai és kulturális csoportok értékeinek megbecsülésére kell nevelni. Fontos szempont, hogy tanulóink felnövekedve megőrizték magyarságtudatukat, ugyanakkor legyenek tisztában az európai azonosság tudattal és az egyetemes kultúrával. Kapcsolódjanak be teremtett világunk értékeinek megőrzésébe. Egymás megbecsülésére, elfogadására törekedjenek. Legyenek tisztában a tanulási módszerek kialakítása során a csoport munka közösségfejlesztő erejével. Fontos az egészséges életmód betartása a mindennapok során. Keresztény szellemiségű együttélés jellemezze őket.

Kereszténységünk története, ünnepeink, keresztyén életvitelünk, hitünk megélésének lehetőségei, a közösségformálás számunkra legerőteljesebb színtere. Kiemelkedő szerepet kap az iskola és a gyülekezet ebben a munkában. Gyülekezetünk vezetője az iskolalelkész, aki munkáját a környező gyülekezetek vezetőivel és hitoktatóikkal együttműködve látja el.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

A kortárs csoport:

- lehetőséget ad az én-érvényesítésre,
- biztosítja a valakihez tartozás érzését,
- emocionális biztonságot nyújt.

Ha a diákok kötődnek az egyes iskolai közösséghez, erősödnek a nevelési hatások. Ezért is alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés megszervezése és irányítása.

A család

A legalapvetőbb közösség a család, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani. Így nagyon fontos szerepet kap az iskola, s az osztályközösség is.

Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtagabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra. Célunk az 1-4. évfolyamon, hogy a gyerekek érezzék jól magukat közösségükben, megismerjék, elfogadják, segítség közösségük tagjait. Alakítsuk ki az együttélés legfontosabb szokásait. Ismerjék meg a nagyobb közösségek (évfolyam, alsó tagozat, egész iskola közösségét). Formáljuk az osztályközösség saját arculatát, ismerjék meg egymás értékeit, örüljenek egymás sikereinek. Érezzék jól magukat a közös programokon.

Sikerkritérium:

Tanulók szívesen járjanak iskolába, aktívan vegyenek részt a közös programokban.

5-6. évfolyam: A közösségi szellem erősítése, vitakészség kialakítása, találja meg az egyén a helyét a közösségben.

Sikerkritérium:

Minden tanuló találjon feladatot és barátot az osztályban.

7-8. évfolyam: erősödjön a tanulóban az egymás és a felnőttek iránti tisztelet. Képesek legyenek kulturált véleménynyilvánításra.

Sikerkritérium:

Konfliktushelyzeteiket legyenek képesek kulturáltan megoldani.

2.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. a pedagógus ezzel összefüggő feladatait és kötelességeit munkaköri leírása határozza meg, a pedagógus munkakörhöz tartozó munkaköri leírás mintát az intézmény SZMSZ-e tartalmazza.

Az osztályfőnök feladata a tanulók fejlődésének nyomon követése, egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésük elősegítése, a szülőkkel és az osztályban tanító tanárokkal való rendszeres kapcsolattartás, az osztály közösségi tevékenységeinek, közösségi élet szervezése, felügyelete, a jogszabályban, a pedagógiai programban, az intézmény más belső szabályzatában és a pedagógus munkaköri leírásában meghatározott pedagógiai és adminisztratív feladatok elvégzése. Az e dokumentum 1. pontjában meghatározott pedagógiai feladatokat az osztályfőnök beépíti pedagógiai munkájára, továbbá felső tagozaton e feladatoknak megfelelően határozza meg az osztályfőnöki órák témaköreit. Az osztályfőnöki órák témáit az adott tanévre vonatkozóan osztályfőnöki tanmenetben tervezi meg. az osztályfőnök mindezekkel összefüggő feladatait munkaköri leírása részletezi.

Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokásokon, morális tényezőkön túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti,

ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

1. valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
2. az egyéni értékek felismerése,
3. egymás tiszteletben tartása,
4. egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
5. a tolerancia,
6. társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
7. mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos a szerepe a problémák felismerésében és azok keresésében. Fontos a szerepe és a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család. Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

Alkalmanként szervezett foglalkozások

Évfolyamonként meg kell határozni az iskola által szervezett tanulmányi kirándulások számát, idejét és időtartamát.

Az iskola által egy-egy alkalomra tanórán kívüli, szervezett foglalkozások a következők lehetnek:

1. osztálykirándulások,
2. a tanulmányi kirándulások,
3. a táborok,
4. a diákcsoporthoz bel- és külföldi utazásai,
5. kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai.

Ezek a programok iskolai keretek között csak tanári felügyelettel szervezhetők. A kirándulások, táborozások és az utazások esetén 10 tanulónként 1 tanárnak kell kísérnie a csoportot.

A tanítási idő alatt több napig tartó tanórán kívüli foglalkozást – írásos kérvény alapján – a főigazgató engedélyezheti az osztályban tanító tanárok vagy a nevelőtestület véleményének kikérése után.

A tanulók bármely, az iskola által alkalmanként szervezett több napos programon csak előzetes írásbeli hozzájárulással vehetnek részt. Az engedélyt a szervező tanárnak a program szervezésének megkezdésekor kell beszereznie a szülőtől és az osztályfőnöktől.

A tanulók távollétéről, ha olyan programokon vesznek részt, amelyeken az iskolát képviselik, a főigazgató dönt.

A kompetencia alapú oktatásra vonatkozó alapelvek, feladatok a közösségfejlesztéssel kapcsolatban: részvétel a lakóhely kulturális életében, a társadalmi együttélés szabályainak betartása, erőszakmentesség, emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete. Az iskola alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek segítik az állampolgárrá nevelést. A gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos szociális kompetenciák fejlesztése.

Feladataink megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

Fő célunk az, hogy tanulóink életkori sajátosságaik szerint fejlődjenek, világképük, világszemléletük formálódjon, életmódjuk, szokásaik vállalt értékeinkkel együtt gazdagodjon, személyiségük fejlődjön.

A tanulók tevékenység fejlesztésnek legfontosabb színtere a tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási – tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók folyamatos tevékenységét, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez képességeihez, és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- a nevelők tanítási óráikon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál és ismétlésnél a tanulók önálló munkájára támaszkodnak,
- sávos oktatás kialakítása
- idegen nyelv csoportbontásban történő tanítása

A szociálisan hátrányos helyzetű, magatartási, beilleszkedési, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére egyéni segítséget nyújtunk. Integráltan nevelt tanulóink számára fejlesztő foglalkozásokat, korrekpetálást tartunk.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek:

A referencia intézmények hálózati együttműködése során átvett jó gyakorlatok, projektek megvalósítása.

Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat iskolánk névadójának emlékének ápolása. Ezt szolgálják az évenkénti megemlékezések: Benka Gála és a hozzákapcsolódó rendezvénysorozatok.
- Minden tanévben iskolai szintű ünnepségeket megemlékezéseket tartunk.

Napközi otthon, tanulószoba

- A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, a szülők igényeinek alapján, az iskolában tanítási napokon tanítás után az 1-4. és 5-8. évfolyamon napközi otthon és tanulószoba működik. A napközis foglalkozás ideje alatt iskolánkban fakultatív programok is szerveződnek (pl: művészeti oktatás, sportköri foglalkozások, szakkörök). Azon tanulók, akik jelzik a napközis nevelőnek a fakultatív elfoglaltságot, ezeken a foglalkozásokon részt vehetnek.
- Tanulószobát a felső tagozaton szervezünk, amennyiben egy tanulócsoport működtetéséhez elegendő szülő igényli azt gyermeke számára.

Diákétkeztetés

- A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy napi egyszeri (ebéd) étkezésben részesülhetnek szülői döntés alapján.
- A napközibe, illetve tanulószobába nem járó tanulók számára ebédet (menzát) biztosít az intézmény.
- Az étkezési térítési díjat utólag, az elfogyasztott mennyiség után fizeti meg a szülő a Szarvasi Gyermekélelmezési KHT által megállapított áron.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- Az egyéni képességek kibontakoztatását segítik tanórán kívüli foglalkozásokon.

Pályaaorientáció

- A pályaválasztási tanácsadó, a Szarvasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, középiskolai igazgatók tájékoztatják a diákokat és a szülőket a pályaválasztásról. Lehetőség szerint szülői értekezleteken, valamint középiskolai nyílt napokon való részvétellel.

Diáksporthegyesület

- A Diáksporthegyesület tagja az iskola minden tanulója. A Diáksporthegyesület a tanórai testnevelés órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

- A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, minden tanév elején, a tanév végi jelentkezések alapján az iskola nevelőtestülete dönt. A szakkör vezetését a főigazgató engedélyével olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

- A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

- Az osztályok évente egy alkalommal, a munkatervben rögzített kirándulási tervnek megfelelően tanulmányi kirándulásokat szerveznek. A tanulmányi kirándulás költségeit (útiköltség, belépő, szállás, étkezés) a szülők fedezik. A tanulmányi kirándulás egy nap. Főigazgatói engedéllyel ez több napra módosítható.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári, és művészeti foglalkozások (A felmerülő költségeket a szülők térítik.)

Szabadidős foglalkozások

- Részvétel ezeken a programokon önkéntes, a költségek a szülőket terhelik.

Iskolai könyvtár

- A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

Az iskola létesítményeinek egyéni és csoportos használata

- A tanulók igényei alapján, előzetes főigazgatói engedéllyel lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (sportlétesítmények, számítógépek) a tanuló csak tanári felügyelet mellett használhatják.

Sítábor és nyári tábor

- A nyári szünetben táborozás szervezhető tanulóink részére, a téli időszakban pedig sítábor. A tantestület figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket. Költségtérítéses, a szülők vállalják a felmerült költségeket.

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Fenntartói döntés alapján az intézmény alapító okiratában megfogalmazottak szerint, valamint a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulókat látjuk el.

Értelmezés:

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékosságban szenved, a pedagógiai szakszolgálat megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Célunk, hogy az újonnan beiratkozott gyerekeket segítsük a beilleszkedésben. Az előforduló zavaró tényezőket felismerjük, megakadályozzuk a problémák kezelhetetlenné válását. Elsődlegesen helyi segítségnyújtással, sikertelenség esetén külső segítség igénybevételével.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a következő integrációs elvek szerint szervezzük a munkánkat: a feladatok megvalósításához hosszabb időszávokat biztosítunk, ahol erre szükség van. Szükség esetén sajátos, a fogyatékosságnak megfelelő tartalmakat, követelményeket építünk be a helyi tantervbe. Segítő megkülönböztetések, differenciáltan egyénileg is segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket fejlesztő értékelés alkalmazásával.

Feladatok:

Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulási problémákkal küzdő tanulók részére. Fejlesztő foglalkozást, korrepetálást kell tartani az integráltan nevelt tanulók számára.

A nevelőknek az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben kell részesíteniük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára kell támaszkodniuk.

Lehetőséghez mérten biztosítani kell a bontott csoportban vagy sávos oktatásban történő oktatást idegen nyelvből.

Az esélyegyenlőség elve érvényesül az egész tanítási-tanulási folyamatban. Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez a következő elvek szerint biztosítjuk a nevelő- oktató munka feltételeit: kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazított fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszaiban.

A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáik megoldásának segítése, az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulási esélyegyenlőség eredménye egyesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő módszerek alkalmazása.

A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül, adaptív tanulási eljárások alkalmazása.

Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények ellenőrzési és értékelési eljárások alkalmazása.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

*szűrés, diagnosztizálás,
együttműködés a segítő szakemberekkel,
együttműködés a kortárs csoportokkal,
speciális programok meghatározása, kialakítása: pályaorientáció, drog- és alkohol
prevenciós foglalkozások.*

Az alkalmazkodási nehézségek megjelölésére több kifejezés szolgál. Használatos a beilleszkedési zavar, a magatartás rendellenesség, a nehezen nevelhetőség, a feltűnő viselkedés, elégtelen alkalmazkodás, az érzelmi zavar, a nevelési nehézség és hasonló elnevezések.

E fogalommal jelölik mindazon gyerekeket, akik nem alkalmazkodnak az iskolai szabályokhoz, vétének ellenük, illetve kivonják magukat hatásuk alól, magatartásukkal zavarják a tanárt és társaikat. Ide tartoznak azok is, akiknek magatartási stílusa negatív beállítódásukat mutatja az őket körülvevő társas/iskolai környezettel szemben.

Nagyon fontos a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulók fejlesztése, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre.

A nehezen kezelhető, szociálisan inadaptív gyerek nem azonos a rosszul nevelt gyerekkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

A gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek, passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak. Nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni. Testi és pszichés tünetei vannak. Személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

Szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézményekkel, pedagógiai szakszolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.

Fontos: a helyzetfelismerés és helyzetértékelés, a magatartási zavar feltárása, kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel. Az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása. A tanítási órán differenciált foglalkozás kialakítása, a képességek szerinti csoportbontás, személyre szabott nevelés, oktatás, fejlesztő értékelés történik.

Együtt kell működni a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek, a teamtanítás és a multidiszciplináris oktatással élve.

Törekedni kell arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során. Speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége.

Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosításával, minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló időkereten felül a történik tanulók felzárkóztatása.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló szakértői vélemény alapján tanulmányait egyéni munkarendben folytatja, illetve a szülő otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségnek, az önkormányzat feladatellátása keretében, a szakértői véleményben megjelölt szakember biztosításáról – külön jogszabályban meghatározottak szerint – az iskolának, a fejlesztő felkészítést nyújtó, illetve a szakértői véleményt készítő intézménynek kell gondoskodnia.

Sikerkritérium:

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek és társaik közötti kapcsolat ne romoljon.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Értelmezés:

Felderíteni a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, megfelelő pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére és ellensúlyozására, szükség esetén megfelelően intézkedni.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok: prevenció, együttműködés külső szervezetekkel, az esetleges juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének meghatározása.

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik.

A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata:

A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése. A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak. Családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében. A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének segítése, a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése. Tájékoztatás nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról. Együttműködés az osztályfőnökkel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetővel, az Iskolai Diákönkormányzattal és a Diákönkormányzatot segítő tanárral.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

A gyermek elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer, pihenés), a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése. Rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatón keresztül és az iskola fogászati rendeléseken. A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.). Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően. A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

1. a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
2. az okok feltárására,
3. az okok megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az iskolai gyermekvédelem célja a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- a tanulószobai és napközis foglalkozás,
- az egészségügyi szűrővizsgálat,
- az egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- a családi életre való nevelés,
- a személyes és egyéni tanácsadás,
- a szülőkkel való együttműködés,
- a tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- iskolai szociális segítővel történő kapcsolatfelvétel,

- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások),
- a szenvedélybetegségek, internetfüggőség megelőzése.

Sikerkritérium:

Olyan körülmények megteremtése, melyben minden probléma feltárásra kerül. Megfelelő segítségnyújtás, mely a gondok enyhítéséhez vezet.

2.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A Diákönkormányzat, mint az iskolai közösséget képviselő szervezet

Az iskolába beiratkozott tanulók a Nemzeti Köznevelési törvényben meghatározott jogokat az iskolai tanév megkezdésétől gyakorolhatják.

Az iskolai közösségek a tanulók életüket érintő bármely kérdésben a diákönkormányzat (DÖK) segítségével érvényesíthetik jogaikat.

A Házirendben meghatározott nagyobb tanulóközösség tanulói létszámának 50 %-át érintő kérdésben kötelező kikérni a DÖK véleményét, javaslatát.

Az iskola tanulóinak az ENSZ Gyermeki Jogok Egyezménye, a Nemzeti Köznevelési törvény előírásai, az iskolai SZMSZ és a tanulói házirend által szabályozott lehetőségeken belül van joga, kötelessége iskolai életét alakítani.

A tanulók iskolai élete alakításának szervezeti kerete a Diákönkormányzat, amely az iskolai demokrácia, a mérlegelő gondolkodás, az állampolgári viselkedés gyakorlásának színtere mellett a tanulók szabadidős tevékenységét, rendezvényeit tervező, szervező tömörülés.

A diákönkormányzat működését az önmaga által összeállított és elfogadott SZMSZ szabályozza. A DÖK munkáját a DÖK segítő tanár, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős segíti.

A Diákönkormányzat szervezete és működése

A DÖK tagja lehet minden 5-8. évfolyamos tanuló, aki a DÖK SZMSZ-ét elfogadja és magára nézve kötelezőnek tekinti.

Az egyes osztályok 2 fő képviselőt és 1 helyettest választanak. Az osztály diákképviselői közül legalább egy olyan tanulót kell választani, aki alapfokú művészeti iskolába is jár, hogy azok érdekei is képviselve legyenek. Ezért nem kell külön tanulót választani a művészeti iskolai közösségből.

Az osztályok választott képviselői alkotják a Diákönkormányzatot. A DÖK tagjai közül választ elnököt és annak helyettesét. A Diákönkormányzat 2 havonta (szükség szerint soron kívül is) ülésezik. A diákönkormányzatot segítő tanár a DÖK-nak nem tagja szavazati joggal nem rendelkezik, ő képviseli a DÖK-ot a nevelőtestület előtt.

A Diákönkormányzat tevékenységét, hatáskörét a Köznevelési törvény 48. § tartalmazza. A nevelőtestület és a DÖK közötti kapcsolattartásért a DÖK munkáját segítő tanár a felelős, akivel együttműködve folyamatosan frissítik az iskola honlapjának megfelelő oldalait, évente egy iskolanapot DÖK-nappá nyilvánítottunk és minden tanulócsoport részére ügyességi és szellemi vetélkedőket, sportrendezvényeket, egyéni és csoportos produkciókat szervezünk.

2.8. A szülő, a tanuló, az iskolai pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Értelmezés:

A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködése akkor lesz eredményes, ha ismerik és élnek a jogszabályokban meghatározott jogaikkal, ismerik és teljesítik a jogszabályokban meghatározott kötelességeiket.

A szülők jogai és kötelességei

A szülő joga: A szülőt megilleti a nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga. A szülő joga igényelni, hogy az iskola pedagógiai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalú módon közvetítse. Meg kell ismernie az iskola nevelési és pedagógiai programját, házirendjét. Gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeres, részletes érdemi tájékoztatást, neveléshez tanácsokat, segítséget kapjon. Írásbeli javaslatát a nevelési oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, az igazgatótanács, a pedagógus megvizsgálja, arra érdemi választ kell kapnia. Gyermeke a nem kötelező tanórai foglalkozásokat igénybe veheti, illetve kezdeményezheti ilyen foglalkozások megszervezését. Az iskola vezetője, vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vehet a foglalkozásokon. Részt vegyen az igazgatótanácsba kerülő szülői képviselők megválasztásában, mint választó, és mint megválasztható személy. Részt vehet a jogszabályban meghatározottak szerint az érdekeit érintő döntések meghozatalában.

A szülő kötelességei: Gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről. Biztosítsa gyermeke tankötelezettségének teljesítését. Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, és ehhez megadjon minden tőle elvárható segítséget. Rendszeresen kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal. Elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását. Megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében. Tartsa tiszteletben az iskola vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

A tanulók jogai és kötelességei

A tanuló joga: Az iskolában biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki. A tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben. Képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, illetve alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében. Részére az egyházi fenntartású iskola egész pedagógiai programjában és tevékenységében a tanítás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék. Személyiségi jogait az iskola tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozhat másokat e jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, illetve testi épségét, illetve a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását. Állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért. Az iskolában családja anyagi helyzetétől függően, kérelmére ingyenes vagy kedvezményes étkezésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség teljesítésének halasztására vagy a részletekben való fizetésre. Napközi, tanulószobai ellátásban részesüljön. Válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások közül. Vegye igénybe az iskolában a rendelkezésre álló

eszközöket, az iskola létesítményeit (könyvtár, számítástechnika terem, sport- és szabadidő-létesítmények stb.) Rendszeres

egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön. Vegyen részt a diákkörök munkájában, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek, az iskolán kívüli társadalmi szervezeteknek. Az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon nyilvánítson véleményt minden kérdésről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzon az iskola vezetőihez, pedagógusaihoz, az igazgatótanácsához, s arra érdemi választ kapjon. Egyéni munkarendben tanuló legyen, továbbá, hogy kérje a tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését. Kérelmére független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról. Választó és választható legyen a diákképviselőben. Az intézmény fenntartójához fordulhasson érdekképviselőként, illetve e törvényben meghatározottak szerint kérje az őt ért sérelem orvoslásában.

A tanulók kötelessége: Vegyen részt a kötelező és a választott foglalkozásokon. Tegyen eleget – rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségének. Életkorához és fejlettségéhez, továbbá iskolai elfoglaltságához igazodva, pedagógus felügyelete, szükség esetén irányítása mellett – a házirendben meghatározott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, rendezvények előkészítésében, lezárásában. Megtartsa az iskolai tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, az iskola helyiségei és az iskolához tartozó területek használati rendjét, az iskola szabályzatainak (szervezeti és működési szabályzat, házirend) előírásait. Óvja saját és társai testi épségét, egészségét, sajátítsa el és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve balesetet észlelt, továbbá- amennyiben állapota lehetővé teszi -, ha megsérült. Megőrizzze, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit. Tartsa tiszteletben az iskola tanárainak, alkalmazottainak, tanulótársainak emberi méltóságát és jogait.

A pedagógus jogai és kötelességei

A pedagógus jogai: Személyét, mint a pedagógus-közösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék. A nevelési, illetve pedagógiai program alapján válassza meg az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit. A helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket ruházati és más felszereléseket. Saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő és oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítetné a gyermeket, tanulót. Irányítsa és értékelje a tanulók munkáját, minősítése a tanulók teljesítményét. Hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez. A nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola nevelési illetve pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat. Szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, vegyen részt pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában. Szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőjeként vegyen részt helyi, regionális és országos közoktatással foglalkozó testületek munkájában. Az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket. Az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, muzeális intézményeket és más kiállító termeket, színházakat jogszabályban meghatározott

kedvezményekre való jogosultságát igazoló pedagógusigazolvánnyal látogassa. Az oktatási jogok biztosához forduljon.

A pedagógus kötelességei:

A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy a nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse. Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat. Előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására. Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat. A szülőt – elsősorban a tanulmányi rendszeren keresztül – rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről, döntésekről. A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával. A tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon. Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét. A kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját. Részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát. Tanítványai pályaaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa. A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse. Pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken. Határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket, megőrizze a hivatali titkot, hivatásához méltó magatartást tanúsítson, a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A tanulók képviselőivel történő kapcsolattartás

Pedagógiai Programunk megvalósulása függ attól is, hogy diákjaink milyen véleménnyel vannak az iskolában folyó munka egészéről. Fontosnak tartjuk, hogy a vélemények minél több formában és nyíltan fejeződjenek ki és kiderüljön, hogy az adott vélemény egyéni vagy közösségi-e. A diákok véleményezhetik az iskola házirendjét, a pedagógiai program rájuk vonatkozó részét, az iskolában működő délutáni elfoglaltságok rendszerét, az iskolai rendezvényeket, a Diákönkormányzat tevékenységét.

Élő munkakapcsolat van a tanári közösség és a szülők között a tanulók fejlődése érdekében, az iskola hagyományai, valamint a Nemzeti Köznevelési Törvény és a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján.

A Szervezeti és Működési Szabályzat több szintű együttműködést feltételez a szülők, a tanulók és a pedagógusok közös részvételével a gyermek személyiségének és tudásának fejlesztése érdekében. Az együttműködéshez megfelelő kommunikációs formák működtetése szükséges.

A szülők-pedagógusok együttműködése

A szülőkkel való kapcsolattartás

Intézményünk biztosítja a szülők számára, hogy már az iskolaválasztás időszakában megismerkedjenek az iskola pedagógiai programjával, alapelveinkkel, nevelési és oktatási célkitűzéseinkkel, az alkalmazott oktatási módszerekkel.

Cél, hogy a szülők lássanak bele az iskolai munkába, a közösségi életbe és lehetőségeik, elfoglaltságuk függvényében vállaljanak részt benne azért, hogy folyamatosan nyomon követhessék gyermekük nevelésének, oktatásának alakulását.

A pedagógus és szülők közötti együttműködés formái

A Szülői Munkaközösség az alapfokú művészeti oktatásban érintett szülők érdekeit is képviseli. Az SZMK választmányi tagjainak megválasztásakor figyelmet fordítanak arra, hogy legalább két olyan szülőnek is lennie kell, akiknek a gyermeke részesül alapfokú művészeti oktatásban, így érdekképviselőjük eredményesebb, hatékonyabb.

1. Szülői értekezlet

Feladata, a szülők és pedagógusok között folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az országos és a helyi közoktatáspolitikának alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, és az iskola valamint az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról. A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

2. Fogadó órák

A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal, egyénre szabott útmutatással. Meghatározott időpontban tartandó, de szülő és pedagógus előzetes egyeztetés után egyaránt kérheti a megtartását.

3. Egyéni kapcsolatfelvétel (családlátogatás)

4. Szülők közösségének részvétele az osztály életében

5. Szülői közösségi választmány ülései

6. Nyílt tanítási nap

A nyílt tanítási napon a szülők betekintést nyerhetnek az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, megismerhetik személyesen a tanítási órák lefolyását, közvetlenül tájékozódhatnak gyermekük és az osztályközösség iskolai életéről.

7. Írásbeli tájékoztató (KRÉTA elektronikus napló)

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról;

8. Rendezvények

9. Hirdetőtábla stb.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg illetve választott képviselők, tisztviselők útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Az osztályfőnök rendszeresen kapcsolatot tart a tanuló napközis nevelőjével, a tanuló előmenetelével kapcsolatban.

A meglévő formák mellett új formák is megjelennek a kompetencia alapú oktatás bevezetésével. Az eredményes pedagógia tevékenység nem képzelhető el a szülők tevékeny közreműködése nélkül. Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülő részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez. Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusoknak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését előrevivő vagy hátráltató tényezőket, ezért az iskolának meg kell teremteni és rendszeresen működtetnie kell azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez érdemi feldolgozásához.

A tanulók-pedagógusok együttműködése

Cél a folyamatos, kiegyensúlyozott, feszültségmentes kapcsolatban az egyéni képességeknek megfelelő eredmények elérése, a személyiség kibontakoztatása az oktató-nevelő munkában.

A pedagógusok és tanulók közötti együttműködés formái:

- tanórai munka,
- osztályfőnöki órák,
- közösségi programok,
- szakkörök, tehetségműhelyek,
- egyéni beszélgetések,
- diákönkormányzat, diákszabvány,
- kérdőívek, vizsgálatok.

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével az együttműködési formák gazdag lehetőséget kínálnak. Az eredményes pedagógiai tevékenység nem képzelhető el a szülők aktív közreműködése nélkül.

Az iskola és a pedagógusok feladata az is, hogy a szülő részére segítséget adjanak gyermekük neveléséhez. Az iskolában folyó nevelési feladatok végrehajtásához a pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amelyeket csak a szülő közölhet, amelyek segítik feltárni a tanuló fejlődését, előre vivő vagy hátráltató tényezőket. Ezért az iskolának meg kell teremtenie és rendszeresen működtetnie kell azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához.

Célok és elvárások:

A szülők nagy többsége működjön együtt az iskola pedagógusaival.

A tanulók nagy többsége elfogadja az iskola írott és íratlan szabályait.

Sikerkritérium:

A szülők nagy többsége látogatja a szülői értekezleteket. Lehetőségük szerint támogatják oktató-nevelő munkánkat (pl. utazások megszervezésével, gyermekkísérettel).

A tanulók nagy többsége elfogadja a pedagógusok vezető szerepét, nem vonja kétségbe jóindulatukat.

2.9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja és hatálya

A vizsgaszabályzatunk célja a *nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* a nemzeti köznevelésről és a *nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben* foglalt felhatalmazás alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgáinak szabályozása, lebonyolítási rendjének meghatározása, a vizsgázók és a szülők tájékoztatása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a Pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokások módon hozza nyilvánosságra.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára

- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik, vagy köteles különbözeti vizsgát tenni,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára enged,
- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő
- illetve arra az egyéni munkarendű tanulóra, akinek tanulmányi kötelezettségéről osztályozóvizsgán kell számot adnia.

Személyi hatálya kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Általános szabályok

A tanulók osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik, vagy a tanulmányok alatti vizsga alapján kell megállapítani.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra azaz:

- osztályozó vizsgára,
- különbözeti vizsgára,
- javító vizsgára,
- pótló vizsgára,
- és halasztott vizsgára vonatkozik.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65. § (4)).

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

Osztályozó vizsga

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

Osztályozó vizsgát **kell tennie a tantestület döntése alapján annak a tanulónak,**

- akinek a tanítási év során igazolt és igazolatlan *hiányzásai* együttesen *meghaladják* a jogszabályban meghatározott mértéket: 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át,
- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (a fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevő tanuló kivételével),
- vagy engedélyezték számára, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelmények egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget és emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (8) bekezdésében foglaltak alapján a nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a rendeletben meghatározott értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Osztályozó vizsgát az iskola a tanév során bármikor szervezhet. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (3) bekezdése alapján.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott tanév végi osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Sikeres osztályozó vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga feltételét.

Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet intézményünkben a továbbhaladáshoz szükséges követelményszintű évfolyamnál alacsonyabb évfolyamon teljesített, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamba lépésnek.

A különbözeti vizsgák időpontját a főigazgató határozza meg (tanévenként legalább két alkalommal).

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a vizsgára jelentkező tanuló ügyében.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott
- az osztályozó vizsgáról, vagy a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Június 15-ig minden tantárgy javítóvizsga témaköreit az érintett tanulókkal ismertetni kell. A javító vizsga egy adott tanévben augusztus 21. és augusztus 31. között szervezhető. A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Ha a vizsgázó a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, pótló vizsgát tehet. A vizsgázónak fel nem róható ok jogosságát a főigazgató mérlegeli, és dönt a pótló vizsga időpontjáról.

Halasztott vizsga

Különös méltánylást érdemlő esetben előfordulhat, hogy a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott.

Az engedélyezett határidő lejártáig a tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 77.§ (2) bekezdése alapján).

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

Tanulmányok alatti vizsgát a tanuló független vizsgabizottság előtt is tehet, amelyet a kormányhivatal szervez (20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 73. § (1) bekezdése alapján). A független vizsgabizottság előtti vizsgát a tanuló szülője kérvényezi.

- A félév, vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni
- Ha a tanuló mulasztási az adott tanítási évben eléri a jogszabályban meghatározott mértéket és emitt teljesítménye érdemjeggyel nem volt értékelhető, és a nevelőtestület számára engedélyezte, hogy osztályozóvizsgát tegyen, akkor a szülőnek a nevelőtestület engedélyének megadását követő öt napon belül kell bejelentenie, hogy a tanuló független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

- A szülő a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben gyermekét bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. A vizsgát a kormányhivatal az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb szabályai

A vizsgabizottság minimum három főből áll:

- elnök
- kérdező tanár,
- ellenőrző tanár.

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, és a jegyzőkönyv vezetését
- s ha kell szavazást rendel el.

A kérdező tanár

- csak megfelelő szakos tanári, illetve tanító végzettségű lehet.

Az ellenőrző tanár lehetőség szerint szakos tanár legyen.

A főigazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Az írásbeli és szóbeli vizsga előtt a vizsgázónak tíz perccel korábban kötelező megjelennie.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai programban meghatározott követelményeket kér számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az írásbeli vizsgák általános szabályai

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 68. § (2) bekezdése alapján **hatvan** perc.

Egy vizsganapon egy tanuló vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább **tíz**, legfeljebb **harminc** perc pihenőidőt kell biztosítani.

- A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.
- A feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot.
- A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával.

Ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár ezt jegyzőkönyvben rögzíti, felveszeti a feladatlapra és jelenti a főigazgatónak

Az írásbeli vizsga javítása:

- a szaktanár 2 napon belül piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot.

A szóbeli vizsgák általános szabályai

Egy napon csak három tantárgyból szervezhető. A szóbeli feleletet megelőzően minden vizsgázónak tantárgyanként legalább **harminc** perc felkészülési időt kell biztosítani.

Egy-egy tantárgyból egy tanuló esetében a feleltetés időtartama **tizenöt** percnél nem lehet hosszabb.

- A szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz
- kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre.
- A felkészülési idő legalább **húsz** perc, **kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő.**
- A felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja.
- A felelet maximum tizenöt percig tarthat.
- Ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húzhat.
- Két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít, és a vizsgabizottság dönt a szóbeli eredményéről. Szabálytalanság esetén a vizsgabizottság elnöke értesíti a főigazgatót, aki az előírások alapján dönt.

A vizsgáról való távolmaradás

Igazolt, vagy a vizsgázónak fel nem róható ok miatt, vagy a vizsgát félbe kell hagynia pl.: rosszullet (kérésére az addig elvégzett munkáját értékelni kell), lehetőséget kell adni részére, hogy pótló vizsgát tegyen.

Amennyiben igazolatlanul hiányzik a vizsgáról, javítóvizsgát kell tennie.

A tisztázatlan kérdésekben a bizottságnak a vizsgázó érdekei szerint a tanuló javára kell döntenie. Ha a vizsgázó meg nem engedett eszközöket használ, akkor is lehetővé kell tenni részére a vizsga befejezését, majd ki kell vizsgálni a szabálytalanságot.

A tanulmányok alatti vizsga – amennyiben a helyi tantervben a tantárgy számonkérése dolgozatok formájában történik, írásbeli szóbeli részekből áll.

A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó külön szabályok

A tanulmányok alatti vizsgán a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 71. § (3) bekezdésében foglaltak alapján (szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésre, a főigazgató engedélye alapján) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázót megilletik a vizsga során mindazon mentességek, kedvezmények, melyeket a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény Pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI

Magyar irodalom	írásbeli+ szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem (idegen nyelven is)	írásbeli + szóbeli vizsga
Hon-és népismeret	szóbeli vizsga
Állampolgári ismeret	szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Civilizáció	írásbeli + szóbeli vizsga
Hittan	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli + szóbeli vizsga
Környezetismeret (idegen nyelven is)	írásbeli + szóbeli vizsga
Természettudomány	írásbeli + szóbeli vizsga
Fizika	írásbeli + szóbeli vizsga
Földrajz	írásbeli + szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli + szóbeli vizsga
Kémia	írásbeli + szóbeli vizsga
Digitális kultúra (idegen nyelven is)	szóbeli + gyakorlati vizsga (alsó tagozat gyakorlati vizsga)
Ének-zene (idegen nyelven is)	írásbeli + szóbeli (alsó tagozat gyakorlati vizsga)
Vizuális kultúra (idegen nyelven is)	szóbeli+gyakorlati vizsga (alsó tagozat csak gyakorlati vizsga)
Dráma és színház	gyakorlati vizsga
Technika és tervezés	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga

ANGOLUL TANÍTOTT TANTÁRGYAK

A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tantárgyankénti és az évfolyamonkénti követelményeket a helyi tantervek tartalmazzák, amelyek a Pedagógiai Program részét képezik.

A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógiai Program, Helyi Tanterv alapján. A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az adott időszak tananyagát.

Egyéni munkarendű tanulóval ismertetni kell év elején, hogy milyen tananyagból kell készülnie, milyen elvárásokat kell teljesítenie a továbbhaladáshoz, mikor lesz a vizsga időpontja.

Az értékelés rendje

Az érdemjegyek megállapításánál a szóbeli és írásbeli vizsgarészek arányát (%) a munkaközösségek határozzák meg.

Két tanítási nyelvű képzés vizsgái 1-8. évfolyamon és idegen nyelvi képzésben részt vevő tanulók vizsgái felső tagozaton

A két tanítási nyelvű iskoláknál a KER szerinti legalacsonyabb követelményszint a 4. évfolyam végén jelenik meg először. Ennek sikeres teljesítése érdekében kerettanterv meghatározza a 2. évfolyam végére elérendő készségeket is, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció területén. A NAT és az Irányelvek által az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők:

	2. évfolyam	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam
Két tanítási nyelvű képzés	KER szintben nem megadható	A1	A2	B1

6. és 8. évfolyamon a diákok az Oktatási Hivatal által szervezett célnyelvi mérés keretében adnak számot.

A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatásunk célja, hogy megfeleljünk a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 135. § foglaltaknak, mely szerint három egymást követő tanév átlagában teljesíti azt a feltételt az intézmény, hogy a hivatal által szervezett célnyelvi mérésben a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban részt vevő tanulók legalább hatvan százaléka megfelele

- a hatodik évfolyamon a KER szerinti A2,
- nyolcadik évfolyamon a KER szerinti B1 szintet elérje.

Amennyiben a tanuló nem éri el a negyedik vagy hatodik évfolyamon a minimumként meghatározott fent említett nyelvi szintet, valamint a tanulmányi eredménye a 4. vagy 6. osztályban 4,0 alatti (készségtárgyak eredménye nem számít az átlagba), akkor tanulmányait 5. vagy 7. évfolyamtól az általános tantervű tanulócsoporthoz folytatja, ahol igény és lehetőség szerint részt vehet idegen nyelvi tehetséggondozó foglalkozáson. Ezen minimumszintek elérésének mérésére intézményünk a 2. évfolyamtól év végi vizsgákat szervez a tanulók számára, melynek követelményeit a helyi tanterv tartalmazza.

Ezen kívül 2. és 4. tanév végén a tanulók számot adnak célnyelvi tudásukról írásban és szóban a helyi tantervben meghatározott követelmények figyelembevételével. Az év végi vizsgán kapott érdemjegyek (1 szóbeli és 1 írásbeli) külön-külön duplán számítanak. Az év végi vizsga írásbeli részén a tanulók feladatlapot töltenek ki, mely méri szövegértési és szövegalkotási kompetenciájukat, míg az év végi vizsga szóbeli részén a tanulók hallás utáni szövegértését és beszédképességét mérjük szituációk és/vagy témakörök segítségével. A szóbeli célnyelvi év végi vizsgán a tanulót tanító szaktanár(ok) és/vagy az idegen nyelvi munkaközösség tagja(i) vesznek részt.

Az év végi vizsga időpontját a szaktanár a vizsgát megelőző 2 héttel korábban ismerteti a tanulókkal. Az év végi vizsgáról hiányozni csak rendkívül indokolt esetben van lehetőség, de a vizsga pótlására a tanuló visszatérése napján már lehetőséget kell biztosítani.

2.10. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének, átvételének helyi szabályai

Belépés az iskolába:

A tanulók átvétele – a helyi tanterv alapján – főigazgatói hatáskör, szükség esetén különböző vizsga, évfolyamismétlés rendelhető el.

A felvett tanulók osztályba vagy csoportba sorolása az idegen nyelv és a létszám figyelembe vételével történik.

Felvételről és elutasításról a főigazgató a Köznevelési Törvény létszámkorlátai, illetve pedagógiai szempontok alapján határoz.

Az 1. osztályba történő beiratkozás feltételeit a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről szabályozza.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, akkor előnyben kell részesítenie a következő tanulókat az itt megadott sorrendben:

- evangélikus vallású legyen
- halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- sajátos nevelési igényű tanuló,
- különleges helyzetben lévő tanuló, akinek
- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
- testvére az adott intézmény tanulója.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek születési anyagkönyvi kivonatát
- a gyermek személyi igazolványát
- a szülő személyi igazolványát
- a gyermek lakcímkártyáját
- a gyermek TAJ számát
- a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos javaslatával
- szükség esetén pedagógiai szakszolgálat véleményét

Az osztályba sorolás rendje

A szülők számára igyekszünk biztosítani az első évfolyamra való beiratkozáskor a tanító megválasztásának szabadságát. Az osztályösszetétel kialakítását, a tanulók végső besorolását a főigazgató dönti el, meghallgatva a leendő tanítók véleményét.

Az angol két tanítási nyelvű képzési programba való belépés előtt a többlet terheknek kitett tanulók kudarcainak elkerülése érdekében szüleik részére játszóházakban irányított beszélgetést szervezünk. Tájékoztatást kapnak a két tanítási nyelvű tantárgyak oktatásának sajátosságairól (óraszám, tankönyv, csoportbontás). A szülő írásban nyilatkozik, hogy amennyiben gyermeke a két tanítási nyelvű oktatás keretében a Helyi Tanterv által meghatározott minimum követelményeket nem éri el, az intézmény vezetésének és a pedagógusok javaslatának megfelelően hozzájárul, hogy tanulmányait általános tantervű osztályban folytassa. Tájékoztatást kapnak arról is, hogy az esetleges anyagi többlet terheket a

szülők vállalják (taneszközök). A szülők a KRÉTA tanulmányi rendszeren keresztül átveszik a számukra elkészített házirend kivonatát.

A tanév folyamán az adott évfolyamon másik osztályba való átlépésről alapos indok alapján a szülő írásbeli kérelmére az intézmény vezetője adhat engedélyt.

Átvétel más iskolából - eljárásrend

Az iskola beiratkozási körzetén belül és kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola főigazgatója dönt. Az evangélikus felekezethez tartozó tanulók felvétele elsőbbséget élvez.

A tanuló átvétele az iskola többi évfolyamára a tanulók, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanév közben is történhet. A szülő kérelmében indokolja az iskolaváltoztatási szándékát. Ha az iskola a tanuló számára nem a kötelező felvételt biztosító iskola, az átvételi kérelem csak akkor teljesíthető, ha a tanuló előző iskolában osztályozható volt, utolsó félévi, ennek hiányában tanév végi tanulmányi eredménye elégtelen osztályzatot nem tartalmaz, és a tanuló nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt.

A tanuló átvételéről az intézmény vezetője dönt. A főigazgató a tanuló átvételét különbözeti vizsga letételéhez kötheti, ha a tanuló az iskola helyi tantervében szereplő egy vagy több tantárgyat nem tanult, vagy azokat a helyi tantervben meghatározott óraszámnál alacsonyabb óraszámban tanulta. Ha a különbözeti vizsga kizárólag a folyó tanév tananyagát érintené, a főigazgató különbözeti vizsga helyett előírhatja, hogy a tanuló az adott tantárgyból félévkor, illetve tanév végén osztályozó vizsgát tegyen. Szükség esetén a tanuló, kiskorú tanuló szülője kérelmére a tanuló átvétele osztályismétléssel is engedélyezhető, ha a tanuló egyébként megfelel az átvétel tanulmányi követelményeinek.

A felvételt az iskola befogadó nyilatkozat kiadásával igazolja, melyet a kibocsátó intézmény részére eljuttat.

A két tanítási nyelvű tagozatra kerülés különös feltételei

Azok a tanulók léphetnek be a két tanítási nyelvű tagozatra, akik

- sikeres osztályozó vizsgát tettek az adott évfolyamra az iskola pedagógiai programjában meghatározott tantárgyakból illetve az addig angol nyelven is tanult tantárgyak tananyagából is, vagy
- egy másik két tanítási nyelvű intézmény két tanítási nyelvű osztályából érkeztek, vagy
- korábban külföldön tartózkodtak, ahol a célnyelvet első vagy második nyelvként használták és sikeres osztályozó vizsgát tettek az adott évfolyamra az iskola pedagógiai programjában meghatározott tantárgyakból.

Más esetben az intézményvezető egyéni elbírálás alapján dönt a két tanítási nyelvű osztályba kerülésről.

Másodiktól – nyolcadik évfolyamra történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát
- a gyermek személyi igazolványát
- a szülő személyi igazolványát
- a gyermek lakcímkártyáját
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A felvételi eljárás különös szabályai - sorsolás

Ha az általános iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt a jelentkezők között.

A sorsolásban közreműködik

A sorolási bizottság tagjai: minimum 4 fő, az érintett csoportokban tanító nevelők, alsós munkaközösség vezetője, 1 fő vezetőségi képviselő (főigazgató vagy főigazgató-helyettes) jegyzőkönyv-vezető. A sorsolás az érintett szülők számára nyilvános.

A sorsolás helyszíne:

A Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola székhelye - Szarvas, Kossuth u. 7. -, a főigazgatói iroda.

A sorsolás menete:

Az intézmény főigazgatójához érkezett kérelmek jelölés nélküli, zárt borítékban a jelenlévők előtt behelyezésre kerülnek a sorsolási urnába. Az urnából a jelenlévő szülők közül önként vállalkozó/k, ennek hiányában a sorsolási bizottság 1 tagja 1-1 dokumentumot kiemel, majd jól hallhatóan felolvassa a kérelmező szülő gyermekének nevét, amely azonnal jegyzőkönyvezésre kerül. Mindez addig folytatódik, amíg a rendelkezésre álló férőhelyek be nem töltődnek.

Értesítési kötelezettségek

A kérelmező szülőket az iskola bejáratánál elhelyezett hirdető táblán illetve honlapunkon értesítjük a sorolás időpontjáról, helyszínéről. A szülőket írásban (tértivevényes levélben) értesítjük a sorolás eredményéről.

A szabályzat közzététele

A szabályzatot az érintettel ismertetni kell, melynek módja:

- beíratáskor, kérvény beadásakor való figyelemfelhívás, bemutatás.
- honlapon való közzététel.

A szülő joga és kötelezettsége különösen

- a szülő elutasítás esetén fellebbezéssel élhet az intézmény fenntartójához a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája igazgatójához.

Átíratás másik iskolába: A szülő kérelmezi az intézmény vezetőjétől (szóban és írásban), hogy gyermeke az intézményt el kívánja hagyni, a kiválasztott iskola befogadja, erről „befogadó nyilatkozatot” mutat be az intézmény vezetőjének. A tanulói jogviszony megszűnik az átvétel napján.

2.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok

Cél: A tanulók megismerjék az elsősegélynyújtás fogalmát, célját, fontosságát, az egyes sérülések élettani hátterét, tüneteit, azok lehetséges következményeit és ellátásukat. Továbbá tudatosítsa a tanulókkal a lehetséges veszélyhelyzeteket. Fontos, hogy megismerjék az emberi szervezet felépítésével, működésével és az elsősegélynyújtással kapcsolatos alapfogalmakat és az égis baleseti mechanizmusokat.

1. osztály – technika és tervezés óra; napközi foglalkozás, kötetlen beszélgetés

- Mentőhívás.
- Veszélyes tárgyak otthonunkban és az iskolában.
- Hogyan reagálunk, ha megkülönböztető jelzéseit használó járművel találkozunk?

2. osztály – Technika és tervezés óra; napközi foglalkozás, beszélgetés

- A sebek fajtái
- Kisebb sebek ellátása, kötözése
- Enyhébb kimenetelű betegségek tünetei, tennivalók ezekben az esetekben

3. osztály – Környezetismeret óra, technika és tervezés óra; napközi foglalkozás, beszélgetés

- Közlekedésbiztonság
- Viselkedés baleseti szituációban
- Az eszmélet és a légzés vizsgálata

4. osztály – Környezetismeret óra, napközi foglalkozás

- Égési sérülések ellátása
- Veszélyes gyógyszerek és mérgező növények
- Elsősegély-nyújtási alapfogalmak

5. osztály – Természettudomány óra, osztályfőnöki óra

- Házi orvosi és szakorvosi ellátás, szűrővizsgálatok rendszere
- Stabil oldalfekvés és egyéb elsősegély-technikák
- A fagyás és ellátása
- Idegen test a szemben, orrban, fülben

6. osztály – Természettudomány óra, osztályfőnöki óra

- A csontrendszer és sérülései
- Baleseti sérülések, sérültek osztályozása
- A sérült ellátásának legfontosabb szabályai
- Idegen test a légutakban – Heimlich-féle műfogás

7. osztály – Biológia óra, kémia óra, technika óra, osztályfőnöki óra;

- Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban
- Az eszméletlenség veszélyei, eszméletlen beteg ellátása
- A sérült kimentése a baleset helyszínéről – Rautek-féle műfogás
- A bukósisak eltávolítása

8. osztály – Biológia óra, fizika óra, osztályfőnöki óra;

- Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek
- A sokk és ellátása
- Újraélesztés - mesterséges lélegeztetés, mellkas kompresszió
- Vérzések típusai és ellátásuk.

2.12. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

Egész napos iskola: Intézményünk nem kívánja bevezetni az egész napos iskolai rendszert. A nemzeti köznevelésről szóló törvény értelmében választható foglalkozásokat szervezünk 16.00 óráig.

Természettudományos nevelés: A természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása érdekében intézményünkben a tanulók választó gazdagító programokon és projekteken vehetnek részt.

Az óvodai nevelés kapcsolata az iskolai neveléssel-oktatással: A NAT fejlesztési feladatrendszere szorosan kapcsolódik a kisgyermekkorai fejlesztés irányait meghatározó Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott célokhoz, melyekhez intézményünk kapcsolódik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei: A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva szervezzük meg:

- hosszabb időszavakat, tágabb kereteket jelölünk meg,
- egyénre szabott tanulási lehetőséget biztosítunk,
- megfelelő tanulási környezetet alakítunk ki,
- a tanulóknál az önmagukhoz mért fejlődésüket értékeljük,
- fejlesztő értékelést alkalmazunk.

Minden esetben betartjuk a pedagógiai szakszolgálat által kiadott útmutatást, az **integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók** ellátásának érdekében.

Közlekedésre nevelési program: Iskolánk mindkét épülete Szarvas város központjában található. Az iskolaépületek forgalmas helyek érintésével közelíthetők meg. A tanulóink nagy része kerékpárral közelíti meg iskolánkat, ezért nagy hangsúlyt fektetünk a közlekedési szabályok elsajátíttatására.

Osztályfőnöki, környezetismeret, testnevelés, technika és tervezés órákon a tanulók megismerik az alapvető közlekedési szabályokat.

Testnevelés órán gyakorolják a helyes közlekedési morált. Intézményünk évek óta együttműködik a városi Rendőrkapitánysággal, melynek munkatársai közlekedésbiztonsággal kapcsolatos elméleti és gyakorlati oktatást tartanak a gyermekek számára.

Tanítási órán kívül a tanulmányi kirándulások alkalmával pedagógusok irányításával alkalmazzák a helyes közlekedési ismereteket tanulóink.

A legjobb tanulók minden tanévben részt vesznek különböző közlekedési versenyeken.

A közlekedési ismeretekkel kapcsolatos tananyagrészt oktatása, a tanulók értékelése, minősítése során a miniszter által jóváhagyott elektronikus tanulmányi rendszerben e célra kifejlesztett program is használható.

Két tanítási nyelvű program: Élő idegen nyelv tudása nélkül számunkra nem létezhet európaiság, s e nélkül gyakorlatilag kizárt, hogy az európai oktatási rendszerekbe bekapcsolódhassunk. Világszerte keresik a hatékonyabb idegen nyelv elsajátításnak különböző lehetőségeit, s eljutottak azokhoz a „rejtett tartalékokhoz”, amelyek a gyermekkori nyelvi fogékonyságban, ideglettani, pszicho-lingvisztikai, szocio-lingvisztikai sajátosságokban rejlenek.

Ezeknek a követelményeknek kiválóan megfelelnek az egyre jobban elterjedt két tanítási nyelvű iskolák, ahol a tanulók már néhány hónap elteltével képesek arra, hogy idegen nyelven is egyszerű mondatokkal kommunikáljanak. A 6-9 éves korosztály életkori sajátossága, hogy gátlás nélkül, játékos tevékenységeken keresztül sajátítja el az idegen nyelv alapjait, és szinte észrevétlenül jut meghatározott ismeretek birtokába. Fontos, hogy kialakuljon és fenn is maradjon a nyelvtanulás iránti pozitív attitűd, melyet az egyéni fejlődés figyelembevételével, a folyamatos megerősítéssel, fejlesztő értékeléssel, a pozitív tanári visszajelzéssel érhetünk el. Az idegen nyelvi szoktatásban nagy szerepe van a motorikus és emocionális elemeknek, a tárgyakkal való manipulálásnak, a rajznak, az imitációs mozgásnak, az énekes és táncos játékoknak. Éppen emiatt van nagy jelentősége a korai szakaszban nem csak a célnyelv, hanem a célnyelven oktatott tantárgyak, így a készségtárgyak, pl. ének-zene, rajz, technika idegen nyelven való oktatásának is teamtanítás lehetőségének kihasználásával.

A nyelvtanulás célja a minél teljesebb kommunikációs kompetencia megszerzése, lehetőleg minél több készségben. Ez világos a tudatos nyelvtanuló esetében, aki a négy alapkészség (hallás utáni megértés, beszéd, olvasás, írás) mindegyikében egyaránt gyakorlott, és tanulóként

sem kezdő már. Nem ez a helyzet azonban a kisiskolások esetében. Ők a nyelvet nem tudatosan tanulják, hanem az anyanyelvhez hasonlóan elsajátítják, ami azt jelenti, hogy egy hosszú folyamat elején vannak. A „végtermék”, azaz az anyanyelvi beszélőt megközelítő kommunikációs kompetencia még nem tűzhető ki célul. Akkor hát mi? Csakis olyan program, amely figyelembe veszi a tanuló életkorát, és ebből fakadóan holisztikus, az egész személyiségfejlődést szem előtt tartó, személyre szabott programot követ. Röviden: nem a nyelv belső tulajdonságai, hanem a *gyerek életkori sajátosságai határozzák meg elsősorban a nyelvoktatást*. Ennek megfelelően nyelvoktatásunk céljait a következőkben határozhatjuk meg: A nyelvoktatásnak az általános nevelési célokkal összhangban, a gyermek fogalmi gondolkodásának kialakulásához kell segítséget nyújtania.

A nyelvoktatás az általános készségfejlesztés (írás-olvasás, számolás, nyelvi készségek), valamint a társadalmi készségek (a világ iránti kíváncsiság felkeltése) fejlesztésében játszik fontos szerepet.

A nyelvtanulás iránti pozitív attitűd kialakulása nagyban hozzájárul a későbbi sikerekhez, amikor is a nyelvelsajátítás nem tudatos módszerei után a tudatos nyelvtanulás időszaka következik.

Végül, de nem utolsósorban, a nyelvtanulás közvetlen nyelvi eredménnyel jár, hiszen a tanulók bizonyos nyelvi formákat elsajátítanak.

3. HELYI TANTERV

A használt kerettantervek a NAT 2020 szabályozásával, tartalmával összhangban állnak:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához
- Kerettanterv a két tanítási nyelvű iskolák számára
- Tanulásmódszertan kerettanterv általános iskolák 5-8. évfolyamára
- Képességfejlesztő sakk (a sakk mint oktatási eszköz) 1–4. évfolyam

Két tanítási nyelvű oktatás

A két tanítási nyelvű oktatást a 2014/2015. tanévtől felmenő rendszerben szervezzük. 2023/2024-es tanévtől LanguageCert partnerintézményként készítjük fel a nyelvvizsgára tanulóinkat.

Az angol nyelven tanított tantárgyak kiválasztásánál az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- játékos tevékenységgel igazodjon az alsó tagozatos tanulók életkori sajátosságaihoz,
- fokozatosság elvét kövesse,
- az alsó tagozaton angol nyelven oktatott tantárgyak készítsék elő a tanulókat a felső tagozaton célnyelven tanított tantárgyak tanulására.

Angol nyelven tanított tantárgyak:

A testnevelés tantárgy 5 órájából 3 óra angol nyelvű.

Az ének tantárgy 2 órájából 1 óra angol nyelven szervezett.

A történelem tantárgyra vonatkozó tantárgyi kerettantervben foglalt, a magyarság történelmével kapcsolatos tantárgyi tartalmakat és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési feladatokat a történelem tantárgyi kerettantervi tematikai egységekhez igazodva magyar nyelven is tanítjuk.

2020/2021-ES TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN	
NAT 2020	
ÉVFOLYAM	ANGOLUL TANÍTOTT TANTÁRGYAK
1-2.	vizuális kultúra, ének-zene, testnevelés
3-4.	vizuális kultúra, környezetismeret, testnevelés
5-6.	célnyelvi civilizáció, történelem, vizuális kultúra
7-8.	célnyelvi civilizáció, történelem, digitális kultúra

2024/2025-ÖS TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN	
NAT 2020	
ÉVFOLYAM	ANGOLUL TANÍTOTT TANTÁRGYAK
1-2.	vizuális kultúra, ének-zene
3-4.	vizuális kultúra, környezetismeret, testnevelés
5-6.	célnyelvi civilizáció, történelem, vizuális kultúra
7-8.	célnyelvi civilizáció, történelem, digitális kultúra

2025/2026-OS TANÉVTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN	
NAT 2020	
ÉVFOLYAM	ANGOLUL TANÍTOTT TANTÁRGYAK
1-2.	vizuális kultúra, ének-zene
3-4.	vizuális kultúra, környezetismeret, technika
5-6.	célnyelvi civilizáció, történelem, vizuális kultúra
7-8.	célnyelvi civilizáció, történelem, digitális kultúra

<u>TANÉV</u>	<u>ÉVFOLYAM</u>							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2025-2026.								
2026-2027.								
2027-2028.								
2028-2029.								

3.1. Az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámok (óraterv)

* Intézményünk fenntartója a Magyarországi Evangélikus Egyház. Intézményünk **vallási szempontból elkötelezett intézmény**, így tanulóink a felekezeti hovatartozásuknak megfelelő hitoktatásban részesülnek.

ÓRATERVEK, TANTÁRGYI RENDSZERÜNK AZ ÁLTALÁNOS TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN 1-8. évfolyamon (H2020)

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai, 2020																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4	0,5	3	0,5	3	
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4	0,5	3	0,5	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek																1
Hon- és népismeret										1						
Hittan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2	0,5				
Kémia													1	0,5	2	
Fizika													1	0,5	2	
Biológia													2		1	0,5
Földrajz													2		1	0,5
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Dráma és színház															1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Tanulás tanítása												0,5				
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabaddon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Hittan egyházi intézményben*	1		1		1		1		1		1		1		1	
Összesített óraszám	25		25		25		26		29		29		31		31	

ÓRATERVEK, TANTÁRGYI RENDSZERÜNK
AZ ÁLTALÁNOS TANTERVŰ OSZTÁLYOKBAN 1-8. évfolyamon (H2020)
2025/2026-OS TANÉVTŐL

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámjai, 2020																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4	1	4		3	0,5	3	
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4	0,5	3	0,5	3	
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret																1
Hittan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2	0,5				
Kémia													1	0,5	2	
Fizika													1	0,5	2	
Biológia													2		1	0,5
Földrajz													2		1	0,5
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Dráma és színház											1					
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Hittan egyházi intézményben*	1		1		1		1		1		1		1		1	
Összesített óraszám	25		25		25		26		29		29		31		31	

A KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ OSZTÁLYOKBAN 1-8. évfolyamon (H2020)

2020/2021-ES TANÉVTŐL 1. ÉS 5. ÉVFOLYAMÁN FELMENŐ RENDSZERBEN

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom																
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5		4		4		3		3	
Matematika																
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	
Történelem és állampolgári ismeretek																
Történelem (magyar nyelven)									1		1,5		1,5		1	
Történelem angol nyelven									1		0,5		0,5	1	1	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Hittan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Természettudomány és földrajz																
Környezetismeret (magyar nyelven)					0,5		1									
Környezetismeret angol nyelven					0,5			1								
Természettudomány									2		2					
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)		4		4		4	2	3	3	2	3	2	3	2	3	2
Civilizáció										1		1		1		1
Művészetek																
Ének-zene (magyar nyelven)	1		1		2		2		2		1		1		1	
Ének-zene angol nyelven	1		1													
Vizuális kultúra (magyar nyelven)	1		1		1											
Vizuális kultúra angol nyelven	1		1		1		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																1
Technológia																
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra (magyar nyelven)					1		1		1		1		0,5		0,5	
Digitális kultúra angol nyelven													0,5		0,5	
Testnevelés és egészségfejlesztés																
Testnevelés (magyar nyelven)	2		2		2		2		5		5		5		5	
Testnevelés angol nyelven	3		3		3		3									
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Két tanítási nyelvű képzés miatti többletóra		2		2		2		2		2		2		2		2
Összes tervezett óraszám	26		26		26		27		30		30		32		32	
Hittan egyházi intézményben*	1		1		1		1		1		1		1		1	
Összesített óraszám	27		27		27		28		31		31		33		33	

A KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ OSZTÁLYOKBAN 1-8. évfolyamon (H2020)

2024/2025-ÖS TANÉVTŐL 1. ÉVFOLYAMÁN FELMENŐ RENDSZERBEN

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom																
Magyar nyelv és irodalom	7		7		5		5		4		4		3		3	
Matematika																
Matematika	4		4		4		4		4		4		3		3	
Történelem és állampolgári ismeretek																
Történelem (magyar nyelven)									1		1,5		1,5		1	
Történelem angol nyelven									1		0,5		0,5	1	1	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Hittan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Természettudomány és földrajz																
Környezetismeret (magyar nyelven)					0,5		1									
Környezetismeret angol nyelven					0,5			1								
Természettudomány									2		2					
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)		4		4		4	2	3	3	2	3	2	3	2	3	2
Civilizáció										1		1		1		1
Művészetek																
Ének-zene (magyar nyelven)	1		1		2		2		2		1		1		1	
Ének-zene angol nyelven	1		1													
Vizuális kultúra (magyar nyelven)	1		1		1											
Vizuális kultúra angol nyelven	1		1		1		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																1
Technológia																
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra (magyar nyelven)					1		1		1		1		0,5		0,5	
Digitális kultúra angol nyelven													0,5		0,5	
Testnevelés és egészségfejlesztés																
Testnevelés (magyar nyelven)	5		5		2		2		5		5		5		5	
Testnevelés angol nyelven					3		3									
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	
Két tanítási nyelvű képzés miatti többletóra		2		2		2		2		2		2		2		2
Összes tervezett óraszám	26		26		26		27		30		30		32		32	
Hittan egyházi intézményben*	1		1		1		1		1		1		1		1	
Összesített óraszám	27		27		27		28		31		31		33		33	

A KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ OSZTÁLYOKBAN 1-8. évfolyamon (H2020)

2025/2026-OS TANÉVTŐL 1. ÉVFOLYAMÁN FELMENŐ RENDSZERBEN

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020															
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.							
Magyar nyelv és irodalom															
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3							
Matematika															
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3							
Történelem és állampolgári ismeretek															
Történelem (magyar nyelven)					1	1,5	1,5	1							
Történelem angol nyelven					1	0,5	0,5	1	1						
Állampolgári ismeretek									1						
Hon- és népismeret													1		
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Természettudomány és földrajz															
Környezetismeret (magyar nyelven)				0,5	1										
Környezetismeret angol nyelven			0,5		1										
Természettudomány						2	2								
Kémia										1		2			
Fizika										1		2			
Biológia										2		1			
Földrajz										2		1			
Első élő idegen nyelv (angol nyelv)	4	4	4	2	3	3	2	3	2	3	2	3	2	3	2
Civilizáció							1	1	1	1	1	1	1	1	1
Művészetek															
Ének-zene (magyar nyelven)	1	1	2	2	2	1	1	1							
Ének-zene angol nyelven	1	1													
Vizuális kultúra (magyar nyelven)	1	1	1												
Vizuális kultúra angol nyelven	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház										1					
Technológia															
Technika és tervezés (magyar nyelven)	1	1				1	1	1	1	1	1				
Technika és tervezés (angol nyelven)			1	1											
Digitális kultúra (magyar nyelven)			1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Digitális kultúra angol nyelven											0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Testnevelés és egészségfejlesztés															
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)							1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28	28	28	28	28	28	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30	30	30	30	30	30	30	30
Két tanítási nyelvű képzés miatti többletóra	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes tervezett óraszám	26	26	26	27	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	32
Hittan egyházi intézményben*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesített óraszám	27	27	27	28	31	31	33	33	33	33	33	33	33	33	33

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 136/A. § (1) Ha az iskola két tanítási nyelvű oktatást szervez, akkor a két tanítási nyelven történő oktatást és a cél nyelv oktatását az első, de legkésőbb a harmadik évfolyamon meg kell kezdenie. A két tanítási nyelvű iskolai oktatás csak akkor szervezhető meg az iskolában, ha attól az évfolyamtól kezdve, amelyen megkezdik a két

tanítási nyelven történő oktatást és a célnyelv oktatását, minden évfolyamra kiterjed a két tanítási nyelven történő oktatás és a célnyelv oktatása.

A helyi szabályozásban a célnyelven tanított tantárgyakat felmenő rendszerben biztosítjuk.

136/A§ (4) Ha az iskola a (3) bekezdés c)-e) pontja alapján a történelem tantárgyat célnyelven tanítja, akkor a történelem tantárgyra vonatkozó tantárgyi kerettantervben foglalt, a magyarság történelmével kapcsolatos tantárgyi tartalmakat és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési feladatokat a történelem tantárgyi kerettantervi tematikai egységekhez igazodva magyar nyelven is köteles tanítani.

Évfolyam	Angol nyelven is oktatott anyagrész	Magyar nyelven oktatott anyagrész
5.évfolyam	Fejezetek az ókori történelemből (Ancient Times, Ancient Greece and Rome) Kereszténység (Christianity) A középkor világa (The Middle Ages)	Személyes történelem Képek és portrék az Árpád-kor történetéből
6.évfolyam	Új látóhatárok (Age of Discovery) A forradalmak kora (Centuries of Change)	Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből Élet az újkori Magyarországon A magyar nemzet ébredése és polgárosodás kora
7.évfolyam	A modern kor kezdete (The Age of Nation-States and Imperialism) Az első világháború és következményei (World War I.) Totális diktatúrák (Europe after World War I.) A második világháború (The Second World War) A megosztott világ (The Cold War)	A dualizmus kora: felzárkózás Európához A Horthy-korszak Magyarország szovjetizálása
8.évfolyam	A forradalomtól az ezredfordulóig (From the revolution till the Millenium) Szembenállás és összeomlás (Rivalry and Collapse) Európa és a globális világ (Europe and The Global World) Népesedés és társadalom (Demography and society) A demokratikus állam (The democratic state)	Együttélés a Kárpát-medencében Régiók története Mérlegen a magyar történelem

136/C. §* A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével - a helyi tantervben meghatározottak szerint - csoportbontásban kell megszervezni.

Egy évfolyamon két kislétszámú osztály indítása esetén a csoportbontást három tanulócsoporthoz szervezzük.

SAKKPALOTA PROGRAM

Képességfejlesztő sakk - A sakk, mint oktatási eszköz

A Polgár Judit Módszer lassan egy évtizede része a magyarországi oktatásnak, a Nemzeti Alaptantervben – az általános iskolák alsó tagozatában – 2013-tól választható tantárgyként szereplő, a Sakktalpa Programra épülő „**Képességfejlesztő sakk**” a játék alapszabályait és eszközrendszerét használva épül be az általános tanterv alaptantárgyaiba.

Intézményünkben 1-2-3-4. évfolyamon használjuk Polgár Judit Sakktalpa és SakkTesi képességfejlesztő módszerét.

A digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy az ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbe szoruló logikai-elemző gondolkodást is készségszinten képes fejleszteni. A sakk az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékosan hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő- fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem. A sakkjáték tanulásának, gyakorlásának kedvező hatása a gyerekek egész intellektuális fejlődésére tudatosan is kimutatott.

A képességfejlesztő sakk támogatja:

- a különböző tantárgyak elsajátítását,
- a digitális társadalomban az adatok feldolgozáshoz elengedhetetlen képességek és kompetenciák elsajátítását,
- a sikeres tanítási-tanulási folyamatot.

A Sakktalpa Komplex Képességfejlesztő Program az általános iskola 1–4. osztályaiban nyújt lehetőséget

- az általános képességfejlesztésre,
- a logikus és kreatív gondolkodás elősegítésére,
- a digitális korban szükséges algoritmikus gondolkodás erősítésére,
- a problémamegoldó képesség fejlesztésére.

A sakk, mint oktatási eszköz bevezetésének elsődleges célja:

- a személyiségfejlesztés,
- a tehetséggondozás,
- a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között,
- heti rendszerességgel,
- tanítási idő keretében.

További célok:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- kreativitás növelése,
- viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben,
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték. A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül az emlékezete, szóincse, megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük, megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet, illetve a tanuló megtanul síkban tájékozódni. Megismeri a mátrixot: a sor és az oszlop fogalmát, egyeztetni a bábuk helyét és értékét. A táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz. Mindeközben egy sor, már tárolt információt mozgósít és kombinál össze.

Sakkozás közben a gyermek észrevétlenül, játékos formában, készségszinten sajátítja el a tanulási folyamathoz szükséges gondolkodást. A játék szabályrendszere pedig számos, módszertanilag gazdagon használható lehetőséget rejt magában.

A sakk a fejlesztési területek-nevelési célok mindegyikének eléréséhez jelentős segítséget nyújt.

Komplex fejlesztési területek kognitív területen: fejleszt

- az analizáló és szintetizáló képességet,
- emlékezőtehetséget,
- elvont (absztrakt) és logikus gondolkodást,
- a megosztott figyelem képességét,
- produktív képzeletet,
- összefüggések felismerésének képességét,
- a gondolkodás divergens (széttartó, több megoldást nyújtó) jellegét,
- az összpontosítás képességét,
- kreativitást,
- elvonatkoztatási és általánosítási képességet,
- problémaérzékenységet,
- kombinatív képességet,
- a módszeres és hatékony gondolkodást,
- a tanulási képességet stb.

A sakkozás személyiségformáló hatása tág lehetőséget kínál az erkölcsi nevelésre:

- becsületességre,
- a következmények vállalására,
- önuralomra, helyzetértékelésre,

- gyors megítélésre és döntésre nevel,
- felelősségérzetre,
- versenyszellemre,
- a versenytárs tiszteletére,
- kitartásra,
 - önbizalomra,
 - a kudarcok elviselésére,
 - lényeglátásra,
 - barátságra,
 - rendszeres és pontos munkavégzésre,
 - fegyelmezett viselkedésre,
 - a szabályok, normák és törvények tiszteletben tartására stb. nevel.

A sakk jelentős mértékben képes növelni a tanuló belső motivációját. Állandó fejlődésre való törekvésre ösztönöz. A játék során a tanuló képes az együttműködésre, az empátiára. A közös tevékenységek révén ismereteket szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát. Mindezzel elősegíti az önismeret és a társas kultúra fejlesztését.

Óraszámok: Az alsó tagozaton 1-4. évfolyamokon heti 1 tanítási órában valósítjuk meg a programot. Tanévkezdés előtt a tantárgyfelosztás készítésekor határozzuk meg, hogy mely óraszám terhére, milyen időkeretben. A tanulók óraszámai ezáltal nem növekednek.

Sakkpalota program	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Éves óraszámok	36	36	36	36

Tankönyvcsalád:

Polgár Judit: Sakkpalota 1 Képességfejlesztő Sakktankönyv
 Polgár Judit: Sakkpalota 1 Képességfejlesztő Feladatgyűjtemény
 Polgár Judit: Sakkpalota 2 Képességfejlesztő Sakktankönyv
 Polgár Judit: Sakkpalota 2 Képességfejlesztő Feladatgyűjtemény
 Polgár Judit: Sakkpalota 3 Képességfejlesztő Feladatgyűjtemény
 Polgár Judit: Sakkpalota 4 Képességfejlesztő Feladatgyűjtemény

Taneszközök:

Folyamatosan bővülő változatos sakkpalotás eszközök segítik a gyermekek sokoldalú képességfejlődését.

A gyermekek segítségére vannak a tanulói tankönyv és a munkafüzet remekül kiegészítik egymást, mely figyelembe veszi az életkori sajátosságokat.

A tananyag kereszttantervi jellegű: sok hivatkozást használ, és fontos készségeket fejleszt más tárgyakhoz, például a matematikához, az íráshoz.

A program hatékony elsajátítását színes és kreatív eszközök, applikációk, YouTube csatornák és online játékok támogatják.

BOLDOGSÁGÓRA PROGRAM

Intézményünk a 2024/2025-ös tanévtől pályázik a Boldog Iskola cím elnyerésére. Válaljuk a program folyamatos megvalósítását.

3.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

Tankönyvek, taneszközök:

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Oktatási Hivatal hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen írásban be kell szerezni. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra) egyéb eszközökre is szükség van.

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg a NAT, a kerettanterv és a helyi tanterv követelményeinek,
- a tankönyv, a taneszköz legyen valamely tankönyv család része, amely tartalma: tankönyv, munkafüzet, program, illetve tanári kézikönyv, feladatlap
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét, vagy törvényi változások miatt megváltoztatásra kerül.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján, amelyek adjanak lehetőséget a differenciálásra.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) kell tájékoztatni. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tankönyv legyen a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő, illusztrációban gazdag, tartós, „örökölhető”, a munkaközösség számára elfogadott, és vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

A két tanítási nyelvű oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

A tankönyv a tantárgyi program része, mely nélkülözhetetlen segédeszköz mind a diák, mind a pedagógus számára. Továbbá objektív mérceként szolgál az ellenőrzési folyamatban.

Többletköltsége a programban részt vevő tanuló szüleit/gondviselőjét terheli. Mindezek mellett igyekszünk minél színesebbé, élményszerűbbé tenni tanítási óráinkat, melynek érdekében az egyes munkaközösségek egyéni taneszköz-csomagot dolgoznak ki - főként autentikus anyagok felhasználásával – melyet „Jó gyakorlat” -ként használunk. Emellett más

két tannyelvű iskolákban már jól bevált tankönyvek adaptálásával is igyekszünk segíteni tanítványaink felkészülését.

Egyéb taneszközök kiválasztása

A különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg a helyi tanterv alapján.

A kiválasztás elvei:

- nélkülözhetetlen a tanórán való részvételhez (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés), vagy a tananyag elsajátításához (pl. mértan felszerelés)
- nem lehet a felszerelés minőségét, árát vagy típusát megjelölni.

A kiválasztás alapja: tankönyv- és segédkönyvjegyzék.

A tankönyvkölcsönzéssel, a könyv elvesztésével, megrongálásával okozott kár megtérítésével, a kártérítési kötelezettség mértékével, illetve elengedésével összefüggő kérdéseket az iskola házirendjében határoztuk meg.

3.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei, a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A nevelő-oktató munka érvényes értékeit a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése értelmében a rendelet mellékleteként kiadott Nemzeti alaptanterv (NAT) határozza meg. Ennek megfelelően az intézmény valamennyi pedagógusa az általa oktatott tantárgyak adott tanévre szóló tanmenetében – a tantárgy sajátosságaihoz, tananyagához, a tanulók fejlettségéhez, a NAT által meghatározott és a kerettanterv értékrendszerében megjelenő közös értékekhez igazodva – beépíti a következő pedagógiai feladatok helyi megvalósításának módját:

Erkölcsei nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az mérlegelő gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskola közösségi élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók,

költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások, multidiszciplináris, tanulói együttműködésen alapuló tanulás.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Feladatunk a

személyes és társas kompetenciák folyamatos fejlesztése. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és – megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnővekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, fejleszthetik munkavállalói, vállalkozói kompetenciáikat, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnővekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai

beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt meg szervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári, digitális és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Tág teret biztosítunk a színes, sokoldalú intézményi életnek, a játéknak, a tanulásnak, a munkának, az együttműködésnek. Fejlesztjük a gyermekek, tanulók önismeretét, együttműködési készségét, erősítjük akarataikat. Segítjük életmódjuk, szokásaik, a keresztyén értékekkel történő gazdagítását, személyiségük fejlődését. A fejlesztést az egyéni sajátosságok figyelembe vételével, az egyéni fejlettséghez igazítva valósítjuk meg. A motiváció elvének érvényesítésével, az érdeklődés felkeltése és fenntartása a feladatunk. A visszajelzés elvének érvényesítésével a teljesítmények változását folyamatosan nyomon követjük és egyénenként értékeljük.

Az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesítését valósítjuk meg. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségét biztosítjuk.

A hátrányos helyzet kompenzálását a szükséges tárgyi feltételek, tanulási környezet biztosításával, korszerű, inkluzív pedagógia, differenciált aktív tanulás és a kulcskompetenciákat fejlesztő programok alkalmazásával segítjük.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, és tanulók esetében a következő elvek szerint szervezzük a munkánkat. A feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat biztosítunk ott, ahol erre szükség van. Szükség esetén sajátos, a fogyatékosságnak megfelelő tartalmakat, követelményeket építünk be a helyi tantervbe, programokba a fejlődés segítése érdekében. Differenciáltan, egyéni fejlesztéssel is segítjük a gyermekeket, tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékeljük fejlesztő értékelés alkalmazásával.

A kulcskompetenciák fejlesztésének megalapozása az óvodában történik. Az óvoda komplex tevékenységei által segíti mindazon kompetenciák fejlődését, megalapozását, melyet az iskolák az alábbiakban teljesítenek ki:

- Fontosnak tartjuk az igényes **kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi kommunikáció** kialakítását, mind írásban mind szóban. A fejlesztés következtében tanulóink képesek lesznek kifejezni nyelvileg a valóság és valóságértelmezésüket a nyelvhasználaton keresztül, mások valóság értelmezését megismerni, sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni. Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismeretet, tudást létrehozni. Képes

megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud segédeszközöket használni, saját és szóbeli és érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

- Ugyanezeket az elveket érvényesítjük az **idegen nyelvi kommunikáció** során is. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink olyan ismereteket szerezzenek, hogy az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális kereteken történő elsajátítására is képesek legyenek. Az idegen nyelvi olyan képességekre, készségekre támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio-és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználóknak el kell sajátítani az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát. A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.
- A matematika tanítása során a mindennapokban, otthon és a munkahelyen előforduló problémákon keresztül alakítjuk ki tanulóinkban a **matematikai gondolkodási kompetenciához** kapcsolódó képességeket, készségeket és a matematikai modellek, segédeszközök alkalmazását. A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai fogalmak, jelölések, összefüggések készség szinten alkalmazható tudását. A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapi gyakorlatban, otthon és a munkahelyen. Feltételezi azt a pozitív hozzáállást, a világ megismerhető, megérthető és leírható. Elengedhetetlennek tartjuk a természeti világ alapelveinek, alapvető tudományos fogalmaknak és technológiai folyamatoknak az ismeretét és ezek segítségével a hétköznapi életben felmerülő problémák gyakorlatias megoldását. Segít abban, hogy megismerjük, megértsük természetes környezetünket és ennek megfelelően irányítsuk cselekedeteinket. A fenntarthatóság, azaz a természettel hosszú távon összhangban álló társadalom feltételeinek ismeretét, és annak formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség elfogadását. Mozgósítani tudjuk természettudományos és műszaki műveltségünket a munkában és a hétköznapi életben. E kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt alakít ki az emberben, aki igyekszik megismerni és megérteni a természeti jelenségeket, műszaki megoldásokat és eredményeket, nyitott ezek etikai vonatkozásai iránt, továbbá tiszteli a biztonságot és fenntarthatóságot.
- Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy tanulóinkban kialakítsuk az aktív tanulást, tanulóinkkal megismertetjük a különböző információszerzési lehetőségeket, tanulási módszereket, eszközöket, feldolgozási lehetőségeket, multidiszciplináris tanórák szervezésével. A **tanulás kompetenciái** arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza
- A **digitális kompetencia** felöleli az IKT által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció, a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása, cseréje; digitális tartalomalkotás, és-megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat: szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és kezelés, internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció, információ megosztás, együttműködő hálózatiépítés, a tanulás, a kutatás

és művészetek terén. A tanulónak készségekkel kell rendelkeznie az információk kritikus alkalmazására, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésére.

- **Személyes és társas kompetencia** a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételeit biztosítja. Lehetővé, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, és alkalmazza őket. Társadalmi élet megkívánja, hogy a tanulóknak legyen normatudata, és tartsa be az általánosan elfogadott magatartási szabályokat. Tudja kezelni a stresszt, a frusztrációt, konfliktusokat, legyen fogékony a változásokra. Az emberi kapcsolatokban törekedjen a személyes előítéletek leküzdésére, és a kompromisszumra. A kompetencia magába foglalja az aktuális események, a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek, tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Ide tartozik az európai integráció, valamint európai sokféleség, és kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása. A kompetenciaterén kialakítandó készségek: közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák iránti érdeklődés, valamint megoldásuk során tanúsított szolidaritás, helyi, nemzeti és európai szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzése, részvétel a döntéshozatalban (szavazás). A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását.
- **Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia fejlesztése** olyan ismeretek és képességek fejlesztését jelenti, amelyek birtokában a tanuló képes lesz megismerni környezetét, felismerni a kínálkozó lehetőségeket, rendelkezik kreativitással, újjáépítésre való törekvéssel, kockázatvállalási képességgel, ítélőképességgel. Egyéni terveket tud készíteni, szervezni tud saját céljai elérése érdekében.
- **Kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság fejlesztése** jelenti a nemzeti, az európai az egyetemes emberi kulturális örökség tudatosítását, a művészet szeretetét, a nyitottságot, a befogadó készséget a művészet iránt, az esztétikai megismerést, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezését, fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót, s a mozgóképet.

Speciális feladataink:

- Tehetséggondozó tevékenység,
- ÖKO Iskolai tevékenység
- Referencia intézményi feladatok ellátása
- „Madárbarát Intézmény”
- Boldogságóra program
- SakkPalota program
- Aktív Iskola Program

A fenti elnyert minősítések nagymértékben meghatározzák nevelő – oktató munkánkat, mely magába foglalja jó gyakorlatok bemutatását, átadását, valamint horizontális és vertikális tanulást, hálózati együttműködést.

3.4. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés célja

Napjainkban felértékelődött a sportolás szerepe, az egészséges életmód, a jobb életminőség kialakításában.

Az intézmény mindennapos testnevelési programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

A gyerekek iskolai leterheltsége, a felnőttek mindennapos munkája egyre inkább indokoltá teszi azoknak a mozgásformáknak az előtérbe kerülését, amelyek alkalmasak a rekreációra, kapcsolódásra, a sport, a mozgás örömeinek élvezetére. Ezért programunknak célja, hogy a gyerekek minél szélesebb körben ismerkedjenek meg – lehetőségeinknek megfelelően – a legkülönbözőbb szabadidősportok alapjaival, hogy kiválaszthassák a számukra megfelelő sportot, amelyeket később folytatva javulhat életminőségük, testi-lelki egészségük, fenntartva természetesen a „klasszikus”, a tantervben is szereplő mozgásformák elsődlegességét.

A játéknál jobb nevelő nem létezik, mert része a vereség és a győzelem, feltétele a szabályok betartása, és ami a legfontosabb, része a siker is.

Pedagógiai, módszertani kapcsolódási pontok

A mindennapos testnevelés programja része az iskola egészségnevelési programjának. A program pedagógiaiilag, módszertanilag szorosan kapcsolódik az intézmény nevelési programjához – ezen belül az intézmény által kidolgozott helyi tantervhez és szociális kompetencia oktatásához -, így a testnevelés sajátos eszközeivel járul hozzá, hogy kialakuljon az egymás iránti tisztelet, önfegyelem, tolerancia, szolidaritás, csapatszellem, kudarcűrész, valamint fejlődjön a szabályok megértése és betartása.

Általános tanítás-tanulásszervezési eljárások

Az adott foglalkozás jellegéből adódóan megjelenik az egyéni, a páros és a csapatmunka, és ezekben a differenciálás az egyéni képességeknek megfelelően. Fontos a mozgásbeli hátrányok kiegyenlítése, szükség szerint a felzárkóztatás és a tehetségek gondozása, ahol kiemelten kezeljük a labdajátékokat és az úszást.

Programunk fő célja a mindennapos testmozgás változatos lehetőségének biztosítása, mellette olyan programok szervezése, amelyek bővítik, kiegészítik, változatosabbá teszik a mindennapos testnevelést.

Intézményünk mindennapos testnevelési programjának tartalmi elemei

1. tantervi testnevelés órák
2. néptánc, népi játékok
3. tömegsport (röplabda, labdarúgás, kosárlabda, atlétika, úszás, aerobik)
4. rekreáció (Gyermeklabdajátékok program)

Tantervi testnevelés órák:

A tanterv alapfeladatként fogalmazza meg a mozgásműveltség kialakítását, a kondicionális és koordinációs képességek fejlesztését. A tananyag tartalma, annak feldolgozása közvetlenül szolgálják az egészségvédelmet, a tanulók fizikai állapotának javítását, teherbíró képességük növelését.

Néptánc, népi játékok: A tánc tanítása komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, kiegészítve a nyelvi, a zenei és a vizuális kifejezőeszközök tárával.

A tánc a mozgást a művészetek oldaláról ismerteti meg a tanulóval, értékesen kiegészítve a testnevelés órákon történő mozgásfejlesztést. A tánc tanítása a testnevelés órák keretében történik, megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A táncolás javítja a testtartást, az állóképességet, fejleszti a mozgáskoordinációt, stresszoldó és örömet adó tevékenység, ezzel fontos eszközévé válik a *testi és lelki egészségre nevelésnek*.

Tömegsport-labdajátékok, atlétika: Az iskolákban működő **tömegsport** feladata a rendszeres testmozgás lehetőségének megteremtése, valamint a különböző versenyeken való részvétel biztosítása. A labdajátékok az ügyességet fejlesztik, javítják a koordinációs és koncentrációs képességet. A kosárlabda és a labdarúgás az ügyesség fejlesztése mellett, növeli a fizikai erőnlétet. A röplabda a tartáshibák korrigálására is alkalmas. Csapatjáték révén a társas játékformának köszönhetően, a szocializációban is jelentős szerepet játszanak.

A rekreáció: „Gyermek labdajáték” sportjátékok megalapozása fejlesztő mozgásprogram

A program személyi feltétele: tanító, testnevelő tanár

A program tárgyi feltétele: különböző felületű, méretű, súlyú labdák

A program szakmai háttere: Gaál Sándorné - Rudnerné Sipos Hajnalka „Gyerek labdajáték I. II.” Sportjátékok megalapozása Fejlesztő mozgásprogram a 4 – 10 éves korosztály számára szakkönyv

A labda az egyik legkedveltebb játékszere a gyermekeknek. A labda fogható, gurítható, leüthető, pattintható helyben és tovahaladással, dobható, rúgható függőleges és vízszintes célba egyénileg és társnak is. A labdázás minőségét biztosító szabályozási rendszerek kialakulása az 5-10 éves életkorra tehető.

A labdával végezhető gyakorlatok minél hamarabb történő elsajátításának feltétele a labdaérzék, a labdával való bánni tudás kialakítása. A labdagyakorlatok alkalmazása kedvezően hat az alapvető mozgásformák készségszintű elsajátítására is, ehhez azonban rendszeres labdázásra és állandó gyakorlásra van szükség, mert nélküle nem lehet a labdajátékokat elsajátíttatni és megszerettetni.

A labdajátékok az érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi, testi nevelés feladatainak megvalósításában fontos szerepet játszanak.

A mindennapos testnevelés programja

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel. A mozgásszegény életmód kialakulásának megelőzése a testmozgás megszerettetésével, a rendszeres mozgáshoz szoktatással. Adjon lehetőséget az egészség hosszú távú megőrzésére, ezáltal egy jobb felnőttkori életminőségre. Az iskolai testnevelés keretei közt az egészségnevelés, a személyes és társas kompetenciák (kreativitás, önállóság, önbizalom, felelősségtudat, cselekvőképesség) a csapatmunka, a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető.

A hatékonyság érdekében megvalósítandó sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontok

- Minden gyermek minden nap kapjon lehetőséget a testmozgásra
- Minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési és légző rendszer megfelelő terhelése;
- A program fontos része a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna, a gerinc és ízületvédelem szabályainak betartása;
- Az eltérő adottságú tanulók számára is jelentsen örömet, sikerélményt;
- A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a teljes testmozgásprogramban;
- A lehető legszélesebb körben ismerkedjenek meg a szabadidősportokkal, egészségmegőrző sportokkal, azok alapjaival, amelyek közül kiválasztva a számára megfelelőt, később javulhat életminőségük, testi és lelki egészségük
- A program fontos része a megfelelő mennyiségű játék, versengés;
- Évente egy alkalommal felmérésre kerül a tanulók fizikai állapota a NETFIT teszt alapján; eredményeket a rendelkezésre álló on-line felületen rögzíteni kell.

A program személyi és tárgyi feltételei

Tárgyi feltételek:

- tornaterem, tornacsarnok, táncterem
- Iskolai sportpálya
- uszoda (Városi uszoda)

Személyi feltételek:

- testnevelő tanárok
- alsós tanítók

A program tartalma osztályokra bontva

Osztály	Óraszám/hét	Mozgásforma
1-4. osztály	3	testnevelés
	1	rekreáció
	1	néptánc
5-8. osztály	5	testnevelés

A programot kiegészítő más mozgáslehetőségek

- szervezett napközis, szabadtéri foglalkozások, játékok
- röplabda tömegsport
- szervezett túralehetőség
- részvétel a Diákolimpia és más szervezetek által kiírt sportversenyeken, saját szervezésű versenyeken

Várható eredmények

A rendszeres mozgás hatására javul a tanulók egészségi állapota, fizikai állóképessége. Az alsó tagozaton az úszásoktatás során a vízben történő biztonságos tájékozódás, a vízbiztonság és a vízszeretet kialakul. Az elsajátított úszásnemeket biztonságosan alkalmazzák a szabadidő hasznos eltöltésében, élővízben is. A labdajátékok során csökken az énközpontúság, megalapozódik a taktikai gondolkodás és a csapathoz való pozitív viszony. Csökken a gyerekek stresszszintje, jobban bírják az idegi terhelést is. Javul játékkultúrájuk és a közösségért érzett felelősségtudatuk.

Értékelés

Az első évfolyamon és második évfolyam 1. félévig az értékelés szövegesen történik, a második évfolyam 2. félévétől minden évfolyamban év közben érdemjeggyel.

A mindennapos testnevelés heti 5 óra teljesítményét félévkor és év végén együtt egy osztályzattal minősítjük.

Az értékelés szóbeli, személyre szabott, elsősorban a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődését kell értékelni. Az egyéni fejlődés érdekében fejlesztő értékelés szükséges. Az adott tevékenységre jellemzően a tanulók aktivitását, kezdeményezőképességét, sportszerű viselkedését és a csapatmunkában való részvételét vesszük figyelembe.

A testnevelés órákon kívüli rendszeres sporttevékenységben való részvétel, eredmény a tantárgyi érdemjegyben is megjelenhet.

A tanév végén jutalomkönyv és sportoklevél formájában is elismerjük a teljesítményt.

Külső kapcsolatok

A mindennapos testnevelési programhoz és az azt kiegészítő más mozgáslehetőségekhez szükségünk van jó kapcsolatokra a sportot szerető és művelő szülőkkel, a helyi sportegyesületekkel, ezek megfelelő végzettséggel rendelkező sportoktatóival, edzőivel.

Tanulóink nagy számban versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló. A tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel kiváltják a mindennapos testnevelés heti 2 óráját.

Sportegyesületek:

- Szarvasi Birkózó Egyesület
- Honvédelmi Sportközpont
- Körös Asztalitenisz
- Szarvasi Úszó, Vízilabda és Szabadidő Egyesület
- Szarvasi Kajak-Kenu Vízisport és Szabadidő Club
- Röplabdások Baráti Köre
- Harcművészeti egyesületek
- Labdarúgó egyesület
- Blue Gym Aerobic
- Táncegyesületek

3.5. A választott kerettantervek által meghatározott, kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, csoportbontások és egyéb foglalkozások

2020. szeptember elsejétől az 5. évfolyamon az általános tantervű osztályokban, 6. évfolyamon a két tanítási nyelvű osztályokban felmenő rendszerben hon- és népismeret tantárgyat tanítjuk önálló tantárgyként, melyet érdemjeggyel értékelünk.

A dráma és színház tantárgy oktatása 8. évfolyamon történik, projektoktatás keretében és érdemjeggyel értékeljük.

Csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Valamennyi tanuló esélyegyenlőséghez való jogát figyelembe véve tanulócsoportjainkban a tanulmányi előmenetel színvonalának emelése érdekében a közismereti tantárgyakat lehetőség szerint nívó csoportos oktatásban szervezzük.

Különösen nagy hangsúlyt helyezünk a tanulók fejlesztésére, az egyéni fejlesztésre, felzárkóztatására, differenciált tanulásszervezésre. Figyelembe vesszük a személyes és társas kapcsolati kompetenciák érettségét.

Tanulóink egy idegen nyelvet tanulnak, melyet 4. évfolyamban a lehetőségekhez mérten csoportbontással kezdünk oktatni számunkra.

A digitális kultúra tantárgyat is a lehetőségekhez és a tanulócsoporthoz igazítva bontott csoportban oktatjuk 5-8. évfolyamon.

Két tanítási nyelvű csoportok kialakításának elvei:

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI 136/C§ szerint a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével - a helyi tantervben meghatározottak szerint – csoportbontásban kell megszervezni.

Mivel célunk tanulóink egyéni képességeinek sokoldalú fejlesztése, ezért a csoportok kialakításánál a gyerekek képességeit vesszük alapul, ezzel is biztosítva egyéni képességeiknek és tempójuknak megfelelő továbbhaladást.

A nyelvtanulás sikere jelentős mértékben függ a tanuló egyéni adottságaitól, jellemvonásaitól, nyelvérzékétől és motiváltságától. Éppen ezért fontos mindezek vizsgálata a két tanítási nyelvű oktatás esetén.

5-8. évfolyamokon a közismereti tantárgyak csoportbontása az alsó tagozaton nyújtott magyar nyelv és matematika tantárgyi teljesítmény figyelembe vételével történik.

A csoportok átjárhatósága folyamatosan biztosított. Félévkor, vagy év végén tapasztalt javulás, vagy romlás esetén a szaktanár javaslatot tesz csoport-áthelyezésre. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Szabadidős tevékenységek, sportköri foglalkozások igényfelmérése a diákönkormányzat véleményének kikérésével történik.

A szabadon felhasználható órák és az egyéni foglalkozásra fordítható órák felhasználásának alapelvei, hogy csoportbontással igyekszünk megvalósítani:

- a tanuló minél több lehetőséget kapjon a beszédre (idegen nyelv),
- a tanuló minél több lehetőséget kapjon eszközhasználatra (digitális kultúra).

Fontosnak érezzük a kiscsoportos foglalkozásokat, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, beilleszkedési gondokkal küzdő, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók esetében.

A tehetséggondozó munka részeként a kiemelkedő képességű tanulók számára a tanórai differenciáláson túl lehetőséget biztosítunk kiscsoportos foglalkozásokra az egyéni fejlesztésben.

3.6. A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetén a pedagógusválasztás szabályai

A választott szakkör, sportfoglalkozás, egyéb tevékenység egyben a pedagógus választást is magában foglalja.

Választható tanórán kívüli foglalkozások, napközi otthon, tanulószoba és szakkörök, sportkörök:

Alsó tagozat (TANTÁRGYFELOSZTÁS ÉS A JELENTKEZŐK LÉTSZÁMA):

- robotika/Méh-ész
- sakk/matematika
- angol nyelv
- labdajáték
- énekkar
- furulya/csengettyű
- színjátészó
- népzene/citera
- napközi otthon

Felső tagozat:

- robotika
- matematika
- sakk
- matematika középiskolai előkészítő
- magyar középiskolai előkészítő
- történelem
- angol nyelv
- természettudomány
- kémia
- ÖKO szakkör
- labdarúgás
- röplabda
- énekkar
- színjátészó szakkör

Alsó tagozat

Az alsó tagozat tantárgyai egységesen jellemezhetők, nem válnak még élesen külön a tárgyak, összefogja őket a tanító személye is.

Az iskolába lépő gyereket a tanító vezeti be az iskola életébe. Megismerteti az iskola szokásaival, az iskolában folyó munkával, közösségi élettel. Törekszik a jó kapcsolat kialakítására a tanító, az iskola, a tanuló és a tanulás között.

Fontos, hogy a gyerek és a közösség kölcsönösen megszokja, elfogadja egymást, így biztonságban, társaival tevékeny együttműködésben végezhesse mindenki a munkáját.

Jelen kerettantervi változat a NAT valamennyi műveltségterületének – 5-8. évfolyamra meghatározott – fejlesztési feladatait belefoglalja a tantárgyak rendszerébe.

A műveltségterületek és a tantárgyak megfeleltetését az alábbi táblázat mutatja.

Műveltségi területek	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
Idegen nyelv	Első élő idegen nyelv
Matematika	Matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem Hon- és népismeret Állampolgári ismeretek
Etika/ Hit-és erkölcstan	Hittan
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret Természettudomány Fizika Biológia Kémia Földrajz
Művészetek	Ének-zene Vizuális kultúra Dráma és színház
Technológia	Technika és tervezés Digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés
	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)

A tantárgyak oktatásának célja

Tantárgyközi integráció: *A két tanítási nyelvű oktatás folyamatában a tanulók több közismereti tantárgyat célnyelven tanulnak, így szereznek új ismereteket. A korai időszakban kezdődik meg a célnyelv használata információszerzésre és átadásra. Lényeges, hogy a tanulók a célnyelv elsajátítása során építsenek a meglévő ismereteikre, személyes tapasztalataikra. Éljk át, hogy a célnyelvi és a tantárgyi tudás kölcsönhatásban van, számos területen alkalmazható.*

1. Magyar nyelv és irodalom

A magyar nyelv tanítása a közoktatási rendszerben kiemelt jelentőségű. Az anyanyelvi készségek, képességek kialakítása, fejlesztése nemcsak a magyar nyelv tantárgyának a hatáskörébe tartozik, hanem átfogja a közoktatás egészét.

A magyar nyelv és irodalom kiemelt szerepet tölt be a tantárgyak sorában: az olvasottság, a nyelv rendszerszerű ismerete, tudatos alkalmazása, a differenciált szövegértés alapja. A magyar nyelv és irodalomtanítás egyidejűleg műveltségközvetítést, kompetencia- és személyiségfejlesztést, morális és érzelmi nevelést is jelent, mely a közösségbe való beilleszkedést is segíti.

Fontos, hogy mesén keresztül vezessük be a tanulókat az olvasás szépségeibe, mert a mesékben rejlő magatartási minták, a konfliktuskezelési módok példaértékűek számukra.

Nagy hangsúlyt kell fektetni az anyanyelv művelésére, a beszéd-, az olvasás-, az írás-, a helyesírás, a grammatika-, a stílus-, a szövegtan-, a nyelvhelyesség-, a retorika- és a nyelvtörténet oktatására, anyanyelvünk szabályainak megtanítására. Oktatás során viszont kerülni kell a formális, tudományoskodó megközelítést.

Gondot kell fordítani az irodalmi szövegek emlékezetből való megtanulására és elmondására, valamint a magyar nyelv helyes használatára, a tanulók beszédének fejlesztésére.

Cél, hogy a gyerekek képesek legyenek megfogalmazni, leírni, kifejezni gondolataikat és fejleszteni a kommunikációs képességüket.

Fontos, hogy a diákok a tanított műveket élvezni és értelmezni tudják. A szorosabban vett irodalomtörténetet – ezen belül írók, költők, életútját, működésük társadalmi és történelmi körülményeit – megismerjék. A tanár keltse fel a diákok érzékenységét a művek mondanivalója iránt. A gyermekeknek joguk van tetszésük, nemtetszésük kinyilvánítására adott irodalmi művel kapcsolatban, a tanulók a véleményüket megindokolhatják.

A kisiskolás korban (6-10. év között) feladat, hogy el kell sajátítani az írást, az olvasást, az értelmes beszédet, a helyesírás alapelemeit. A gyermekek életkori sajátosságaihoz megfelelő műveket kell választani. A tanított művek járuljanak hozzá a gyermeki világkép alakulásához (népköltészeti alkotások, mesék, mondák, versek, elbeszélések, ifjúsági regények, regényrészletek, dramatikus népi játékok, gyermekeknek szóló ismeretterjesztő művek és publicisztikai írások stb.).

Cél az olvasás iránti kedv felébresztése. A tanulók az olvasottak tartalmát saját szavaikkal el tudják mondani, ez fejleszti a figyelmes olvasást és a beszédkészséget is.

A középső szakasz (10-14. év között) feladat kialakítani a tanulóknál a szépirodalmi szövegek megismerésének és elemző leírásának képességét, elemi szövegértés gyakoroltatása és ellenőrzése. Folyamatosan bővíteni kell az esztétikai fogalomkészletet, a szabályok ismeretét. A szabályok alkalmazásának gyakorlása. Képesek legyenek a diákok a megismert műalkotásokat térhez és időhöz kötni, művelődéstörténeti jelentőségüket értékelni. Különböző műveknek (líra, epika, dráma stb.) megismertetése, a műelemző-képesség kialakítása.

Cél az, hogy nemzeti nagyjaink emberi, költői, írói egyéniségét minél árnyaltabban és meggyőzőbben, elkötelezettségüket értéként bemutatni.

Az anyanyelv és irodalom tanítása nemcsak az anyanyelvi kultúra oktatását szolgálja, hanem célja a célnyelvi országok irodalmának és világirodalmának megismerése is. Célországokban élő emberek életmódjával, szokásaival ismerkednek, gazdagodik szókincsük.

2. Idegen nyelv

A tudásalapú társadalomban a nyelvtudásnak kiemelt társadalmi, kulturális és gazdasági jelentősége van.

Az idegen nyelv tanításának a célja, hogy a tanulók felismerjék, minél több nyelvet ismernek, tudnak, annál könnyebben tudnak érvényesülni a világban. A tanulóknak felébredjen a nyelvtanulás iránti vágy és szándék. Az idegen nyelvek tanulásán keresztül az adott nyelven beszélő népek életmódját, kultúráját is megismerjék a gyerekek.

Az idegen nyelv tanításának a feladata, hogy a tanulók elsajátítsák a nyelvtanulás helyes módszereit, a gyakorlati nyelvi készségeket és képességeket, valamint az idegen nyelvi kompetenciákat fejlesszék szóban és írásban (beszédkészséget, beszédértést, hallás utáni megértést, olvasás-, íráskészséget és –képességet). A szókincs és a nyelvtani anyag elsősorban a mindennapi életben használatos szavakra, kifejezésekre, szókapcsolatokra, nyelvtani szerkezetekre épüljön.

Kisiskolás korban (6-10. év között) legfontosabb célja a kedvező nyelvtanulási attitűd kialakítása, a motiváció megeremtése. Feladata, hogy a gyerekek játékokon, szerepjátékokon keresztül ismerjék meg az adott idegen nyelvet. Dalok, mondókák, versek tanulásával a gondolkodás és az emlékezőképesség fejlesztésének segítése. Meg kell tanítani az idegen nyelv hangjainak ejtését és az idegen nyelv intonációjának elemeit.

A középső szakaszban (10-14. év között) még hatásosan működik az utánzóképeség, de már a tudatosság is megjelenik. Fő cél a nyelvtanulási motiváció fenntartása, erősítése, valamint a valós nyelvi helyzetekben egyre inkább használható nyelvtudás fejlesztése. Ennek a szakasznak a végén történik a nyelv szerkezetének tudatos megismerése, az alapvető nyelvtani szabályok elsajátítása, az írásbeliség fejlesztése és a kulturális ismeretek megszerzése.

Feladat, hogy beszéd szinten kell elsajátítani az első idegen nyelvet, hogy később személyes és választott szakmájukkal összefüggő helyzetekben alkalmazni tudják. Gondot kell fordítani arra, hogy a gyerekek ne váltogassák az idegen nyelveket, meglegyen a nyelvtanuláshoz szükséges környezet.

A két tanítási nyelvű tagozat általános fejlesztési követelményei:

- Tudatosuljon a tanulóknak az a tény, hogy anyanyelvükön kívül idegen nyelven is kifejezhetik magukat.
- Merjen idegen nyelven megszólalni, fokozatosan növekedjen bátorsága és önbizalma ezen a téren, s jusson el arra a szintre, hogy gátlások nélkül kommunikál.
- Értse meg az egyszerűbb nyelvi információkat.
- A tanult szókincs felhasználásával legyen képes kifejezni magát egyszerűbb élethelyzetekben és kommunikálni más anyanyelvű társakkal a célnyelven.
- Legyen képes egyszerűbb írott információk megértésére az aktív szókincsnek megfelelően.
- Legyen képes saját magáról és környezetéről információ nyújtására, használatára.
- Tanulóink számára váljon természetessé a nyelv eszközként való használata.
- Ismerje más népek életének, szokásainak, kultúrájának főbb jellemzőit, vonásait.
- Szerezzen alapismereteket a világról, a célnyelvi országokról, az ott élő emberekről.

- Személyisége sokirányúan fejlődjön a nyelvtanulás során (nyitottság, előítéletektől való szabadulás, önbizalom, kommunikációs igény, helyes értékrend, vállalkozó szellem, ambíció, érzelmi gazdagodás, önismeret).
- Ismerkedjen az idegen nyelv tanulásának különféle stratégiáival, tanulási technikáival.
- Készségei (figyelem, memória, feladatmegoldás, együttműködés, önálló tanulás) fejlődjenek az idegen nyelv tanulója során.
- Legyen képes az alapszintű nyelvismeret birtokában továbbfejleszteni angol nyelvtudását a következő iskolaszakaszban.

Várható eredmények:

- A két tanítási nyelvű oktatásban résztvevő tanulók szókincse sokkal nagyobb, mint azoké, akik csak idegen nyelvi órákon tanulják a célnyelvet. Ezek a diákok a tantárgyak szókincsét, nyelvezetét is tudják. A hétköznapi nyelv tudásán kívül tágabb ismerettel rendelkeznek.
- Az oktatási forma sajátosságai révén mind a négy nyelvi készséget egyaránt használja a tanuló, ezek egyforma szinten vannak.
- A diákoknak sokkal többet kell kommunikálniuk mind írásban, mind szóban.
- Meg kell érteniük a szaktanár magyarázatát, kérdéseket kell feltenniük, ha nem értenek meg valamit, illetve válaszolni kell tudniuk a kérdésekre.
- Önállóan képesek lesznek idegen nyelvű ismeretszerzésre az internet, illetve külföldi szakirodalom felhasználásával.
- Külföldi kapcsolatok alakulhatnak ki, mely által még életközeli lesz a nyelvtudásuk.
- Általános iskolai tanulmányaik befejezésével képesek lesznek nyelvvizsgán számot adni B1 szintű nyelvtudásukról.

3. Matematika

A matematika oktatása hozzásegíti a tanulókat a logikus, mérlegelő, stratégiai, modellezési gondolkodás kialakulásához és matematikai gondolkodás kompetencia fejlesztéséhez, a képzelőerejük és ötletességük fejlődéséhez, a világról alkotott képük pontosításához, a fogalmazásuk és kifejezésük szabatosabbá, változatosabbá tételéhez, a felfedezés és a tudás öröméhez, valamint az emberi gondolkodás vívmányainak megbecsüléséhez.

Matematika tanulás alapvető módszere a valóságon alapuló, személyes, cselekvő tapasztalatszerzés. Gondot kell fordítani arra, hogy minden problémafelvetés, megállapítás és következtetés világos, pontos, a tanuló számára érthető és továbbgondolkodásra serkentő legyen.

Fontos, hogy a matematika tételeit bizonyítani kell, úgy kell tanítani, hogy minden egyes részlet illeszkedjék a matematikának a későbbiekben sorra kerülő fogalomrendszerébe.

Feladat, hogy központi helyet foglaljon el a valós számok halmaza, ideértve a műveletek elvégzésében való jártasságot is. A halmazelmélet és a matematikai logika alapvető fogalmai szőjék át az iskolai matematikatanítást minden mozzanatát. A tanulók lássák a geometria tanításának gyakorlati szükségszerűségét (pl.: terület-, felszín- és térfogatszámítás stb.). az algebrai egyenletek közül a lineáris egyenletek, a két- vagy háromismeretlenes lineáris rendszerek, a másodfokú egyenletek szerepeljenek. A százalékos és kamatszámítás, adózás stb. ismereteket készségszintre kell emelni, hogy azt a mindennapi életben hasznosítani tudja.

Szükséges mind az írásbeli, mind a szóbeli számonkérés.

4. Történelem és állampolgári ismeretek

Szükséges a történelemtanítás korszerű technikai feltételeinek megteremtése (történetileg hiteles és jó minőségű képanyag, megfelelő térképek, ábrák, diáképek, dokumentumfilmek és gyűjtemények, transzparenszek stb.). A terepgyakorlat követelményeinek és feltételeinek biztosítása, lehetőség szerint bejárni és meglátogatni hazánk ökológiai emlékeit (történelmi kertek, templomok, kolostorok, folyópartok stb.).

Az iskolai történelemtanítás célja az ismeretek és értékek közvetítése, valamint kompetenciák elsajátíttatása, melyek hozzásegítik a tanulót, hogy tájékozott, aktív és elkötelezett állampolgárrá, kisebb és nagyobb közösségeinek felelős tagjává váljék.

Feladat, hogy a tanulók ismerjék meg az emberiség múltjának legfontosabb eseményeit, a különböző civilizációkat, a társadalmi, gazdasági változásokat. Kontinensünk történelmi földrajzát és kultúráját, az egyes országok magyar kapcsolatainak történetét. A közvetlen környezetünkben élő népek történetét, a magyarság kialakulását, a haza megteremtésének állomásait, a magyar államiség fejlődését, megőrzését, megújításának korszakait. A legfontosabb történelmi tényeket, dátumokat, személyiségeket, az emberiség és Magyarország történetének jelentősebb írásos dokumentumait. Az országunk építészeti, irodalmi, képzőművészeti, tárgyi, zenei és táji emlékeit, a vallások múltját, a kereszténység értékrendjét, a keresztény egyházak (és a szerzetesség) történetét.

Cél, hogy legyenek a tanulók nyitottak, érdeklődők a hazai és nemzetközi történelmi, politikai fejlemények és a tudomány újdonságai iránt, fejlődjön a mérlegelő gondolkodás.

Kisiskolás korban (6-10. év között) rá kell ébreszteni a gyerekeket arra, hogy mely nemzetnek és milyen más közösségnek a tagja. Meg kell ismertetni a közvetlen környezet, család, település, táj múltjához fűződő történeteket, mondákat, hiedelemhistóriákat, legendákat, történelmi énekeket, emlékeztetéseket és az egyszerűbb történelmi jelképeket.

A középső szakasz (10-14. év között) kapjon nagyobb hangsúlyt a szóbeliség és a képszerűség (forrásanyagok, dokumentumok, képek, térképvázlatok stb), élményközpontú tanulás.

Közvetlen kapcsolat alakul ki az angol nyelv tantárgy és az ember és társadalom műveltségterület között, hiszen a célország múltja, hagyományai, társadalmi rendszere, intézményei, emberi kapcsolatok segítenek megismertetni a múltat.

A hon- és népismeret tanításának célja hogy a gyerekek megismerkedjenek a népi kultúra elemeivel. Ösztönzést kapjanak a szűkebb környezet és a szülőföld hagyományainak megismeréséhez. Tudatosuljon a tanulóban, hogy a kultúrát őriznie, ápolnia és gondoznia is kell.

Állampolgári ismeretek civilizált értékeket és mintákat közvetít, erősíti a felelősségtudatot és a nemzethez való tartozás érzését.

5. Hittan

A nevelési-oktatási programunk szervezet részét képezik az istentiszteletek és egyéb templomi szertartások, közösségi ima, a szentségi élet gyakorlása, a nyugodt tanulás feltételeinek biztosítása, a napi felkészülés segítése (csoportos és egyéni foglalkozásokon). Az itt szolgálatot teljesítő hitoktatók és lelkészek az egészséges életvitelre, rendszeretetre, a közösségi normák tiszteletben tartására szoktatnak és nevelnek. Segítséget nyújtanak a tanulók szabadidős tevékenységének irányításában, a személyes és kollektív problémák megoldásában tanácsaikkal.

A nevelést a keresztény nevelési cél, a keresztény nevelő, a keresztény ismeretrendszer és a sajátosan keresztény nevelési eszközök teszik kereszténnyé.

Az intézményben folyó hitoktatás szervezésében, tartalmának meghatározásában intézményünk együttműködik a történelmi egyházakkal.

6. Környezetismeret

Aktív tanulásra épülő tevékenykedtetésen keresztül megismerteti a gyermekeket testi jellemzőikre, a szűkebb és tágabb környezetükkel, megérteti a környezetben zajló változásokat, ráébreszt az alapvető ok-okozati összefüggésekre, ezáltal a természeti környezettel való tudatos és harmonikus együttélésre, a környezetbarát életvitelre, vagyis a környezetkultúrára.

Az ember és környezete egységes rendszert alkot, így a környezeti nevelésnek is ökológiai szemléletűnek kell lennie, a globalításra kell törekednie.

A gyermekek számára a nevelés során a pedagógus a példakép.

Cél, hogy a fiatalok gondolkodását, életmódját, viselkedését a (természetes és épített) környezet okos és mértéktartó felhasználását, a védelem és a fejlesztés egysége jellemezze.

A gyerekek kritikusan tudják elemezni és értékelni a környezetre vonatkozó cselekedeteket, intézkedéseket.

A célszágok és hazánk növény és állatvilágának ismerete, bemutatása jól kapcsolható az idegen nyelv tantárgyhoz.

7. Természettudomány

A tanításának fontos szerepe van, mert ez a tudomány nagymértékben épít – életkori sajátosságoknak megfelelően - más tudományterületek ismereteire, pl.: kémia, fizika, földtudományok. Az aktív tanulás élményszerű, a tanuló gondolkodásához, problémáihoz közel álló, gyakorlatorientált feladatvégzéssel, cselekvő tapasztalatszerzéssel történik, mely az ismeretek rendszerezésével zárul.

8. Biológia

A biológia az élővilággal foglalkozik, ezért fontos az emberi szervezet és az életműködések oktatása, az egészséges életmód, életvitel kialakítása, az ökológiai egyensúly felbomlásának elkerüléséhez szükséges szemléletváltás forrása a biológiai ismeretnyújtás.

A középső szakaszban (12-14. év között) cél a faj- és fajtaismeret bővítése; a hazai és más tájak jellemző élővilágának az alapvető ökológiai ismeretek beépítésével és a földrajzi ismeretekkel párhuzamosan, azokhoz kapcsolódva történő megmutatása. A faj- és fajtaismereten túl a szervezeti felépítésről és működésről annyi ismeret megszerzése szükséges, amennyi a közvetlen tapasztalás, egyszerű kísérlet, megfigyelés alapján rögzíthető. A megismert fajok csoportosítása tegye lehetővé az elemi evolúciós szemlélet kialakulását. A diákoknál történjen meg a helyes életmód tudatos kialakítása.

A tudomány természetének és működésének megértése és begyakorlása aktív tanulási módszerekkel történik, amely a tanulók együttműködésén és kommunikációján alapul.

Olyan alkalmazható természettudományos műveltség fejlesztése, hogy a különféle tanulói utak megnyíljanak az életpályaépítés, a szakirányú továbbtanulás felé.

9. Fizika

Tanításának célja, hogy a diákok ismerjék meg a fizikai világ legfontosabb jelenségeit, bevezetést kapjanak a fizikai gondolkodás természetébe. A gyerekek lássák meg, hogy a megismerésnek két útja van: az indukció (a jelenségek közvetlen megfigyelése, majd általánosítás) és a dedukció (a már megismert tényekből a következtetés levonása).

A kisiskolás korban (6-10. év) a fizikai érzeteket kell kialakítani, illetve tudatosítani. Pl.: a hőmérséklet, az erő érzetét, az erő kölcsönösségének egyszerű megtapasztalását, a

legegyszerűbb mozgásokat, és az első benyomásokat a mozgás viszonylagosságával kapcsolatban.

A középső szakaszban (10-14. év) gyakorlatorientált kísérleteken keresztül fel kell fedeztetni a természet jelenségeit, a fogalomalkotást a megfigyelésekhez kell kötni,

A kísérletek során a tanulók az észlelt jelenségeket figyeljék meg és tapasztalataikat mondják el vagy írják le. A kísérletek lehetőleg egyszerűek, látványosak és élményszerűek legyenek.

Fontos, hogy a tanulmányok során különös figyelmet fordítsunk a fogalomalkotásra. A diákok előtt meg kell világítani, hogy a fizikai mennyiségek általában függenek a vonatkoztatási rendszer megválasztásától.

A diákokkal szemben támasztott követelmények összeállításakor ügyeljünk arra, hogy fizikai gondolkodás nem egysíkú, és ezért elvárható, hogy sokféleképpen tudjanak számot adni tudásukról.

A fizikai műveltség alapvető kulturális értékének megőrzése, megújítása a jövő iránti elkötelezettség alapja.

10. Kémia

Cél, hogy a tanulók igazodjanak el a környezetben megjelenő, és a mindennapi tevékenységben felhasznált anyagok kémiai sajátosságai, hatásai, alkalmazásai megértésében, problémaorientált, elemző és mérlegelő gondolkodása alakuljon ki. A kémiaoktatás nyújtson maradandó és hasznosítható tudást. A tanulóknak az adott szinten kémiai szemléletük legyen, tudják anyagát, lássák jelentőségét, tudjanak ezekről szabatosan beszélni, szükséges mértékben képleteket és egyenleteket felírni, rendezni és ezek alapján számításokat és kísérleteket végezni. A diákok ismerjék meg a környezet legfontosabb kémiai elemeit, valamint szervetlen és szerves anyagait, azok jellemző fizikai és kémiai tulajdonságait. Ismerjék a fontosabb vegyipari eljárásokat, folyamatokat, feldolgozási módokat, környezetvédelmi technológiákat és mindezek gazdasági vonatkozásait. Szerezzenek gyakorlati ismereteket a közvetlen környezetükben előforduló hasznos és káros vegyi anyagok kezelésében, az egyes anyagrészekhez kapcsolódva ismerjék meg a kémiatörténet egy-egy jelentős, tanulságos vagy érdekes eseményeit.

Fontos, hogy szoros tartalmi és didaktikai kapcsolat legyen valamennyi – elsősorban természettudományi – tantárgy között. Mind az elsajátítandó tananyag, mind a tankönyvek, mind a kémiaórák szemlélete és anyaga legyen élet-, anyag- és élményszerű, emberközel, érdekes és látványos. Az összefüggések megértésére és a természettudományos gondolkodásmód kialakítására kell fektetni a hangsúlyt.

A kémiát négy alapvető követelménycsoportra kell építeni:

- Alapvető kémiai fogalmak, mennyiségek, összefüggések, törvények
- Konkrét kémiai rendszerek: anyagok és reakciók ismerete
- Ezek gyakorlati alkalmazásai: fontosabb vegyipari eljárások, a vegyi anyagok környezeti hatásai, a természet és a környezet védelme
- Tanári és tanulókísérletek.

A kísérletek fontosak, mert az ismereteket személyes élmény alapján nyújtják a tanulóknak, fejlesztik a tanuló megfigyelő-, elemző- és értékelő-képességét. A tanulók megtanulják, hogyan kell a vegyszereket, a hétköznapi kemikáliákat biztonságosan és felelősen kezelni, célszerűen felhasználni.

11. Földrajz

Cél, hogy a tanulók megismerjék a Földet, a természet és a társadalom legfontosabb sajátosságait, jelenségeit, folyamatait, ezáltal szintetizáló gondolkodást alakítsanak ki. Feladata a témák feldolgozása során gyakorlati, a mindennapi életben használható ismeretek megszerzése, képességek kialakítása, a tanuló aktív közreműködésén alapuló tudásépítés során.

Kisiskolás korban (6-10. év között) környezetünk alapvető jelenségeit, változásait megfigyelések, gyűjtések alapján ismerjék meg. Fel kell kelteni a tanulók érdeklődését a környezetük iránt és ki kell alakítani bennük a természet szeretetének, megismerésének és a védelmének igényét.

Középső szakaszban (10-14. év között) feladat a térben és az időben való tájékozódás, Készség szinten sajátítsák el a térképolvasást.

Cél, hogy tudjanak különböző méretarányú és tartalmú térképek alapján tájékozódni, legyenek képesek összefüggéseiben értékelni egy-egy ország, táj értékeit, regionális problémáit, természeti és társadalmi jellemzőinek kölcsönhatásait. Legyenek képesek időben elhelyezni a Föld és szféráinak kialakulását, jelentősebb fejlődési szakaszait, ismerjék meg a földrajzi tényezőket a Kárpát-medence gazdasági életében, népeinek elhelyezkedésében, hagyományaiban, településeiben megnyilvánuló hatásait és földrajzi összefüggéseit. Ismerjék meg a jelentősebb hazai és külhoni földrajzi felfedezőket, utazókat és tudósok tevékenységét.

12. Ének-zene

A zenei nevelés feladata a fiatalok lelki, érzelmi, értelmi nevelése, a zene sajátos eszközeivel a harmonikus személyiség kibontakozásának segítése tevékenység-központú módszer által. A tanulónál alakuljon ki az egészséges hangképzés és a kifejező, szép énekhang.

A zenei nevelés célja, hogy a fiatalok megszeressék az éneklést, a zenét, váljanak nyitottá a különböző zenei stílusokra, illetve váljanak fogékonnyá a beszéd és a dallam kapcsolatának a megfigyelésére, ezáltal is fejlesztve komplex látásmódját, önkifejezését, erősítve nemzeti öntudatát.

A ritmuskészség fejlesztésének feladata, hogy általánosan rendezze a gyermekek fizikai, harmonikus mozgási és szellemi tevékenységeit, segítse a beszédértést, valamint a kifejező beszédet.

A kottaolvasás fejleszti a zenei emlékezetet, és a belső hallást.

A zeneirodalom oktatásának célja, hogy a tanulók a meghallgatott zeneművet felismerjék néhány sajátos jegy alapján, a zeneművet el tudják helyezni térben és időben. Ismerjenek néhány tényt a legjelentősebb zeneszerzőkről, és a meghatározó vonások alapján jellemezzék a zeneműveket.

A célnyelven történő angol dallam és ritmusvilág megismerése, az angol gyermekjátékok bővítik a szókincset, lehetőséget adnak a szituációs játékok gyakorlására.

Tánc és dráma: gyakorlatközpontú, tevékenységekkel megismertető, játékbátorság, az együttműködés megteremtése és az együttműködés megalapozására alkalmas tantárgy.

13. Vizuális kultúra

Alapelve az aktív tanulói alkotómunkán alapuló gyakorlatközpontúság, mely során teret kap a csoportban megvalósított alkotó és befogadó tevékenység. A vizuális művészetek tanításának célja a világ és az ember megismerése, a gyermekek esztétikai világképének formálása. A tanulók esztétikai érzékének, művészetszeretetének, értékszemléletének, látáskultúrájának megalapozása. Az alkotás, mint cselekvés megszerettetése. Az alkotó, cselekvő képességek fejlesztése, a tanulók rendelkezzenek átfogó ismeretekkel a hagyományok, a történelem, néprajz, általános esztétika és az etikai terülről is, hogy megismerjék az egyes vizuális művészeti ágaknak (képzőművészet, népi tárgyakalkotó művészet, iparművészet, fotó, film, videó) műfajoknak, valamint a művészettörténeti korszakoknak, stílusoknak a főbb jellemzőit, kiemelkedő alkotásait.

A vizuális kultúra feladata kisiskolás korban (6-10. év között) a spontán alkotókedvre, a szubjektív önkifejezési igényre történő alapozás, a gyermekek megismertetése a képi-plasztikai kifejezés eszköztárával és az egyszerűbb ábrázolási technikák használatával. Digitális eszközök tudatos használata a komplex alkotói tevékenységben.

A középső szakaszban (10-14. év között), a tanuló legyen képes a látványelemzéseken alapuló képi-plasztikai-téri megjelenítésre, intenzív alkotómunkára, kreatív tevékenységre. Alakuljon ki az ábrázolási rendszerek megismeréséhez, megértéséhez szükséges térszemlélet, ábrázolási képesség. A tanulók szerezzenek megfigyelési és ábrázolási tapasztalatokat a természet, forma és színvilágról, a közeli tér viszonyairól, a mozgásról. A környezet színeinek, formáinak, térvizsnyainak, mozgásának, anyagainak megfigyelése, megfigyeltetése és ezek ábrázolása. A műalkotások megismerése, a korok és kultúrák kifejezőmódjának, stílusainak tanulmányozása, médiakörnyezettel való tudatos ismerkedés.

Fontos a tanulók szembesítése a saját és társaik alkotásaival, mert felerősödnek a gyermek önértékelésének kritikus vonásai.

A célországok megismeréséhez hozzájárul a művészetek műveltségi terület. A vizuális kultúra oktatása részben idegen nyelven történik, ennek részét képezi a célország művészete és a művészettörténet oktatása is.

Dráma és színház: a tanulók ön és társismeretének gazdagodását és a könnyebb kapcsolatépítést segíti, megismerkednek a színház tevékenységi formáival.

14. Digitális kultúra

Célja a jelenkor kihívásaira reagálva olyan naprakész ismeretek és készségek átadása és kialakítása, amelyek a tanulót az információs társadalom sikeres tagjává teszik. Feladata, hogy megszerezzék a tanulók a digitális írástudást, problémamegoldást és az információs technológiát. Képessé tegyen a felmerülő problémák digitális környezet eszközeivel történő megoldásra, e-Világ szolgáltatásait ismerje, eleget tudjon tenni állampolgári kötelelességeinek.

Ismerkedjenek meg a robotika és a kódolás alapjaival, applikációkkal.

A kisiskolás korban (6-10. év között) elsődleges feladat a tevékenység- és cselekvésközpontú tanulás során attitűdformálás, képességfejlesztés.

A középső szakaszban (10-14. év között) megfelelő szintű és biztos eszközhasználat gyakorlásával problémaorientált feladatmegoldási módszereket sajátítanak el a tanulók. Ismerkedik az algoritmizálással, programozással.

A célnyelven tanult tantárgy segíti a programozás nyelvének, gyakorlatának elsajátítását.

15. Technika és tervezés

Célja a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az ismeretszerzés, mely kreatív tervező és alkotó munka, hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával valósul meg.

A kisiskolás korban (6-10 év között) kézügyesség fejlesztése és az anyag érzékelése és alakítása során élményéhez juttatás.

A középső szakaszban (10-14 év között) - több modul közül választva - a tevékenység- és gyakorlatközpontú tanulási-tanítási folyamat alkalmazkodik a helyi igényekhez, támogatva a pályaválasztást.

16. Testnevelés

Cél az egészséges testi és lelki fejlődés elősegítése, a rendszeres mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése. A fizikai tulajdonságok (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, mozgáskészség, mozgásműveltség) tökéletesítése, a rendszeres mozgásra való igény kialakítása.

Fontos – az életkor sajátosságain belül – a differenciált terhelésre törekvés, hogy ne lehessen gúny vagy elmarasztalás tárgya az esetleges adottságok hiánya. A versenyhelyzetek olyanok legyenek, amelyekben minden gyermek számára adódik pozitív mozgásélmény. Tudjanak a gyerekek önfeledten – de a szabályok megtartásával – játszani, viseljék el a vereséget, örüljenek a győzelemnek, értékeljék a másik sikerét. Az iskolájuk színeiben induló tanulók érezzék kötelességüknek a lehető legjobb eredmény elérését.

Feladat a tanulók akaraterejének növelése, önértékelésük helyes irányba terelése, az esztétikai és ritmusérzék fejlesztése a zenés mozgásképzés, a népi- és társastánc, a ritmikus sportgimnasztika tanításán keresztül. A kisiskolásokat – az óvodai játékoság megőrzése mellett – hozzá kell szoktatni a tanórák kötöttségeihez, rendjéhez. Az egyszerű testnevelési játékok és sportjátékok szabályainak megismertetése, a szergyakorlatok alkalmazása (10 éves kor felett), az atlétikai számok alapjait képező természetes mozgások (futások, ugrások, dobások) egyszerű technikáinak oktatása.

Gyógytestnevelés célja a tanuló egészségi állapotában keletkezett elváltozások korrigálása, megszüntetése, az egészséges gyermekekhez való felzárkóztatása. A speciális gyakorlatok elsődlegességét figyelembe véve a testi nevelés általános céljainak, feladatainak elérése.

A célország és más népek lakóinak életmódját megismerve, a pozitív minták elsajátítására nyílik lehetőség.

3.7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési rendszere

Az ellenőrzéssel szemben támasztott követelmények:

- konkrétság,
- objektivitás,
- folyamatosság,
- tervszerűség.

A tanulók iskolai munkáján belül figyelünk:

- a helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintjére, az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményre;
- az iskolai és osztályközösségben végzett tevékenységére;
- a tanuló magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki tanmenetek alapján.

Mérés

A mérés az ellenőrzésnek az a módszere, mely legtöbbször a tanulók által nyújtott teljesítmények kimutatására szolgál. Az iskolában alkalmazott mérések:

A mérést végző személy alapján: belső mérés, külső mérés

A mérést tárgya szerint: tantárgyi, tanulói képességek, készségek mérése, és a neveltségi szintmérés.

A mérés tervezése során arra figyelemmel kell lennünk, hogy a tudásszint-mérések eredményei önmagukban nem nyújtanak kellő alapot sem a tanulói személyiség, sem a pedagógus munkájának értékeléséhez. Nagyon fontos, hogy ezeket a méréseket kiegészítsük a teljesítmények hátterét is megvilágító eljárásokkal (pl.: személyiségvizsgálatok, klímavizsgálatok, szociometriai mérések stb.)

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének részeként az alább meghatározott méréseket kell elvégezni az előírt időközönként:

- a tanulók személyiségét és közösségi magatartását vizsgáló mérések
- 1. osztály elején: szakaszkezdő, helyzetfeltáró bemeneti mérés (évente), kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) felelős: 1 osztályos tanítók
- az első osztályt tanítók jelzése alapján iskolánk fejlesztő pedagógusa, gyógypedagógus közreműködésével – a szülők beleegyezésével – vizsgálatot végez azon gyerekeknél, akiknél felmerült az esetleges részképességzavar gyanúja. Ha a vizsgálat eredménye indokolja, a pedagógiai szakszolgálathoz irányítjuk a gyermeket.
- szociometriai vizsgálat 4 - 8. évfolyamon (évente)

A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy (esetleg két) témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell készíteni.
- Felelős: osztálytanítók, szaktanárok

- Az alsó tagozatos évfolyamokon félévente a tanulók teljesítményét magyar irodalom, magyar nyelv, matematika tantárgyakból a tantárgyaknak az addig feldolgozott teljes tananyagát és fő követelményeit átfogó méréssel kell vizsgálni.
Felelős: alsó tagozatos munkaközösség-vezető, osztálytanítók

- Az egyes tantárgyakhoz, ismeretkörökhöz kapcsolódó egyéb mérési feladatok:
3. osztály vége: helyzetfeltáró, kiinduló állapotot értékelő diagnosztikus mérés a csoportok kialakításához, az idegen nyelv szintű oktatásához (olvasás és szövegértés, matematika)
4. osztály vége: alsó tagozatos szakasz lezárása (szövegértés, magyar nyelv, matematika)

Értékelés

Célja, feladata, az értékeléssel szemben támasztott követelmények fajtái

Az értékelés a központi oktatásirányítás, a fenntartó és az iskola által elfogadott dokumentumokban megfogalmazott pedagógiai célkitűzéseket hasonlítja össze a tényleges működés eredményeivel. A működés eredményeit bemutató adatokat és információkat az ellenőrzés tárja fel. Az értékelés tulajdonképpen szembesítést jelent: az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal az egyéni fejlődés érdekében.

Fázisai:

1. előkészítés
*a célok megfogalmazása
az adatgyűjtés módszereinek kiválasztása*
2. folyamat vagy eredményvizsgálat
3. az eredmények elemzése, minősítése, döntések megfogalmazása.

Az értékelés szerepe kettős:

Minősíti az elért eredményeket, értékeket, és így megerősíti az eddigi tevékenység helyességét, vagy feltárhatja a hibákat, hiányosságokat, és így a korrekció, a fejlesztés szükségességét fejlesztő, az egyéni fejlődés érdekében.

Az értékeléssel szemben támasztott követelmények:

Az értékelés szempontjai és eredményei minden érintett számára hozzáférhetőek legyenek. Fejlesztő, személyre szóló, azaz konkrét legyen, és vegye figyelembe az egyén jellemzőit. Az értékelés eszközrendszere és módszerei feleljenek meg a pedagógiai, mérésmetodikai követelményeknek. A fejlesztő értékelés ösztönző hatású, a követelményekhez való közelítést szolgáló, megerősítő jellegű, folyamatos és kiszámítható legyen.

A tanulói közösségek tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai:

- az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk, lányok aránya új tanulók, távozók)
- az osztály szociális összetétele
- a tanulási teljesítmény (tanulói átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, bukások, tehetséges tanulók eredményei)
- az osztályközösség társas szerkezete, a közösségi struktúra
- neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók)
- a közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok, rendezvények, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel)
- kapcsolat a szülői házzal (családlátogatások, szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők kapcsolata az iskolával)

A tanulói közösségek tevékenységét, fejlődését az osztályfőnökök minden tanév végén értékelik. Az értékelés alapján meghatározzák:

- Milyen változások történtek?
- Milyen új problémák jelentkeztek?
- Milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

A tanulók személyiségfejlődését, magatartásuk és viselkedésük jellemzőit az osztályfőnökök folyamatosan szóban és a KRÉTA elektronikus naplón keresztül – írásban értékelik.

3.8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, az írásbeli, szóbeli gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, a magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Értelmezés:

Az értékelés célja, hogy jelezze a tanuló számára teljesítményének, tudásának szintjét, a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszthetőségét, a szülő számára gyermeke felkészültségét az iskolai követelményhez képest.

Az értékelésnek és minősítésnek az iskolai teljesítményekről a tanulók életkorának megfelelően változniuk kell. Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességeikhez mért fejlődés értékelésétől a nyolcadik év végére el kell jutni az országos követelményekhez való hozzáméréshez.

Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és a kudarc megélésével. A szülőnek és a pedagógusnak segítenie kell a tanulókat ennek a feldolgozásában.

Célok, elvárások

Fejlesztő értékelés alkalmazása.

Az értékelés mutasson reális képet a tanulóról, segítse a fejlődést.

A szülők fogadják el az értékelést.

Sikerkritérium:

2-8 évfolyamon minden tanulónak minden hónapban legyen érdemjegye. Az érdemjegyek is mutatják a kiemelkedő tehetséget, illetve a felzárkóztatási igényt.

A szülők együttműködnek a pedagógusokkal gyermekük felzárkóztatásában, illetve tehetségének kibontakoztatásában, egyéni fejlesztésében.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és fejlesztő értékelése a következőképpen történhet: szóbeli felelet formájában a tanórán, egy vagy több tanóra anyagából, a tanuló tanórai munkájának értékelése egy vagy több tanóra alapján, írásbeli dolgozat alapján egy vagy több tanóra anyagából, a tanuló tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján a tantárgy félévi vagy egy tanévi tananyagából, egyéb, a szaktanár által előre bejelentett módon.

A szaktanár a tanuló teljesítményét a köznevelési törvényben foglalt szabályok alapján a tanév közben érdemjeggyel értékeli. A tanuló teljesítményét ezzel együtt minden esetben szóban is értékelni kell.

A tanulók teljesítményét az intézmény az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel, a második évfolyamon év végén, a többi évfolyamon félévkor és év végén osztályzattal minősíti.

A tanuló a tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése során – dolgozatírás, szóbeli felelet vagy egyéb számonkérési forma esetén egyaránt – csak a szaktanár által megengedett segédeszközt használhat, illetve csak a szaktanár által megengedett segítséget vehet igénybe. Nem megengedett segédeszköz használata, nem megengedett segítség igénybevétele esetén a tanuló teljesítményét elégtelen osztályzattal kell értékelni. Az eset valamennyi körülményét mérlegelve tanórai számonkérés esetén a szaktanár, tanulmányok alatti vizsga esetén a vizsgabizottság dönthet úgy, hogy a tanulót eltiltja a dolgozat, felelet, illetve vizsga folytatásától, vagy a tanuló teljesítményének csak a nem megengedett segédeszköz használatával, nem megengedett segítség igénybevételével érintett részt értékeli elégtelenre, és a tanuló érdemjegyét, osztályzatát e részértékelés beszámításával állapítja meg.

Az **ellenőrzésnek**, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két feladata van: rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra és tájékoztat a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának szintjéről, a gyakran előforduló hibákról, hiányosságokról.

Az ellenőrzés formái:

1. Szóbeli számonkérés:

Feleltetés: Ebben az esetben általában a napi tananyag ellenőrzése történik. Feleltetéskor érdemjeggyel kell kifejezni a tanári értékelést, mely az elektronikus naplóba kék színnel kerül beírásra.

*Beszélgetés,
Kiselőadás, stb.*

2. Írásbeli számonkérés:

Témazáró: Egy nagyobb tematikus egységet lezáró, összefüggő írásbeli ellenőrzés, melyből évente legalább kettőt kell íratni azokból a tantárgyakból, melyet osztályzattal értékel félévkor és év végén. A tantárgyi tanterveknél megtalálható, hogy konkrétan hány témazáró lesz az év során. A témazáró mennyisége függ a tantárgy heti óraszámától is. Az érdemjegy pirossal kerül be az elektronikus naplóba. Beszámítása meghatározó a félévi és év végi osztályzatot illetően.

Számonkérés: Kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal írathat, ha a tantárgyi tantervek másként nem rendelkeznek. Az érdemjegy beírása fekete színnel történik. (pl. kisdolgozat, teszt, feladatlap).

Írásbeli felelet: Egy-két leckét számonkérő írásbeli ellenőrzés, melynek gyakorisága a tantárgy természetéből adódik és a szaktanár önállóan dönti el gyakoriságát, ha másként nem rendelkezik a tantárgyi tanterv. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos. Beírása kék színnel történik (pl. teszt, röpdolgozat, feladatlap).

Gyakorlati számonkérés:

Például: gyűjtőmunka, sportteljesítmény értékelése.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

A tanulmányi munka ellenőrzésének és értékelésének rendszere

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a szaktanárok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók:

- szóbeli felelete,
- írásbeli munkája vagy
- gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az tanulmányi munka ellenőrzése:

1. **Témazáró dolgozat:** az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó dolgozatot írnak.
2. **Tanév végi dolgozat:** a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.
3. **Szóbeli felelet:** a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztésével párhuzamosan tesznek tanúbizonyságot a követelmények elsajátításáról.

A tanulmányi munka értékelése

Az érdemjegy visszajelző, informatív értékű. A tanuló tudásának, felkészültségének ellenőrzésére szolgál a tanév során több alkalommal, és a tananyag rövid időegység alatt megtanulható részének elsajátítását minősíti.

A pedagógusok a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak az előző értékelés óta.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a KRÉTA tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A félévi osztályzatok szummatív jellegűek, azt mutatják, hogy a tanuló az első félév egészét tekintve milyen színvonalon, milyen mértékben tett eleget az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek, és a félév egészét tekintve miként értékelhető magatartása, szorgalma.

A tanév végi osztályzatok szintén szummatív jellegűek, azt tanúsítják, hogy a tanuló az adott évfolyamra előírt tantervi követelményeket milyen mértékben teljesítette, megszerzett ismeretei, tudása elegendő-e arra, hogy azt a pedagógus legalább elégségesnek minősítse, megszerzett tudása elegendő-e arra, hogy a következő, magasabb évfolyam tantervi követelményeit el tudja sajátítani.

Alapelvek:

1. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell.
2. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
3. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület kéri az érintett pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

Az értékelés, minősítés módja, formája a Magyarországon általánosan elfogadott és alkalmazott ötjegyű osztályzással történik az elméleti és a gyakorlati oktatás során egyaránt. Az egyes tantárgyak minimumszintjét a tantárgy jellege határozza meg.

- Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- **Jeles (5):**

Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.

- **Jó (4):**
Ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- **Közepes (3):**
Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- **Elégséges (2):**
Ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- **Elégtelen (1):**
Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Az érdemjegy (osztályzatok) KRÉTA elektronikus napló bejegyzések formái:

- **Piros színnel:**
 - témazáró felmérések, dolgozatok
- **Fekete színnel:**
 - kisdolgozat (írásbeli számonkérés)
- **Kék színnel**
 - szóbeli feleletek
 - írásbeli feleletek
- **Zöld színnel:**
 - gyűjtőmunka,
 - szorgalmi feladatok,
 - kiselőadások,
 - füzetek rendje,
 - órai munka,
 - házi feladat,
- A 2. évfolyam II. félév – 8. évfolyamon a pedagógus a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.
- Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület kéri az érintett pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.
- A tanulók munkájának előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet

kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

- Félévkor az osztályzatok tájékoztató jellegűek, tanév végén az egész éves munka került értékelésre, figyelembe véve a javító vagy romló tendenciát.

b.) Értékelés az általános iskolában

- Az általános iskola első évfolyamán, valamint a második évfolyam I. félévében szöveges értékelést alkalmazunk, amely kifejezi, hogy a tanuló:
 - kiválóan teljesített
 - jól teljesített
 - megfelelően teljesített
 - felzárkóztatásra szorul

A „felzárkóztatásra szorul” minősítés esetén a szülők bevonásával értékeljük a tanuló teljesítményét, illetve a felzárkóztatás módjáról tájékoztatást adunk.

- Az év végi szöveges értékelést a bizonyítványhoz mellékelt bizonyítvány pótlapon kapják meg a tanulók az első évfolyam végén.

- Évfolyamismétlés lehetősége:

A tanuló évfolyamismétlése az 1. évfolyamon az alábbi esetekben lehetséges:

abban az esetben, ha a tanuló hiányzása (igazolt és igazoltan) meghaladja a 250 órát, és több az igazolatlan hiányzása, mint az igazolt, a tantestület dönthet az évismétlésről. Szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal a főigazgató engedélyezheti az első évfolyam megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt követelményeket sikeresen teljesítette. 2-4. évfolyamon az elégtelen érdemjeggyel való értékelés – a felső tagozathoz hasonlóan javítóvizsgára bocsátást eredményez.

Az eredménytelen javítóvizsga évismétlést von maga után.

c.) Az értékelés általános rendszere

- A témazárók kétszeres értékűnek

Értéke:

- 1-2. évfolyam félévig:

Az írásbeli feleletek, témazárók szöveges értékelése:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorul

- 2-8. évfolyam:

- **Anyanyelv, történelem:** írásbeli felelet egyenrangú a napi szóbeli felelettel, kisdolgozat egyenrangú a napi szóbeli felelettel, témazáró dolgozat kétszeres értékű.
- **Matematika:** témaközi tudáspróbák szóbeli felelet értékűek, témazáró kétszeres értékű.
- **Fizika-kémia:** írásbeli felelet illetve tudáspróba szóbeli felelet értékű, témazáró kétszeres értékű.

- **Idegen nyelv:** szódolgozat azonos értékű a szóbeli felelettel, témazáró két jegynek felel meg.
- **Természettudomány:** írásbeli számonkérés értéke a szóbeli felelettel azonos, témazáró dolgozat értéke kétszeres.
- **Digitális kultúra:** 3-8. évf. a feladatlapon és a gépen történő gyakorlat megoldása. Értékelése érdemjegyekkel.
- **Ének-zene:** Dalok szövegéből, művészetéből, művészeti stílusokból, zeneszerzők életrajzából szóbeli beszámoltatás, órai munka. Értékelése érdemjegyekkel.
- **Vizuális kultúra:** ábrázolási konvenciók alkalmazása, technikai eljárások, kompozíciós feladatok, művészeti korok, stílusok, műalkotások, órai munka, versenyeken, pályázatokon való részvétel. Értékelése érdemjegyekkel.
- **Hon-és népismeret:** gyűjtőmunka, órai munka, szóbeli, írásbeli felelet, prezentáció. Értékelése érdemjegyekkel.
- **Testnevelés:** A szaktanárok az alábbiakat értékelik: a helyes technikai végrehajtást, a teljesítményt, a teljesítményben bekövetkezett változást (fejlődést), a tanulói aktivitást, a tantárgyhoz való hozzáállást, szabadidős versenysportban elért eredményeket. A teljesítmények az adott sportági mozgásanyag elsajátításának a végén mérhetőek. A tanulók fizikai állapotát mérő NETFIT módszert az egészségnevelési program tartalmazza. Értékelése érdemjegyekkel.
- **Hittan:** A hitoktatók és lelkészek folyamatosan számon kérik az órán hallott és feldolgozott evangéliumi történetet vagy tanítást. Kérdésekkel, beszélgetéssel ellenőrzik, mennyire értették meg, illetve sajátították el tanulóink Jézus tanítását. A helyes feleleteket dicsérettel és jutalmazással ismerik el. A helytelen vagy pontatlan feleleteket javítják, pontosítják. Értékelése érdemjeggyel.
- **Helyi diagnosztikus vizsga (8. osztályos záróvizsga)**
Az iskola mérési értékelési rendszerének eleme. Magyar nyelv és irodalomból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből tesznek vizsgát a tanulók. A vizsga célját, tartalmát, menetét a vizsgaszabályzat tartalmazza. Értékelése érdemjeggyel.

f.) A tanulók teljesítményének értékelésére és minősítésére vonatkozó általános szabályok

A tanuló teljesítményének értékelésébe (tantárgyi osztályzataiba) a magatartása nem számítható bele.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli témazáró dolgozatainak, félévi, év végi felmérőinek értékelésekor az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a pedagógusok:

1. és 2. évfolyam (I. félév) (humán és reál tárgyak)		2. évfolyam tanév végétől – 8. évfolyam (humán és reál tárgyak)	
Teljesítmény (%)	Értékelés	Teljesítmény (%)	Érdemjegy
91-100	Kiválóan teljesített	91-100	jeles (5)

76-90	Jól teljesített	76-90	jó (4)
51-75	Megfelelően teljesített	51-75	közepes (3)
0-50	Felzárkóztatásra szorul	34-50	elégséges (2)
		0-33	elégtelen (1)

g.) Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szabályai:

A témazáró dolgozat időpontját a tanulókkal, a pedagógus **legalább 1 héttel előtte** közli a tanórán és a KRÉTA elektronikus naplón keresztül.

Naponta legfeljebb 2 témazáró illetve félévi vagy év végi dolgozat **íratható**.

A dolgozatokat **10 tanítási napon belül értékelve** kapják vissza a tanulók, valamint az érdemjegy beírásra kerül az elektronikus naplóba.

Amennyiben az adott időintervallumon belül nem történik meg az értékelés és a tájékoztatás, úgy az írásbeli dolgozatot érvénytelennek kell tekinteni, kivéve, ha a tanuló kéri az osztályzatot. Kivételt képez ez alól, ha a pedagógus tartós táppénzen van.

A szülők csak fogadóórán vagy szülői értekezleten tekinthetnek bele a dolgozatokba, melyről fotót nem készíthet.

Az írásbeli számonkérés alól a tanuló halasztást kérhet, ha a számonkérést megelőző órán hiányzott ill. témazáró dolgozat esetén a felmérést megelőző két tanítási órán nem vett részt. A pótlásra a tanár a tanulót kötelezi.

A tantárgyi értékelésben a tanév során szerzett jegyek között a témazáró, illetve a félévi és év végi dolgozatok érdemjegyei a meghatározóak, valamint a 8. évfolyamon a kimeneti vizsgák eredményei.

Szóbeli feleletre, gyűjtőmunkára, szorgalmi feladatokra, kiselőadásokra, füzetek rendjére, órai munkára, házi feladatra adott érdemjegy az adott napon rögzítésre kerül a KRÉTA tanulmányi rendszerben.

h.) Helyi záradék kialakítása:

Azoknak a tanulóknak, akik valamely tantárgyból dicséretet kaptak, félévi értesítőjükbe és az év végi bizonyítványukba a „**jeles D**” minősítést kell bejegyezni.

Ha a tantárgyi dicséretnek száma több, a nevelőtestület az osztályozó értekezleten dönt arról, kapjon-e a tanuló kiemelkedő tanulmányi munkájáért dicséretet.

Pozitív döntés esetén a tanulók félévi értesítőjébe és az év végi bizonyítványba a nevelőtestület határozata alapján a következő záradék szöveg írandó: **a hatályos jogszabály szerinti záradék**.

Mentesítés az értékelés alól

Az első évfolyamra felvett tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint, a pedagógiai szakszolgálat szakértői

véleménye alapján - az főigazgató mentesíti az értékelés és minősítés alól, vagy részére az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást engedélyez.

Egyéni továbbhaladás

Egyéni továbbhaladás esetén az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többiekét.

Az egyéni továbbhaladás - valamennyi vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat.

Az előkészítő év az első félévet követő hónap utolsó tanítási napjáig átváltoztatható egyéni továbbhaladásra.

Értékelés és osztályozás a célnyelvű tantárgyaknál:

A két tanítási nyelven tanított tantárgyak értékelésénél a két tanítási nyelvű tanítás alapelvei a meghatározók.

- A cél a természetes nyelvelsajátításhoz való közelítés. A célnyelven folyó tanulás tehát képességfejlesztés, az idegen nyelvi kompetencia fejlesztését szolgálja.
- A célnyelv eszköz a kétnyelvű ismeretátadásban, ismeretszerzésben és a személyiségfejlesztésben.
- A két tanítási nyelven tanulók a két tanítási nyelvű tantárgyak tantárgyi követelményrendszerét két nyelven sajátítják el.

A tanulók többféle tevékenységét értékeljük, de nem mindig osztályozzuk. Tanév elején felvilágosítjuk a tanulókat, hogy milyen típusú munkát és teljesítményt várunk el tőlük az adott tantárgyak feladattípusaiban. Az órán a tanulók egymás teljesítményét is értékelik szövegesen, esetleg érdemjegyre tett javaslatokkal. A tanulók bevonása az értékelésbe a demokratizmus egyik megnyilvánulási formája, másrészt az értékelés szempontjainak elsajátítása, megtanulása a tágabb értelemben vett nevelési folyamat része, mely hozzásegít az önértékelés kialakításához is.

Az osztályzat, szöveges értékelés nem kinyilatkoztatott ítélet, hanem az értékelés egyik fontos megnyilvánulása, mely a sokoldalúan fejlett személyiség formálását segíti elő.

Az egyes tantárgyaknál külön értékeljük a tantárgyi tudást, valamint a nyelvi előrehaladást, hiszen az ismeretek átadása mindkét nyelven megtörténik, így a számonkérés is ennek arányában várható el.

A tudásmérés széles skáláját alkalmazzuk: szóbeli feleletek, önálló gyűjtőmunka, írásbeli beszámoló, tesztek megoldása, rajzos tervezési produktumok, projekt-munka. Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyból mutatott többletmunkáját.

Szóbeli feleltetésnél figyelembe vesszük, hogy ilyenkor a tanuló egész személyisége megnyilvánul, és teljesítménye függ a beszédképességétől, fellépésétől, metakommunikációs készségétől.

Második évfolyamtól érdemjeggyel osztályozzuk a tanulók teljesítményét, mely visszajelentő, informatív értékű, a tanulói részteljesítmény és az adott témához tartozó tantervi követelmények összehasonlításának eredménye.

Fontos, hogy az év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékelje és nem az érdemjegyek középarányosaként jelentkezzen. Tükrözze az esetleges fejlődést is. Ezt segíti, ha az

osztályzatban a pedagógus a tantárgy feladatrendszerének minél több elemét értékeli, a tanulók sokféle teljesítményét figyelembe veszi.

A szaktárgyi fejlesztő értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat mérőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

A kétnyelvű tantárgyak értékelésének célnyelvi számonkérése a helyi tanterv szerinti kötelező szókincs és mondatformák alapján, szaktárgyi órán történik. A cikluszáró jegyek meghatározásánál a szaktárgy célnyelv-anyanyelv óraszámainak arányai az irányadók.

A tanuló helytelen viselkedése, kötelességteljesítésének elmulasztása miatt szaktárgyi elégtelen nem adható.

A két tanítási nyelvű oktatás irányelvei konkrétan meghatározzák 4., 6. és 8. évfolyam végére elérendő szintet, melynek végrehajtása központi rendelkezés alapján történik. Ezen kívül 2. és 4. tanév végén a tanulók számot adnak célnyelvi tudásukról írásban és szóban a helyi tantervben meghatározott követelmények figyelembevételével. Az év végi vizsgán kapott érdemjegyek (1 szóbeli és 1 írásbeli) duplán számítanak. Az év végi vizsga írásbeli részén a tanulók feladatlapot töltenek ki, mely méri szövegértési és szövegalkotási kompetenciájukat, míg az év végi vizsga szóbeli részén a tanulók hallás utáni szövegértését és beszédképességét mérjük szituációk és/vagy témakörök segítségével. A szóbeli célnyelvi év végi vizsgán a tanulót tanító szaktanár(ok) és/vagy az idegen nyelvi munkaközösség tagja(i) vesznek részt.

3.9. A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

A tanuló további fejlődése szempontjából kiemelkedő jelentőségű a magatartás és a szorgalom értékelése, osztályzása. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. A havi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a KRÉTA tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel minden következő hónap első hetében értesíteni kell.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a negyedéves értékelést követően havonta, valamint a félévkor és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt a KRÉTA tanulmányi rendszerbe (a félévi osztályzatát a szülő kérésére papíralapú értesítőbe is) és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló havonkénti magatartását az osztályfőnök érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A tanuló félévi és az év végi osztályzatát a KRÉTA tanulmányi rendszerbe (a félévi osztályzatát a szülő kérésére papíralapú értesítőbe is) és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe:

A tanuló magaviselete tanítási órákon, egy foglalkozásokon, szünetben, tanuláshoz, munkához és a közösséghez való viszonya, környezete, személyiségjegyei és milyen elismerési, illetve elmarasztalási formákban részesült.

Iskolánkban a magatartás havi értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;

- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.
- A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanuló félévi és év végi magatartásának értékelése és minősítése a havi osztályzat átlagának figyelembe vételével történik.

Kártérítés

A tanuló által az iskolában jogellenesen okozott kárért (szándékosan vagy gondatlanságból okozott rongálás) a *Polgári Törvénykönyv* szabályai szerint a tanulónak kell felelnie. A fegyelmi eljárásról, illetve kártérítési kötelezettség megállapításáról a szülőket kellő időben kell értesíteni a KRÉTA tanulmányi rendszeren keresztül.

A kisebb, könnyen megállapítható értékű károkat (pl. ablaktörés) teljes értékben köteles megtéríteni a tanuló.

A szándékos rongálás fegyelmi büntetést is von maga után.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

A szorgalom érdemjegye nem tükrözheti csak a tanuló eredményességét. A szorgalom értékelésének és minősítésének nem azt kell mérnie, hogy az egyes tanuló az iskola vagy az osztály tanulmányi rangsorában milyen helyet foglal el, hanem azt, hogy saját képességeihez, eddigi tanulmányi eredményéhez viszonyítva az értékelt időszakban milyen eredményt ért el.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a negyedéves értékelést követően havonta, valamint félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt a KRÉTA tanulmányi rendszerbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot a KRÉTA tanulmányi rendszerbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom havi értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;

- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A tanulók szorgalmának értékelésekor figyelembe kell venni az alábbiakat:

- motiváltság,
- a tudás megszerzésének igénye,
- egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény,
- a tanulási folyamatban való részvétel,
- kötelességtudó, pontos, megbízható, önálló munkavégzés megléte vagy hiánya,
- tanórai tevékenység,
- plusz tevékenységek.

A tanulók ügyeinek kezelésével kapcsolatos szabályok

A tanulói hiányzás igazolása

A tanulói hiányzással kapcsolatos szabályozás a házirend feladatköre. Szabályzatukban a házirendben foglaltak kiegészítése, a hiányzások és késések egységes elbírálása érdekében eljárási szabályokat rögzítünk az alábbiakban:

A tanuló köteles a tanítási órákról és az iskola által szervezett rendezvényről való távolmaradását a házirendben meghatározottak szerint igazolni. Az igazolásokat az osztályfőnök a tanév végéig köteles megőrizni.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni a következő esetekben:

- a szülő lehetőleg a KRÉTA tanulmányi rendszerben rögzített előzetes írásbeli kérelmére, ha a rendelkezésekben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- orvosi igazolással igazolja távolmaradását,
- a tanuló hatósági intézkedés, alapos indok miatt nem tudott megjelenni.

Igazoltnak kell tekinteni a késést, ha:

- bejáró tanuló érkezik később méltányolható közlekedési probléma miatt,
- rendkívüli esetben, ha a tanuló hibáján kívüli ok miatt történik késés (pl. baleset, rendkívüli időjárás stb.)

A szülő a tanítási napról való távolmaradást szülői igazolással utólag nem igazolhatja. A tanuló számára előzetes távolmaradási engedélyt a szülő írásban kérhet (lehetőleg a KRÉTA tanulmányi rendszerben). Az engedély megadásáról tanévenként három napig az osztályfőnök, ezen túl a főigazgató dönt az osztályfőnök véleményezése alapján. A döntés során figyelembe kell venni a tanuló tanulmányi előmenetelét, magatartását, addigi mulasztásainak mennyiségét és azok okait.

Versenyen, nyílt napon részt vevő tanulókat megillető kedvezmények

- a.) **Vármegyei/országos versenyek döntője előtt** – a verseny napjain kívül – két, országos versenyek előtt három tanítási napot fordíthat felkészülésre a tanuló, ha a szaktanár és a főigazgató ezt indokoltnak látja. Az igénybevétel módját és idejét a szaktanár határozza meg. A szaktanár tájékoztatja az osztályfőnököt a felkészítésre fordított napok számáról és dátumáról, valamint a verseny időtartamáról. A vármegyei és országos szervezetésű versenyek iskolai fordulójára szabadnap nem jár, a kedvezményekre vonatkozóan a következő bekezdésben foglaltak tekintendők irányadónak.
- b.) **Iskolai vagy városi versenyen résztvevő** tanuló két órával (120 perc) mehet el a tanítási órákról. A szaktanár köteles tájékoztatni az osztályfőnököt és az érintett szaktanárokat a versenyzők nevééről, és a hiányzás pontos idejéről.
- c.) **Sportversenyekkel és egyéb esetekkel** kapcsolatban – a szaktanár javaslatának meghallgatása után a főigazgató dönt. A döntést követően a szaktanár és az osztályfőnök az előzőekben leírt módon jár el.
- d.) A középfokú **intézmények által szervezett nyílt napon** egy tanuló legfeljebb két intézményben vehet részt. Ettől csak igen indokolt esetben lehet eltérni – az osztályfőnök javaslata és a főigazgató-helyettes döntése alapján. A nyílt napon való részvételt rögzíteni kell a KRÉTA tanulmányi rendszerben, és ezt a hiányzást is figyelembe kell venni az összesítésnél.

Az a)-c) szakaszokban szabályozott esetekben az osztályfőnök – a hiányzást iskolaérdekből történő távollétnek minősíti a KRÉTA tanulmányi rendszerben, és a tanítási napokról, órákról való távolmaradást minden esetben figyelembe veszi a hiányzások havi összesítésénél.

A tanulói késések kezelési rendje

- a.) **A KRÉTA tanulmányi rendszer bejegyzései szerint az iskolából rendszeresen késő tanuló** szüleit az osztályfőnök értesíti, ismétlődő késés esetén behívja az iskolába. A magatartás jegy kialakításánál a rendszeres késéseket figyelembe kell venni.
- b.) A tanuló tanítási óráról való késését, a késés percekben számított időtartamát és a tanuló hiányzását a pedagógus a KRÉTA tanulmányi rendszerbe bejegyzi. A mulasztott órák igazolását az **osztályfőnök** végzi. Az igazolatlan mulasztások háttérének felderítésében az osztályfőnök a főigazgató-helyetessel együtt jár el, szükség esetén kezdeményezik a tankötelezettség megszegésére vonatkozó szabálysértési eljárást.

Tájékoztatás, a szülő behívása, értesítése

A szülők tájékoztatása, értesítése a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (1-10) bekezdésének előírásai szerint történik. Az iskola köteles a szülőt értesíteni a tanuló első alkalommal történő igazolatlan mulasztásakor. Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az iskola főigazgatója – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban tanköteles tanuló esetén a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

3.10. A tanulók jutalmazásának elvei

Azt a tanulót, aki képességeihez mértén példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái.

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók *szaktanári dicséretben* részesülnek.

Az iskolán kívüli területi/ vármegyei versenyeken, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók *osztályfőnöki dicséretben* részesülnek, valamint az iskolai és gyülekezeti rendezvényeken való szereplésért és a közösségért végzett kimagasló tevékenységért.

Az iskolán kívüli nemzetközi és országos versenyeken, vetélkedőkön eredményesen szereplő, illetve iskolai/városi/egyházi rendezvényeken résztvevő, iskolánkat képviselő tanulók *igazgatói dicséretben* részesülnek.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni a Kréta tanulmányi rendszeren keresztül.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a **tanév végén**

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- közösségi tevékenységért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Értékelés iskolai hagyományai

A tanév végén a „*kitűnő*” (*mindenből jeles*) tanulók oklevelet, könyvjutalmat kapnak, amelyet a bizonyítványukkal együtt az osztályfőnöktől vehetnek át.

A **tanulmányi és sportversenyeken kiemelkedő tanulók** jutalmakönyveiket vagy/és okleveleiket a bizonyítványokkal együtt az osztályfőnöktől vehetik át.

Nevelőtestületi dicséretben részesülnek a tanévzáró istentiszteleten azok a 4. és 8. osztályt befejező diákok, akik kiemelkedő tanulmányi eredményükkel, versenyeredményeikkel, példás magatartásukkal megállták a helyüket az iskolai életben.

„**Kiváló kisdíák**” kitüntető címet kapnak a 4. osztályt befejező tanulók, akik alsó tagozaton kiemelkedő tanulmányi eredményükkel, versenyeredményeikkel, példás magatartásukkal példaként álltak társaik előtt. A kitüntethető tanulók számáról az alsó tagozatos munkaközösség dönt. Az oklevelet a tanévzáró istentiszteleten az iskola főigazgatója adja át.

„Kitűnő tanuló” címet, oklevelet és jutalomkönyvet azok a 8. osztályos tanulók kapnak a ballagási ünnepélyen, akik 8 éven át minden tantárgyból jelest kaptak.

A **„Benka-díj”**, jutalomkönyv és pénzjutalom illeti meg azon 8. osztályos tanulókat, akik éveken keresztül példás magatartásukkal, szorgalmukkal, kitűnő tanulmányi és versenyeredményükkel, valamint egyéb tevékenységükkel öregbítették iskolánk hírnevét. A kitüntetést az iskola főigazgatójától vagy a meghívott vendégtől a ballagási ünnepélyen vehetik át.

A **„Lustyik-díj”** és pénzjutalom illeti azokat a tanulókat, akiket a nevelőtestület véleménye alapján elkötelezettek a matematika iránt, tehetségüket a tanórai és a tanórán kívüli megmérettetésekben is bizonyítják.

A **„Klenk-díj”** és pénzjutalom illeti azokat a 8. évfolyamos tanulókat, akik példaként állhatnak diáktársaik előtt az úszás sportágban végzett munkájukkal.

A **Kleió-díj**, oklevél, jutalomkönyv és tárgyjutalom illeti meg azt a tanulót, aki felső tagozatos tanulmányai során kiemelkedően teljesített (KGYTK, országos versenyek) történelem tantárgyból.

„Abonyi – díjban” részesül az a 8. évfolyamos diák, aki a legjobb eredményű B2 nyelvvizsga bizonyítvány megszerzésével és az angol nyelv területén nyújtott kimagasló teljesítményével öregbítette iskolánk hírnevét.

Az **„Év tanulója”** címet adományozzuk és jutalomban részesítjük azt a 7. évfolyamos tanulót, aki az iskola jó hírnevének növeléséhez az adott tanévben a legnagyobb mértékben hozzájárult.

Az **„Év közösségi diákja”** oklevél és könyvjutalomban részesül az a tanuló, akit a tanulmányi munkája, versenyeken való részvétele és aktív közösségi tevékenysége alapján a Diákönkormányzat véleményének kikérésével a nevelőtestület érdemesnek talál.

A **„Színjátszásért-díj”** oklevél és tárgyjutalom illeti azokat a 8. évfolyamos tanulókat, akik a felső tagozaton négy éven át szereplésükkel az iskolai, az egyházi és a városi rendezvények színvonalát emelték.

A **„Kiváló néptáncos diák”** kitüntető címet kapnak azok az alapfokú képzésben részt vevő diákok, akik elkötelezettek a hagyományok őrzésében. Aktív résztvevői iskolánk néptánc csoportjának, fellépéseikkel erősítik iskolánk jó hírnevét.

„Év Sakkozója” kitüntető címet és serleget kap a tanévzáró istentiszteleten az az egy alsó és felső tagozatos diák, aki példaként állhat diáktársai előtt a sakk sportágban elért eredményeivel.

A **„Future Tech – díjat”** olyan 8. évfolyamos diákok kaphatják meg, akik kiemelkedő eredményeket értek el a robotika, programozás vagy más technológiai alkotás területén. A díjat azok a tanulók nyerhetik el, akik versenyeken, projektekben vagy saját alkotásaikkal bizonyítják kreativitásukat, technikai tudásukat és elhivatottságukat a hightech világában.

A művészetek és a sport területén kiemelkedő eredményt elért tanulók oklevél jutalomban részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget **csoportos dicséretben és jutalomban** lehet részesíteni.

3.11. Az iskolai büntetések formái

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, vagy igazolatlanul mulaszt, vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni a KRÉTA tanulmányi rendszerben.

Kezdeményezheti:

- iskolavezetés,
- osztályfőnök,
- szaktanárok,
- munkaközösség-vezetők,
- diákközösség,
- iskola dolgozói.

Súlyos fegyelmi vétség esetén *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* 53. § szerint kell eljárni.

A büntetést írásba kell foglalni, a KRÉTA tanulmányi rendszerbe kell vezetni és azt a szülő tudomására kell hozni.

3.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az ismeretanyag átadásának színhelye alapvetően a tanítási óra. Azonban a készségek kialakításának és a gyakorlat megszerzésének a lehetősége nem korlátozódhat csak a tanórára. A fent említett jártasságok nagy részét csak rendszeres, kitartó munkával lehet elérni, mely elképzelhetetlen az otthoni gyakorlás nélkül. Ezért a tantárgyak leg többjénél szükséges a rendszeres házi feladat.

A házi feladat lehet szóbeli vagy írásbeli munka, vagy egyszerre mindkettő.

A házi feladatok célja, hogy a tanulók elkészítésükkel elmélyítsék az órán tanultakat, megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket és segítsék a logikus gondolkodás kialakulását és fejlesztését.

A szaktanár adhat fel úgynevezett szorgalmi, alkotó és kreatív házi feladatot is.

A házi feladat ellenőrzése:

A szóbeli házi feladatok ellenőrzése legtöbbször szóbeli feleletek formájában történik.

Az otthoni írásbeli munkákat minden esetben ellenőrizni kell.

Az otthoni feladatok jellege függ a tantárgy sajátosságától.

Házi feladatok lehetnek:

- munkafüzetből adott feladatok,
- tankönyvi kérdésekre adandó válaszok,
- vázlatkészítés,
- leíró vagy elemző munkák,
- házidolgozat,
- gyűjtő- vagy kutatómunka, illetve
- számítógépes feladat.

Házi feladatok az alsó tagozaton

Célja	Az órán tanult ismeretek elmélyítése, gyakorlása, alkalmazása. Reflektálás. A tananyaghoz, a tanultakhoz kapcsolódó gyűjtés. Az önálló tanulás gyakorlása, alkalmazása.
Köre	Közvetlenül a tanórai tananyaghoz kapcsolódó; korábban szerzett ismeretek szinten tartása; az órai anyaghoz kapcsolódó ismeretek, lehetőségek.
Módja	Írásbeli és szóbeli Kötelező és szorgalmi feladatok
Mennyisége	Az egy napon adott házi feladatok összessége írásbeli az 1-2. osztályban maximum $\frac{3}{4}$ óra, 3-4. osztályban maximum 1 óra
Gyakorisága, korlátai	Minden tanórához kapcsolódóan adható minden tanítási napon, a napi maximált mennyiséget nem átlépve. Kötelező olvasmány adható. Pénteken a többi tanítási napnak megfelelően járunk el a házi feladat mennyiségét illetően.
Ellenőrzése, javítása	Írásbeli feladatoknál: irányított tanulást ellátó pedagógus/óra előtti tanítói ellenőrzés, javítás; óra eleji közös ellenőrzés, javítás. Szóbeli feladatoknál: a számonkérés szabályainak megfelelően írásban és szóban egyaránt.
Értékelése	Írásbeli feladatoknál: szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés/zöld színnel jelölt érdemjegy Szóbeli feladatoknál: a számonkérés értékelési lehetőségeinek megfelelően. A házi feladat elmaradása esetén: írásbeli és szóbeli feladatnál egyaránt a tanulókkal ismertetett, a már kialakított szokásrend alapján

Házi feladat a felső tagozaton

A házi feladat az órai tananyag begyakorlására, elmélyítésére, önálló munkavégzésre való felkészítésre szolgál. Házi feladatnak csak olyan anyag adható, ami az órán elhangzott, hogy a tanuló azt önállóan elkészíthesse.

A tanár csak annyi házi feladatot adhat a tanulónak, hogy tantárgyanként a szóbeli és írásbeli feladatok megoldására egy átlagos képességű tanuló tantárgyanként kb. 30 percet fordíthat. A tanulónak van visszajelzési lehetősége a házi feladattal kapcsolatban.

Az irányított tanulást ellátó pedagógus ellenőrzi, javítja/javíttatja az írásbeli házi feladatot.

A házi feladat értékelhető zöld színnel jelölt érdemjeggyel (pl. kiemelkedően jó vagy nagyon banyak munka esetében).

Szorgalmi feladat a tanuló képességének megfelelően adható. Házi feladat a szünetekre és hétvégékre is adható a felső tagozaton.

3.13. Tanulóink fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereink

Tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal a NETFIT teszttel. Az adatokat a testnevelők rögzítik az adatfeldolgozó programban, majd továbbításra kerül.

A mérés alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

3.14. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Értelmezés:

Az oktatási, nevelési folyamat során folytonos visszajelzésekre van szükség, hogy a gyermek hol tart önmagához, illetve a tantervi követelményekhez képest. Erre szüksége van a pedagógusnak, a szülőnek és a gyermeknek.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése mindegyik tantárgy esetén.

A tanuló az alapműveltségi oktatásban az egyes évfolyamok tanulmányi eredményeinek teljesítéséről a szakminisztérium által jóváhagyott bizonyítványt kap.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a NAT kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A pedagógusok a követelmények teljesítését a tanulók évközi tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.
- A továbbhaladáshoz az egyes tantárgyak tanterveiben évfolyamonként a pedagógiai szakaszokhoz rendelt minimális követelményeket kell alapul venni.
- Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.
- Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítőnek minősül, és tanulmányait szülő kérésére az első évfolyamon folytathatja.
- Ha a tanuló a tanév végén egy, két vagy három tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Sikertelen javítóvizsga esetén tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló a tanév végén háromnál több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles.
- A magasabb évfolyamba lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - a; az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - b; az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
 - c; egyéni munkarend szerinti tanuló volt;
 - d; a tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, alapfokú művészeti iskolában a tanítási órák egyharmadát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát

meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

3.15. Környezeti nevelés

Az iskola pedagógiai programja nevelési programból és helyi tantervből áll. A környezeti nevelési program a nevelési program része. Így természetesen erre is vonatkoznak a pedagógiai programban meghatározott pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, eszközök, eljárások.

Iskolánk 2009-ben elnyerte az ÖKO iskola címet, melynek megújítására 2012-ben került sor pályázati eljárás keretében. 2016 óta ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA címet elnyerte.

Fogalmak, jogszabályi előírások

A környezeti nevelés fogalma, elvei

Az iskolai környezeti nevelés során a gyerekek felkészülnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő ill. élettelen környezettel. Kifejleszti a szándékot és képességet a környezet megismerésére; felkelti az igényt, képessé tesz a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására, összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére. A problémák megkeresésére, okainak megértésére, mérlegelő és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére, az egyén és a közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben, a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés célja

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, mérlegelő, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

A közoktatási stratégiai célok figyelembevétele

A környezeti nevelés programjának elkészítésekor figyelembe kell venni a következő közoktatási stratégiai célokat:

1. Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén

A környezetről szóló tudás megszerzése során a diákok életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciáikat (pl. értő olvasás, tudományos adatgyűjtés és elemzés, információszerzés emberektől).

2. Az oktatás esélyegyenlőtlenségek mérséklése

A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák sok lehetőséget adnak azon diákok érvényesülésére, fejlődésére, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni. Előtérbe kerülnek a gyakorlatorientált, kontextus-alapú, az ismeretek rendszerezésével záruló tanóravezetések, melyben számítunk az előzetes tudás beépítésére. A környezeti nevelés módszertani kínálatában a sajátos nevelési igényű tanulókat jól segítő módszerek is fellelhetők.

3. Az oktatás minőségének fejlesztése

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége, a digitális technológiák alkalmazásával támogatott módszerek és a teamtanítás, vagyis a tanítás-tanulás folyamatában nem a hagyományos jelleg dominál.

4. A pedagógus szakma fejlődésének támogatása

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az azzal való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusok fejlődését.

5. Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése

A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy már ma is számos információtechnológiára alapozott nemzetközi környezeti nevelési program, lehetőség áll a pedagógusok rendelkezésére. Mindezen programokba való bekapcsolódások nem csak az IKT-alkalmazások fejlesztését segíti elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítói is.

6. Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása

A környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források hozzásegítik az iskolát a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

A környezeti nevelés program javasolt témái, elemei

JAVASLAT	TÉMA	ELEMEK
<i>Tantestületi döntés függvénye, hogy a környezeti nevelési programnak része vagy melléklete lesz</i>	I. A környezeti nevelési program elkészítésének alapjai A javasolt elemek tantestületi döntéstől függően lehetnek a program részei vagy annak előkészítő dokumentumai.	<i>törvényi háttér, szabályozók, helyzetelemzés, helyzetkép:</i> - belső: az iskola, - külső: a település, a helyi értékek és a régió. <i>erőforrások számbavétele:</i> - személyi (humán), - anyagi.
<i>Feltétlen szerepeljen a környezeti nevelési programban.</i>	II. Jövőkép, alapelvek, célok	
	III. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	<i>tanórán kívüli foglalkozások, tanórai foglalkozások</i> - hagyományos tanítási óra, - nem hagyományos szervezésű tanóra
	IV. Módszerek	<i>hagyományos, interaktív, élményközpontú, érzékenyítő, digitális technológiával támogatott, stb.</i>
<i>Akkor fontos önálló tartalmi elemként megjeleníteni, ha a célok e területekre irányulnak.</i>	V. Taneszközök	
	VI. Iskolai környezet	<i>az iskolaépület és annak működtetése, az iskolai életvitel, tanulási környezet</i>
	VII. Kapcsolatrendszer, kommunikáció	<i>belső (faliújság, iskolarádió stb.), külső (helyi és területi média, webes felületek).</i>
<i>Ezeket a területeket az iskola önálló programokban szabályozza: javasolt a környezeti nevelési programhoz is illeszteni.</i>	IX. Pedagógus-továbbképzés	belső (intézmény), külső (település stb.).
<i>Tetszőleges</i>	X. Mellékletek	

A környezeti nevelés helyzete az intézményben

Iskolánk helyzetét meghatározza a város környezeti értékeinek sokasága, a természeti értékek, a kutató központok, halászat, mezőgazdasági termelés sok pozitív hatást erősít a környezetvédelem területén. A Körös partján a vízi növények, állatok értékeinek felkutatása, a környezet szennyezés nyomainak eltüntetése feladataink soraiban áll.

Alsó tagozaton a környezetismereti órák nyújtják a legkomplexebb keretet a környezeti célok megvalósításához. A felső tagozat 5-6. évfolyamán, a természettudomány tanítása során még távolabb időkerettel foglalkozhatnak a tanulók a témával. A 7-8. évfolyam csökkentett óraszámú már feltételezi az eredményes munkához szükséges tanórán kívüli óraszámokat is. Az iskolában működő szakkörök, a honismereti tantárgy, a természeti és a helytörténeti értékek megismerését eredményezi.

Minden tanórán előtérbe kerül a szaktárgyak nyújtotta környezetvédelmi információk átadása, multidiszciplináris tanórák szervezésével.

Alsó tagozat

Az alsó tagozaton az érzelmi beállítódás alakítása a természettel, a környezettel való ismerkedés, a környezetbarát szokások formálása a fő cél. Később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje. A tudatos fogyasztóvá nevelés meghatározó alapot ad a későbbi nevelésre.

Felső tagozat

A **természettudomány** tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja az által, hogy óráin tervszerűen és intenzíven, tevékenykedtetéssel történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Épít a személyes tapasztalatokra, élményekre, az előzetes tudásra, és összekapcsolja az anyanyelvi, matematikai, és a környezeti nevelés területén adódó lehetőségeket.

Magyar nyelv és irodalom: a teremtetett világgal szemben Biblia, beszéd, érvelés, környezetvédelmi problémák megoldása ügyében, esszék hulladékfelszámoló ügyében, lepusztult és helyreállított értékek különbsége a művészeti stílusokban.

Történelem: eltérő környezeti feltételek és társadalmi fejlődés, az ókori és középkori nagyvárosok környezeti gondjai (vízellátás, személtelhelyezés, zsúfoltság), felfedezések és a gyarmatosítás környezeti hatásai, lecsapolás, folyószabályozás, ármentesítés kezdetei, az ipari forradalmak környezetre gyakorolt hatásai, a modern háborúk tájra, természetre és épített környezetre gyakorolt hatásai, az atomrobbantás elhúzódó hatása.

Biológia: a baktériumok szerepe a szennyvíztisztításban, a növényvédő szerek és rovarirtó szerek hatása az emberi és állati szervezetre, szennyezett városi levegő hatása, rostdús táplálkozás fontossága, az UV sugárzás és az ózon hatásai.

Kémia: a sugárzó, veszélyes hulladékok kezelése, az atomenergia békés és háborús felhasználása, az energiatermelés formái, hőerőművek, a fehérjék kicsapódását okozó kémiai anyagok, a génmanipulációk hatása a növényekre és állatokra.

Fizika: mesterséges égitestek az információk közvetítésében, a higany mérgező hatása, a galvánelem környezetszennyező hatása, nagyfeszültségű vezetékek élettani hatása.

Idegen nyelvi órák: lehetőség szerint az adott témák, mint nyelvvizsga témák feldolgozásával is szükséges foglalkozni.

Földrajz: túlnépesedés következményei, élelmezési gondok, urbanizációs problémák, ózonlyuk, túllöntözés, savas eső.

Testnevelés: az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása, gyalogos vagy kerékpáros túrák, a természeti környezet sajátosságai, tájékozódás a terepen, a zaj is szennyezi a természetet.

Vizuális kultúra : a természet és az ember alkotta környezet szépsége, kulturális örökségünk megőrzése, hulladékok felhasználása, termékek felhasználása.

Technika és tervezés: ismerkedés az anyagokkal, érzékszervi tapasztalás, hulladékkezelés, takarékoság, környezetbarát fogyasztói szokások.

Osztályfőnöki óra: életvezetés, életmód szokásai a múlt, a jelen és a jövő környezetében, fogyasztóvédelmi ismeretek, a tájékoztatás erkölce, hirdetés, reklám

Nem hagyományos tanórai keretben: erdei iskola szervezhető fakultatív jelleggel, versenyek, vetélkedők, osztálykirándulások, jeles napok, környezetvédelmi akciók, kiállítások, természetjáró túrák, ÖKO tábor, iskolai magaságyás (biokert) gondozása, szelektív hulladékgyűjtés, kapcsolattartás más intézményekkel, iskolán belüli együttműködés minden

tanár feladata, hogy környezettudatos magatartásával példaértékű legyen a tanulók számára, a tanárok, diákok, szülők környezeti témában történő együttműködése.

Szükséges erőforrások, taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek segítik a környezeti nevelési munkát.

Továbbképzés

Folyamatos szakmai és módszertani ismeretek megszerzése.

Kommunikáció

Iskolán belüli formái: kiselőadás, házi dolgozat, poszter készítése, faliújságon közölt információ és szórólap készítés.

Iskolán kívüli kommunikáció

Információhordozók, tudományos cikkek, állapotfelmérések, az Ökoiskola hálózati programba való beilleszkedés.

Iskolánk helyi terve tartalmazza a környezeti nevelésnek a célját, rendszerét. Különös figyelmet fordítunk a természettudományos gondolkodásmód fejlesztésére, a természet tiszteletére, felelősségteljes életmóddal a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék életük meghatározójává.

Környezeti nevelési program

A „Jeles napok” megünneplése pedagógiai munkánk szerves részre

A víz napja III. 22.

Az élet bölcsője és ma is nélkülözhetetlen alapeleme a víz. Az élőlényeknek életet ad. Az időjárás alakulásának egyik legmeghatározóbb tényezője. A tájalakításban is fontos szerepe van.

A föld felszínének kétharmadát víz borítja, de ebből csak 3 százalék ivóvíz. Fontos lenne a víztakarékos felhasználása és a tisztaságának megőrzése, de az ember pazarlón bánt vele.

Növekszik azoknak a településeknek a száma, ahol ihatatlan a víz és máshonnan kell odaszállítani.

Az élővilág is megsínyli a vízszennyezést. Az ipari, mezőgazdasági, közlekedési és lakossági eredetű szennyező anyagok mind több természetes vizet mérgeznek meg. Az öntisztulásra egyre kevésbé képesek e folyók, tavak.

A szennyezett víz a vízi élőlénytársulások elvesztéséhez vezet. A nehezen bomló vegyszerek beépülnek az élő szervezetekbe és a tápláléklánc során az embert is megmérgezik. Törekednünk kell a vízzel való takarékosságra és a szennyezés visszaszorítására.

Környezetismereti séta

Pl: természetes víz, vízpart.

A kisebbek megfigyelhetik a víz körüli élővilágát. Milyen a jellemző növény és állatvilág? Milyen a víz állapota? Tiszta, áttetsző vagy zavaros, habos esetleg színes. Mi az oka? Egyszerű vízvizsgálatok végzése: a víz hőmérsékletének mérése, összehasonlítása a levegőével.

Melyik melegebb? Miért?

Csapvizet hasonlíthatnak össze természetes vízmintával. Milyen a színük, szaguk, átlátszóságuk egymáshoz viszonyítva. Megnézhetik a víz felületi feszültségét egy pénzérme segítségével. Hány állatfaj képes kihasználni ezt a fenntartó erőt? A nagyobbak megfigyelhetik a víz körüli földrajzi környezetet, honnan ered a víz utánpótlása? Van-e szennyező forrás a közelben? A vízvizsgálatok kibővíülhetnek a víz üledékének megfigyelésével. Megmérhetik a víz mélységét, átlátszóságát.

A növények és állatvilág kutatása valamely szakterület felé fordulhat (pl.: vízimadarak, gerincesek).

Felsőbb osztályosok megvizsgálhatják a víz méreteit és a víz alatti világot készíthetnek méretarányos térképet. Kereshetnek gerincteleneket a kavicsok között. A gerinctelenek jelenléte vagy hiánya a vízminőség jellemzője is.

A kémiai vizsgálatok folytatódhatnak a savas és lúgos kémhatás megismerésével. Vizsgálják meg a PH-értékeket is. Vizsgáljanak meg különböző kémhatású folyadékokat is (pl.: folyó-, pocsolyavíz, tej, mosószeres víz stb.)

Látogatás a Vízmű telepre

A látogatás alkalmával a gyerekek ismerjék meg azokat az erőfeszítéseket, amelyet a város tesz a jó minőségű és elegendő mennyiségű vízigény biztosítására.

Beszélgék meg, hogy miért van szükség víztározókra, víztornyokra és egyéb más ipari jellegű létesítményekre, mely folyamatos vízellátást biztosítják.

Tájékozódjanak arról, hogy a város mennyi tiszta vizet használ fel naponta. Hogy lehetne takarékoskodni a vízzel.

Szobai játékok, kísérletek

1. Jó víz-rossz víz

Esővíz összegyűjtése után megfigyeljük az állatok mozgását a vizesen (szúnyoglárva, csiga, hol) Hogyan viselkednek és mi történik velük, ha olaj vagy mosószer kerül a vízbe, vagy túlmelegszik a víz?

Madártoll vizsgálata. Milyen lesz esővízbe mártása és száradás után? Milyen lesz, ha olajos vízbe mártjuk?

2. Víziparádé

A gyerekek kiválaszthatnak kedvenc víziállataikból egyet-kettőt. Elkészítik gyurmából vagy egyszerűen csak a színes papírból. Rövid jelenet kitalálása után bábozhatnak.

3. Kakuktktojás

Különféle, vízhez köthető állatok képeiből ki kell választani az oda nem illőket. Adott idő alatt fel kell írniuk az általuk ismert állatok nevét és meg kell találniuk az oda nem illőket.

4. Ki vagyok én?

Vízi és vízparti állatok felismerése és főbb jellemzőinek megismerése. A gyerekek húzzanak egy kártyát. A többiek felé fordulva elmondják, hogy mi jellemző rájuk, vagy mozdulatokkal játsszák el, hogy mik ők.

A víz napja III. 22.

Program	Célok, feladatok	Tevékenység
Környezet ismereti séta folyóhoz, tóhoz	Ismerjétek meg a víz alapvető tulajdonságait, növény és állatvilágát. Legyenek tisztában a víz fontosságával. Ismerjék fel, hogy mi mindent tehetnek a víz tisztaságának védelmében.	- Folyó, álló, csapvíz minőségének vizsgálata - Egyszerű fizikai és kémiai kísérletek végzése - Növény és állatvilág megfigyelése a víz közelében és a vízben - Térkép készítése - Szennyező források keresése Rajz, plakát készítése
Környezetismereti séta: A vizek, vízpartok világa I. Vízi állatközösségek	Ismerjék meg a víz jellegzetes tulajdonságait, a földi életben betöltött szerepét, a természetes vizeknél Kialakult életközösségek szerződését. Ismerjék meg a halak, kételtűek, hüllők általános jellemzőit és a főbb hazai fajokat. Ismerjék meg a vízi életközösségekben élő madarak és emlősök általános jellemezőit, és a főbb hazai fajokat.	
Környezetismereti séta: A vizek, vízpartok világa II. Madarak, emlősök életének megfigyelése	Ismerjék meg azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a jó minőségű és elegendő mennyiségű víz biztosítására fordítanak. Beszéljék meg, hogy miért van szükség víztározókra Víztoronyokra és egyéb más ipari jellegű létesítményekre. Tájékozódjanak arról, hogy a város mennyi tiszta vizet használ fel naponta. Miként lehetne takarékoskodni a vízzel?	Séta, kutatás. Feljegyzések készítése. Feladatlap megoldása.
Látogatás a Vízmű telepre		
Díszkutak, ivóutak, díszmedencék feltérképezése	A gyerekek nézzenek utána, hogy mikor és milyen célból létesültek ezek az építmények. Milyen a környezetük? Mennyire óvják ezeket a létesítményeket? Esővíz összegyűjtése után az állatok mozgásának megfigyelése a vízben. (csiga, hal, szúnyoglárva). Mi történik, ha olajat vagy mosószert teszünk a vízbe, esetleg túl melegszik a víz? Madártoll vizsgálata: Milyen lesz esővízbe, illetve olajos vízbe mártása után. A gyerekek számára kedves vízi állatok másának elkészítése természetes anyagokból. Rövid jelenetek kitalálása, dramatizálása. Különféle vízhez köthető állatok képeiből ki kell választani az oda nem illőt. Adott idő alatt fel kell írniuk az ismert állatok nevét és meg kell találniuk, hogy melyek nem illenek a sorba. A gyerekek egy-egy képkártyát kihúzáva eljátsszák az adott állatra jellemző tulajdonságokat.	Rajzok, fényképek, térképek készítése. Az építmények keletkezésének felkutatása. 1. Jó víz – rossz víz – kísérlet 2. Víziparádé – Bábozás 3. Kakukk tojás tudáspróba. 4. Ki vagyok én? Vízi és vízparti állatok felismerése és főbb jellemzőinek eljátszása.
Szobai játékok, kísérletek.		

A Föld napja IV. 22.

1970. április 22-én Denis Hayes amerikai egyetemi hallgató indította el ezt a mozgalmat. Ezen a napon a környezetvédelemmel foglalkozó szakemberek világszerte felhívják a figyelmet a Földet fenyegető környezeti veszélyekre. Tanítványainknak nehéz dolgok lesz az általános felmelegedés, a vízszennyezés, savas esők, ózonlyuk problémája.

Nekünk kell gondoskodni arról, hogy a gyerekek ne úgy nőjenek fel, hogy a környezeti problémák túlságosan reménytelenek ahhoz, hogy megbirkózhathatnának velük. Meg kell mutatnunk, hogy mi mindent tehetnek a Földért.

Hadd tapasztalják, milyen érzés az, ha valami jót és hasznost teszünk.

Program	Célok, feladatok	Tevékenység
Kirándulás ligetbe, Arborétumba Terepvizsgálatok az utcák élővilága körében Terepvizsgálatok az utcán az emberi viselkedés szempontjából.	A tanulók vizsgálják meg az erőd portartalmát, a levegő minőségét. Keressenek állatokat, ... állati életre utaló jeleket. A vizsgálatok során adjanak választ arra, hogy miért nevezik az erdőket a város tüdejének. A gyerekek vegyék észre, hogy a város aszfalttal borított területén az élőlények időnként a legkisebb helyet is megtalálják és otthonukra lelnek. A gyerekek figyeljék meg önmagukat és az embereket. Hogy viselkednek az utcán, parkokban?	Feljegyzések készítése, feladatlapok megoldása. Jegyzőkönyv készítése a talált élőlényekről. „Szemét” keresés az utcán. A szeméttípusok csoportosítása, számlálása és mennyiség szerinti csoportosítása. Annak megfigyelése, hogy elegendő-e a szemétgyűjtő edények száma. Találunk-e szelektív gyűjtésre utaló tárolókat. Tiszta utca részletek keresése.
Felhívások, ajánlások a Föld védelmére Virágápolási, virágültetési délelőtt Látogatás Múzeumban	A gyerekek ismerjék fel, hogy mennyi mindent tehetnek ők is az egészséges környezetükért. A tanulók ismerkedjenek meg a kertészek fontos, város szépítő munkájával. Figyeljék meg a virágos növények részeit és a körülöttük élő apró bogarak életét. Tanulják meg a virágültetés, növénysszaporítás szépségeit. Tudjanak különbséget tenni az ember környezet-átalakító tevékenységének hasznos és káros következményei között.	Összeállítása: - faültetés, kertrendezés, újra hasznosított anyagokból készült tárgyak gyűjtése, takarékoskodás az energiával: víz, áram, papír-, üveg-, elemgyűjtés: „Keresgélés a táskában”: Milyen és mennyi káros dolgot viszünk az iskolába: pl.: zsírkréta-olajból, filctoll-szennyező vegyszerekből, csillogó külsejű ceruzák – mérgező festékből. Az első és második osztályosok ellátogatnak egy parkba. Megfigyelik a gondozott virágágyásokat. Megbeszélik a földben levő gyökök szerepét, megfigyelik a virág részeit. Nagyítóval megfigyelik a rovarok életét. A harmadikosok, negyedikesek kertész meghívásával virágápolási és ültetési délelőttöt szerveznek. A kertész irányításával szaporítanak, dugványoznak. Közben tapasztalatot szereznek arról, hogy egy-egy virágnak mekkora cserépre van szüksége, mennyi a meleg-, a fény- és a vízigénye.

		A múzeum anyagának megtekintése különös figyelemmel az ember természetátalakító tevékenységére.
--	--	---

Madarak-fák napja V.10.

Előzetes feladatok:

1. Területgondozás: minden osztály vállal egy területet az iskola udvarán, kertjében, amit folyamatosan gondoz.
2. Iskola fáinak, cserjéinek feltérképezése, nevük meghatározása, névtáblák elhelyezése.
3. Élősarok készítése, gondozása a tantermekben és a folyosón
4. Könyvtári kutatómunka az iskola környékén élő madarokról. Minden osztály vállal egy madarat, azt részletesen bemutatja, rajzot készít.
5. Nagyobbak Herman Ottó munkásságáról készítenek összeállítást.

A legjobb munkák elhelyezése az iskola „Zöld falán”.

Fő program:

Felfedezőút egy természeti környezetben.

1. állomás: **„A mi fánk”**

A gyerekek kiválasztanak egy fát, és adatlapot készítenek róla:

- Simítsd meg a kérgét! Készíts róla kéregmintát!
- Ragassz fel egy tavalyi levelet a lapodra!
- Keress termést alatta!
- Milyen növények nőnek körülötte? Rajzold le!
- Állapítsd meg egészségi állapotát!
- Milyen állatok laknak rajta?

Milyen érdekességet találsz a fán, vagy körülötte?

2. állomás **„Madárles”**

Madarak alakjának, mozgásának megfigyelése szabad szemmel, távcsővel, kikeresése. Állathatározóból, madártoll megfigyelése kézi nagyítóval.

3. állomás **„Rovarles”** (helyszín lehet egy erdei tisztás, egy hangyaboly közelében)

A hangyaboly életének megfigyelése.

A fa ágára függesztett képről mesélés, amely a hangyaboly felépítését ábrázolja (más rovarral is elvégezhető a feladat).

4. állomás: **„Nyomvadászat”**

Az erdő talaján állatnyomok megfigyelése, azonosítása.

Állatnyomok felismerése képek segítségével is.

5. állomás: **„kincskeresés”** (érzékszervi játék)

Egy dobozban „erdei kincseket” helyezünk el. Pl. toboz, gesztenye, faág, stb.

Elrejtjük egy közeli bokorban, a gyerekek megkeresik, csukott szemmel, tapintással megpróbálják kitalálni, mi lehet az.

A felfedező túra végén feltétlenül legyen kötetlen játék a szabadban, egy tisztáson. Útközben gyűjtsenek a gyerekek apróbb erdei kincseket, amit az iskolában felragaszthatnak egy „talpalanyi” helyre. Mindenki körülrajzolja a talpát, erre ragasztja a kincseit.

A legjobbakat a „Zöld falon” állítjuk ki.

Környezetvédelmi világnap VI. 5.

Program	Célok, feladatok	Tevékenység
Környezetvédelmi felmérő séta: A környékünk minősége	Felismerni a környezeti problémákat, keresni a megoldási lehetőségeket.	A gyerekek a séta során felméri az utcák, udvarok, kertek környezeti állapotát, rendezettségét, Gondozottságát. Találkoznak-e rombolással, vandalizmussal?
Környezetvédelmi séta: A város díszei és emlékei	A gyerekek legyenek tájékozottak a hazai környezetvédelmi munkáról. Olvassanak újságokat, gyűjtsenek cikkeket, fényképeket.	A séta során a gyerekek felméri, hogy milyen szobrokat, emlékműveket találnak az iskola környékén. Milyen azok állapota? Van-e egyéb ötletük a díszítésére.
Tablók készítése		Anyaggyűjtés a hazai környezetvédelemről, zöld mozgalmakról.
Tematikus rajzverseny		Ábrázolások során örökítsék meg a szépséget, melyet a mindennapi életünkben tapasztalnak.

Állatok világnapja X.4.

Az állatvédelmi nevelés kiváló eszköz lehet az erkölcs formálásában. Elsődlegesen az állatok szeretetére és tiszteletére nevelést jelent.

Segíti az emberi kapcsolatokban a másság elfogadását és kezelését, a kiszolgáltatottak jogainak elismerését, önzetlen támogatását. Fokozza az emberek egymás és az állatok iránti szeretetkészséget. Növeli a felelősség- és kötelességtudatot, és ezek hozzájárulnak az agresszió csökkenéséhez, a tolerancia növekedéséhez.

Állatvédelmi ismeretekhez a tantárgyi kereteken túl – a NAT közös követelményeinek megfelelően – a környezeti nevelés során jutnak a tanulók.

Az egyes korosztályok állatvédelmi neveléséhez jó alkalmat nyújt az Állatok világnapjához fűződő megemlékezés, akció.

Tevékenységek iskolánkban:

Örökbefogadás: az iskola minden évben jelképesen örökbe fogad egy kis állatot.

Búvármunka: az örökbe fogadott állat természetes lakhelyének bemutatása saját készítésű térképen.

Pályázat: fogalmazás írása és rajzok készítése az örökbefogadott állattal kapcsolatban, felhívó jellegű plakátok készítése az állat védelmében. A legjobb munkák elhelyezése a „Zöld fal”-on.

Óriásplakát elhelyezése az iskola folyosóján. Mindenkinek, akinek kedve van, rárajzolhatja a kedvenc állatát.

Kisállat kiállítás.

Témahetek

Környezet – Egészség

Az egészséges élet kialakításában az életmód és a környezet hatásai, a rizikófaktorok ismeretei igen fontosak. A magyar lakosság egészségügyi helyzete (halálozási arányszám, népszaporulat, keringési, daganatos, stb. betegségek, szűrővizsgálatok fontossága) indokolja, hogy az általános iskolában is nagyobb hangsúlyt kapjon az egészséges életmód, a prevenció. Többnyire a biológia órákon, osztályfőnöki órákon, diák-önkormányzati tevékenységben, szervezett sportfoglalkozásokon, testneveléskor, tanfolyamon, versenyeken történő felkészülésnél (pl.: Győzzön az egészség) próbáljuk kialakítani az egészséges szemléletet.

Témái melyek kapcsolódnak az előbb felsorolt tevékenységhez:

- Higiénia elvárások
- Fogászati ismeretek
- Egészséges táplálkozás
- Mozgás, testedzés
- Káros szenvedélyek (alkohol, dohányzás, drog, szerencsejáték, stb.)
- Családi élet
- Szex, szerelem, párválasztás
- Nemi fejlődés
- Családtervezés
- Nemi betegségek
- Lelki egészség
- Fogasztói életmód veszélyei
- Épített környezetünk élettér
- A stressz kezelése.

Iskolánk jeles napjai között, a téma napon, játékos formában próbálunk hozzájárulni az életviteli szemléletformáláshoz, a problémák elemzéséhez és a megoldások kereséséhez.

A Belügyminisztérium a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott időpontokban meghirdetett témahetekhez csatlakozunk:

Magyar Diáksport napja (téma nap) – célja, hogy az intézmény külső és belső tereiben teremtsenek a gyerekeknek minél több kreatív, mozgásra alkalmas helyszínt, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a felszabadult, közös mozgás és játék élményével. A legalább 120 percnyi mozgás- és sportprogramot szervezése mellett, az egyetlen ajánlott programelem a szimbolikus, adott évnek megfelelő futótáv teljesítése.

PÉNZ7 pénzügyi és vállalkozói témahét – célja, hogy az önkéntes pénzügyi szakemberek és a pedagógusok élményalapú tanórai anyagok segítségével interaktív módszerekkel megismertessék a diákokat a pénzügyi és gazdálkodási alapfogalmakkal.

Digitális témahét – célja a digitális kompetencia fejlesztése és a tantervi fejlesztési célok megvalósítása a technológia hatékony alkalmazásával a pedagógiai projektekben.

Fenntarthatósági témahét – célja a projektalapú foglalkozások témáin - energia, klímaváltozás és az egészségnevelés – keresztül a tanulók érzékenyítése.

Teremtés hete - Isten teremtett világának az értékeire világít rá. Segíti gyerekeket és felnőtteket egyaránt a teremtésben kapott ajándékokra való rácsodálkozásra, és Isten teremtett világáért való felelősségünk felismerésére. A Teremtés hetének záró ünnepségére, amit egy ifjúsági istentisztelet formájában tartunk meg az alsó és felsős diákok is egy-egy közös projektmunkával készültek, amelyek az Ótemplom karzatát díszítik.

Az erdei iskola, a környezeti nevelés sajátos, iskolán kívüli színtere

Az erdei iskolák eredete két gyökerre vezethető vissza. Az egyik a gyermekközpontú reformpedagógiai mozgalmak időszaka. A kör középpontjában az a törekvés áll, hogy a tanulás a merev iskolai környezetből a természetbe tevődik át. A másik gyökér az egészségügyi, az ember-környezet viszony helyreállítása felé törekvés.

Napjainknak is hasonló célkitűzései vannak az erdei iskolai programok megszervezésével.

Az erdei iskolák lényegét jelentő helyszínváltoztatás, a természeti környezetben zajló tanulásszervezési forma az iskolától új működési logikát feltételez.

Az eredeti iskola a tantervben beépített több napos nevelő-oktató egység, mely valamilyen /az iskola székhelyétől független/ természeti környezetben valósul meg. A tanulók megismerkednek az adott hely /tájegység/ természet- és épített környezetével, értékeivel, integrált módon elsajátította a vonatkozó ismereteket.

Az erdei iskolai programban helyt kell kapni az egészségnevelés és a szocializáció lehetőségeinek.

Az erdei iskola elsődleges feladata, hogy a gyermeke érdeklődését felkeltse a természet, környezet iránt, hogy észrevettesse annak szépségeit, s a megismerésen keresztül megszerettesse azt. Közvetlen tapasztalatszerzési lehetőségeivel élményt nyújtson a tanulók számára. Alakítsa ki a tanulóknak az igényt a környezet megóvása iránt.

Az erdei iskola céljai, feladatai:

Az élő és élettelen környezet iránti érdeklődés felkeltése tapasztalatok gyűjtésével, összefüggések megvilágításával. A környezettel harmonizáló magatartásformák gyakoroltatása, a környezetvédelmi ismeretek gyakorlati alkalmazása. A természettel szembeni tisztelet formálása, a viselkedés pozitív, negatív körülményeinek felismertetése útján. A tanulók egyéni képességeihez alkalmazkodó fejlesztés: kísérletek, megfigyelések, manuális cselekedtetések révén. Az egészséges életmódra nevelés tapasztalati úton /túrázás, természetes anyagok felhasználása, stb.

Téma	Cél	Tevékenység
Tájékozódás, ismerkedés a közvetlen környezettel	Tájékozódó képesség fejlesztése. Térképhasználata, a könyvek értékeinek felkutatása, megismerése	- Vakvezetés - Térkép készítése táborhelyről. - Tájékozódás az erdei iskola helyszínéről készült vaktérképen - Séta, kirándulás során térkép tájolása. - Előzetes felkészülés alapján kiselőadás a helységről, a tájegységről, a tájegységről ahová szerveztük az erdei iskolát. - Múzeumok, kiállítások látogatása.
Csoportalakítás	Az osztály csoportokba rendezése a feladatok és megfigyelések könnyebb elvégzésére	- Azonos alakú levél, állat, növény kártyák alapján. - Termések, színgörögök húzása szerint - Illatminták alapján - Születési dátum szerint - Név kezdőbetűje szerint
Növények	A növények megfigyelése természetes környezetükben. Minél több oldalról megismerni a növényeket, jellegzetességeiket. Növények felismerése.	- Növények beazonosítása növényhatározó segítségével. - Rajz készítése növényekről. - Növények felismerése jellemző tulajdonságaik, kinézetük alapján. - Levélnyomat készítése. - Levélnyomatról növény megnevezése - Kéregminta készítése. - Szerepjáték: ...a fák)
Állatok	Az állatok felismerése hangjuk, nyomuk alapján	- Állatnyomok vizsgálata. - Állatnyomokból az állat felismerése, megnevezése. - Állathangok megfigyelése.
Érzékszervek	Az állatok tulajdonságainak, élőhelyeinek megfigyeltetése, megismertetése. Érzékszervek finomítása, fejlesztése.	- Állathangokról állatok azonosítása - Az avar életének, élőlényének vizsgálata nagyító alatt - A kiszáradt fatörzs vizsgálata a rajtuk élő apró élőlények felfedezése - „Az én állatom” – egy állat részletes bemutatása a többieknek - „Táplálékhálózat készítése” egy-egy gyerek egy-egy állatot jelképez. Tápláléklánc alapján egymásnak dobják a fonalat miközben körben állnak. Így köztük háló alakul ki. Majd megfigyeltetjük, mi történik, ha egy-egy állat kiesik (kipusztul). Hogyan alakul át a háló? - A természet illatai, (illatminták alapján növények felismerése) - Tapintás alapján felismerni környezetünk és a természet tárgyait - Hangtérkép készítése. - Memóriajátékok természeti tárgyakkal

Figyelem	Koncentráció, megfigyelőképesség fejlesztése	- Az ember nyomai a természetben - Az időjárás hatásai. - Példa értékű környezetek megfigyelése, elemzése - Makettek, tervrajzok, színpozíciók készítésével a lakáskultúra fejlesztése
Médiaismeret	Környezetvédelemmel kapcsolatos kommunikáció fejlesztései információforrások kezelése, jövő; internetes kapcsolatokkal a környezet védelme	Informatika: - animációk készítése „gyerekek a környezetben” bolygónk és a környezetvédelem témában - játékprogram a környezetvédelemről, - Környezetvédelmi Minisztérium által közétett pályázatok, anyagok hozzáférhetőek. <u>Minden szakkör</u> kedvelt tevékenysége a táblakészítés kiselőadás média alapján. <u>Iskolaújság</u>: cikksorozat környezetünkről, annak megvédéséről.
Vitajáték	Sajtófigyelő, dokumentáló, videós, információ kibocsátó tevékenység végzése. Iskolaújság, faliújság szerkesztése.	<u>Disputa</u>: Környezeti témákkal foglalkozó tételek megvitatása, vetélkedők
Lakóhely	Konfliktuskezelésre, toleranciára nevelés, ellentétes álláspontok ütköztetése.	<u>Idegen nyelvi szakkör</u>: Beszélgetés a település nevezetességeiről, kulturális, művészeti létesítmények megtekintése. Prospektusok korábbi felvételeinek összehasonlítása jelenlegi állapotukkal.
Informatika	A település környezeti problémáinak feltárása, megértése, megoldás lehetőségeinek keresése.	<u>Kémia</u>: Savas esők, közlekedés hatásának megfigyelése közvetlen környezetünkre. (Épületek, növények)

Módszerek

Alapelv a pedagógiai módszerek kiválasztásában, hogy **élményközpontú, helyszínhez és életkori sajátosságokhoz igazodóak** legyenek, önálló tanulói tevékenységre, cselekedtetésre épüljenek!

Az erdei iskolában a tanítás – tanulás folyamata más közegben, természeti környezetben szervezik. A „máshol-lét” élményének hatására felbomlanak a hagyományos iskolai tanulás-szervezési formák keretei.

A speciális tanulás-szervezés **speciális felkészülést** igényel a pedagógustól. Fontos a helyszín előzetes ismerete, a programok, módszerek kiválasztásához!

Mivel a fejlesztési-, nevelési lehetőség az erdei iskolában igen sokrétű, komplex, így **többfélemódszer kombinálásával** lehetséges célunk elérése. Az ismeretközlés frontális módjától kezdve, a szemléltetés, kísérlet, tanulói együttműködésen alapuló pár-, és

csoportmunka, egyéni feladatadás, tanulói gyűjtőmunka felhasználásának széles skálája alkalmazható.

A drámapedagógiai eszközök alkalmazásának is tág lehetőséget nyújt a környezet.

Az erdei iskola **helyszínének** kiválasztásakor fontos figyelembe venni a pedagógiai célok mellett a tanulók életkori sajátosságait, és az anyagi feltételek biztosítását.

Az alsó tagozatosok a tanító vezetésével, a szülőkkel és az iskolavezetéssel történt egyeztetés alapján lehetőséget kapnak erdei iskola szervezésére. A kisebbeknél előnybe részesítjük az utazási idő rövidege miatt a városhoz közelebb eső helyeket.

3.16. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk: az, hogy intézményünkben érvényesüljön a

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- integráció biztosítása,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Intézményünkben minden tanuló számára biztosítani kívánjuk az esélyegyenlőséget. Ennek érdekében a halmozottan hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára felzárkóztató, képességfejlesztő, differenciált foglalkozásokat biztosítunk, sikeres integráció biztosításával segítjük a sikeres társadalmi beilleszkedés követelményeinek való megfelelést.

Intézményünkben a nevelés-oktatás során tiszteletben tartjuk a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.

Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos intézkedések

- az intézmény különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű tanulók helyzetét,
- folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésében.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatási esélyegyenlőségét megerősítő speciális intézkedések:

- az intézmény a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítés pályázati úton történő megvalósításával, a szükséges eszközök, felszerelések beszerzésével segítette elő az SNI –s tanulók tanulását,
- az oktatási célra szolgáló infrastruktúra akadálymentességi szempontoknak való megfelelést folyamatosan fejleszti, a fenntartó jóváhagyásával további pályázati lehetőségeket vesz igénybe,

- az info-kommunikációs szempontból akadálymentes számítógépeken a tanulók tanórán kívüli szervezés keretében részt vehetnek korrepetáláson, ingyenesen ismerkedhetnek az internettel,
- az intézmény a sport- és szabadidős programok szervezésénél kiemelten figyelembe veszi a fizikailag akadályozott tanulók igényeit.

A tanulási nehézséggel küzdő tanulók felzárkóztatása

Értelmezés:

Tanulási nehézség: A tanuló teljesítménye az elvárások alatt marad, vagy visszaesést mutat. Az okok feltárásán túl a tanulási nehézség pedagógiai módszerekkel megszüntethető. A hosszantartó hiányzás, vagy szociális gondok miatt jelentkező tanulási nehézség megszüntetése, minden pedagógusnak feladata. Az idegrendszer gyengébb funkcióinak felismeréséhez szakértői vizsgálat szükséges.

Tanulási zavar: A tanuló teljesítménye egy vagy több területen is jóval az elvárható szint alatt marad. Lehet részképesség zavar dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, vagy integrációs zavar, az észlelt ingerek összekapcsolódásának zavara. A probléma megszüntetéséhez szakember szükséges.

Tanulási akadályozottság: Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat állapítja meg. Szakvélemény alapján válik jogosulttá a gyermek gyógypedagógiai szolgáltatásokra.

A tanuló a szakértői vélemény alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a főigazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól, ebben az esetben az iskola egyéni foglalkozást szervez részére.

A tanuló részére az osztályozó vizsgán, a javító vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, szükség esetén az írásbeli beszámolót szóbeli beszámolóval (vagy fordítva) történő felváltását.

Ha az 1-4 évfolyamra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, vagy ha a tanuló a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt ismétli ugyanazt az évfolyamot, lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt.

A főigazgató a tanulót kérelmére részben vagy egészben felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatékossága, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

Az egyéni munkarendű tanulót az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Ő a főigazgató által meghatározott időben a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók leggyakoribb viselkedési tünetei:

- hiperaktivitás,
- szorongásos magatartás,
- térlátás nehézségei (jobb-bal tévesztése, betűk felcserélése),
- mozgáskoordináció zavarai,
- a nyelvi működés zavarai (diszlexia, diszgráfia),
- antiszociális cselekedetek,
- alacsony önértékelés,

- emlékezés zavarok,
- a logikus gondolkodás problémái,
- a spontán kíváncsiság hiánya.

Nem minden viselkedési rendellenesség háttérében húzódik meg ugyanakkor tanulási nehézség. Ezért mindig az adott eset elemzése dönti el, hogy melyik tényező a felelős.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- az egyéni foglalkozások,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek,
- a napközi otthon, tanulószoba,
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelése.

A tanulási kudarcot kiváltó okok sokfélesége jelzi, hogy a kezelés módszerei is sokfélék lehetnek. Minden alkalmazott eljárás személyfüggő.

Sikerkritérium:

A tanuló teljesíti a számára előírt követelményszintet.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

Értelmezés:

A nyolc éves oktatási, nevelési folyamat során többnyire körvonalazódik az egyes tanulók érdeklődési köre, amire nagy szükség van 8. osztályban a középiskola kiválasztásához. Ezért munkánk során fontos, hogy felismerjük az átlagosnál jobb képességű gyerekeket és biztosítsuk számukra a megfelelő fejlődési lehetőséget. Átlagosnál jobb képességűnek, azaz tehetségesnek tartjuk a tanulót, ha az adott területen plusz feladatokat vállal, örömmel foglalkozik az adott területtel, teljesítménye jeles vagy kitűnő.

A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek: a tehetséggutató, a tanórán kívüli lehetőségek, együttműködés külső szervezetekkel, és a nyomon követés.

Az alapfokú művészetoktatás keretében néptánc területén van lehetőségük a tanulóknak a tehetségük kibontakoztatására.

A tehetség

Valami iránt megmutatkozó hajlam, képesség. A tehetséges ember valamilyen tevékenységben az átlagosnál magasabb teljesítményre képes.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet a tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően lehessen gondoskodni a fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel, ezzel is jelezve referencia intézményi elkötelezettségünket.

A tehetséggutató, a tehetséggondozás céljai:

Az optimális fejlődés segítése érdekében gondot fordítunk a korai felismerésére, a tehetségek számbavételére. A tantárgyi programok követelményeit magasan túlteljesítő diákok számára a fejlesztés színterét meghatározzuk. A hiányosságok, gyengeségek okainak felderítése, egyedi segítségnyújtás vagy szakmai irányítás. Az esélyegyenlőség megteremtése, a hátrányban szenvedő diák képességeinek fejlesztése.

A tehetséggondozás szervezett formái:

1. Tanóra keretén belül
2. Tanórán kívül

A tanórán belüli tehetségfejlesztés módjai a következők lehetnek:

Személyre szabott nevelés, oktatás, differenciált tanulásszervezés, multidiszciplináris tanórák szervezése, digitális technológiával támogatott tanulás.

Matematikából, magyar nyelvből és angol nyelvből sávok oktatás, csoportbontás. Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A továbbtanulás segítése felkészítő foglalkozásokkal, személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak alkalmazása, a viselkedéskultúra fejlesztése.

A tanórán kívüli tehetségfejlesztés eszközei a következők lehetnek:

Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.). A kiugró tehetségek szakemberekhez való irányítása, akik gondoskodnak a tanulók megfelelő fejlesztéséről. Tehetséggondozó műhelyek, iskolai sportkörben: kosárlabda- röplabda és labdarúgó-bajnokságok, szabadidős foglalkozások (színház-, múzeumlátogatás), az iskolában rendelkezésre álló tanulási források használata (számítógépes, multimédiás tanuló programok).

Sikerkritérium:

A városi, vármegyei és országos versenyeken sikeresen szerepelnek a diákok. Felveszik őket a kiválasztott középiskolába, ahol megtartják tanulmányi eredményüket.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Értelmezés:

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy

szükségletükben, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
b) a nevelésbe vett gyermek,
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Feladataink közé tartozik, hogy a hátrányos helyzetben levő tanulót felzárkóztassuk, valamint a tanulót veszélyeztető tényezőket és okokat feltárjuk, megszüntetésükre eljárást kezdeményezünk.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység a helyzetfeltárás, a segítő tevékenység formáinak és működési rendjének (tanulószoja, felzárkóztató foglalkozások stb.) megszervezése, a külső kapcsolatrendszer kiépítése, fenntartása (szakszolgálatok) és az anyagi háttér biztosító rendszer a felkutatása (táborozások, pályázatok nyomon követése).

A tanulók előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében és a higiénia terén is. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésére fokozott figyelemmel és tevékenykedtetéssel kell útmutatást adnunk.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- csoportbontás,
- étkeztetési támogatás,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.),
- továbbtanulás irányítása, segítése,
- rendezetlen családi helyzet esetén kollégiumi elhelyezés,
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek,
- ingyenes, illetve kedvezményes táborok, mozi-, színház-, múzeumlátogatás szervezése a rászoruló tanulóknak.

A szociális hátrányok enyhítésére szolgáló pedagógiai tevékenységek:

Egyre több tanuló kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az iskola életében fontos feladat az esélyek egyenlő biztosítása, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítése. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelmű, a munkanélküli, valamint a szociális ellátásban részesülő szülők gyermekei.

Eszközeink a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire:

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése,
- a szociokulturális hátrányok enyhítése:
a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása,
tanácsadás a rászoruló gyermekeknek, szülőknek stb.,
felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
pályaorientációs tevékenységek szervezése,
felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése,
- tankönyvtámogatás,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel,
- pályázatok figyelése,
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás (csoport, páros, individuális munkaforma),
- az érintett tanuló érdek-és esélyérvényesülésének elősegítése.

A kompetencia alapú oktatás feltételezi a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikát, mely nélkül a tanulás kompetenciái nem fejlődnek, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

Sikerkritérium:

Valamennyi tanuló anyagi körülményei lehetővé teszik, hogy egészségesen táplálkozzon, eleget tesz az alapvető higiéniai elvárásoknak, és a szükséges felszereléseket hiánytalanul beszerzi.

4. ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Engedjétek hozzám jönni a gyermeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.”
(Márk 10:14,15)*

4.1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, célkitűzései

Az Evangélikus Óvoda Teológiai-Pedagógiai Alapvetése

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló óvodák fenntartásában és működtetésében. A Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskolában arra törekszünk, hogy Krisztus személyén tájékozódó Isten-hitünk vezéreljen minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus óvoda legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus óvodáinkban a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus óvodáinkban követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja:

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.” (Lk 18,16)

Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Ezért óvodánk

arra törekszik, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki fejlődését. Figyelünk arra, hogy a nevelés minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közei, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

Ezért óvodánk

olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a személyiség kibontakoztatására, a hit megszületésére, a családok számára pedig a keresztyén közösségben hordozott közös felelősség megélésére. Tapintatot, védelmet, személyességet nyújtunk. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, intézményi lelkészeink, óvodapedagógusaink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A közösség

Az evangélikus óvoda Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség – szülők, óvodapedagógusok, gyermekek - arra hívtak, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.

4.2. Óvodáink bemutatása

Evangélikus óvodánk ökumenikus nyitottságú egyházi intézmény, melyben a gyerekek nevelését a keresztyén értékrend hatja át, ahol fontosnak tartjuk az érzelmi és lelki nevelést. A rendszerváltást követően a szarvasi Evangélikus Egyházközségek Presbitériuma elhatározta, az államosított épületek visszaigénylését, s ezután az egyházi nevelés-oktatás beindítását. Először a Bacsó Béla utcai óvoda, mely egy három csoportos óvoda, majd 2000. szeptember 1-től 1-8 osztályos egyházi fenntartású általános iskola kezdte meg működését felmenő rendszerben, és felvette fel a korábbi alapító Benka Gyula nevet. Az intézmény történetiségéből adódóan, a keresztyén szellemiségre alapított nevelési – oktatási hagyományokra építve végzi pedagógiai tevékenységét és benne jelentős szerepet szán a tehetséges, és többnyire hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók fejlesztésére. Intézményünk világnézetileg elkötelezett, melyben magas szintű nevelés, oktatás folyik. Működésének kereteit – az állami elvárásoknak törvényeknek megfelelően – keresztyén értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg. 2012/2013-as nevelési évtől intézményünk az intézményi integráció következtében a Damjanich utcai óvodai telephellyel, mely két csoportos, majd 2013/2014-es nevelési évben újabb óvodai telephellyel bővült, mely Szarvas Város Önkormányzata tulajdonában lévő Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1. sz. alatti ingatlan a DAOP-pályázat keretében került felújításra. A Magyarországi Evangélikus Egyház kivett óvodaként,

feladatátvállalással, együttműködési megállapodás keretében látja az óvodai telephelyen a gyermekek nevelését két majd 2018/19 nevelési évtől három óvodai csoportban.

Óvodáink a város különböző pontján csendes, árnyas, meghitt környezetben helyezkednek el, ahol a természetet szerető, védő, tisztelő, állatvilággal, növényvilággal ismerkedni vágyó, a környezet és az élővilág összefüggéseire kíváncsi gyerekeket nevelünk. A gyerekeket az első pillanattól gondoskodó, odafigyelő szeretettel vesszük körül, a keresztény értékrend alapján személyes hitünk, életünk példájával, legjobb tudásunk szerint neveljük őket. Hangulatos jól felszerelt világos csoportszobák és sok fejlesztőjáték várja a gyerekeket. Inger gazdag, meghitt környezetben ésszerű szabályok biztosítják a gyerekek számára a kreatív önkifejezés, a szabad játék és a tapasztalatokon alapuló megismerőtevékenység feltételeit. Óvodáink pedagógiai tevékenységrendszerét, és tárgyi környezetét úgy alakítottuk ki, hogy az segítse a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, és biztosítsuk az óvodás korú gyermek fejlődésének és keresztény nevelésének optimális feltételeit. A csoportok gyermekszerető légkörében, sok játéklehetőség és élmények biztosításával formálódik a gyermek személyisége, fejlődik érzelmi, értelmi, testi és közösségi készségeik és képességeik.

A játékot tekintjük a leghatékonyabb eszköznek a gyermek testi, lelki, értelmi fejlődésének elősegítésében. Játék közben életkorának és egyéni képességeinek megfelelően gyarapodnak a gyerek tapasztalatai, ismeretei, megtanulja az emberi együttélés alapvető szabályait, normáit az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A hagyományörzés lehetőségeinek kihasználásával közvetítjük a gyerekek felé a magyar népi kultúrát. Minél több kismesterség technikáját is igyekszünk velük megtaníttatni a népi hagyományokat megismertetni, ápolni. A nevelőmunka során érvényre juttatjuk a népi és dramatikus játékok: népdalok, népmesék, népi mondókák és a kézművesség személyiséggazdagító hatását. A gyermekek fejlődését a szülőkkel együttműködve a családi nevelésre építve, azt kiegészítve támogatjuk

Nevelésünk középpontjában a gyerekekben rejlő lehetőségek kibontakoztatása, a kreativitás fejlesztése áll, ahol a gyerekek meghatározó élmények egész sorát élik át. A gyermekek életkoronként és egyénenként változó testi-lelki szükségleteit biztosítjuk, hangsúlyozva a tehetséggondozást, egyéni bánásmódot és a differenciált fejlesztést. Kiemelten kezeljük a tehetségek felismerését, képességeik kibontakoztatását, szereplési vágyuk kielégítését óvodai, iskolai szinten egyaránt.

Óvodánkban nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés is, sok mozgás, levegőzés. Tágas, jól felszerelt tornaterem biztosítja a gyerekek számára a szabad mozgást, az egészséges testedzést, a nagy játszóudvar dús növényzete, a sokszínű fajták élményt nyújtanak a rendszeres friss levegőn való tartózkodást a mozgásigényeiknek kielégítésére. A nyugodt környezet adottságai révén folyamatosan figyelni tudjuk a természet változásait, a növények fejlődését. Két óvodánkban – kétszeres, háromszoros „Zöld Óvoda” cím büszke tulajdonosaként - kiemelten fontosnak tartjuk, az élőlények és a természet tiszteletét, szeretetét, az ember munkája révén létrehozott értékek megbecsülését és a közvetlen környezet rendjének a megóvását, mely elősegíti a környezet szeretetére és védelmére nevelést. Kiemelten kezeljük a gyerekek és a szülők jó közérzetének alakulását ezért a nevelésünk a családi nevelésre épül, fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést, a közös programokat és a családok bevonását a mindennapos óvodai életbe.

Óvodáink szakmai programjában kiemelt szerepet kap az együttműködés, szakmai egymásra épülés, az óvoda és általános iskola közötti kapcsolat erősítése.

4.3. Gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép

A gyermeki személyiség egyedi, mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi, biológiai és szociális lény. Egy olyan fejlődő személyiség, melynek fejlődését genetikai adottságok, az érési folyamatok sajátos törvényszerűségei és a spontán és tervszerűen biztosított környezeti hatások együttesen határozzák meg. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A 3-7 éves korú gyermekek fejlesztésénél mind ezek mellett figyelembe kell venni az egyéni sajátosságokat, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek igényeit és a fejlődés eltérő ütemét. Ezért a nevelési cél meghatározásakor arra törekedtünk, hogy az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó legyen, hogy az óvodai nevelés folyamán ezeket a törvényszerűségeket figyelembe véve elégíthessük ki az egyénenként változó testi-lelki szükségleteket.

Törekszünk a gyermeki személyiség egyéni kibontakoztatására, a sokoldalú és harmonikus fejlődés biztosítására, melyhez elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a gyermeki személyiség tiszteltben tartását, a gyermekek szeretetét. Az óvodánkba járó gyermekekben igyekszünk olyan személyiségjegyeket erősíteni, melyek megkönnyítik számukra a társadalom normái közötti eligazodást, az ehhez való alkalmazkodást.

Óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlesztése a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

A szociális életképesség fejlesztése járuljon hozzá az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képesség igényének kialakulásához.

A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása, érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtésével.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesülhessen, önmagához képest fejlődjön, s esetleg meglévő hátrányai csökkenjenek.

Gyermekeink az óvodáskor végére érik el az iskolai munkához, iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A közös óvodaképre a következők jellemzőek:

- Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört, gondoskodik a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról.
- Intézményünk teljes szellemisége biztosítja a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.
- Alapelve, hogy a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Segítjük a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- A gyermek személyiségéhez igazítjuk a nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat.
- Funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók.
- Közvetetten segíti az iskolakezdéshez a beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételét.
- Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét, a gyermek sokoldalú harmonikus fejlődését a személyiség kibontakozását, különösen a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek egyéni fejlesztését.
- A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a közösségi életbe való bekapcsolásukat a kisebbségi öazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- 4gyermekének az óvodai nevelésben az öazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

4.4. Az óvodába lépés követelményei

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő - tárgyév május 25. napjáig benyújtott - kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról.

Lehetőség van arra, hogy a harmadik életév betöltése előtt kezdjen a gyermek óvodába járni, ennek feltétele, hogy az óvoda az összes óvodai nevelésre kötelezett felvétele után még rendelkezzen szabad férőhellyel, illetve hogy a gyermek fél éven belül betöltse a harmadik életévét.

Az óvodai felvétel

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.

Az óvodai felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt.

Az óvodai elhelyezés megszűnéséről.

Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha

- a) a gyermeket másik óvoda átvette, az átvétel napján,
- b) a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyt adott a gyermek óvodából történő kimaradására,
- c) a gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján,
- d) az óvodába járási kötelezettségét külföldön teljesítő gyermek eléri a tanköteles

4.5. Óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek testi, lelki szükségletei:

- mozgásigény
- biológiai, fiziológiai szükségletek
- érzelmi biztonság
- szeretetigény
- társigény
- közösségi élet
- kíváncsiság, tudásvágy
- dicséret, elismerés iránti igény
- alkotásvágy
- önmegvalósítás, önkifejezés iránti igény

Egészséges életmód alakítása és környezeti nevelés

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfort – érzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek – felnőtt kapcsolatot feltételez. Az önkiszolgáló feladatok elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. A felnőtt (szülő, óvodapedagógus, dajka) tanítja és gyakoroltatja a napi életéhez szükséges szokásokat, melyek nagy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Testápolás, öltözés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon történik a fejlődés segítése. Mivel minden tevékenységet fokozott szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

A családok anyagi és életkörülményei megváltozása miatt fontos a személyes higiénia, a tisztálkodás, öltözködés, pihenés kialakítása, a helyes táplálkozási szokások megismerése.

Az iskola megkívánja a fizikai teljesítőképességet, s az alkalmazkodó képesség bizonyos szintjét az egész személyiség fejlődését, amit testedzéssel, önállóságra szoktatással, rendszerességgel érhetünk el.

Sok gyermeknek van lúdtalpa és gerincferdülése, egy egészségesebb felnővekvő nemzedék érdekében spontán és tervezett mozgásos tevékenységeket, tartásjavító gyógytornát, úszásoktatást szervezünk, a megfelelő testi fejlettség eléréséhez.

Óvodánk szokásrendszerében nagy hangsúlyt fektetünk a betegségek megelőzésére, az egészség megőrzés szokásainak kialakítására és a környezettudatos magatartás megalapozására az egész személyiség fejlődésére.

Az óvodai nevelés tevékenységrendszere a testi fejlődés területén az alábbiakban foglalható össze:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés,
- az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, egészséges életmód kialakítása;
- a gyermek fejlődéséhez es fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós es korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Optimális feltételek a fejlődéshez:

Az óvoda helyiségei pedagógiai céljaink megvalósítását segítik elő. Az óvodai környezeti hatások befolyásolják a gyermekek személyiségének alakulását. Ezért, a lehetőségeinket figyelembe véve, igyekszünk olyan esztétikus, színharmóniát biztosító, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását. A gyerekek csak ilyen környezetben érzik magukat jól.

Az öltözők berendezése és világítása a gyerekek kényelmes vetkőzését – öltözését szolgálja. Minden gyermek holmija számára külön vállfát, tároló zsákot, megfelelő tároló helyet szükséges biztosítani, melyet a gyermekek jelével látunk el. Mivel óvodai telephelyeink közös öltözőhelyiséggel rendelkeznek, a szervezésnél ügyelünk arra, hogy a csoportok egymáshoz alkalmazkodva használják azt, kerülve ezzel a zsúfoltságot.

A csoportszobák több funkciót is ellátnak: a játék, a tevékenységek, az étkezés és az alvás helyéül is szolgálnak.

A csoportszobák ablakfelületek, illetve lámpatestek által megvilágítottak. A csoportszobák bútorai színben, formában, méretben változatosak. Fontosnak tartjuk továbbá, hogy legyenek könnyen tisztán tarthatók, stabilak, ugyanakkor a gyerekek által is viszonylag könnyen mozgathatók és ne legyenek balesetveszélyesek. A különböző játéktevékenységekhez elkülönített kuckókat, mesesarkot alakítunk ki.

A csoportszobának legyen mindig megfelelő (20-22°C) a hőmérséklete (ebben a radiátorok termosztatikus szeleppel történő ellátása nagy segítségünkre van), de fontos a folyamatos szellőztetés, különös tekintettel az étkezések utáni, a lefekvés előtti alapos és a délutáni pihenés ideje alatti folyamatos szellőztetésre. Mindezt az óvónő fali hőmérővel ellenőrizze. Fűtési időnyben elengedhetetlennek tartjuk a párologtatást.

A mosdó helyiségek használata során tanulják meg a gyerekek a személyi higiénia fontosságát. Kézmosáshoz folyékony szappan használatát tartjuk megfelelőnek. Könnyen elérhető fogason minden gyermeknek jellel ellátott, saját törülközőjének kell lennie. A fogmosó felszerelések szintén jellel ellátottak, így biztosítva azt, hogy a gyermekek csak a sajátjukat használják. Megfelelő magasságban elhelyezett tükrök szolgálnak a ruházat és a haj rendbetételének, valamint a helyes fogmosási technika ellenőrzésére.

Az udvar az egészséges életmódra nevelés egyik színterei. Kialakítása, felszerelése az óvodának sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és a különböző napszakokban. Talajfelületét igyekszünk változatossá tenni, jelenleg füves, homokos és betonozott részek váltják egymást. Megfelelő arányban biztosítjuk a napos és az árnyékos részeket. Mozgást fejlesztő eszközök (pl.: különböző mászóakák), homokozók és egyéb udvari, egyéni-társas játékszerek teremtik meg a lehetőséget a sokoldalú szabadon választott tevékenységeknek. A gyerekek jó közérzete biztosításának további feltételének tartjuk, hogy az óvodások az udvaron együtt játszassanak a másik csoportba járó társaikkal és szabad tevékenységük közben is érezzék az óvónő személyes törődését.

A családi nevelés mellett ezen feltételek biztosításával segítjük elő a gyermekek optimális fejlődését.

Környezettudatos magatartás:

A környezetszennyezés és a természet tisztítása olyan méreteket öltött, hogy a kiutat a gyökeres szemléletváltásban találhatjuk.

Már óvodás korban alapozzunk meg egy olyan természetszemléletet, amely a természetet tisztelő, elfogadó, annak törvényeit tiszteletben tartó, jelzéseit befogadó személyiség sajátja.

A környezetvédelem megismerésének fontos területe a környezetvédelem.

- A játék hatásos eszköze, mert e tevékenység közben a gyermek megismeri a környezetet, a valóságot.
- Munkatevékenységekkel szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz
- Tiszteletre nevel a természetes, épített technikai és társadalmi környezet iránt.
- lehetőséget teremt, hogy aktívan saját cselekedeteinkkel védjük, óvjuk, tegyük szebbé, otthonosabbá környezetünket, de úgy, hogy ez által ne sérüljön.
- A környezet ismeretén, megbecsülésén, a természet szeretetén alapul.

Elveink között szerepel, hogy a gyerekek védjék az élő és élettelen környezetet. Szokták meg már kisgyermekkorban a természettudatos magatartást, érezzék, hogy ők is a természet részesei.

Jeles napok megünneplése: Madarak, Fák Napja, Föld Napja, Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Környezetvédelmi Világnap.

Bacsó Béla utcai óvodai telephelyünk már háromszor, a Zöldpázsit utcai óvoda kétszer nyerte el „Zöld óvoda” kitüntető címet.

Az óvodapedagógus feladata:

- pozitív környezeti viszony kialakítása;
- a természeti környezet alapösszefüggéseinek megértéséhez szükséges tapasztalat- és ismeretszerzés minél sokoldalúbb lehetőségeinek biztosítása;
- azon képességek, készségek fejlesztése, amelyek feltétlenül szükségesek a környezeti gondok megoldásához (tolerancia, problémamegoldó készség);
- a helyes értékrendszer alapozása.
- Kialakul a gyermekekben a tiszta, esztétikus környezet igénye.
- Ügyelnek környezetük rendjére, gondozottságára.
- Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.
- Játékaikat, eszközeiket rendben tartják.

Az egészséges életmódra nevelés területei:

Táplálkozás:

Óvodánkban napi háromszori étkezés (tízórai, ebéd, uzsonna) biztosított a gyermekek számára.

A közös étkezéseket imádsággal kezdjük és így fejezzük be. Az óvónő mindig ugyanazt az imát mondja együtt a gyerekekkel. Az étkezés során önkiszolgálás és naposi tevékenység is megvalósul.

Az egészséges étkezési szokások fejlesztésére külön programokat szervezünk. A projektek anyagában szerepelnek az egészséges ételeket népszerűsítő foglalkozások. A gyerekek figyelemmel kísérik a piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Minden érzékszervet megmozgató a tapasztalatszerzés során, mindezeket, versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tesszük még vonzóbbá a gyermekek részére ezzel is erősítve az egészséges táplálkozást.

Az óvónő feladatai:

- Étkezés terén szervezzék az étkezéshez kulturált körülményeket.
- Az étkezés során, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése
- Biztosítsa a megfelelő időt az önkiszolgálás szokásainak kialakítására, fokozatosan, tapintatosan végezze azt.
- Érje el, hogy a gyermek csak a saját evőeszközével és saját tányérjából fogyassza az ételt, ösztönözze annak elfogyasztására.
- Vegye figyelembe, milyen összetételű étrendre van szüksége a fejlődő szervezetnek, nyújtson segítséget annak összeállításában.
- Teremtsen lehetőséget az egész nap folyamán folyadék fogyasztására.
- Alakítsa ki a napirendben, hogy azonos időpontban történjen az étkezés, így megerősödnek a táplálkozás feltételes reflexei.
- Segítse elő az új ízek megismerését, megkedveltetését

Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, környezetéhez történő alkalmazkodást és pozitív hatást gyakoroljon a gyermekszemélyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai az óvodában:

- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása,
- a normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása

A lelki- egészségre nevelés területei az óvodában:

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- a hibás viselkedési módok kezelése (leszerelését),
- a stressz hatások kompenzálása
- a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása.
- szükség esetén esetmegbeszélés kezdeményezése, óvodapszichológus segítségének kérése

A feladatok komplex módon kapcsolódnak az óvodai élet valamennyi területéhez, átszövik az óvodai tevékenységeket és biztosítják a megfelelő lelki fejlettség elérését.

Egészséges környezet biztosítása

Helyi sajátosságainkat, lehetőségeinket figyelembe véve a környezet alakítását, szépítését tudatosan megtervezve (Környezetvédelmi napok) igyekszünk olyan optimális tárgyi környezetet, színharmóniát kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását, a környezettudatos magatartás megalapozását. Kitűnő adottságú udvarunk – tér, talaj – alkalmas a természetes mozgás játékos gyakorlására.

Az udvar esztétikai szépségét adja: - a virágoskert, sziklakert

- bokrok, fák, cserjék, és
- a zöld pázsit.

A zöldövezetbe illő természetes anyagból készült kombinált famászókáink a különböző típusú mozgáselemek kipróbálásához, gyakorlásához nyújtanak lehetőséget. A csoportszobák

berendezése, felszerelése színharmoníája a gyermekek otthonosságát, jó közérzetének biztosítását szolgálják.

Az élethez szükséges elemek – föld, víz, levegő – megfigyeltetése, megismerése szellőztetés, séta, kirándulás, kísérletek alkalmával. (jó és rossz, tiszta-szennyezett levegő). Rendszeresen részt veszünk hulladékgyűjtésben, a hulladékok újrahasznosítását Környezetvédelmi napok, közös tevékenységek programjává tettük.

Öltözködés:

A gyermekek a nap folyamán többször is át kell, hogy öltözzenek. Törekedni kell arra, hogy ruhájuk kényelmes legyen, ne gátolja őket mozgásukban. Az átöltözésekkor igyekszünk a folyamatosságra, a megfelelő sorrend betartására. Folyamatosan biztatjuk a gyermekeket az önállóságra és az egymásnak való segítségnyújtásra.

Az óvónő feladatai:

- Kísérje figyelemmel, hogy megfelelő váltócipőt biztosítsanak a szülők a gyermek számára a lúdtalp megelőzése érdekében.
- Az óvónő irányítsa a gyermekek figyelmét a helyes öltözködés fontosságára, egészségvédelmük érdekében.
- Érje el, hogy a gyermek naponta váltson fehérneműt, harisnyát.
- Biztosítsa, hogy a gyermek a lehető legkevesebbet várakozzon felöltözve a fűtött helyiségben.
- Kérje a szülőket, hogy legyen tartalék fehérnemű, nadrág stb.
- Javasolja a szülőknak a gyermekek többretegű öltöztetését
- Biztosítsa, hogy a gyermek bátran öltözhessen, vetkőzhessen a hőmérséklet változásának megfelelően.

Edzés:

Az egészség megőrzése szempontjából lényeges, hogy a gyermekek szervezete képes legyen az időjárás változásaihoz alkalmazkodni. A szabad levegőn való tartózkodás napirendünk elengedhetetlen része. A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek öltözete az időjárásnak megfelelő legyen. Mind ezeknél figyelembe vesszük a gyermekek közötti egyéni különbségeket, egészségi állapotukat.

Az óvónő feladatai:

- Sok tevékenységet (kezdeményezések, foglalkozások, játék, mozgás) a szabad levegőn szervez.
- Lehetőséget teremt a szánkózásra, csúszkálásra, pancsolásra, biciklizésre, rollerozásra.
- Figyelembe veszi a gyermek egyéni edzettségét, érzékenységét.
- Heti rendszerességgel tervez sétákat.
- Gondoskodik a gyakori szellőztetésről.
- Nyáron az óvoda adottságait figyelembe véve kihasználja a víz edző hatását.

Pihenés, alvás:

A gyermekek kiegyensúlyozott fejlődéséhez elengedhetetlen a délutáni pihenés, alvás. Az alváshoz együtt készülődünk, a gyerekek magukkal hozzátják otthonról kedvenc „alvótársukat”. Rugalmasan kezeljük a gyerekek eltérő alvási igényét. A pihenést mindig mese, altatódal és imádság előzi meg.

Az óvónő feladatai:

- Pihenés, alvás idején az óvónő biztosítsa a gyermeknek a nyugodt alvás körülményeit, az alvási igényhez szükséges időt, segítse elő az elalvás előtti nyugalmi állapotba kerülést dúdolással, meséléssel.
- Ügyeljen arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják a még alvókat.
- Ne erőszakolja a mozdulatlanságot, az alvást.
- Biztosítsa a levegőcserét alvás alatt is.

Mozgás:

A mozgás jelentős szerepet tölt be az egészséges életmódra nevelésben. A sokféle mozgáslehetőség kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését. Hozzájárul a légző, és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont -, és izomrendszer teherbíró – képességének növeléséhez. Elősegíti a harmonikus testi – lelki fejlődést, biológiai egyensúly fenntartását, az egészség megóvását.

A különböző mozgásformák sokszori gyakorlásával a mozgásokhoz kapcsolódó szabályok megtanulásával egyre biztonságosabban használják a szereket, eszközöket, egyre jobban eligazodnak a térben, így a baleseteket is megelőzhetjük.

Testnevelési eszközök, egyéb eszközök, játékszerek a nap bármely időszakában történő kreatív bekapcsolása gazdagítja mozgáskínálatunkat, ébren tartja a gyermekek fantáziáját.

Óvodásainkkal minden tanévben heti 1 alkalommal részt veszünk úszótanfolyamon, ahol játékos formában ismerkedhetnek az úszás alapjaival.

A fejlődés várható eredményei:

- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon;
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni;
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat;
- Tud ütemtartással járni;
- Tud helyben labdát vezetni;
- Tud egykezes felső dobással célba dobni;
- Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban;
- Tud néhány mozgásos játékot, (futó, fogó játék) irányítás nélkül játszani;
- Tud a térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

Mindennapos mozgás:

Cél:

- Motoros képességek fejlesztése: kondicionális, koordinációs képességek fejlesztése, ízületi mozgékonyság, hajlékonyság.

- fejlődjön a gyermekek természetes mozgása: járás, csúszás, mászás, futás, ugrás.
- Ismerjék meg a gimnasztikát, néhány talajtorna elemet, labdagyakorlatot és a sokszínű, változatos testnevelési játékokat.
- Mozgásuk legyen összerendezettebb, biztonságosabb, fejlődjön tér – és időbeli tájékozottságuk.

Feladat:

- legyen lehetőségük a gyerekeknek saját testük mozgását átélni.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyerekek
- Folyamatosan fejlődjön a gyerekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtunk változatos lehetőséget.
- segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.

A tevékenység megszervezése

A 3-7 éves gyermek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi mozgás nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán, tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra.

Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülással együtt járó tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell kezdeni. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el.

A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének.

A természet erőivel – napfény, levegő, víz – történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk.

A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltételei biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

A mindennapi mozgás hatásának maximális kifejtéséhez szükségesek olyan objektív és szubjektív feltételek, melyek lehetőség szerint valamennyi óvodában megvalósíthatók, és amelyek megsokszorozzák az egyébként elérhető eredményeket.

A mindennapos mozgás objektív feltételei:

Elsősorban a megfelelő hely biztosításáról kell szólni. Hosszabb sétát, sőt túrát tehetünk a gyerekekkel a szabadban.

Minden, ami az óvoda udvarán található (fák, bokrok, játékeszközök, stb.) felhasználhatók a mindennapi mozgás feladatainak megvalósításához. Ugyanez mondható el az épületen belül szervezett mindennapi mozgásra is. Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetők legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre. Az eszközök előkészítése az óvodapedagógus, a gyermekcsoport és a dajka aktív együttműködésére ad lehetőséget.

A mindennapos mozgás szubjektív feltételei:

Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a gyermekcsoportban folyó mindennapi mozgás eredményességét. A gyermekeket, építve utánzási hajlamukra, segítve a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszonyuk kialakulását. Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ezért nagyon lényeges, hogy az óvodapedagógus minden megnyilvánulásán tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyerekekkel és örül a gyerekek mozgásban elért sikereinek.

A mindennapi mozgás tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járás, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok képezik. Természetesen ide tartoznak a mozgásos játékok is. A lényeg, hogy minden mozgásforma, amit a gyerekek képesek elvégezni, a mindennapi mozgás keretébe beépíthető.

Az óvónő feladatai:

- Szervezzon minél több szabadban és csoportszobában végezhető mozgásos tevékenységet, a gyermek mozgásigényének kielégítésére és fejlesztésére. Biztosítson a gyermek számára kirándulási lehetőséget is, amely a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt nyújt és ezzel erősíti a közösségi élet érzését.
- Tájékozódjon a kirándulás előtt a helyszínről, a megközelítés módjáról, a hely balesetmentességéről, ösztönözze a gyermeket a környezet tisztaságának megóvására.
- Segítse elő, hogy a gyermek változatos mozgással tapasztalhassa, mire képes, adjon módot arra, hogy új és újabb mozgásformákat próbáljon ki, és gyakorolja a már megszerzett mozgáskészségüket.
- Juttassa a gyermeket öröm és sikerélményhez a mozgás segítségével.
- Az óvónő növelje a gyermek ellenálló képességét a szabad levegőn való rendszeres tartózkodással.
- Biztosítsa, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a szabadban.
- A csoportszobában gondoskodjon a mozgásos játékok alkalmával friss levegőről, kellemes hőmérsékletről.
- Teremtse meg a lehetőséget a légfürdőzésre és napfürdőzésre az évszaknak megfelelően, és a fokozatosság elvének megtartásával.

- Nyáron használja ki a víz edző hatását is permetező zuhanyozással, lábfürdővel.
- Biztosítson a lehetőségek függvényében egyéb edző hatású tevékenységeket: kerékpározás, úszás, labdázás, rollerezés.
- Kedveltesse meg változatos tevékenységekkel a testmozgást.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást a gerincoszlop és mozgásszervi elváltozások megelőzése érdekében, nyugalmi és mozgásos állapotok gyakran váltakozzanak a nap folyamán.
- Javítsa a testtartást fejlesztő mozgással, a lábboltozatot erősítő speciális gyakorlatokkal segítse a lúdtalp korrigálását.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Ismerik és önállóan végzik egészségügyi szükségleteiket.
- Szokásukká válik a helyes tisztálkodás, fogat mosnak, öltözködnek, helyesen használják a zsebkendőt.
- Egyéni szükségletüknek megfelelően, önállóan szednek ételt, öntenek folyadékot.
- Készség szinten használják az evőeszközöket.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek, halkán beszélnek).
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, és a megfelelő helyre teszik (szekrénybe, összehajtva-kiterítve alváskor).
- Ügyelnek saját személyük külsejére, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre való törekvés.
- Igyekeznek környezetükben rendet tartani.
- Tudnak önállóan öltözni, vetkőzni, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Az iskolaérettséghez megfelelő mozgáskultúrával rendelkeznek, mely alkalmassá teszi őket az intézményi rend elfogadására.
- Tisztában vannak a beszélgetés, a személyes kapcsolatok fontosságával és a közösségmegtartó erejével.
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés célját és gyakorlatának elemeit.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.
- Eljutnak az első alakváltozáshoz (testarányok, fogváltás), összerendezettebb mozgáshoz, testi szükségleteik szándékos irányításáig.
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az érzelmi nevelés áthatja és alapja az egész óvodai életnek. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

A környezettel való ismerkedés az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat.

Az óvodai nevelés akkor valósítja meg célját, ha fejlesztési programját a gyermek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszerbe ágyazza, figyelemmel a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezésére.

A környezet megismerésére nevelés elősegíti azt, hogy a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek. Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodás jellemzője a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért elengedhetetlen a szeretetteljes légkör megteremtése, a pozitív érzelmi viszony kialakítása ezzel is növeljük biztonságérzetét. Az óvodai alkalmazottak közötti pozitív attitűd, az óvónő modell értékű viselkedése, szeretetadása és kifejezése segíti a másság elfogadását is.

Erkölcsei tulajdonságok (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) mind utánpótláson alapulva valósulhatnak meg.

Tiszteletünk a gyermek iránt megtanítja őket mások (felnőttek és társaik) tiszteletére, megbecsülésére.

A közös tevékenységek nagy jelentőségük a szocializáció szempontjából.

A gyermek érzelmi alapigényeinek kielégítése, a biztonság és védettségérzet, otthonosság, derűs, szeretetteli légkör feltételeinek megteremtése elengedhetetlen számunkra.

A társadalomba való beilleszkedés folyamat, amelynek során az egyén megtanulja megismerni önmagát, a környezetét, elsajátítja a társadalmi együttélés szabályait, a lehetséges és az elvárt viselkedésmódokat. Megtanul emberi módon élni és viselkedni.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodai nevelés folyamatában az egyén és a közösség nevelése szervesen összefonódik. A közösségi nevelés eredményeként a gyermekek kötődnek az óvodához, óvónőjükhöz, a hozzájuk érzelmileg közel álló társakhoz.

A gyermek és az óvónő kapcsolata kétpólusú. Elfogadjuk, hogy nemcsak mi irányíthatjuk a gyermeket, hanem a gyermek is hat ránk. Kapcsolatunk aktív és kölcsönös.

A társas és közösségi tevékenység a teljes nevelési folyamatot átszövi, a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítést, a teljes gyermeki személyiség fejlesztését, az életre nevelést szolgálja. Sokszínű, változatos tevékenységek által, szabad, nyílt, őszinte légkörben a társadalom számára hasznos közösségi érzés, közösségi tudat, magatartás, szociális viselkedés, mások megbecsülése, tenni akarás, döntési képesség kialakítását érhetjük el.

Kedvező érzelmi hatásokkal és pozitív élményekkel segítjük elő a gyermek boldog alaphangulatának és „én” tudatának fejlődését és mások iránti szociális érzékenységét az életkornak megfelelő szociális fejlettségét.

A társas kapcsolatok alakulásának segítése a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek viszonylatban

Nevelőmunkánk a gyermek-gyermek viszonylatban egymás megismerésére, a toleranciára, a különbözőségek megismerésére, elfogadására és tiszteletére irányul.

A gyermek személyiségfejlődésének alakulásában modell értékű az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek közötti kommunikáció, bánásmód, viselkedés.

Társas együttműködés közben tanulják meg a gyermekek az egymás felé fordulást, egymás segítségét valamint a közösség alapvető normáit, a közösségi élet szabályait. Alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakításához, önkifejező törekvéseihez, önérvényesítéséhez.

A gyermeki kapcsolatok (gyermek-gyermek, gyermek-dajka, gyermek óvodapedagógus) együttműködése során válik természetessé, hogy minden gyermek, különbözőségeivel is elfogadható és szerethető.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában: a felnőtthez fűződő viszony nyújtja az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely a jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet teszi lehetővé.

A kommunikatív jelek megértésével, a mindenki számára azonosan értelmezett szokás- és normarendszer kívánalmaival a feltétel nélküli szeretet fokozatai, a gyermekek számára egyértelművé válnak.

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából.

Szokás-normarendszer

Az ésszerű kereteket adó szokás-normarendszer, a biztonságérzetet, nyugalmat jelent a gyermekek számára, kialakításában fontos az egyező nevelői hatás megteremtése, a két óvodapedagógus és dajka közötti összhang. A szokás és normarendszer minden nevelési év elején kerül meghatározásra.

Alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere, amelyet a csoportban meg kívánunk valósítani.

A szokás-normarendszer napirend-követő. Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek:

- a gondozás és egészséges életmód;

- közösségi nevelés, társas kapcsolatok
- a játék, mozgás;
- a tanulás területén normaként jelennek meg az óvodai életben.

Céljaink:

Kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben, a családi nevelést kiegészítve

- alakulnak a gyermekek társas szükségletei
- gazdagodnak az erkölcsi, esztétikai, intellektuális érzelmei,
- fejlődik a közösséghez és különbözőségek elfogadásához való pozitív viszonyuk

Az óvónő feladatai:

- Kedvező hatások biztosítása az óvodába lépéskor;
- A felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés és kötődés, aktív együttműködés jellemezze;
- A gyermek társas szükségleteinek kielégítése;
- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése;
- A mások iránti tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítása, a másság elfogadására és tiszteletére nevelés.
- Érzelmi zavarok tompítása, leépítése, a pozitív magatartási formák erősítése;
- Közös élményeken alapuló tevékenységek biztosítása, vagy szervezése;
- Társadalmi elvárásoknak megfelelő erkölcsi tulajdonságok (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség stb.) közvetítése.
- Az érzelmi biztonság és a tevékenységszükséglet kielégítése;
- A pusztán együttléttől az együvé tartozáson át az együttműködésig a „mi” tudat kialakulásáig tartó pedagógiai hatások fokozása.
- A kommunikációs, az állandó személyi érintkezések gazdagabbá tétele.
- A közösségi szokások elmélyítése, közös élményszerzés, tevékenykedés során;
- A közösségi magatartás fejlődésének biztosítása az együttes tevékenységek az egymásra figyelés során;
- Az egymással való érintkezés és együttműködés képességének fejlesztése;
- Az alkalmazkodás képességének fejlesztése;
- Az egyéni akaratok, ambíciók, vágyak kibontakoztatásának teret adni;
- A személyiség kifejlődéséhez pozitív és széleskörű lehetőségek biztosítása;
- A csoport közvéleményének alakítása a közös szokások elfogadásán át a hagyományok tiszteletben tartásával;
- Nyitott légkör, szeretetteljes irányítás segítségével a döntési képességek fejlesztése;
- Az ösztönös és bizalom légkörének megteremtése.
- Biztosítsa az elfogadó érzelmi alapokra épített kellemes óvodai légkört.
- Tegye lehetővé a gyermek és társai közötti, valamint a gyermek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktus felvételét.
- Biztosítsa annak lehetőségét, hogy a felnőttekkel és a társakkal szembeni, s a társadalmilag elfogadott viselkedési szokásokat elsajátítsa a gyermek.

- Tegye lehetővé az elfogadott viselkedési módok természetes szituációkban történő gyakorlását.
- Segítse elő a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt dolgozás képességének kialakulását. Gyakoroltassa azokat változatos tevékenységek megszervezésével.
- Tegye képessé a gyermeket arra, hogy az adódó esetleges konfliktusokat önállóan próbálják egymás között megoldani.
- Segítse elő a társakért, a csoportért érzett felelősség kialakulását a gyermeki tevékenység folyamatos értékelése által.
- Biztosítsa, hogy a gyermek társai irányában mindig megértést tanúsítson. Tisztelje társai másságát.
- Tegye lehetővé a csoport életét színesítő visszatérő hagyományok éltetését.
- Állítson a csoport elé távlatokat, melyek a közös tevékenységekkel a gyermekek fejlődésének serkentői.
- Biztosítson alkalmat a baráti kapcsolatok kialakulására. Állandósulását tegye lehetővé közös tevékenységek, élményszerzések biztosításával.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak a betartása.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- Érdeklődnek barátaik iránt, szeretettel fogadják társaikat.
- Az udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, vendégek köszöntése, kérés, megköszönés módja).
- Ismerik a szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldre való kötődés alapja.
- Szociális fejlettségük is eléri az iskolaérettség szintjét.
- Tiszteli, becsüli szülőföldjét

Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelvi nevelésünk alapja a szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó tevékenységgel gazdag óvodai élet. Közvetlen, személyes kapcsolatot alakítunk ki, ahol a gyermekeknek módja van élmények, cselekvések nyelvi kifejezésére. Olyan beszéltető légkör megteremtésére törekszünk, ahol szabadon elmondhatják érzéseiket, gondolataikat, kreatívan rögtönözhetnek, improvizálhatnak, az anyanyelvükkel játszhatnak. Teljes odafordulással, figyelemmel tartjuk ébren a beszédaktivitásukat, segítjük beszédértésüket. Kialakítjuk a megfelelő hangerőt, törekszünk a beszédfigyelem kialakítására. Fontosnak tartjuk a felnőttek példaértékű

anyanyelv használatát, hiteles kommunikációval alátámasztva. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A tevékenységeket kísérő beszélgetések, a közös társalgások, a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés segíti a szókincs bővülését. Az óvodába lépés pillanatától kezdve rendszeresen végeznek olyan gyakorlatokat, amelyek a beszédhibák kialakulásának megelőzését segítik. Légzőgyakorlatok, hanggyakorlatok, mozgáskészség fejlesztés, ritmusgyakorlatok, hallásdifferenciálás segítik a beszédfejlesztést. Ebben a munkánkban 23 útmutatást és segítséget nyújt a logopédus. Az anyanyelvi nevelés hatására erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédképességük. A helyes szép beszéd mélyíti érzelmeiket, fejleszti esztétikai érzéküket, előkészíti őket az irodalmi élmények befogadására. Az anyanyelvi nevelés eredményes megvalósulása hozzájárul a gyermekek iskolai képességeinek megalapozásához.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőségű jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Kommunikációs készség fejlesztése

A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció, a metakommunikáció a gyermekek környezetükkel való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze. A kommunikáció létrejöttének feltétele az egymást megértő kapcsolat, az egymáshoz beszélni akarás, a meghallgatás. A gyermekek közötti kommunikáció alapja a játék.

Valós élethelyzetekben fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőkészségét, együttműködő készségét. Ezekben a helyzetekben lehetővé válik, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást. Lehetőséget adunk a gyermekeknek a metakommunikációs ismereteik bővítésére, gyakorlására.

Fejlesztés iránya:

- szóbeli kommunikáció
- beszédbátorság
- belső képalkotás – mesehallgatás
- mozgáskoordináció – ritmikus tevékenységek – fejlesztése
- helyes beszédtechnika,
- beszédlélegzés, artikuláció,
- beszédtempó, hangsúly, hanglejtés
- beszédpercepciók képesség
- gondolkodás
- magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés

- választékos, nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus különböző kommunikációs
- helyzetekben
- kommunikációs igény motiválása, kommunikáció segítése
- a beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
- szókincsbővítés, a kifejezőkészség komplex fejlesztése

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Világnézeti szempontból fontos, hogy a gyermek igaz, valóságos ismeretekhez jusson, környezetéről reális képet kapjon. Fontos az ingerdús környezet, olyan helyekre kell vinni, ahol rácsodálkozhat, felfedezhet dolgokat.

Arra törekszünk, hogy közvetlen tapasztalás közben használják minél több érzékszervüket, ezáltal észlelésük, megfigyelőképességük megbízhatóbbá, valóság hűbbé válik. A megfigyelés, bevésés és felidézés ebben az életkorban gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. Valljuk, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Nevelési gyakorlatunk az értelmi fejlesztést – az életkori és egyéni sajátosságokat figyelembe véve cselekvésen keresztül valósítjuk meg. A megismerés fokozatosan áttevődik a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd az egymásra épülő tevékenységek következtében fokozatosan eljutunk a fogalmi gondolkodásig. Lehetőséget biztosítunk a tevékenységek közben a szabad próbálgatásoknak, a keresésnek, a gondolkodási kalandoknak. Ezáltal fejlesztjük kreativitásukat. A fejlesztés elsődleges célja a kompetenciákra, az ismeret, attitűd, képesség hármasságára helyezi a hangsúlyt, melyben elsődlegesek a gyermek életkori sajátosságai, fejlettsége, képességének szintje. A kísérletezéseken, felfedező ismeretszerzésen, a valódi cselekvésen alapuló, érzelmi megközelítésű, saját élményű tanulás a leghatékonyabb

Az értelmi nevelés feladata a megismerő tevékenységek, a megismerő képességek 3- 7 éves életkornak megfelelő fejlesztése, tapasztalatok bővítése, új ismeretek felfedezése, a problémaérzékenység fokozása.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Értelmi fejlesztés iránya:

- pontos, differenciált vizuális észlelés
- hallott – auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- a látott – hallott információk összekapcsolásának képessége
- rövid idejű vizuális – verbális memória
- szándékos figyelem
- környezettudatos magatartás kialakítása

- A gyereki önállóság, önbizalom növelése alkotótevékenységek által
- kreativitás fejlesztése
- művészetekhez való pozitív viszony alakítása
- az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
- problémamegoldó gondolkodás
- önismeret fejlesztés
- döntési képesség megalapozása

Feladataink:

- A gyermeki érdeklődés és kíváncsiság kielégítése a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül, ezáltal biztosítva a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítést.
- Építünk a gyermek spontán szerzett tapasztalataira, ezeket bővítjük, ismereteiket rendszerezzük.
- Az értelmi képességek fejlesztése.
- A felfedezés, kutatás örömeinek megismertetése.
- Feladattudatuk fejlesztése, az önállóság, figyelem, kitartás, pontosság „edzése”.
- A gyermek saját teljesítőképességének megismertetése tapasztalatszerzésen keresztül.
- Teremtsen biztonságot adó szeretetteljes, beszélgető légkört az egész nap folyamán, amelyben a gyermek szívesen megnyilatkozik.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve, életszerű helyzetekben beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja.
- Mindig találjon időt, hogy válaszoljon a gyermek kérdésére, ne vegye el a kedvét állandó javítással, figyelmeztetéssel, dicsérje, ha szépen fogalmazza meg gondolatait.
- Önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját olyan szintre, hogy beszéde legyen követésre méltó, egyszerű, de változatos, éreztesse meg a nyelv kifejező erejét és szépségét.
- Tegye képessé a gyermeket, hogy másokat is tudjon meghallgatni, kialakuljon beszédfigyelme, érdeklődéssel hallgassa társait.
- Biztosítsa mesék, versek által, hogy a gyermek aktív és passzív szókincse bővüljön, beszéde választékos legyen.
- Az óvoda pedagógus illetve az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen.
- Biztosítjuk a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapjait, hogy rátudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre.
- Segítse dicsérrel és biztatással azon gyermeket, aki beszédhibával, beszédgátlással, beszédbeli elmaradással küzd.

A gyermek tevékenységei:

- Gondozás közben megtanulja szükségleteinek, kéréseinek szóbeli kifejezését.
- A napi gondozási tevékenységek során (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) új fogalmakkal ismerkedik, gyakorolja azokat, beépíti beszédébe.
- A gyermekcsoport együttes tevékenysége során, megnyilvánul a gyermek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése társai iránt, alkalmazkodási képessége.

- Közös tevékenysége során használja a párbeszéd különböző, együttműködést elősegítő formáit.
- A változatos szerep és szituációs játékokban felismeri és gyakorolja a különböző beszéd módok, nyelvi eszközök használatát.
- Bábozás, dramatizálás közben gyakorolja az elbeszélő és a párbeszédes formákat, melynek során megtanulja a szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságait.
- Az óvónő és a gyermek együttes munkatevékenysége melletti jóízű beszélgetések során oldódik beszédgátlása.
- Az irodalmi élmények hatására bővül szókincse a művek újbóli átélése közben, fejlődik nyelvi emlékezete. (pl. régies kifejezések...)
- Vizuális tevékenysége közben a nyelvi és a képi formai ábrázolást együttesen alkalmazza.
- Ábrázolás közben egyéni fantáziája alapján tapasztalatokat szerez az arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakorlására, amely elősegíti az íráshoz - olvasáshoz szükséges képességek fejlődését. (pl. alatt, fölött, mellett, alacsonyabb, magasabb...stb.)
- Ének-zene, énekes játék közben észleli a ritmikusan ismétlődő beszédhangokat, alkalmazza a jó beszédritmust.
- Séták, kirándulások alkalmával ismerkedik a közeli és távoli környezetével, azok tárgyaival, fogalmaival, szókincse gyarapodik. (pl. utca, közlekedési eszközök neve...)
- Matematikai tevékenység közben, matematikai fogalmakkal ismerkedik, melyek megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván. (pl. több, kevesebb, számnevek, téri tájékozódás kifejezései...)
- A feladatok megoldása során fejlődik problémamegoldó gondolkodása, képessé válik önálló ítéleteket alkotni.
- Mozgásos tevékenység során megérti a speciális kifejezéseket és ez alapján a gyakorlatokat végrehajtja. (terpeszállás, karkörzés, törzshajlítás...)

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használnak elvont kifejezéseket.
- Beszédfegyelme kialakul, nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják a felnőtteket és társaikat.
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés és észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik, várják és kérik a mesemondást.
- Megszilárdul a mesemondáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen csendben végig hallgatják a mesét, verset, tekintetükön látszik a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Folytatásos mesék, verses mesék szálait össze tudják kötni.
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák vagy rajzolják.
- Szívesen nézegetnek mesekönyveket, vigyáznak is rá.
- Egyéni mesemondásra is képesek.
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik.

- Gondolkodásukra a probléma megoldásra törekvés, és kreativitás jellemző.
- Bátran és szívesen kommunikálnak társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Óvodásaink egy – egy témakör több szempontú feldolgozása során, komplex ismeretre tesznek szert.
- Tapasztalataikat aktívan befolyásolják, ezzel gondolkodási képességeik konstruktívan fejlődnek.
- Maradandó tudásra tesznek szert, melyet az élethelyzetekben való tanulás biztosít.
- Egy-egy feladat számunkra az összefüggések, következtetések lehető legtöbb vonatkozását tárja fel.
- Egyéni képességeik fejlődése során énképük, a teremtett és a láthatatlan világhoz való viszonyuk életkoruknak megfelelően fejlődik.
- Az etnikai gyerekek is megértik és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képesek magukat megértetni.

4.6. Keresztény szellemű nevelés

A Biblia

Az evangélikus óvoda a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozik. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartja szem előtt.

Ezért óvodánk

segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusaink pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik.

Gépies, érzelmileg torzult világunkban megoldást kell találnunk a gyermekek egészséges lelki nevelésére, érzelemviláguk, hitéletük kibontakoztatására. Nem elég, hogy egy gyermek minél több történetet ismerjen a Bibliából, esetleg aranymondásokat tudjon fejből. Az összes ismeretnél fontosabb, hogy emberré váljon, aki képes szeretni másokat.

Legyen lelkiismerete és ehhez megfelelő mértéket találjon. Ne legyen félelmeinek rabja, hanem bízzon és ismerje fel a maga útját.

Gondolni és csodálkozni tudjon ott, ahol mások mit sem törődve, oda sem figyelve élnek, ne kelljen megfutamodnia a valóság előtt, és hogy boldog gyermek legyen.

Tudjon rácsodálkozni a természetre, hiszen a természet vizsgálatának végső szakaszában ott az Isten. Az Isten, aki szeretetre hozta létre a világot és benne az embert! A szeretet mindig személyes kapcsolatot jelent. Alapvetően más a viszonyunk a természethez, ha az egy

véletlenszerű evolúciós folyamat következménye, mintha a Teremtő Szeretet művének tekintjük.

A gyermekek keresztyén életre való felkészítése tevékenységekre alapozott nevelőmunka által történik. Igyekszünk a gyermekek felé keresztyén értékeket közvetíteni, inger gazdag környezetet biztosítani, lehetőséget nyújtani a sokoldalú tevékenykedésre, tapasztalatszerzésre, egészséges lelki fejlődésre.

A gyermekek társas kapcsolatait a nyitottság, őszinteség, segítőkészség, szeretet jellemezze.

Szeretnénk, ha megtanulnának szépen beszélni, társakkal együttműködni, elsajátítva az élet adta szerepeket, magatartásmintákat.

A gyermekek nevelésében alkalmazzuk keresztyén pedagógiai, valamint pszichológiai ismereteinket. A családi nevelés mellett óvodai nevelésünk tágabb, tagoltabb, pedagógiailag meghatározott szocializációs színteret biztosítson a gyermekek számára, különösen a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása által.

A mindennapi folyamatos tevékenykedtetés által pozitív élmények nyújtása, változatos tapasztalatszerzésekkel.

Mindig szem előtt tartjuk, hogy megjelenésünk, viselkedésünk, beszédünk, tevékenységeink modell értékűek legyenek a gyermekek számára.

Hitre nevelésünk értelmezése

A nevelés széles skálájában a vallásos, és az alapvető emberi nevelés nemcsak kiegészíti, de sok esetben fedi is egymást. Sőt egyik a másik nélkül nem létezhet. Nevelési programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját egészíti ki sajátos biblikus ismeretanyaggal, s megalapozza a gyermekek életkoruknak megfelelő lelki fejlettségét. Ebben a rendszerben különösen nagy hangsúly esik a szeretetből fakadó nevelésre, amelyet a Biblia a „legkülönb út”-nak nevez. Óvodásaink erkölcsi tudatának alapozásában a keresztyén erkölcs a Krisztus által meghirdetett szabályrendszer megtartását jelenti, ami a szeretet parancsában összponstosul:

„Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből ... Szeresd felebarátodat, mint önmagadat... (Lk. 10,27)

A gyermekeket fokozatosan kell bevezetni a vallási környezetismertbe, a hit világába. Lehetőséget nyújtunk számukra, hogy megismerkedjenek Jézussal, és imádságokat tanuljanak, birtokukba legyenek az alapvető vallási fogalmak, így vallási jellegű szókincsük is fejlődik gyarapszik. Ezáltal formáljuk képzeletvilágukat, megtanulják megkülönböztetni a valóságot a mesevilágtól, vallásosságuk nem meseviláguknak, hanem mindennapi életük alappillére lesz.

Ebben az életkorban alakítjuk ki a gyermekekben a készséget arra, hogy később a számára éltető gyülekezeti közösséget megtalálja, és ne alakuljon ki benne olyan szemlélet, mely tagadja az örök emberi értékeket. A Biblia tájékozódást és maradandó értéket nyújt számukra. *A meghitt beszélgetések keretén belül történik a gyermekek lelki nevelése.* A foglalkozások anyagát a válogatott Bibliai történetek teszik ki. Ezeknél nem a mennyiség a döntő fontosságú, hiszen nem a biblikus információk mennyisége a lényeg, hanem azok lelki, érzelmi és etikai tartalma. A történeteket úgy válogatjuk, hogy élményszerűen lehessen

feldolgozni, és megfeleljen a gyermekek értelmi képességeinek, kiemelve a lelki, erkölcsi tartalmakat. Az emberi kapcsolatok tanítására, modell nyújtására kitűnően alkalmas a Biblia, mint irodalmi alkotás. A Biblia gazdag, választékos szókinccsel a gyermekek belső képteremtő képességét is fejleszti. A bibliai történetek maguk is népi környezetben születtek, közel állnak a magyar népmese világához, és így a gyermekek lelkéhez.

Magyarságunk és európaiságunk kifejezői az egyházi ünnepek, melyek segítségével kapcsolhatjuk be az egyház életébe az óvodás gyermeket. Rendelkezésre áll igen gazdag énekanyag, kifejezetten gyermekek számára összegyűjtve, amely óvodai használatra is alkalmas. Az óvodai dalanyag figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, ezt egészíti ki az egyházi énekanyag, ami hangterjedelemben bővebb, mint a gyermekek számára előírt, ezért zenehallgatásra kiválóan használható. A gyermekek által ismert mozgásformák kibővülnek a sajátosan egyházi jellegű mozdulatokkal, melyekben az egyházi jelképrendszer is kifejezésre jut. A jó közérzethez nem elég a testi képességek fejlesztése, szükséges a belső harmónia biztosítása. A testileg fejlett, de lelkiileg visszamaradt gyermek erejét fitogtató, agresszív, antiszociális lesz. A keresztyén szeretet ellenben arra ad készíttést, hogy a testi fölényt is pozitív irányba egymás segítésére használjuk ki.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak egymáshoz, a felnőttekhez és óvodájukhoz, és érzelmeik is kifejezik.
- Fokozatosan igényükké válik a tízparancsolat és szeretet parancsolatának gyakorlása
- Segítenek egymásnak, érdeklődnek egymás iránt.
- Számukra az ima a másokért való cselekvés és az Istennel való kapcsolattartás eszköze
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatni a felnőttek, gyerekek közléseit.
- Konfliktusaik megoldására törekcszenek a megbocsátás és bocsánatkérés mintájával

Az intézményben azok a pedagógusok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül – akik elfogadják az óvoda evangélikus sajátosságait, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanításaira.

Az intézmény lehetőséget kell, hogy biztosítson a dolgozók lelki épülésére, szakmai fejlődésére.

Erkölcsei elvárások a szülőkkel szemben:

Az óvoda igazi keresztény szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Elvárásunk, hogy a szülők elfogadják és tiszteletben tartsák az óvoda evangélikus jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülsék az intézményben dolgozókat.

4.7. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje, mintát jelent a

gyermek számára. Az óvodapedagógus és az intézmény többi dolgozójának összehangolt munkája járul hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez.

A Helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi eszközökkel minden óvodánkban rendelkezünk a nevelési év beindításához. Eszközrendszerünket folyamatosan bővítjük – korszerűsítjük pályázatok útján. Sokrétű eszközhasználattal támogatjuk a foglalkozásokon a tanulási folyamatot. A szemléltető eszközöket és a szakkönyvállományt folyamatosan bővítjük.

Az óvodáink épületei, udvarai, kertjei, berendezései a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, megfelelnek testméreteiknek. A termekben, és a tornaszobában elegendő hely áll rendelkezésre a játékra, a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítésére. Csoportszobáink berendezése segíti a zöld-ovi szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. A tárgyakat, berendezési eszközöket az egyszerűség a takarékoság, a praktikusság jegyei jellemzik, a helyi sajátosságot is tükröző természetes anyagok, felhasználása érvényesül.

Minden csoportszobának egyéni arculata van. A kiszolgáló helyiségek a gyermekek igényének maximálisan megfeleltek, kényelmüket szolgálták. A játszóudvar kialakítása, a színes környezet harmonikus, esztétikusan, célszerűen rendezett, nevelési célkitűzéseink megvalósítására alkalmas.

Mind három óvodában az udvaron ivó kutat állítottunk fel a gyermekek számára, így folyamatosan tudjuk az udvaron is a gyermekek folyamatos folyadékpótlását biztosítani.

Eszközeink helye, használata

- Oktató, nevelő munkánk, s a gyermeki tevékenységet szolgáló eszközöket foglalkozási áganként rendszerezve helyezzük el a csoportszobákban, állandó, elérhető helyeken tartjuk, melyeket meghatározott helyeken használ a gyermek.
- Az udvari tevékenységekhez szükséges felszereléseket a melléképület zárt helyiségében tároljuk.
- Megkívánjuk az óvónőktől és a gyermektől egyaránt az eszközök rendeltetésszerű használatát, annak megóvását, szükség esetén javítását.

Óvodai élet megszervezése

Napirend

A nevelés céltudatos megtervezését a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását szolgálja, amely elősegíti a helyes életritmus, szokásrendszer kialakítását.

A játék kapja a legtöbb időt a napirendben, mint legfontosabb tevékenység.

A napirend biztonságot, támpontot ad, és állandóságot jelent a gyermek számára, biztosítja a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát, de rugalmasan változtatható a körülmények, évszakok, váratlan események hatására. Igazodik a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van.

Összeállításában az óvodapedagógus szakmai önállósága érvényesül, a tevékenységek időintervallumának figyelembe vétele a korcsoportok összetételétől függ.

Tevékenységek szervezése az óvodában

3 – 4 évesek november 1.-től

4 – 5 évesek október 1.-től

5– 6 – 7 évesek szeptember 1- től – május 31-ig

Sajátosságaink:

- a tevékenységek nagyobb hányada kötetlen, az óvónő a korcsoportnak megfelelően pedagógiai belátása és az adott szituáció alapján dönt, milyen formában szervezi azokat;
- együttes részvételt igényel a mindennapi mese, a testnevelés, a vallásos-erkölcsi beszélgetések, a tartásjavító torna, a séták, az 5-7 éveseknek az iskolai nevelés, oktatásra felkészítés során csoportos foglalkozások szervezése minden területen.
- délelőtti szabad mozgást, célirányos sétákat helyezünk előtérbe, 10 -20 perces kötött mindennapi mozgást szervezzük napi két alkalommal.

Napirend kialakításának elvei:

- folyamatosság,
- rugalmasság,
- rendszeresség
- megfelelő idő biztosítása
- alkalmazkodás az aktualitásokhoz.
- a játék kitüntetett szerepének biztosítása
- a gyermek egyéni szükségleteinek figyelembevétele
- differenciált tevékenységek szervezésének lehetősége
- csoportos foglalkozások szervezésének lehetősége

Egészséges, jól kialakított napirendben a legtöbb helyet a játék kapja, fontosak a belső arányok. Biztosítja a gyerekek gazdag, változatos tevékenységét, aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletnek megfelelő váltakozását. Egyéni igények, egyéni fejlődés figyelembevétele a főbb keretek megtartása mellett. Kialakításakor összhangba kell hozni a családdal, hogy harmonikusan egészítsék ki egymást. Meghatározott időpontja csak az étkezéseknek, a pihenésnek, és a tartásjavító tornának van. A folyamatos játék elve érvényesül. A rendszeres visszatérő ismétlődések szolgálják az érzelmi biztonság megteremtését.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó- amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett- iskola -előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de óvodában nevelkedő gyermek tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumokban az iskola előkészítő fejlesztő

pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható

7,00 - 10,30-ig minden nap	Játék a csoportszobában egyéb szabadon választott tevékenység „Csendes percek” Mindennapos testnevelés Testápolási tevékenységek Tízórai csoportos foglalkozás Játékba integrált egyéni, mikrocsoportos és csoportos tevékenységek Logopédia, egyéni fejlesztések
10,30 – 11,45 –ig	Szervezett tanulás Séták, megfigyelések Levegőzés, játék egyéb szabadon választott tevékenység
11,45 – 12, 30- ig	Testápolási teendők, ebéd
12,30 – 15,00 –ig	Pihenés
15,00 – 17,00 –ig	Testápolás, mozgásos tevékenység, uzsonna, játék

A napirend és egy rugalmasan kezelt hetirend terv tekintettel van a csoportok által szervezett tevékenységek zavartalan lebonyolítására.

A tervezőmunka dokumentálása a digitális óvodai csoportnaplóban történik.

Hetirend

A hetirendben rögzítjük a foglalkozási területek időbeli eloszlását, oktatási kereteit (kötött, kötetlen formák - táblázat), ez elősegíti a folyamatosságot, rendszerességet a szokás, és szabályrendszer kialakulását. Összeállításánál figyelni kell arra, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek kezdeményezésekre, ötletek, javaslatok meghallgatására, kipróbálására, vagy közös megvitatására, a gyermekek egyéni fejlesztésére a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek támogatására. A hetirend összeállítása az óvodapedagógusok joga.

4.8. Hagyományaink, ünnepeink

Az óvodai élet szokásai hagyományai, ünnepei érzelmi átélésére, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőségeket.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be. Az eközben történő együtt játszás, együtt munkálkodás, terveztetés, örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát, melynek a csúcspontja maga az ünnepi együttlét.

Az ünnepek megjelenítése minden évben új, személyes viszonyt kíván az óvónőtől az ünnepek időtálló tartalmával és a jelképekkel.

Az ünnep fényét emeli a feldíszített óvoda, az ünneplőruha felnőttnek, gyermeknek egyaránt. Az ünnepeken való együttlétek olyan közösségi élményt ajándékoznak, melyben gyermek, felnőtt őszintén kifejezheti érzelmeit, az előkészületekben és az ünnep során pedig gyakorolhatja a közösséggel való együttműködést.

Olyan alkalmak ezek, ahol a gyerekek szocializálódása folyamatos és nagyon sok örömet jelentve valósul meg. Ilyenkor lesi el a vendégvárás másikat elfogadó, befogadó magatartását, hogy a másik személy fontos, s milyen jó, hogy örömet, bánatot meg lehet osztani. Ebben a nyitottságban alakul a gyermeki bizalom, mely az örömteli együttlét alapja.

A szokásos, hagyományok, ünnepek akkor érik el fejlesztő hatásukat, ha nem jelentenek a szülők számára túlozott terheket, s a gyermekek számára túlszabályozást.

Az életkori sajátosságok figyelembevétele nem mellőzhető.

Maga az ünnep külsőségeivel együtt nem lehet erőltetett, betanított forma, hanem derűs hangulatú, felszabadult együttlét.

Egyházi ünnepek: Advent, Márton nap Karácsony, Vízkereszt, Húsvét, Mennybemenetel, Pünkösöd, Reformáció

Gyermekek ünnepei: Születés és névnapok, Mikulás, Farsang, Anyák napja, Balázs napja, Gergely napja,

Természettel összefüggő ünnepek: Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Föld Napja, Évzáró ünnep, Madarak és Fák Napja,

Társadalmi ünnepek: Nemzeti ünnep (március 15. , október 23.)

Kulturális programjaink: Évente több alkalommal bábszínházi előadókat hívunk óvodáinkba. Néhány alkalommal mesejátékot láthatnak gyermekeink óvodánk dolgozóinak előadásában.

Hagyományörzés

Fontosnak tartjuk azt, hogy a néphagyományokon alapuló népszokások értékeit megőrizzük, azokat a jövő számára átmentsük.

Megismertetjük gyermekeinkkel a néphagyomány életkoruknak megfelelő elemeit. A hagyományörző tárgyak és természetes anyagok gyűjtése közös feladatunk a szülőkkel.

Csoportszobákat a helyi hagyományokat őrző tárgyakkal díszítjük, azok igény szerint beépülnek a gyermekek játékába, közben megismerik a tárgyak használatát.

A helyi népművészek munkáival időszakos kiállításokon, népművészeti kirakodóvásáron, illetve a múzeum kiállításán is megismerkednek a gyerekek.

Megismertetjük a gyerekeket Szarvason hagyományos népi tevékenységekkel, ősszel kukoricatörés, fosztás, lekvár főzés, diószüret, mustkészítés, paprikafűzés, káposztasavanyítás, gyümölcsaszalás. Télen pokrócszövés, hímzés, fazekas munkálatok, kosárfonás, csuhéfonás. Tavasszal veteményezés, állatok legelőre hajtása. Nyáron aratás, vásározás.

Feladataink:

- A gyermeki érdeklődés és kíváncsiság kielégítése a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül, ezáltal biztosítva a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítést.
- Építünk a gyermek spontán szerzett tapasztalataira, ezeket bővítjük, ismereteiket rendszerezzük.
- Az értelmi képességek fejlesztése.
- A felfedezés, kutatás örömeinek megismertetése.
- Feladattudatuk fejlesztése, az önállóság, figyelem, kitartás, pontosság „edzése”.
- A gyermek saját teljesítőképességének megismertetése tapasztalatszerzésen keresztül.
- Teremtsen biztonságot adó szeretetteljes, beszélgető légkört az egész nap folyamán, amelyben a gyermek szívesen megnyilatkozik.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve, életszerű helyzetekben beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja.
- Mindig találjon időt, hogy válaszoljon a gyermek kérdésére, ne vegye el a kedvét állandó javítással, figyelmeztetéssel, dicsérje, ha szépen fogalmazza meg gondolatait.
- Önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját olyan szintre, hogy beszéde legyen követésre méltó, egyszerű, de változatos, éreztesse meg a nyelv kifejező erejét és szépségét.
- Tegye képessé a gyermeket, hogy másokat is tudjon meghallgatni, kialakuljon beszédfigyelme, érdeklődéssel hallgassa társait.
- Biztosítsa mesék, versek által, hogy a gyermek aktív és passzív szókincse bővüljön, beszéde választékos legyen.
- Az óvoda pedagógus illetve az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen.
- Biztosítjuk a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapjait, hogy rátudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre.
- Segítse dicsérettel és biztatással azon gyermeket, aki beszédhibával, beszédgátlással, beszédbeli elmaradással küzd.

A gyermek tevékenységei:

- Gondozás közben megtanulja szükségleteinek, kéréseinek szóbeli kifejezését.
- A napi gondozási tevékenységek során (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) új fogalmakkal ismerkedik, gyakorolja azokat, beépíti beszédébe.
- A gyermekcsoport együttes tevékenysége során, megnyilvánul a gyermek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése társai iránt, alkalmazkodási képessége.
- Közös tevékenysége során használja a párbeszéd különböző, együttműködést elősegítő formáit.
- A változatos szerep és szituációs játékokban felismeri és gyakorolja a különböző beszédmodok, nyelvi eszközök használatát.
- Bábozás, dramatizálás közben gyakorolja az elbeszélő és a párbeszédes formákat, melynek során megtanulja a szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságait.
- Az óvónő és a gyermek együttes munkatevékenysége melletti jóízű beszélgetések során oldódik beszédgátlása.
- Az irodalmi élmények hatására bővül szókincse a művek újbóli átélése közben, fejlődik nyelvi emlékezete. (pl. régies kifejezések...)
- Vizuális tevékenysége közben a nyelvi és a képi formai ábrázolást együttesen alkalmazza.
- Ábrázolás közben egyéni fantáziája alapján tapasztalatokat szerez az arányok, irányok nyelvi kifejezésének gyakorlására, amely elősegíti az íráshoz - olvasáshoz szükséges képességek fejlődését. (pl. alatt, fölött, mellett, alacsonyabb, magasabb...stb.)
- Ének-zene, énekes játék közben észleli a ritmikus ismétlődő beszédhangokat, alkalmazza a jó beszédritmust.
- Séták, kirándulások alkalmával ismerkedik a közeli és távoli környezetével, azok tárgyaival, fogalmaival, szókincse gyarapodik. (pl. utca, közlekedési eszközök neve...)
- Matematikai tevékenység közben, matematikai fogalmakkal ismerkedik, melyek megfogalmazása pontos nyelvi kifejezést kíván. (pl. több, kevesebb, számnevek, téri tájékozódás kifejezései...)
- A feladatok megoldása során fejlődik problémamegoldó gondolkodása, képessé válik önálló ítéleteket alkotni.
- Mozgásos tevékenység során megérti a speciális kifejezéseket és ez alapján a gyakorlatokat végrehajtja. (terpeszállás, karkörzés, törzshajlítás...)

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használnak elvont kifejezéseket.
- Beszédfegyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják a felnőtteket és társaikat.
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés és észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra.
- Az elhangzott vers, mondóka ismétlését kérik, várják és kérik a mesemondást.
- Megszilárdul a mesemondáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen csendben végig hallgatják a mesét, verset, tekintetükön látszik a belső képzeleti képek készítésének jelei.

- Folytatásos mesék, verses mesék szálait össze tudják kötni.
- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák vagy rajzolják.
- Szívesen nézegetnek mesekönyveket, vigyáznak is rá.
- Egyéni mesemondásra is képesek.
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik.
- Gondolkodásukra a probléma megoldásra törekvés, és kreativitás jellemző.
- Bátran és szívesen kommunikálnak társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.
- Óvodásaink egy – egy témakör több szempontú feldolgozása során, komplex ismeretre tesznek szert.
- Tapasztalataikat aktívan befolyásolják, ezzel gondolkodási képességeik konstruktívan fejlődnek.
- Maradandó tudásra tesznek szert, melyet az élethelyzetekben való tanulás biztosít.
- Egy-egy feladat számunkra az összefüggések, következtetések lehető legtöbb vonatkozását tárja fel.
- Egyéni képességeik fejlődése során énképük, a teremtett és a láthatatlan világhoz való viszonyuk életkoruknak megfelelően fejlődik.
- Az etnikai gyerekek is megértik és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges kifejezéseket és képesek magukat megértetni.

4.9. Innováció, innovatív pedagógiai törekvések

Innovatív pedagógiai törekvéseink:

Versenyképességünk megőrzése érdekében újabb szolgáltatásokat vezettünk be

A közösségi élet erősítése érdekében rendszeresen megrendezzük a „Szülők akadémiaja”- t, nyílt napokat, játszóházakat, közös óvodai és iskolai ünnepségeket, vetélkedőket, sportnapokat, egészségnapokat. Újabb tevékenységgel gazdagítjuk az óvodai életet: úszásoktatás, zenés torna, hangszer bemutató, mese délelőtt, kézművesség, tehetségműhelyek.

Digitális eszközök alkalmazása

- Digitális csoportnapló vezetése
 - Projektek tervezése
 - Nevelőmunka tervezése, értékelése
 - Az értékelés után csoport- és egyéni nevelési tervek
 - Személyi adatok
 - Statisztikák
 - Személyiségnapló

- Étkezések nyilvántartása
- Mulasztások nyilvántartása
- Kapcsolat a szülőkkel
 - Zárt facebook csoportok
 - értesítések
 - az óvodai tervezőmunkához kapcsolódó digitális tevékenységek ajánlása
- Óvodai tevékenységekhez kapcsolódó felhasználás
 - Laptop használata a mindennapokban
 - Gyermeki érdeklődés kielégítése (természeti, társadalmi ismeretek)
 - Meseillusztráció
 - Zenei élmény nyújtása
 - SNI gyermekek speciális anyagú fejlesztése
 - Projektor tevékenységekhez kapcsolódó ismeretek szerzése

4.10. A szülő a gyermek a pedagógus együttműködésének formái

Az óvoda kapcsolatrendszere

Kapcsolattartás a szülőkkel

A család és a nevelő intézmény között állandó, aktív kapcsolatnak, szoros együttműködésnek kell lennie. Az együttműködésnek az a célja, hogy a családokat közelebb hozzák az intézményekhez, egyöntetűbbé tegyék a nevelést.

A szülőkkel való partneri együttműködés szabályozása a helyi nevelési programban és a házirendben leírtak szerint valósult meg.

A személyes kapcsolat kialakítására minden szülővel törekedtünk. Minden nevelési évben nagyon sok olyan programot, lehetőséget kínáltunk a szülőknek, amelyeken részt vehettek, amelyekbe aktívan bekapcsolódhattak.

Óvodánk életében már vannak állandó, jól bevált programok, de minden évben igyekszünk színesíteni, újabakkal gazdagítani.

A programokat a szülői értekezleteken is ismertetjük a szülőkkel. A szülői értekezleteken való részvétel változó, de általában magas a résztvevők száma.

Az óvodapedagógusok igyekeztek olyan légkört, családi hangulatot kialakítani, ahol a szülők szívesen beszéltek örömeikről, de gondjaikról is. Azt tapasztaltuk, hogy kéréseinket, ötleteinket elfogadják a szülők és a többség segítőkész

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg.

A szülők részesei lehetnek az ünnepi készülődés keresztyén jellegű folyamatának, megismerhetik az ünnepekhez kapcsolódó bibliai tartalmat az ünnepek eredetét.

Közös ünneplés a templomban, óvodában a gyerekek és a szülők aktív bekapcsolódásával.

A szülők mindenkoris reális kéréseit, kezdeményezéseit figyelembe vesszük.

Mind a szülőkkel, mind a nagyszülőkkel igyekszünk az óvodánkra jellemző családias, közvetlen a kölcsönös bizalmon és megbecsülésen alapuló kapcsolatot kialakítani, megtartani és tovább erősíteni. Az elkövetkezendő időszakban is arra törekszünk, hogy érezzék a szülők, hogy számítunk segítségükre, együttműködésükre. Óvodában létező kapcsolattartási formákat a programból fakadó tartalmi sajátosságok gazdagítják, egyben hatnak a családok szemléletmódjára.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- **Szülői értekezlet:** Itt kell megismertetni a szülőket az óvodai nevelés céljával, feladatával, követelményrendszerével. A gyerekek fejlődési sajátosságairól, általános nevelési problémáiról lehet előadást tartani. A pedagógus ismerteti a konkrét követelményeket, célokat, amit a csoporttal el szeretne érni. Ezeket félévkor és év végén értékeli. A szülői értekezlet a pedagógus és a szülő partnerkapcsolatának, a bizalom megalapozásának színtere lehet.

Célunk: Megismertesse a szülőket az óvoda rendjével, elvárásaival, feladataival, szokásaival.

Óvónői feladatok:

- Reális képet ad a csoport életéről, szokásairól.
- Törekszik arra, hogy oldott hangulatú beszélgetések legyenek.
- Szülők érdeklődéséhez közel álló témákat dolgoz fel.
- Lehetőséget biztosít arra, hogy a szülők gondjaikat elmondják.
- Meghallgatja, ötleteivel, tanácsaival próbál segítséget nyújtani az egyes nevelési problémák megoldásában.
- Javaslatokat kér az értekezletek témájához.
- Szakembereket hív meg egyes témák feldolgozásához.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A szülő megismeri a csoport életével kapcsolatos szokásokat.
- Érdeklődéssel vesz részt a beszélgetéseken.
- Témákat javasol az értekezlet témájához.
- Bizalommal fordul az óvónőhöz.
- **Nyílt nap:** Ez az alkalom az, amikor a szülő bepillant az intézmény életébe. Az intézmény természetes, mindennapi munkáját kell bemutatni. Előzőleg ismertetni kell a szülőkkel a nap célját, tevékenységrendszerét, azt, hogy mit fognak látni. A végén meg kell beszélni a látottakat, meg kell hallgatni a szülők véleményét.

Célunk: A szülő bepillantást nyerjen gyermeke óvodai életébe, minden napi tevékenységeibe. Megismerkedjen a csoport szokás és szabályrendszerével.

Óvónői feladatok:

- Az év folyamán többször biztosít lehetőséget a szülőknek a csoport életébe való bepillantásra.
- Biztosítja a megszokott napi tevékenységeket a gyermekeknek.
- Bevonja a szülőket a gyermekekkel közös tevékenységekbe.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Érdeklődéssel fordulnak a szülők a gyermekeik tevékenységei felé.
- Aktívan vesznek részt a gyermekkel közös tevékenységekben.
- A szülők elégedettek

- **Fogadóóra:** Ez az az alkalom, amikor a pedagógus konkrétan, személyre szólóan megbeszélheti a szülővel a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdéseket, eredményeket, problémákat. Cél a tények feltárása és a megoldás keresése. Mind a szülő, mind a pedagógus nagyon fontos információkhoz juthat e beszélgetések során, melynek fontos jellemzője a tapintat, az értékek keresése a gyermek személyiségében.

Célunk: Személyes beszélgetésen az egyéni problémák megbeszélése. Közös megoldáskeresés lehetőségének biztosítása minden olyan esetben, amikor a szülő igényli, valamint ha a gyermek óvodai életének rendezésében erre szükség van.

Óvónői feladatok:

- Alkalmat teremt a személyes beszélgetésre a szülővel.
- A felmerülő problémák megoldásához a szülő segítségét kéri.
- A problémák okát megpróbálja feltárni.
- Tájékoztatja a szülőt a gyermek fejlődéséről.

Sikerkritériumok:

- A szülő bizalommal fordul az óvónőhöz.
- Problémájához segítséget kér, elfogadja a segítséget.
- Együttműködik az óvónővel.

- **Családlátogatás:** A családi háttér objektív és szubjektív összetevői fontos szerepet töltenek be a nevelés folyamatában, a gyermek személyiség fejlődésében. Ezek az ismeretek alapozhatják meg a pedagógus tudatos személyiségfejlesztő munkáját. A családlátogatásra mindig fel kell készülni, a látogatás idejét mindig meg kell beszélni és az itt szerzett információkat bizalmasan kell kezelni. A látogatások alkalmával megfigyeljük a családok sajátosságait, szokásait, ezek alapján közösen keresünk megoldást a problémák megoldására, illesztjük be a gyereket a közösségbe. (SNI, egyedül nevelő szülő,...)

Célunk: Megismerkedjünk a gyermek, otthoni körülményeivel.

Óvónői feladatok:

- Szoros együttműködés a családdal.
- Tájékoztodik a gyermek családi körülményeiről.

- Minden gyermeket legalább egyszer meglátogat otthonában.
- A viselkedészavaros gyermekhez, vagy más szocializációs problémával küszködő gyermekhez szükség szerint többször is eljut.
- A családlátogatás eredményességéről dokumentációt vezet.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kölcsönös bizalom alakul ki az óvónő és a család között.

- **Közös ünnepek**

Célunk: A szülőkkel közös manuális tevékenységek, melyek az ünnepekre való készülődés jegyében telnek.

Óvónői feladatok:

- Különböző technikákkal megismerteti a szülőket.
- Eszközöket biztosít a manuális tevékenységekhez.
- Bevonja a szülőket a terem díszítésébe.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Aktívan és kreatívan vesznek részt a szülők ezeken az összejöveteleken.

- Elsajátítják a különböző technikákat.
- Szülők tájékoztatása
- Közös programok szervezése
- Szülőknek szóló előadások
- **Szülői Szervezet:** Az autonómia érvényesülésébe beletartozik, hogy a szülők az óvodában jogaik érvényesítésére, kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezetet hozhatnak létre. A szülők maguk választják meg képviselőiket, akik véleményüket, állásfoglalásaikat képviselik, ezáltal befolyásolják az óvoda döntéseit.
- **Egyéni beszélgetések:** Évente két alkalommal a szülő tájékoztatása a gyermek egyéni nyomon követési dokumentációjának tartalmáról. megfigyelések, mérések eredményeinek feltárásáról az elért eredmények értékelése, további közös feladatok értékelése.

A szülők a közösségi élet részesei lehetnek az ünnepi készülődés keresztyén jellegű folyamatának, megismerhetik az ünnepekhez kapcsolódó bibliai tartalmat, az ünnepek eredetét. Közös ünneplés a templomban, óvodában a gyerekek és vállalkozó kedvű szülők aktív bekapcsolódásával.

A kapcsolattartás elvei:

- A szülők a pedagógus partnerei a gyermek nevelésében. Erre kell megnyerni őket.
- Bizalomra alapozott kapcsolat kialakítására kell törekedni.
- A megoldások keresésében mindig a családi nevelés és a gyermek pozitívumaira kell támaszkodni.
- Törekedni kell a szülő és a család mind alaposabb megismerésére.

Kapcsolattartás más intézményekkel

Fenntartó

Az alapító okiratban a fenntartó meghatározza a közoktatási intézmény típusát, feladatait és dönt a működés feltételeinek biztosításáról.

A kapcsolattartás feladatai

- Jóváhagyja a szervezeti és működési szabályzatot és a helyi pedagógiai programot.
- Biztosítja a program megvalósításához szükséges tárgyi, személyi, anyagi feltételeket.

A kapcsolattartás elve

- A fenntartó feladata az intézmény folyamatos és zavartalan működésének biztosítása, biztosítja a szakmai autonómiát, a szakmai munkáról és az elkészített helyi pedagógiai programról, beválásának ellenőrzéséről, szakértők felkérésével tájékozódik.
- A kapcsolattartásban fontosak információ áramlás biztosítása, a kölcsönös tájékoztatás.

Kapcsolat más egyházi óvodai intézményekkel

- óvodai szakmai napon való részvétel
- szakmai bemutatók, nyíltnapok látogatása

Óvoda - iskola

Az iskolával a kapcsolattartás folyamatossága az együttműködés nélkülözhetetlen eleme. A kölcsönös intézménylátogatás lehetőséget ad a programok megismerésére, esetleges összehangolására, az óvónők és a tanítónők közötti eszmecserére, tapasztalatok átadására.

Óvodáink a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskolával tart fenn kapcsolatot.

A kapcsolattartás feladatai

- Az óvónők és tanítónők közötti eszmecsere lehetőségének biztosítása.
- Az iskolai életre való zökkenőmentes felkészítés biztosítása
- Biztosítsa az óvónő a gyermek számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzen az iskoláról egy-egy látogatás alkalmával.
- Az iskolaérettség eléréséhez szükséges kritériumok megbeszélése
- Kísérje figyelemmel a gyermek iskolai beilleszkedését, saját nevelőmunkájának tapasztalatait adja át.

A kapcsolattartás elve

- A három intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság és bizalom, a pedagógusok együttműködése, nevelőpartneri viszony kialakítása, a nevelőmunka összehangolása jellemezze, amely elősegíti a gyermek zökkenőmentes, zavartalan iskolába lépését.

A kapcsolattartás formái:

- Elsős pedagógusok meghívása az óvodáinkba

- Iskolalátogatás a nagycsoportosokkal
- Közös ünnepek (Mikulás)

Óvónői feladatok:

- Meglátogatja az első osztályosokat (volt óvodásait) az iskolában tanórán.
- Lehetőséget ad a tanítóknak az óvodai életbe való betekintésbe.
- Szakmai megbeszéléseket tart a tanítókkal.
- Tájékoztatja a szülőket az iskolaérettségről.
- Nagycsoportos óvodásokkal ellátogat az iskolába egy tanítási órára.
- Meggyőződik arról, hogy az első osztályosok sikeresen beilleszkedtek az iskolai életbe.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A tanítónők megismerik a gyerekeket.
- A gyerekeknek van elképzelésük az iskoláról.
- Szívesen mennek iskolába.

Szülői Munkaközösséggel való kapcsolat

- o A szülők közösségét képviselő, összefogó szervezete az óvodában az SZMK.
- o A szülők maguk választják meg képviselőiket, akik véleményüket, állásfoglalásaikat képviselik, ezáltal befolyásolják az óvoda döntéseit.
- o Hatékony szerepe van az óvoda és a családok kapcsolattartási rendszerében.

Bölcsőde – óvoda

A kapcsolattartás feladatai

- A folyamatos kapcsolattartás a gondozónők és az óvónők között lehetővé teszi a gyermek egyéni tulajdonságainak figyelembevételét, rávilágít a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre, alapot nyújtva az óvodai fejlesztő munkához.
- Törekvés a kölcsönös nyitottság és folyamatosság érvényesítésére.

A kapcsolattartás elve

- A három intézmény gyermekközpontú szemléletén alapuló, jól összehangolt nevelési gyakorlat segíti az átmenetet a gyermek számára az új közösségbe való beilleszkedéshez.

Egészségügyi szervek

Gyermekorvosok, fogorvosok, védőnők

A kapcsolattartás formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése szülőknek
- évente egy alkalommal ortopéd szakorvos szűrővizsgálata
- tanköteles korú gyermekek részére iskola-alkalmassági vizsgálat
- évente fogászati szűrés
- évente hallás- és látásvizsgálat
- a gyermekek óvodai beíratásának támogatása

- korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- a gyermekek egészségügyi szűrése
- gyermekorvosi-szakorvosi vizsgálat kezdeményezése
- a védőnők rendszeres tisztasági vizsgálatokat végeznek

Szarvasi Család-és Gyermejjóléti Központ

- A családok szociokulturális hátterének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése
- Szükség esetén esetjelzés
- Étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése
- Eseti támogatás közvetítése
- Nyári étkeztetésben való részvétel közvetítése
- Adományokra szorulóknak jelzése
- Egy óvodai szociális munkát segítő munkatárs heti egy rendszerességgel látogatja csoportjainkat segítve munkánkat.

Pedagógiai Szakszolgálat

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében szakpedagógiai segítség kérése, fejlesztési terv közös kidolgozása.

- helyszíni csoportos vizsgálat kérése
- értesítés kérése a vizsgálat időpontjáról (a vizsgálaton való részvétel segítése)
- a Pedagógiai Szakszolgálatról soron kívüli vizsgálat kérése

Óvodai telephelyek közötti kapcsolattartás

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása. Óvodáink közötti szoros együttműködést segítik a szakmai napok, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók.

Az együttműködés formái:

- vezetői értekezlet
- nevelőtestületi és alkalmazotti megbeszélés
- munkaközösségek működtetése
- team munka alkalmazása
- rendezvények látogatása

Közművelődési intézmények

Olyan intézmények, amelyek látogatása elősegíti a gyermek művelődését, szellemi fejlődését. Ezen lehetőségek segítik a nevelési feladatok megoldását, nevelési célunk elérését.

A kapcsolattartás feladatai

- Látogassanak el a könyvtárba, ahol az óvónő felkelti a gyermek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt.
- Nézzenek meg olyan kiállításokat a múzeumokban, amely felkelti a gyermek érdeklődését, életkoruknak megfelelő szinten.

- Szervezenek látogatást színházba, bábszínházba, ahol erkölcsi érzelme, esztétikai fogékonysága fejlődik, formálódik magatartásuk.

A kapcsolattartás elve

A folyamatos együttműködés elősegíti a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, mely során a gyermek esztétikai élményhez jut, képessé válik a művészetek befogadására, jó alapot képez az általános műveltség kialakulásához.

Óvodáink egyéb kapcsolatai

- Szarvasi Ótemplomi Evangélikus Egyházközség gyülekezete
- Szarvasi Újtemplomi Evangélikus Egyházközség gyülekezete
- Civil szervezetek

Alapítvány

A „Gyermeinkért, Jövőnkért” alapítvány a tehetséges gyermekek támogatását, a pedagógiai munka színvonalának emelését szolgálja.

Igazgatótanács

Többcélú, közös igazgatású intézményünkben igazgatótanács működik. A szülők egy választott képviselője tagja az igazgatótanácsnak, ahol képviselőtükét is ellátja és lehetősége van a szülői jogok gyakorlására az oktatási törvény által biztosított jogkörökben.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik.

4.11. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

A 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését.

A játék komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógus tudatosan használ fel a gyermek sokrétű fejlesztése érdekében, mely eredményeként közvetlen ismeretek, tapasztalatok birtokába jut a környező világról, a világegyetem egészéről. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelkedő jelentőségű tájékozódó tevékenységgé.

Játék közben szorongások, indulatok, feszültségek, vágyak dolgozódnak föl, a külvilágból nyert tapasztalatokba ágyazva elrendeződnek, megoldást nyernek. A játékos megoldás azonban mást jelent, mint a való élet folyamataiban elérhető bármilyen megoldódás, és éppen ezek az eltérések jellemzik a játékot. Minden játékfolyamat a feltételelességek szintjén valósul meg, a „mintha” helyzetek sorozatában. Ezek a feltételelességek azonban legtöbbször a

reális, a valódi helyzetekkel, vagy azok részleteivel együttesen jelennek meg. A játékra ez a kétsíkúság a jellemző. Ez a játéktudat jelensége, amely a valódi és a feltételes helyzet együttese.

A gyermeki játékokat a korábbi élmények táplálják, amelyek csak töredékesek, hiszen a gyermeki világlátás sajátosságai szerint keletkeztek. A gyermekben természetes feszültségeket okoz az, hogy a környező világ jelenségeit nem érti meg teljesen, mert mindig marad valami feldolgozatlan, életkorából és élményeiből adódó hézagosság. A jelenségek játékos újra alkotása folyamán a hiányzó elemeket pótolják a gyermekek a „mondjuk, hogy” fikcióval.

A játék haszna, hatása, mindaz a feszültségcsökkenés, amely a játékfolyamatban gyakran úgy valósul meg, hogy a gyermekek a feszültségeket még csak fokozzák, szabályokkal nehezítik, valósággal veszélyhelyzeteket hoznak létre, hogy a megoldódás boldog élményét minél jobban átélhessék. Tehát a rendezetlen világba rendet hoz, a töredékekből kerek egészet. (pl. Van a csoportban egy-két olyan gyermek, aki fél a szörnyektől, boszorkányoktól, más képzeletbeli lényektől. Papírtányérokból közösen mókás és ijesztő álarcokat készítettünk, majd ezeket felvéve megrendeztük a „Szörnyek bálját”. A félős gyerekek az álarc mögé bújva legyűrték félelmeiket és vidáman vettek részt a játékban.)

A játék folyamatát semmihez sem hasonlítható öröm kíséri! A játék öröme a sokszoros ismétlés folyamán azt eredményezi, hogy a gyermek megtanul örülni. Az örömképesség igen fontos emberi tulajdonság, amely végig kísérheti az életet, ha jókor sikerül elsajátítani.

Örömet jelent az átalakulás – átalakítás élménye a játékban, hiszen a játszók nem tudják előre, hogy egy-egy cselekvésük mit eredményez majd, hogyan alakul, és az egyes játékszerek, eszközök milyen jelentést kapnak a játékban.

A játék tehát nagyon fontos eszköze az óvodáskorú gyermek fejlődésének. Szinte mindent „játszva” tanul meg. A játék öröme a feladatot jelentő, de nem túl nehéz cselekvésben van: „Lám, meg tudom csinálni!” A játék segíti a gyermek személyiség fejlődését: értelmét, emlékezetét, fantáziáját, akaratát, erkölcsi ítélőképességét és a szociális magatartás elemeit.

Céljaink

- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- A mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti a gyermek egyéni vágyainak kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását, közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Feladataink

- Teremtse meg a feltételeket és helyzeteket, melyek hatással vannak a játékra, s melyek a gyermekvilágról szerzett tapasztalatainak, ismereteinek állandó bővítésére, elmélyítésére, pozitív élmények kialakulására adnak lehetőséget.
- Biztosítsa a játékhoz a megfelelő légkört, a játékkedv fokozásával, az együtt játszás igényének felébresztésével, serkentse a közös játék kibontakozását, fejlődését.
- Biztosítsa a gyermek önállósulásának fejlődését a játék folyamán, hogy a különböző élethelyzetekben és tevékenységekben is növekedjen önállósága.
- Alakítson ki (szükség szerint a gyermek közreműködésével, vagy anélkül) állandó és ideiglenes játszóhelyeket.

- Biztosítson elegendő időt a minél hosszabb és megszakítás nélküli játékra, a nap minden időszakában.
- Teremtse meg a gyakorló játékhoz szükséges elegendő helyet és eszközöket, tanítsa meg annak használatára a gyermeket.
- Kísérje állandóan figyelemmel a gyermek játéktevékenységét, hogy tartalmat keressen a gyermek gyakorlójátékához, segítse hozzá, hogy tapasztalatait gyakorolhassa, képességeit kibontakoztathassa, ezáltal sikerélményhez jusson.
- Segítse ötleteivel a gyakorlójáték magasabb szintre jutását, a szerepjáték kifejlődését.
- Biztosítson minél több élményt, ismeretet (mese, séták, foglalkozások, kirándulások stb. kapcsán) a szerepjáték tartalmi gazdagodásához.
- Segítse elő a szerepvállalást, törekedjék arra, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek szintjén bontakozzon ki, gyakorolhassák a konfliktusok önálló, megnyugtató megoldását.
- Teremtse meg annak a feltételeit, hogy a játék tartalma folyamatosan gazdagodhasson eszközökkel, élményekkel, elmélyültté váljon.
- Biztosítsa az átélt irodalmi élmények dramatizálását, a bábozás lehetőségét.
- Nyújtson lehetőséget az ehhez szükséges eszközök elkészítéséhez, barkácsolásához, teremtsen ösztönző, nyugalmat adó légkört a szereppel való azonosuláshoz.
- Biztosítson változatos anyagokat, eszközöket, konstrukciós elemeket az építő, konstruáló játékhoz.
- Tanítsa meg őket a konstrukciós eszközök használatára, segítse, hogy a gyermek tapasztalatai segítségével a spontán alkotástól a sikerélmények hatására eljussanak a meghatározott céllal végzett építéshez.
- Vegye figyelembe a szabályjátékok kiválasztásánál a gyermek fejlettségét, segítse a szabályok betartását.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek a szabadon választott játékban is megtartsa az általánosan elfogadott viselkedési szabályokat.
- Biztosítsa valamennyi gyermek számára a zavartalan, változatos, elmélyült játéktevékenységeket a csoportban, az udvaron, a kertben, a kirándulások alkalmával.
- Éreztesse, hogy bármikor igényli a gyermek, kész a velük való együtt játszásra, számíthatnak a segítségére.
- Az óvónő tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Egy adott szerepjátékban szerepet vállal ezáltal közvetett módon részt vesz a játék irányításában. (pl. a boltos játékban ő az egyik vásárló, vagy az orvosos játékban ő a beteg...stb.)
- Átgondolt tervezőmunkája során olyan játékok szervezése, amelyek elősegítik a közösségi élet erősödését.
- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

Játékirányításunk közvetett. Beavatkozás csak az egészség megőrzése szempontjából indokolt. Az óvónő szükség szerint játéksegítő, játszótárs. Az együtt játék megkívánja az óvónőtől az együttérzést, empátiát, tapintatot. A játék nagyrészt spontán tevékenység, de

emellett kezdeményezünk általunk tudatosan irányított játékokat is. Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vételével segítjük a játék tovább fejlődését mintaadással, megoldási lehetőségek felállításával, újabb eszközökkel. Szabályok felállításával alakítjuk a helyes viselkedési formák kialakulását. (A kompetencia alapú óvodai programcsomag eszköztárát felhasználhatjuk a játéktevékenységek szervezésénél). A játékhoz megfelelő helyet biztosítunk, esztétikus, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket, játékszereket használunk. A legtöbb információt a gyermekek értelmi fejlődéséről, érzelmi-akaratú életéről, szociális érettségéről, mozgásfejlődéséről, a gyermeki személyiség egészéről a játék adja. Folyamatosan figyeljük megnyilvánulásait. A játék megfigyelése segíti a differenciált tervezést, a konkrét célok, feladatok, módszerek, munkaformák meghatározását.

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák

- A korosztály általános pszichikai sajátossága. Fontos a gyermekek mozgásfejlettségének (manuális képességének) észlelésének, érzelmi, akaratú életének gondolkodási jellemzőinek ismerete
- A csoport összetétele – információkat kell szerezni a gyermek szociális háttéréről, (környezet, élmény, ismeret) – meghatározó a nemek aránya
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felismerése
- A személyiségfejlődés nyomon követése

A gyermek játékfajtái:

Gyakorló játékai során különböző képességeit gyakorolja.

- Játékosan gyakorolja a beszédet, a különböző eszközök rakosgatása során megismeri azok tulajdonságait, megtanulja használatát.
- Elemi, statikai, térbeli, formai ismereteket szerez, megismeri az anyagok tulajdonságait.
- A szerzett tapasztalatok alkalmazásakor sikerélményhez jut, s így mer bonyolultabb feladatokra vállalkozni. (pl. várépítés – egyre magasabb, díszesebb)

Szerepjátékai során általánosított formában, képzelete segítségével, a felnőttek által használt tárgyak játékeszközzel történő helyettesítésével újra alkotja a felnőttek tevékenységét. (pl. fodrászos - piacos –boltos – gyógyszerár – orvosos-... játékok)

- Minden szerepjáték bevezetése előtt sor kerül élményszerző sétára, ahol a gyerekek megfigyelhetik az adott szerepekhez tartozó viselkedési formákat.
- A szereppel való azonosulásakor kijátssza feszültségeit, szorongásait, elsajátítja a társadalmi normák alapjait, a helyes viselkedési, magatartási szokásokat.

Dramatizálás, bábozás alkalmával újra éli az irodalmi élményeket saját elgondolásai, a benne kiváltott élményei alapján.

- A bábozásban közvetlenül nyilvánul meg játéktevékenysége, a környezethez való viszonya, az átélt cselekvés vagy történés általa fölfogott tartalma.

A barkácsolás alkalmával a gyermek új eszközöket készít saját ötletei, céljai, elgondolásai szerint, melyet felhasznál játékában, közben megtanulja az eszközök használatát, alkalmazza eddigi tapasztalatait, problémamegoldó gondolkodása fejlődik, átéli az alkotás örömet.

- Különböző tárgyakból, eszközökből, változatos anyagokból épít, konstruál, homokból várat épít stb.

Szabályjátékok játszásával önként vállalva a szabályok betartását, elsajátítja az eredményre törekvést, a mértéktartást, a felelősségtudatot, fejlődik közösségi érzése. (pl. székfoglaló, szincapa... - biztosítjuk a sikerélményhez jutást)

Építő konstruáló játék: A gyerekek kockákból és más játékszerekből, különféle alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. Az „én csináltam” tapasztalata bizonyosságot nyújt a gyerekek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét. A tapasztalatok hatására spontán létrejövő alkotások mellett fontos helyet kap az előre elgondolt, meghatározott céllal végzett építés. A „valamit alkotni” igénye, öröme kreativitásuk mellett értelmi és társas képességeiket is sokoldalúan fejleszti.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek képesek több napon keresztül egyazon játéktémát folytatni, azt együttesen szervezni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szimbolikus-szerepjáték, melyben a gyermekek képzelete, szervezőkészsége, alkalmazkodó képessége empátiás készsége és kommunikációs képessége fejlődhet.
- Szabályjátékokat önállóan szerveznek, képesek az együttműködésre, alkalmazkodnak a szabályokhoz.
- Építményeikben, konstruáló tevékenységükben tükröződik a kreativitás.
- Ismert meséket dramatizálnak, báboznak
- Viselkedési kultúrájukban megjelenik az udvarias kifejezések használata
- Formálódik személyiségük
- Betartják a játékok szabályait, megteremtik és megtartják a nyugalmat és a rendet

Verselés, mesélés

Az óvodás korú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok: a vers, a mese, a mondóka, a dúdoló, ezek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A verselés és mesélés élmény a kisgyermek számára. Kezdetben a gyermek befogadó s az óvodapedagógus az előadó. Mivel az irodalom közege a nyelv, ezért lényeges, hogy nyelvileg tiszta és esztétikailag értékes mesét, verset halljanak a gyermekek (népi mondókák, népmesék, jelentős költők, írók művei).

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít. Érdeme, hogy egyértelműen fantáziából teremtett, fantáziafoglalkoztató, és a valósággal történő összeütközésnek még a lehetősége sem merül fel. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít.

A mese vers a gyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, létszükséglet, olyan érzelmi, értelmi és erkölcsi értékeket közvetít, amely megalapozza a gyermek pozitív személyiségjegyeit.

Fontos szempont, hogy magas szintű irodalmi élményt nyújtunk a gyermek számára. A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.

A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Alkalmazza a drámajáték, bábjáték elemeit, az ismerkedő játékokat, a csoportépítő játékokat, amely során saját emlékeik, képzeletük alapján élik át a gyermekek a helyzeteket, szituációkat. Olyan feltételeket teremtsünk, hogy a mese – vers tevékenységen minden gyermek részt vegyen.

Jeles napokon (pl. karácsony, farsang) a kollektíva dramatikus, jelmezes játékokkal vagy bábjátékkal is hozzájárul az ünnep élményszerűségéhez. Meghívott színészek előadására is gyakran kerül sor.

Az előadásmód fő szabálya: A beszéd zenei elemeinek érvényesítése. Az élő mesét jól kiegészítő eszközök a bábozás, dramatizálás, drámajátékok.

Fontos szempont, hogy az óvodapedagógus naponta többször kezdeményezzen verset, mesét a gyermekek kérésének, érdeklődésének megfelelően, életkori sajátosságok figyelembevételével. Az óvodán kívül szerzett élményeket (tévé, lemez, videó stb.) ne tiltsa ki az óvodai életből, hanem ha esztétikailag elfogadható, építse be, használja fel a csoport közös élményének kialakításában.

Az irodalmi nevelés akkor éri el fejlesztő hatását, ha a gyermek befogadóból maga is előadóvá válik, s az élmény, a gyakorlás hatására játékában, nyelvi kifejező képességében, egyéb esztétikai területeken is fejlődés tapasztalható.

Mesét vagy verset a hét minden napján hallanak a gyerekek. A hosszabb tündérmesékre, folyamatos mesékre ebéd után kerül sor. Az óvónő szöveghűen, eszközök nélkül mesél. Így teszi lehetővé az egyéni belső kép kialakítását. Mesével hatunk érzelmeikre, képzeletükre. A mese sajátos szókincse és az észjárás beépül a gyermekek személyiségébe.

Az anyanyelvi nevelésnek fontos része a bábozás, dramatizálás, melyeken keresztül gazdagodnak a gyermekek irodalmi élményei. Változatos kommunikációs helyzetekben nő a gyermekek beszédaktivitása, bővülnek társas kapcsolataik. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik személyisége.

A szükséges eszközöket, díszleteket saját maguk is elkészíthetik barkácsolás keretében, ezzel a játék örömeit az önálló alkotás élményével fokozza. A közösen átélt örömek elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és az anyanyelvünkkel. Az óvónő személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönzi a gyermekek közötti kommunikációt.

Az óvodapedagógus nyelvhasználat, akkor példamutató, ha:

- lényegre törő,
- törekszik a változatos hangzású beszédre,
- ügyel a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre,
- kerüli a hangos beszédet.

Céljaink

- Életkori és egyéni sajátosságok szintjéről alakítani a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődését, megalapozni az irodalomszeretetét.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése által, fejleszteni a helyes nyelvhasználatot, a gyermekek saját vers- és mesealkotását és a biztonságos önkifejezését

- Mesével, verssel élményt nyújtunk a gyermekek számára. Elősegítjük a gyermekek érzelmi-, értelmi-, és esztétikai fejlődését, alakítjuk az óvodás gyermek szemléletmódját, világméltóságának alakulását.

Feladataink

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása
- Népi, klasszikus és kortárs multikulturális, interkulturális irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok)
- Megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének szakemberrel történő összehangolása.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének formálása.

Az óvodapedagógus feladata, hogy differenciáltan foglalkozzon a nyelvileg hátrányos helyzetű, és kiemelkedő figyelmet igénylő gyermekekkel.

Feltételek megteremtése az élménynyújtáshoz

A mese- vers hatása a legjobban akkor érvényesül, ha megteremtjük a hallgatásához szükséges nyugodt légkört. A feltételek megteremtésével ösztönözzük a gyermekeket, hogy gyakran hallott meséket, verseket játékaikban jelenítsék meg. Eközben megélhetik szorongásaikat és egyben feloldást is találhatnak. Minden nap lehetőséget biztosítunk a bábozásra és a dramatizálásra.

Az irodalmi anyag kiválasztása tudatosan és felelősségteljesen történik. A magyar gyermekköltészet és népköltészet, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, magyar történelmet feldolgozó meséket, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, vagy más népek, nemzetiségek meséinek alkotásaiból válogatunk. Fontosnak tartjuk, hogy nyelvileg tiszta és értékes műveket halljanak a gyerekek. Olyan meséket válogatunk, amelyek életkorilag

megfelelnek a 3-7 éves óvodás gyerek szemléletmódjának és világképének, a csoport és az egyéni fejlettségi szintnek. Hangsúlyt helyezünk arra, hogy városunk költői, írói műveivel is megismerkedjenek a gyerekek. Versválasztásunkat az irodalmi igényesség, az ünnepek, az aktualitások és a környezeti nevelés témakörei határozzák meg.

Az irodalmi nevelés tevékenységformái:

- Mese, vers kezdeményezés
- spontán mesélés, verselés
- lehetősége van a pedagógusnak az egész csoport számára mesélni, a csoportszobai játék
- befejezése után / min. 2-szer, de akár minden nap is/ délutáni pihenéshez meseolvasás, mesemondás
- bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok a nap bármely szakában
- a mese és vers összekapcsolása más művészeti tevékenységgel

Várható eredmények:

- Önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, rigmusokat.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására.
- Képesek saját vers és mesealkotásra, összefüggő mese, történetet kitalálására, annak mozgásos megjelenítésére kifejezésére.
- Elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre.
- A térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják.
- Az etnikai kultúra kincsből ismernek verseket és meséket.
- A szülők részt vesznek mesék közös feldolgozásában,
- Visszajelzésekből értesülünk, hogy gyakoribbá válik a szülők otthoni mesemondása

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az alapvető muzikalitás éppúgy, mint a beszéd minden ember vele született képessége. Minden napi felelősségünk, hogy a velünk született képességeket gondozzuk. Az óvodai ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások.

Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap.

Játék közben is adódik lehetőség zenei élményszerzésre, így pl. dúdolgatásra, énekelgetésre, amely oldott, derűs légkörben, a gyermekek önkéntes érdeklődésére és részvételére épül. Fontos szempontnak tekintjük az óvónő pozitív mintaadását, a helyes artikulációt és a tiszta éneklést.

A zenei nevelés programja minden csoportban az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezett tevékenység. Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által fokozódik a zene iránti érdeklődés, formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

A zenei anyag feldolgozása Kodály Zoltán irányelvei és Forrai Katalin szakmai útmutatása és a kortárs művészeti alkotások alapján történik. Zenei nevelésünk során a gyermekeket mondókákkal, énekes népi játékokkal, magyar népzenei sajátosságokra épülő komponált gyermekdalokkal ismertetjük meg, melyek zenei anyanyelvünk művészi értékei.

Az érzelmi gazdagsággal játszott dalos játékok folytán a gyermekek belső igényévé válik a zene. A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékokra a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Fontos, hogy az adott helyen és időben a gyerekek hangulatát, aktivitását, közreműködési kedvét és az időjárást is figyelembe véve válasszuk meg a témát, hogy érdeklődésüket fel tudjuk kelteni. A kisgyermek spontán ének-zenei kezdeményezéseit is tartjuk tiszteletben, hagyjuk kibontakozni őket.

A dalos, játékos együttlétek élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek fejlesztik az emlékezetet, gondolkodást, közösségi érzést, figyelmet, felfedezi a dallam, a ritmus a mozgás szépségét. Érzelmi hajtóerő a társakkal együtt átélt ritmikus mozgás, a szerepjátékokhoz kapcsolódó dalok szövegének és dallamának átélése, a körjátékban a középpontban forgó gyermek társválasztása, egymás kezének érintése. A másik gyermek pusztja jelenlétén kívül valamilyen intenzív, közös érzés kapcsolódik be, a gyermek számára a társ élménye közös mozgásukon keresztül rendkívül bensőségesse válik. Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által fokozódik a zene iránti érdeklődés, formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyerekek nemzetiségi hovatartozását is.

Változatos módon, sok – sok mozgással fejlesztjük a gyermekek ritmusérzékét: a metrumérzék, ütemérzék, ritmusérzék és a tempóérzék kialakítása és folyamatos edzése foglalkozásaink központi elemei.

A zenei hallás fejlesztése is kitartó, tudatos munkát igényel: a hangmagasság iránti érzék, a dinamikai érzék, a hangszínérzék kialakítására ugyanúgy nagy hangsúlyt fektetünk.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz az emberi élet fordulópontjaihoz valamint különböző- állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Céljaink

Zenei nevelésünk célja a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés és játék örömeinek megéreztetése. A zenei élmények által megalapozzuk a zenei anyanyelvet. Hagyományok megismertetése, tovább élésének segítése. A komplex zenei képességek kialakítása, színes, gazdag tevékenységek biztosítása által.

Feladataink

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megszerettetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, közösségi élettét.
- A gyermekeket juttassuk minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Közösségi élmények nyújtása énekes játékokon, közös zenéléseken keresztül.
- A zenei fejlődéshez alapvető feladat a gátlások feloldása.
- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Fontos, hogy a gyerekek örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekeljenek. A megfelelő légkör biztosítja az érzelmi motiváltságot, az éneklés, zenélés, néptánc, népi játékok a gyermek mindennapi tevékenységének részévé váljon a felnőtt minta spontán utánzásával..
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

Várható eredmények:

- Ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermekjátékot, dalt, néhány alkalmi dalt, mūdalt.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és élvezettel vesznek részt énekes játékokban, örömmel énekelnek,
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.
- Képesek érzékelteni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambujtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.
- A gyermekek tudnak tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni.
- Képesek szöveges ritmusmotívumok visszatapsolására.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.” – ONOAP

Az ábrázolás megszerettetésére, a vizuális látásmód fejlesztésére, az önkifejezés ily módon való megtanulására naponta nyílik lehetőség. A nap bármely szakában a gyermekek rendelkezésére állnak az ábrázolás változatos eszközei. Mindig olyan technikát választhatnak, amivel könnyen sikerélményhez jutnak, amivel a legjobban kifejezésre juttathatják önmagukat.

Az eszközkinálat időről-időre változik egy-egy új anyaggal, de a cselekvési képesség fejlesztésére (finommotoros mozgás, manuális képesség) mindig található a rajzoláshoz, festéshez, gyurmázáshoz, tépéshez, vágáshoz, hajtogatáshoz, ragasztáshoz megfelelő eszköz.

Alkalomszerűen bővül a lehetőség szövés, fonás, barkácsolás, agyagozás, csöpögtetés, homokozás, kollázs, montázs készítéséhez eszközkinálattal, gyűjtött terményekkel, termésekkel, természetes anyagokkal.

A gyerekeknek technikákat tanítunk, mutatunk be, ezek gyakorlásakor általában nem adunk témát. Más a helyzet a különlegesebb technikák esetében, amikor a kiinduló téma például az ajándékkészítés vagy más célirányos tevékenység.

A gyakorlás eredménye, hogy az ábrázolás területén szerzett tapasztalatokat a gyermekek spontán helyzetekben is alkalmazzák.

Az eszköz és időszabadság hozzásegíti a gyermekeket ahhoz, hogy az ábrázolás felszabadult, örömteli tevékenységgé váljon.

A gyermekekben kialakítjuk az alkotás, önkifejezés iránti vágyat, valamint a környezet esztétikai alakításának igényét, elősegítjük az esztétikai élmények befogadását (pl. csoportszoba dekorációjának megtervezése, elkészítése az aktualitások figyelembe vételével, a gyermekek tevékeny részvételével), lehetővé tesszük a népművészeti elemek megismerését.

Tevékenységeink az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodnak, segítik a képi-plasztikai képesség, a komponáló- térbeli tájékozódó- és rendezőképeség alakulását, a fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését, szín képzeleteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az esztétikai tartalmú élmények által alakul a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodás.

Céljaink

A gyermekek esztétikai érzékének, szép iránti nyitottságának, fogékonyságának fejlesztése, tér-, forma és színeképzetének gazdagítása.

Feladataink

- megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- előtérbe helyezni a természetes anyagok, termések felhasználását,
- új megoldások keresése, kreatív környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotóléggör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.

- A belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- A gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés közösségi élet erősítése.
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése. stb.)
- Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő, (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.

A gyermekek alkotó-, alakító tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése

Csak oldott légkörben, jó hangulatban lehet alkotni. Ehhez a tevékenységhez méretben és minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál. A csoportszoba elrendezésénél külön helyet biztosítunk a gyermekek számára ahhoz, hogy nyugodtan, elmélyülten dolgozhassanak. 45 Ábrázoló tevékenységre a játék közben bármikor, kötetlenül lehetőségük van, ameddig a kedvük tartja.

Különböző technikák megismertetése a gyerekekkel A rendelkezésre álló változatos eszközökből szabadon választhatnak. Különböző technikákkal ismertetjük meg a gyerekeket, amiket azután egyedül próbálhatnak ki. Segítséget bármikor kérhetnek, ha valamiben megakadnak. Megtanítjuk a gyermekeket, hogy az ábrázolás eszközeit, technikáit önállóan, biztonsággal használják.

Változatos élmények biztosítása, az ábrázolókedv felkeltése

Az ábrázolásban maga a tevékenység jelent örömet a gyermekek számára. Örömet lel abban is, ha különböző technikák segítségével eszközöket készít egyéb tevékenységeihez. A gyermekek valamennyi rajzát, alkotását megőrizzük, érték-ként kezeljük.

A próbálkozás szabadságának biztosítása Biztosítjuk a szabad önkifejezést, amelyben a gyerekek megjelenítik élmény- és fantáziavilágukat, érzésüket. Segítjük a kezdeményező kedv, a kreativitás érvényre jutását. A különböző eszközök és technikák megismertetésével és kipróbálásával ösztönözzük a szabad próbálgatást, kísérletezést. A gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez, a fejlődés üteméhez, a gyermekek érdeklődéséhez igazodva ösztönözzük őket az önállóságra, az egyéni ötletek kidolgozására. Ezáltal sikerélményhez jutnak, ami további munkára serkent.

Várható eredmények:

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.

- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. a vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik
- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni.
- Képzalkotásukban megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat.
- Ismerjék és nevezzék meg a színeket.
- Alkosson véleményt saját és társai munkájáról
- Legyen igénye az esztétikus környezetre.

Mozgás, mindennapos testnevelés

A gyermek természetes megnyilvánulási formája a mozgás, minden funkció fejlődésének nélkülözhetetlen alapja. Természetes, hogy a nevelési feladataink között nagy hangsúlyt fektetünk rá. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, az egészséges életvitel alakulásához. Az óvodai élet minden napján biztosítjuk az aktív szabadjáték mellett hangsúlyosan megjelenő irányított mozgástevékenységeket, melyek játékos környezetben és játékban ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. A mozgásos játékok kedvezően hatnak az erő és állóképesség fejlődésére, melyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepe van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában, felerősíti és kiegészíti a gondolkodás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.

A testnevelési foglalkozások tartalmában és gyakorlatában a komplexitást is érvényesíteni kell, azaz több tevékenységi forma művelődési anyagát építjük be.

A tevékenységek levezetésénél maximális lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgáselemeket. Differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

Az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket, és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára biztosítjuk. Törekszünk a gyermeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Céljaink

A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során megalapozni a mozgás szeretetére épülő egészséges életvitelt és életmódot a megfelelő testi fejlettség kialakulását.

Feladataink

- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása.
- A természetes mozgáskedvük megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése
- egyéni fejlesztés biztosítása
- A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- A fizikai erő és állóképesség fejlesztése, a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, illetőleg a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelése.
- A nagy és finommozgások és fizikális erőnlét fejlesztése.
- Egyensúlyfejlesztés.
- Szem-kéz, szem-láb koordináció.
- Ritmus tevékenységgel a ritmusérzék fejlesztése.
- Testséma fejlesztése: testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, testfogalom kialakítása
- A vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó, illetőleg azt kiegészítő szerepű mozgások gyakorlása.
- A problémamegoldások erősítése mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal.
- A mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet fejlesztése.

Mozgásfejlesztés:

- A gyermek kötetlen, motivált szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- A konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel, és
- Ügyességfejlesztő sportprogramok körülbtekintő fejlesztésével.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk

A sportprogramok

A programban a sporttevékenység meghatározott szabályok szerinti mozgást jelent, mely ügyességet és szellemi erőfeszítést kívánó időtöltés.

A sporttevékenység feladata a gyermekek mozgáslehetőségeinek szélesítése, mozgáskoordinációjuk és egészségük érdekében a rendszeres, aktív mozgáshoz való szoktatás.

Fontos, hogy az óvodáskor végére a gyermekek jártasságot szerezzenek néhány sportágban. Ezzel elsődleges célunk egy egészséges életre való felkészítés. Fontos, hogy a gyermekek jó közérzettel, jó hangulatban (érzelmileg motiváltan) vegyenek részt a mozgásos feladatokban. A versenyszellem túlhajtása viszont éppen a lemaradók miatt veszélyes!

Várható eredmények:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékban

- A gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik
- Tudnak helyben labdát pattogtatni.
- A különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat.
- A szabályokhoz alkalmazkodnak, betartják azokat.
- A testséma képzetük kialakult: felismerik és megnevezik testrészeiket, észlelik a különböző testhelyzeteket, mozdulatokat, mozgásformákat. Ismerik és értik a szakkifejezéseket.
- Motorikus képességeik önmagukhoz képest fejlettek.
- Növekszik kitartásuk, erő- és állóképességük, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését, testi, lelki, szellemi és szociális képességeiket.

Külsővilág tevékeny megismerése

Célunk:

Olyan egészséges gyermekeket szeretnénk nevelni, akik harmóniában élnek önmagukkal és az őket körülvevő világgal, akik ismerik és szeretik környezetüket, így számukra természetes dolog annak védelme, az élet minden formájának tiszteletben tartása. A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyokat és fejlődik sík és mennyiség szemlélete. A gyerekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről. Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzése. Környezettudatos szemlélet, és viselkedésnormák kialakítása, a fenntarthatóság érdekében. Ismerje meg a gyermek, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Környezeti nevelés céljai

- Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket.
- Erősödik a pozitív érzelmi viszony a nemzeti, a multikulturális értékek, a népi és a családi hagyományok, a szülőföld, a hazai táj, a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás

Feladatok

- megismertetni a gyermeket szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetével, hogy ismereteit játékában felhasználja, folyamatosan gyakorolja, munkatevékenységében alkalmazza
- biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat - és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életviteli szokásainak alakítására.
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.
- megismertetni a szülőföld és az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, hogy megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- Hagyományok: kulturális formák és tartalmak, szokások átadása és megőrzése meghatározott időszakon keresztül
- Néphagyományok: a nép, a sok-sok ember sok-sok évszázad alatt szerzett tapasztalatainak, ismereteinek összessége.
- tapasztalatokat szereztetni a környezetében lévő tárgyakról, azok jellemző tulajdonságairól, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek,
- személyes kapcsolatainak bővítésével alakul „én” tudata és mások megítélésének képessége,
- tapasztalatokat szereztetni a mennyiségek, formai kiterjedések körében, ezáltal fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezésének képessége.
- a környezet megismerése során biztosítani matematikai tartalmú tapasztalatok szerzését, ezáltal olyan ismeretek birtokába jut, melyeket tevékenységeiben alkalmaz.
- felismertetni a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
- biztosítani, hogy e tapasztalásokra mindig érdeklődésből fakadó tevékenység folyamán kerüljön sor.
- figyelve és megismerve a gyermekek érdeklődését, képességeit, előkészítjük és megtervezzük az egyénekre szabott fejlesztési terveket, megtervezzük az egyéni fejlesztéseket.
- a témakörök választásánál törekszünk arra, hogy természetes környezetben megfigyelhetőek és feldolgozhatóak legyenek.

- ezeket kirándulásokkal tesszük élményszerűvé, melyek az iskola előkészítő funkció megvalósulását segítik.
- A megfelelő értelmi fejlettség elérése érdekében több érzékszervre ható és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása
- A családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba.
- A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb –és tágabb környezetük iránt.
- A gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni
- Óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk. Részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákat.
- Ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,
- Különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
- Felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
- Ismerik a hagyományokat, a nemzeti, multikulturális értékek egyes elemeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait, és különbségeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.

A környezet megismerésének tartalmát 4 terület alkotja:

- társadalmi környezet
- természeti környezet
- környezetalakítás
- környezetvédelem

Társadalmi környezet

- A szűkebb /család, óvoda, lakóhely/ és tágabb /ország, haza, világ/ környezet, az ott élő
- emberek munkája, egymáshoz való viszonya, életmódja, kultúrája
- Az együttélés konkrét tapasztalatai során viselkedésminták gyakorlása /köszönés, kérés,
- egymásra odafigyelés/
- Lakókörnyezet /falu, város/ közvetlen megismerése /közlekedés, nevezetességeink,
- ünnepeink, hagyományaink/ - mely segítséget ad a könnyebb eligazodásban a gyermekek
- biztonságérzetének növelésében.

Természeti környezet

- Természetes környezetben a természet változásainak megfigyelése /napszakok, évszakok,
- időjárás/
- A természet változásainak rendszeres megfigyelése: színek, fények, formák szépségei

- A természet változásainak hatása az emberi, az állati és növényi életmódban /építési szokások,
- fűtés, öltözködés, étkezési kultúra/
- Emberi testrészek, érzékszervek ismerete, funkciója, tisztántartása
- Állatok, növények tulajdonságainak, életmódjának megismerése, megfigyelése
- Talaj, levegő, víz és egyéb anyagok tulajdonságainak megismerése, kísérletek végzése

Környezetalakítás:

- A gyermekek cselekvő részvétele életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően a környezetük
- alakításában.
- Válgát igényük a kulturált egészséges, tiszta és esztétikus környezetben való lét
- E terület elsősorban a munka jellegű tevékenységekkel van összefüggésben /csoportszoba
- díszítése, szépítése, folyamatos rendtartás, növény és állat gondozás, minden olyan
- tevékenység, amely során alakul és változik a környezet/

Környezet-, és természetvédelem

- Az elemi környezetvédelmi tevékenységekben való aktív gyermeki részvétel, a fenntarthatóság
- pedagógiai követelményeinek megvalósítására való törekvés
- Nem határolhatók előre meghatározott tevékenységekre, időterekre. Állandóan és mindenkor
- folytonossággal jelenlévő tevékenységi forma óvodánkban
- A közvetlen és közvetett környezet tisztaságának megtartásának felismertetése /talaj, víz,
- levegő/
- Növények gondozása, kímélése a gyűjtéstől a szerszámhasználatig
- Állatok gondozása, kímélése, életterének tisztelete, tisztántartása
- Odúk, itatók, fürdetők, etetők közös kihelyezése, ellenőrzése, tisztántartása, az ideérkező
- madárvilág megfigyelése
- A természet csodáinak szépségeinek megláttatása, felfedeztetése, megszerettetése

A társadalmi környezet védelme, lelki egészségvédelem

- A gyermekek megtanulják közvetlen környezetüket - fejlettségüknek megfelelően - tisztán
 - tartani
 - A kulturált élet szokásainak kialakítása, helyes viselkedésforma rögzítése, életviteli stratégiák kialakítása, gyakorlása
 - A helyi sajátosságok, város, táj /Szarvas/ megismerésén keresztül, ezen tapasztalatokra építve a gyermekeket körülvevő világ /ország, haza/ megismerése /városunk
- Kirándulások a természetben: Arborétum, Körös parti séták, hajókázás a Körösön, Erzsébet – liget, Körös –Maros Nemzeti Park tanösvényei.
- Terveinkben sok séta is szerepel. Így biztosítjuk környezetünk, saját kultúránk megismerését. A gyermekek figyelmét a természet változásai felé fordítjuk.

Tevékenységeink során minden helyzetben a környezetet védve járunk el, hogy életükben váljon szükségletté a környezetvédelem.

- Város nevezetességei: múzeum, szárazmalom, könyvtár, templomok, kastélyok

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek biztonságosan tájékozódnak közvetlen környezetükben.

- A gyermekek ismerik saját és szüleik nevét, lakcímét, szüleik foglalkozását.
- Saját testükön jól tájékozódnak.
- Különbséget tesznek az évszakok között, az időjárás változásait felismerik
- A környezetükben lévő közlekedési eszközöket ismerik, jártasak a gyalogos közlekedés szabályainak betartásában.
- Megalapozott ismeretekkel rendelkeznek a növény és állatvilágról, szűkebb és tágabb környezetükben.
- Megismerkedtek a kerti munkával, a kisállat gondozással.
- Ismernek néhány madárfajt
- Felelősségérzet alakul ki bennük, a madarak védelmével kapcsolatban
- Tapasztalatuk van a környezet tárgyaitól, az anyagok tulajdonságairól.
- Ismerik Kiskunfélegyháza néhány nevezetességét
- Pozitív érzelmekkel fordulnak a környezetükhöz.
- Kommunikációjukban ok-okozati összefüggések megfogalmazására képesek.
- Óvják környezetük tisztaságát, szépségét.

Matematika

Céljaink

A gyermekek rendelkeznek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően sokoldalú érzékszervi megismerésből eredő mennyiségi, formai, és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel, tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

Feladataink

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.
- Pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása.
- A kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére.
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben.
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása. A gondolatok, a problémamegfogalmazás, pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.

Várható eredmények:

- Felismerik a környezetükben lévő elemi matematikai összefüggéseket.
- Biztonságosan mozognak a 10-es számkörben.
- A halmazokkal való műveletek végzésében jártasak; összehasonlítás: mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megoldanak alapvető problémahelyzeteket, felismernek tapasztalati összefüggéseket, következtetéseket
- Értik és helyesen alkalmazzák az összehasonlítást kifejező szavakat, relációkat, matematikai összefüggéseket, tapasztalataikat, ismereteiket, tevékenységekben tudják alkalmazni.
- Felismernek az alapvető geometriai formákat, azok jellemző jegyeit, azonosságukat különbözőségüket.
- Kialakul az alapvető helyzetek, relációk az irányok megkülönböztetése, a balról-jobbra való haladási irány követése.

Munka jellegű tevékenység

A gyermeki munka ebben az életkorban összefonódik a játékkal, indítékai is megegyeznek. Az eszközök vonzereje, a gyermek természetes kíváncsisága mind-mind arra motiválja, hogy ezeket a feladatokat (naposi tevékenység, terítés, önálló megbízatások) egyre önállóbban végezze, eközben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, társas kapcsolata.

Életkoruknak és egyéni képességüknek megfelelő feladatokat adva hozzásegítjük a gyermekeket, hogy a másokért tett tevékenységben örömet találjanak.

Munkálkodása közben egyre több információhoz és pontosabb tapasztalatok birtokába juthat az őt körülvevő világról. A tárgyak, a térbeli viszonyok, cselekvések stb. megnevezése szükségszerűvé válik, s ezzel gyarapodik a gyermek szókincse (*cselekvő tapasztalás*).

Helyben, időben, mozgásában állandóan alkalmazkodnia kell társaihoz, ez folyamatos érintkezést igényel, gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között. A munkavégzés közben a különböző munkakészségek kialakulnak.

Az eszközök célszerű használatán kívül kialakulnak a munkavégzés, a munkaszervezés képességének alapjai is, fejlődik feladattudatuk, kitartásuk, felelősségérzetük, önértékelésük.

Az óvónő feladata, hogy olyan nyugodt, békés hangulatot teremtsen csoportjában ahol a gyermek örömmel önállóan tevékenykedik, de bármikor lehetősége van segítséget kérni társaitól, vagy a felnőttektől.

Az újrakezdés, a hibajavítás lehetőségét mindig megadjuk a gyermeknek, hisz ez edzi az akaratot, az eredményre törekvést.

A gyermekek munkáját fejlettségüktől függően értékeljük, amelyben mindig a közös öröm dominál, de fokról-fokra növeljük a követelményeket, differenciáltan, a gyermekek egyéni fejlettségét figyelembe véve. (differenciált értékelés)

Igyekszünk éreztetni a gyermekkel, hogy egy-egy megbízatás jutalom, kitüntetés. A feladattudatuk ébrentartása, kitartásuk növelése érdekében közös látogatásokat szervezünk egy-egy munkahelyre, ahol megismerkedhetnek a különböző munkatevékenységekkel.

Ellátogatunk családokhoz, ahol szezonális jellegű (pl. szüret) munkákkal ismerkedhetnek meg a gyermekek.

A gyermekmunka jellegű tevékenységének sajátosságai:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység
- fontos lehetősége a tapasztalatszerzésnek a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdöknek képességeknek, és tulajdonságoknak (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság)
- eszköze a közösségi kapcsolatoknak, a kötelesség és felelősségvállalás alakításának, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Leggyakoribb munkafajták:

- Önkiszolgáló munka, mely végigkíséri az egész óvodai életet.
- Az állandó munka: naposi munka, ágyelrakás, csoportszoba, mosdó, öltöző rendjének ellenőrzése, ünnepek előtti készülődés, csoportszoba dekorálása, virágápolás, játékok javítása, barkácsolás.
- Eseti munka: szalvétahajtogatás, falevelek gyűjtése, hólapátolás, sütés, saláta, gyümölcstál készítés.
- Közösségért végzett munka: újsággyűjtés, gesztenyegyűjtés.
- Megbízatások: különböző feladatok számának, tartalmának mélyítése.

Céljaink

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, alakulnak a munkavégzéshez szükséges, attitűdök készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:

- Értelmi fejlettség területén: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási képességük, munkaszervezési képességük
- Érzelmi-akaratú területén: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk

Szociális fejlettség területén: alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk

Az óvónő feladatai

- tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés és folyamatos, konkrét, reális a gyermeknek saját magához mért fejlesztő pozitív értékelést adjon
- Biztosítsa, hogy a gyermek munkatevékenysége játékos jellegű maradjon, de erősítse és fejlessze a munka sajátos, játéktól eltérő vonásait is.
- Teremtse meg mindenfajta munkában és minden korcsoportban életkorukhoz és erejükhöz mért önálló munkavégzés és öntevékenység lehetőségét.
- Biztosítson napirenden belül a munkára megfelelő időt.
- Biztosítson olyan munkalehetőséget, ami a gyermekek számára elfogadható, amihez kedvük van, elvégzése megerősítés és testi épségük veszélyeztetése nélkül megvalósítható.
- Biztosítsa, és folyamatosan bővítse a munkatevékenységhez szükséges, a gyermek számára megfelelő munkaeszközöket.

- Biztosítson helyet a munkaeszközök számára, ahol a gyermek bármikor elérheti és használhatja a szükséges eszközöket.
- Teremtse meg a kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- Segítse elő a munka által az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését.
- Érje el, hogy a gyermek szívesen, örömmel dolgozzék, a felnőttek munkáját becsülje meg, és felelősséget érezzen a közösség munkájáért, legyen aktív részese a közösségi életnek.
- Keltse fel a gyermek tevékenységi vágyát, a felnőttek utánzása és a felnőttekhez hasonulás igényét.

A gyermek tevékenységei:

- Saját személyével kapcsolatos tevékenységeket végez, öltözködik, étkezik, tisztálkodik, környezetét rendben tartja.
- Napos munkát végez, segédkezik az étkezésnél, rendbe rakja a játékokat, részt vesz a teremrendezésben, kisebb megbízatásokat teljesít.
- A foglalkozási eszközök előkészítésében, kiosztásában, elrakásában, tisztántartásában közreműködik.
- Alkalomszerű munkákat végez, segít a csoportszoba díszítésében, ajándékot készít.
- Segédkezik az ágyak berakásában, a foglalkoztató átrendezésében.
- Részt vesz a játékszerek tisztításában, javításában, babaruhák mosásában.
- Meghatározott időközökben nagytakarítást végez a játéksarokban.
- Természet gondozásában, ápolásában tevékenykedik.
- Ünnepekre ajándékokat készít.
- Ősszel részt vesz a kertbe ültetett növények felszedésében, feldolgozásában.
- Segít az óvónőnek magvak, gyökök csíráztatásánál, hajtatásánál.
- Közreműködik a falevelek összegereblyezésében, az udvari járdák tisztántartásában.
- Előkészített ágyásokba az évszaknak megfelelő virágokat, magvakat, palántákat ültet. Folyamatosan részt vesz ezek gondozásában.
- Télen részt vesz a hó eltakarításában.
- A napos önállóan, esztétikusan terít, feltálalja az ételt, étkezés után leszedi az asztalt, rendet rak, takarít.
- Játékelrakás után, ha szükséges esztétikusan elhelyezi a tárgyakat.
- Figyelemmel kíséri az udvari játékok elpakolását.
- Vigyáz a mosdó, öltöző, csoportszoba rendjére.
- Locsolja a szobanövényeket, eteti a kisállatokat az óvónő irányításával.

Várható eredmények:

- Szívesen vállalnak egyéni és közösségért végzett megbízatásokat, és azokat felelősséggel teljesítik.
- Kitartóan, aktívan tevékenykednek, munkatempójuk különbségei ellenére képesekké válnak az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárási, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolják
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Képesek - életkori szinten - saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- Kialakul a környezet rendjének, megtartásának, megóvásának, gondozásának igénye
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.

Tevékenységben megvalósuló tanulás

A tevékenység, a gyermek tapasztalatszerzésének forrása. A felfedező vagy problémamegoldó tanulás megkívánja a gyerek aktív közreműködését, személyre szabott, önállóságot biztosít és mindezek által motiváló jellegű.

A cselekvéses tanulás egyesíti a munkáltatási alkalmak biztosítását, a problémahelyzetek megteremtését, az óvodapedagógus által megfogalmazott gyakorlati feladatok teljesítését. Arra kell törekednünk, hogy olyan és úgy megfogalmazott munkaalkalmakat igyekezzünk biztosítani, amely nem pusztán végrehajtó feladatot jelent, hanem van benne önálló problémamegoldó elem is, amiben a gyermekeknek szabad mozgásterük van, amiben vannak és lehetnek játékos szituációk.

Problémahelyzeteket teremthet a mindennapi élet és az óvodapedagógus által kezdeményezett tanulási alkalom is. Mindkét variációra szüksége van a gyermeknek ahhoz, hogy minél több formában fejlődhessen problémamegoldó-képessége, önbizalma, kreativitása.

Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását. Személyre szabott pozitív, egyéni fejlesztő értékeléssel segítjük a gyermek személyiségfejlődését kibontakozását.

A fejlesztés módszere:

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoporton belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A tevékenységközpontú óvodai nevelési program „foglalkozás”-nak tekint minden ismeretszerzést, ismeretnyújtást.

A fejlesztés kerete: A teljes nevelési folyamat, amely valamennyi csoportban a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül. A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat melynek részei:

- Önálló és irányított tapasztalatszerzés
- Komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások

A komplex foglalkozások értelmezése:

A komplex foglalkozásokon egyszerre, egy időben jelentkező tapasztalatokat, ismereteket közvetítünk a gyermekek felé, egy-egy foglalkozáson belül különböző foglalkozásokhoz kapcsolódó témákat, anyagokat dolgozunk fel.

Céljaink:

Óvodánkban a tanulás célja az óvodás gyermek képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak bővítése a teljes személyiség fejlődését biztosító, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységformákban. A tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyermek az egész nap folyamán minden tevékenysége által tanul, eközben segítjük a tanuláshoz való pozitív viszony kialakulását, az attitűdök erősítését és a képességek fejlesztését, változatos

tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire, építés közben

- alakuljon kompetenciájuk,
- erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
- fejlődjön kreativitásuk.

Feladataink:

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése. A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építünk, benyomásaira, tapasztalataira alapozunk. Mivel azt valljuk, hogy elsősorban játék közben, spontán tanul a gyermek, így figyelünk a gyermekek kezdeményezésére is. Az otthoni, az óvodán kívüli élményeket, előzetes tapasztalatokat, felhasználva szélesítjük ismereteiket, megalapozzuk műveltségüket. Kihasználjuk az élethelyzetekben, a váratlan szituációkból adódó lehetőségeket az ismeretek bővítésére. Az óvodapedagógus számára az egyik legfontosabb teendő az, hogy sokféle tevékenységrepertoárt kínáljon a gyermekek számára. A gyermek képességei tevékenység közben funkcionálnak, így önmagát fejleszti, teljes aktivitással belefeledkezve a tevékenységbe. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

- Megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés, kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása.
- A gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, az előzetes tapasztalatok és a személyiség figyelembe vételével
- Különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése
- Tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igényfelébresztése; türelem, kivárás, alkalmazkodás, egymás segítése.
- A gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek segítése Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- Értelmi,- kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valóságghű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- A gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat.
- A gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- A gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének figyelembevételével differenciált, egyéni fejlesztése
- Az iskolai beilleszkedéshez szükséges felkészítés az alábbi módon:
 - a. Az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka
 - b. Az iskolával való kapcsolat fenntartása
 - c. Az óvoda- iskola átmenetet segítő program kidolgozása, megvalósítása

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Játékban tanulás, tanulásértelmezés:

A gyermekek spontán játékukban tapasztalnak, kísérleteznek, felfedezik és megismerik környezetüket. A spontán és aktív felfedező játékot öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A tanulás az életet végigkísérő folyamat, amely az óvodás korban a legfontosabb tevékenységben, a játékban a leghatékonyabb.

- Spontán játékban megvalósuló tanulás:

- A gyermek önálló játékában folyamatosan és spontán utánozza a társas környezetét.
- Kereső-kutató manipulációt folytat.
- Bárhol, bármikor kezdeményezheti a játékot.
- Az óvónő külső szemlélő, megengedő, támogató, elfogadó szerepet tölt be.
- Beavatozik: kérésre ill. megoldatlan konfliktus vagy balesetveszély esetén.

- Játékos cselekvéses tanulás

- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás

Az óvodai élet minden tevékenységében törekszünk arra, hogy minden gyermekben kialakuljon az a képesség, amely lehetővé teszi számára, hogy az élet különböző szituációiban alkalmazni tudja megszerzett tudását, tapasztalatait, személyes adottságai alapján.

A tanulás szervezeti keretei és munkaformái

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben az tapasztalatszerzésre, gyakorlásra, alkalmazható tudásra, értékekre fordítunk figyelmet. Kötetlen és mikro csoportos foglalkozásokat a gyermekek egyéni különbségeit figyelembe véve szervezünk.

Óvodánkban a gyermekek tanulása az életkori sajátosságoknak megfelelően a játékban és a tervezett vagy választott tevékenységekben valósul meg. A tanulás szervezésénél a differenciálást és a kooperatív tanulási technikákat beépítjük a fejlesztő munkánkba. Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága kiterjed az anyagválasztás, a feldolgozás módszereinek, eszközeinek megválasztására, a szervezeti keretek és munkaformák kialakítására. Módszereink megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlettsége és érdeklődése befolyásolja. Eljárásainkat változtatatosan, az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára élmény legyen a spontán felfedezés, ráismerés, kitalálás, a keresés, kutatás, a gyűjtögetés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A belső érés a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az egészségesen fejlődő kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- feladattudata kialakulóban van,

- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, a szándékos figyelem, az elemi, fogalmi gondolkodás
- képes az együttműködésre, alkalmazkodik a szabályokhoz.
- kitartó, feladatait mindig befejezi.
- nyitott érdeklődésével készen áll az iskolára.

4.12. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az iskolai élet megkezdésére történő felkészítés a gyermek óvodába lépésével – a nevelőmunka minden mozzanatával támogatva – megkezdődik.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Az iskolaérettség elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Az iskolába lépés törvényi feltételei

A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki, és a függő hatályú döntésben nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat.

Az iskolai alkalmasság

Az óvodai nevelés és tanulás, a családi nevelés és a gyermek belső érésének eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az iskolaérettség a gyermek azon képessége, mellyel képes alkalmazkodni az új helyzetekhez és az iskolai követelmények rendszeréhez.

Különböző hátrányokkal küzdő gyermekek lemaradása speciális szakember segítségével végzett korrekció mellett szüntethető meg. (SNI)

Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak.

Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, a 6 -7 éves gyermek nyúlási szakaszban van. Ez a kor az első alakváltozás kezdete. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Az alakváltozás eredményeként kialakul a gerincoszlop kettős „S” alakú görbülete, kiszélesedik a váll és a csípő.

Az arckoponya nyúlása miatt eltűnik a kerekded „baba-arc”, a tejfogak kihullnak, helyettük kinőnek a maradandó fogak.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. A nagy és kis mozgások egyre finomabbak, koordináltabbak. Fontos a test tartóizmainak fejlettsége és ereje. Fontos az ép és fejlett idegrendszer, az érzékszervek épsége. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes

Lelki érettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Képes lesz a gyermek alkalmazkodni az iskolai szabályokhoz, elvárásokhoz. Az idegrendszer intenzív fejlődése következtében nő az agykéreg kontrolláló és szabályozó szerepe, kialakul az akaratlagos irányítás és az önuralom. Akaratlagosan szabályozza figyelmét, fokozatosan növekszik a figyelem tartama. A figyelem terjedelme 2-3 dologra terjed ki, megfigyelőképessége egyre megbízhatóbb.

Egyszerre több kritérium mentén - alak, nagyság, felület, forma, szín szerint - észleli és osztályozza a tárgyakat. A színárnyalatokat is felismeri és megkülönbözteti egymástól.

Térészlelésére jellemző, hogy megnevezi a térirányokat és végrehajtja a térben való mozgásra vonatkozó utasításokat.

Időészlelésére jellemző, hogy tájékozódik a napszakok, évszakok és a hét napjai között. Szándékosan emlékezik a közeli és régi eseményekre is.

Mindenoldalú nyitottság jellemzi. Óvodáskor végére kialakul az alak, nagyság, szín állandóság. Az érzelmek fejlődésében is megjelenik az akaratlagos szabályozás.

Érzelmei kifejezése nem olyan intenzív. Nem az érzelmeket fogja vissza, hanem annak viselkedéses megnyilvánulását. Előtérbe kerül a teljesítménymotiváció, az elismerés szükséglete.

Fontos a kudarcűrő képesség, a frusztrációs tolerancia kialakulása. Megjelennek a magasabb rendű érzelmek: erkölcsi-szociális, intellektuális és az esztétikai érzelmek. Az iskolaérettség szempontjából fontos a felelősségérzet, kötelességtudat kialakulása.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél – az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés, megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az óvodáskor végére a gyermekek többsége szociálisan is éretté válik az iskolára, készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Fokozatosan illeszkedik be az osztályközösségbe, lépésről-lépésre fogadja el a tanító irányító szerepét.

Képessé válik az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival.

Képes alapvető szükségleteit önállóan kielégíteni, az öltözködés, tisztálkodás és az étkezés terén.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.

Önfegyelmének alakulásával feladattartásban, kitartásban, munkatempóban, önállóságban a tevékenységeket egyre eredményesebben végzi el.

Óvodai nevelésünk célja a teljes gyermeki személyiség fejlesztése és az életre való felkészítés a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

E célt szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő feladatokkal, komplex módon érvényesülő tevékenységekkel érjük el, amelyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán – és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri a szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyermekek többsége szociálisan is éretté válik az iskolára, készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, Fokozatosan illeszkedik be az osztályközösségbe, lépésről-lépésre fogadja el a tanító irányító szerepét.

Képessé válik az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival.

Képes alapvető szükségleteit önállóan kielégíteni, az öltözködés, tisztálkodás és az étkezés terén.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.

Önfegyelmének alakulásával feladattartásban, kitartásban, munkatempóban, önállóságban a tevékenységeket egyre eredményesebben végzi el.

Óvodai nevelésünk célja a teljes gyermeki személyiség fejlesztése és az életre való felkészítés a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

E célt szerteágazó, egymásra épülő, egymással összefüggő feladatokkal, komplex módon érvényesülő tevékenységekkel érjük el, amelyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus, testi és szociális fejlődésének elősegítése.

Óvoda – Iskola átmenet erősítése

Játsszóházak célja:

- Játékos képességfejlesztés az 5-6 éves korú nagycsoportosok körében
- A gyerekek alkalmazkodóképességének, beilleszkedésének megfigyelése
- Figyelmük, türelmük, kifejezőkészségük, ceruzafogásuk feltérképezése
- az óvoda-iskola közötti átmenetet előkészíti, megkönnyíti a leendő elsősök, szüleik és tanítóik számára.

Feladat:

- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, a hiányosságok pótlása, felzárkóztatás az elmaradt területeken, hatékony és átfogó fejlesztés-„iskolára készsége tétel” a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodó módszerekkel, differenciált fejlesztés segítségével
- Fejlettség szerinti beiskolázás
- Hatékony együttműködés az óvoda és az iskola pedagógusai között
- Hatékony együttműködés a gyermekek érdekében az iskolával, a szülőkkel

Óvoda-iskola átmenetet támogató terv				
Tevékenység	Tevékenység rövid leírása	Felelős	Időpont	Várható eredmény, tovább fejlesztés
1. A már meglévő jól működő óvoda-iskola kapcsolat működtetése, fenntartás Évnyitó az Ótemplomban	Közös programok, események megtartása. Közlekedési verseny, Márton nap, Mikulás ünnepség, játszóházak	Nagycsoportos óvodapedagógusok Egriné T. O. Csernusné Gácsi Krisztina	Szeptembertől folyamatosan aktuális programokban	Érdeklődés felkeltése, A volt nagycsoportosok megkezdik iskolai tanulmányaikat. Elmondják a versüket az ünnepélyen
2. Leendő elsős tanító nének részvétele a nagycsoportos szülőértekezleteken	- iskolaérettség kritériumai - eddigi tapasztalatok	óvodapedagógus Csernusné leendő elsős tanítók	januári szülői	A szülők tájékozódnak gyermekük munkáiról, tevékenységeiről, fejlesztéséről. Megismerik a leendő tanítókat, az iskola programját.

3. Nagycsoportosok képességfejlesztése játékosan, differenciáltan, felkészítés az iskolára	A gyermekek képességeinek mérése	óvodapedagógus Csernusné	októbertől folyamatos	Minél színesebb tevékenységek biztosítása
Tanító nénik látogatása, foglalkozásai a nagycsoportokban	játékos iskolára előkészítő feladatok megoldása, egymás minél sokoldalúbb megismerése a munka során	tanító nénik óvodapedagógusok	négy alkalommal	kitartás, feladattudat akarat, fegyelem, figyelem erősítése, problémák megbeszélése, probléma megoldás
4. Óvodások látogatása az iskolába	játékos tevékenység az iskola udvarán	tanító nénik óvodapedagógusok Csernusné	októbertől megbeszélt időpontokban 3 alkalom	Személyes kapcsolatok, egymás jobb megismerése ismerkedés az iskola épületével
5. Óvónők látogatása az I. osztályokba	a volt óvodai pajtások az iskolapadban bepillantás egy iskolai tanórára	tanítók óvodapedagógusok munkaközösség vezetője Csernusné	október	Az óvónők tájékozódnak az elsősök iskolai munkájáról. Visszajelzés a gyerekek beilleszkedéséről, fejlődéséről. Tapasztalatok, észrevételek, további feladatok megbeszélése
6. Iskolások műsora az óvodásoknak	Mikulás napi műsor, ajándékozás az iskola tornatermében 4. osztályosok részvételével,	tanítók óvodapedagógusok	december	Az iskolások műsorának megtekintése óvoda – iskola kapcsolatának erősítése, ismerkedés az iskola épületével.

7. Iskolanyitogató foglalkozások	játékos képességfejlesztés, ismerkedés	tanítók óvodapedagógusok Csernusné Egriné T.O.	januártól négy alkalommal	A szülők megismerik a leendő tanítókat, az iskola programját, az iskola épületét. Érdeklődés felkeltése.
Játszóház I. – II.-III.	farsangi játszóház idegen nyelvi játszóház kuckózás			
8. Nyílt nap a Benkában a szülők részére	az első osztályos szülők látogatása az iskolába,		tavasszal	betekintés az itt folyó munkába,
9. Óvodai ballagás	Az elsős tanító nénik meghívása, részvétele a ballagási ünnepségeken, műsorban való szereplésük.	óvodapedagógusok Csernusné		egymás munkájának megismerése, segítése gyerekek fejlettsége
Elégedettségvizsgálat				Az óvodai program ide vonatkozó részének tanulmányozása Szakkönyvekben, interneten való tájékozódás Tapasztalatok, vélemények

4.13. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A gyermekek megismerésére, elfogadására, készségszintre épülő fejlesztésére, felzárkóztatására egyéni bánásmód érvényesülésére, tehetséggondozásra egyéni fejlesztési rendszert biztosítunk. Minden gyermeknek a fejlődését félévenként nyomon követjük, majd az eredmények függvényében az azt igénylő gyermeknek egyéni fejlesztési tervet készítünk, a program napi-rendjében biztosítjuk a fejlesztési lehetőségeket, időkereteket. A szülőket tájékoztatjuk a megfigyelések eredményeiről és a fejlesztések tapasztalatairól. A differenciált nevelés, esélyteremtés a pedagógiai folyamat egészében érvényesül.

Az óvodai nevelés hazánk egységes nevelési, oktatási rendszerének része, amely 2011. évi CXCV. törvény 363/2012. (XII.17) Kormányrendelettel kiadott Óvodai Nevelési Országos Alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit.

Gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott és jó képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg egy szülő, vagy nevelő szülők által nevelt családokét

A gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve, ezért a szociális hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáira nagy figyelmet fordítunk. Hatáskörünkbe tartozó gyermekek problémáit igyekszünk, felismeri, kezelni a gondokat orvosolni, a helyi gyermekvédelemmel érintett társszervezetekkel együtt. Törekszünk a veszélyeztetettség megelőzésére, megszüntetésére.

Cél

- minta adás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.
- **Felelősségünk különösen nagy a hátrányos helyzetű gyerekek nevelésében és fejlesztésében.** A hátrányos helyzet esetenként a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.
- **Feladatunk az óvoda világot nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket is elhanyagoló családokkal való - együttműködésre készítő - kapcsolattartás.**

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma

Környezeti okok lehetnek

- Sokgyermekes család: 3 vagy több gyermek
- Szűkös lakásviszonyok: a család magas létszáma, több generáció együttélése
- Szülők iskolázatlansága
- Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző családi háttér
- Negatív hatású baráti kör

Anyagi okok lehetnek

- Munkanélküliség
- Létfenntartás alatti 1 főre jutó jövedelem
- A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
- A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Egészségügyi okok

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság
- Mozgáskorlátozottság

- Érzékszervi károsodás (hallás...)
- Szervi rendellenesség
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő, gyerek)
- Higiénés hiányosságok

A gyermek személyiségében rejlő okok

Értelmileg, érzelmileg visszamaradt

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés

A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel,
- differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarat tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, élelmezés, könyv...),

- szabadidős programok biztosítása a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

Szülőknek felajánlott segítség

Neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás

Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott napok, barkácsolás, stb.
Felvilágosítás a szociális juttatások lehetőségeiről a szülői értekezleten, családi beszélgetéseken (fogadó órákon), a gyermekvédelmi megbízott által szóban, valamint írásos tájékoztatón keresztül.

4.14. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelése

Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásához, neveléséhez szükséges feltételeket a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelően. Ezekkel a gyerekekkel a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott végzettségű gyógypedagógus (fejlesztő pedagógus, logopédus) foglalkozik az általuk készített speciális tanterv, tevékenységi terv alapján.

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképesség zavara miatt.

Fenntartói döntés alapján az intézményalapító okiratában megfogalmazottak szerint, valamint a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulókat látjuk el.

A helyi nevelési rendszer szerves részeként működik, a fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelvű figyelembe vételével.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Az irányelvek főbb pontjai:

- A fogyatékos gyermekek joga, hogy állapotuknak megfelelő pedagógiai ellátásban részesüljenek attól kezdődően, hogy a fogyatékossgot megállapították. Olyan többlet szolgáltatással kell kiegészíteni a nevelési gyakorlatot, amelyik a fogyatékos gyermekek sajátosságaihoz igazodik.
- Az óvodai nevelés új módon kiegészíti, bizonyos esetekben korrigálja a családi nevelést.

Az irányelvek intézményünkre vonatkozó része

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek,
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.

- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve
- A fejlesztő foglalkozások programjai az intézmény programjának tartalmi elemeivé váljanak.

Célunk:

A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyerekek között személyiségük különbözősége.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük, és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Minden gyermek kapja meg az állapotának megfelelő segítséget, hátrányainak leküzdéséhez. Egyéni sajátosságuk figyelembe vételével legteljesebb mértékben kibontakozhasson.

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, a közösségi életbe való bevonása, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,
- csökkennek a fogyatékból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok

A gyermekek egyéni fejlesztésének nyomon követése során nagy figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű és roma gyermekek felzárkóztatására, hátrányaik leküzdésére. Munkánkhoz igényeljük logopédus és pszichológus, ill. a gyermek speciális hátrányait megsegítő gyógypedagógus együttműködését, ajánlását a fejlesztendő területek megjelölésével. A gyermekek állapotáról félévente folyamatos írásbeli feljegyzést készítünk a digitális az egyéni fejlesztések címszó alatt a naplóban.

- A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését, felzárkóztatását szolgálják.
- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A fejlesztés céljait, minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékoság, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alapmozgások, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd – és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékoság függvényében, más-más hangsúlyt kap.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz az egyéni fejlesztéshez igazodó módszerek, alkalmazására, a gyermek szükségleteihez igazodó környezet kiválasztására,
- segítséget nyújt a szüksége speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógussal, figyelembe veszi tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel,
- szükség esetén részt vesz a befogadó közösség felkészítésében.

Igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálat, ill. pedagógiai - szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, segítségét.

Az integráció lehetővé teszi, hogy már az óvodai életszakaszban megismerkedjenek a gyermekek a mássággal, elfogadással és azt megtanulják pozitív módon kezelni. A sérült gyermek számára az épekkel való együttnevelés lehetőség, mert fejlődésükben nagy szerepe van az utánzásnak.

Fejlesztési formák:

- Egyéni fejlesztés

Helyszín: óvodai épületben erre a célra biztosított szoba, szükség esetén tornaszoba. Fejlesztést végző szakember: logopédus, gyógypedagógus, egyéb szakpedagógus.

- Mikro csoportos fejlesztés

Helyszín: óvodai épületben erre a célra biztosított szoba, tornaszoba,

Fejlesztést végző szakember: óvodapedagógus, v. gyógypedagógus, egyéb szakpedagógus, tehetségfejlesztő pedagógus

- Fejlesztés csoportban

Helyszín: csoportszoba, tornaszoba

Fejlesztést végző szakember: óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus, tehetségfejlesztő pedagógus.

Alapelvünk:

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.

Valljuk, hogy nem a közösségből kiszakítva, hanem a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.

Gyermekeközösségbe csakis olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

A gyermekek mindenekfelett álló érdekében a mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk a gyermekeknek képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez.

Az óvónőnek olyan befogadó csoportléghőrt kell kialakítani, melyben a gyermekek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve szakértői bizottság javaslatára kell építeni.

- A gyermekek sikerélményhez juttatása-az egyéni fejlődési ütemhez történő alkalmazkodás-játékos tevékenységekkel történő fejlesztése.
- az integráció során az érintett gyermekek számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy a közösségben történő együttnevelés segítse alkalmazkodási képességüket, felgyorsítsa fejlődési tempójukat, szocializációjukat, személyiségfejlődésüket gyógypedagógus bevonásával.
- a megfelelő mozgás gyakorlásával a környezetben való mozgásváltoztatás elősegítése, a tágabb és szűkebb környezet megismerésének segítségével az életkornak megfelelő tapasztalatszerzés segítése.
- Fenntartói együttműködéssel biztosítjuk az akadálymentes közlekedést.
- a környezet vizuális megismertetésének, finommozgás fejlesztésének, látás-mozgás koordináció fejlesztésének.

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- A kognitív funkciók fejlesztése
- Alapmozgások kialakítása, a nagymozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése
- Manuális készség, finommotorika fejlesztése
- Minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszédszervek erősítése, beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése és a grammatikai rendszer kiépítése
- Játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése

Óvónői feladatok:

- Keresztény szemlélettel a különbözőséget elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvónő vegye figyelembe a sérülés jellegét, súlyosságának mértékét, adott fizikai állapotát
- Ismerje fel és gondozza kiemelten a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt.
- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni
- Az óvodapedagógus tudatosítsa csoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modellértékű, mint az övé
- A pedagógusok önképzése, elsősorban gyógypedagógiai téren fontos.
- Együttműködés a szaksegítőkkel- gyógypedagógus, pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus.
- Szükség szerint szakvélemény, fejlesztési javaslat kérése a megfelelő szakszolgálattól.
- A megismert sérülés, lemaradás fogyatékoság függvényében, szakmai kompetenciánk határain belül, speciális fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása.
- Az óvodáskor végére, a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermeket is juttassa el az óvodai nevelés általános célkitűzéseiben megfogalmazott minimális szintre.
- Tárgyi feltételek biztosítása, különösen a nagymozgások fejlesztését, téri tájékozódást beszédészlelés és megértés fejlesztését és a gondolkodási stratégiák támogatását szolgáló eszközök.

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,
- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

Beilleszkedési, magatartási zavarral küzdő gyermekek helyi fejlesztési gyakorlata

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képességfejlesztés sokszínűen valósul meg.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába.
- A közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják.
- Örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

A fejlődés várható eredménye Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedését, fejlődését, az együtt haladás lehetőségét tekintjük. Az együttnevelés eredményes megvalósításában igyekszünk érvényesíteni a rehabilitációs, rehabilitációs szemléletet, a sérülés specifikus módszertani eljárásokat. Ezzel törekszünk alkalmazkodni a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

Tehetséggondozás

A pedagógia a képességek fejlesztését sokkal fontosabbnak tartja az ismeretek begyűjtésénél (pl. a zenei képességek napi edzése áldásos hatással van a matematikai, logikai gondolkodásra, a hallásgyakorlatok kamatoznak anyanyelvünk és az idegen nyelvek elsajátításában).

A jártasságok, készségek kialakításában elengedhetetlen, hogy a könnyebbtől a nehezebbig, az egyszerűbbtől Mindennapi felelősségünk, hogy a velünk született képességeket gondozzuk. A mai az összetettig építjük egymásra az ismeretek átadását.

Minden tehetség fejlesztését gyermekcsoporton belül, differenciáltan valósítjuk meg, ezzel lehetőséget biztosítva minden gyermek számára az egyéni ütemben való fejlődésre.

Az alkotó és befogadó tevékenységeket minden egyes foglalkozáson biztosítjuk. Megfigyelés, elsajátítás, gyakorlás útján bontakoztatjuk ki a különböző képességeket. A spirális fejlesztés és a folyamatos edzés elősegíti az automatizmusok kialakulását.

Célunk megvalósítását esztétikus, tartós eszközök igénybevételével érjük el.

A nagycsoportosok tehetséggondozását meghatározott program szerint működik.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Tehetségről beszélünk: ha egy egyén valamilyen tevékenységben, vagy tevékenység komplexumban az átlagosnál magasabb szintű teljesítményre képes. A tehetség bizonyos fajtái az adatok szerint öröklődnek, családokban halmozottan fordulnak elő, így például a zenei tehetség. Az öröklöttség mellett szóló érveket ugyanakkor gyengíti, hogy a tehetség bármely formáját gének sokasága határozza meg, és a legígéretesebb tehetség sem bontakozik ki a megfelelő környezeti hatások nélkül.

A tehetséges gyermek: viszonylag korai életkorban valamilyen területen kiemelkedő képességet és odaadást mutató gyermek. A kiemelkedő képességek egy része igen korán megnyilvánul, ezek közé tartoznak például a zenei és a matematikai képességek. Korunkban egyre nagyobb erőfeszítések történnek annak érdekében, hogy a tehetségeket felkutassák, és biztosítsák számukra a minél nagyobb teljesítőképesség kialakulását. A valóságban a tehetség heterogén, a kognitív képességek mellett vannak szociális, alkalmazkodásbeli, emocionális, és temperamentumbeli feltételei. A tehetségek gyakran nehézségekkel küzdenek a közösségben, sokszor teljesítményük visszafogásával igyekeznek elérni, hogy társai elfogadják őket.

Tehetség felismerés: A tehetség akadálytalan fejlődésének a legfontosabb feltétele.

Tehetséggondozás: A tehetség meghatározását, a tehetség felismerést és a tehetségfejlesztést magában foglaló pszichológiai és pedagógiai tevékenység.

Tehetségvédelem:

A tehetséges gyermekek tulajdonságainak a megismerése, és számukra olyan tevékenységstruktúrában való részvétel biztosítása, melyben a potenciálisan értékesnek tekinthető tulajdonságaik kifejlődhetnek.

Renzuli meghatározása: a tehetség elemeinek a leírásán túl a tehetséges gyermekek által igényelt nevelési- oktatásra is felhívja a figyelmet. Ő volt az első, aki az azonosítást összekapcsolta a foglalkoztatással.

A tehetség három legfontosabb összetevője:

Átlag feletti képességek:

- Jó memória és beszédképesség
- Gyors, pontos információfeldolgozás
- Kiváló matematikai logika
- Speciális képességek: zenei, pszichomotoros stb.
- Alkalmazkodóképesség
- Lényeges és lényegtelen szétválasztásának képessége

Kreativitás:

- Rugalmas és eredeti gondolkodás
- Ötletgazdagság
- Fogékonyság az új és különös iránt, problématalálás
- Merészség

Feladatalkötelezettség:

- Kíváncsiság, érdeklődés
- Szorgalom, kitartás
- Becsvágy, teljesítmény motiváció
- Önbizalom, én erő, hit saját képességeiben.

A gyermekek számára az óvoda, a család és a társak jelentik a legfontosabb tanulási környezetet. Ezért nagyon fontos, hogy ez a környezet mindhárom oldalról elfogadó, támogató legyen.

A kiemelkedő (intellektuális) képességek alatt a jó tanulási képességet, a kiváló emlékezőképességet, absztrakt gondolkodást értjük. A kiemelkedő képességet általában az intelligenciahányados megállapításával mutatják ki. Határvonalnak általában a 130-as IQ- t tekintik.

A kreativitás a produktív gondolkodásban, az eredeti megoldásokban és a rugalmas gondolkodásban fejeződik ki.

A motiváció az emberi viselkedés mozgatója. Minden cselekvésünk motivációs eredetű. Renzulli feladatiránti elkötelezettségnek nevezte.

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

Óvodánk Tehetségpontként működik. Jól működő, komplex tehetségfejlesztő programjaink vannak, tehetségfejlesztő munkacsoportok működnek az intézményben. Referencia intézményként több Jó gyakorlatot alakítottunk ki.

Működő tehetség műhelyeink:

Mozgásos: „Izgő-mozgó”
Kézműves: „Ügyeskedő”
Ének-zene: „Csengő-bongó”
Sakk: „Gondolkodó”
Idegen nyelvi

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések hosszú távú céljai

A helyi szükségletek, a jogszabályi követelmények és a támogatási rendszerhez történő illeszkedés együttesen határozzák meg azokat a célokat, amelyek mentén az óvoda haladhat. A hosszú távú céljaink egybeesnek azokkal a - társadalmi- célokkal, amelyeket többek között a közoktatási, az esélyegyenlőségi törvény, a vonatkozó rendeletek, a hazai és EU pályázati források, a település esélyegyenlőségi programja, s nem utolsósorban az országos és intézményi Óvodai Nevelési Program megfogalmaz. Azaz, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésének hosszú távú célja:

- a társadalmi kohézió erősítése,
- a hátrányt szenvedők társadalmi integrációja,
- élethosszig tartó tanulás megalapozása;

Az óvodában megvalósuló esélyegyenlőségi intézkedések közvetlen céljai

Az óvodai nevelés közvetlen célja az esélyegyenlőség biztosítása terén a szegényebb családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok mérséklése. Az IPR és az európai támogatással megvalósuló egyéb lépések, tehát nem szociális, hanem nevelési/pedagógiai irányultságúak. Minden lépés a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő – az iskolakezdéshez szükséges képességek – fejlődését, elérését szolgálja.

Ennek részterületei:

- a szociális hátrányok kompenzálása
- az intézményi kapacitások fejlesztése
- a pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése

A szociális hátrányok kompenzálása

A szociális hátrányok kompenzálása nem jelenti azt, hogy az óvoda átveszi, átveheti a család, a szociális ellátórendszer vagy épp az önkormányzat szerepét. E helyett mélyebb együttműködésre törekszik a többi szereplővel, a szülőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal, a fenntartóval, az iskolával, a civil szervezetekkel és más intézményekkel. Az óvoda csak a nevelési, szocializációs folyamatot közvetlenül akadályozó tényezők felszámolása terén bír hatékony eszközökkel.

Az intézményi kapacitások fejlesztése

Az esélyegyenlőségi projekt megvalósításának legfontosabb feltétele az emberi erőforrások biztosítása. Épp ezért lényeges célterület a belső fejlesztés. Ez alatt részben az óvodai dolgozók felkészültségének, tájékozottságának javítására kell gondolni. Ennek eleme például a kötelező és választható továbbképzések szervezése.

A pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése

A harmadik nagyobb célterület a pedagógiai munka, a pedagógiai kultúra megújítása, az innovációs hajlandóság erősítése. A mérési, értékelési, egyéni-fejlesztési, kapcsolatépítési stb. feladatok a pedagógiai munka egészére, tehát nem csak a HHH gyermekek fejlődésére vannak hatással. Valamennyi gyermek jobb szolgáltatást kap. S a nevelő testület tagjai és az intézmény dolgozói erkölcsi, szakmai elismerést érhetnek el.

1. Szervezési feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása) a célcsoport körében
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

2. Nevelőtestület együttműködése

- Munkacsoportok szervezése
- rendszeres team munka
- esetmegbeszélések
- horizontális tanulás, hospitálások, stb.

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)

Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

Cél

A gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, segítségnyújtással a veszélyeztetettség megszüntetése és együttműködés a különböző szakemberekkel a prevenció érdekében.

1. Hátrányos helyzetű gyermek

- Alapvető szükségletei kielégítéseik lehetőségük korlátozott.
- Családja szűkebb társadalmi környezet az átlagoshoz képest negatív eltérést mutat.

Segítése:

- Támogatással, sikerélményhez juttatással, lehetőség szerint társadalmi integrációval (programokba, rendezvényekbe való bevonással).

2. Veszélyeztetett gyermek

- Testi, lelki értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy gondozó környezet nem biztosítja,
- Hátrányos helyzet legsúlyosabb esete

Segítése:

- Szakemberek által nyújtott támogatás, fejlődési lehetőségek javítása, anyagi segítség, meleg érzelmi légkör biztosítása.

Az óvónő feladatai:

- Családlátogatások, beszélgetések, szülői értekezletek alkalmával a gyermekek és családjuk körülményeit megismeri.
- A szociálisan hátrányos gyermekek családi körülményeit megismeri a gyermek neveltségi szintjét megállapítja és egyénre szabott fejlesztést határoz meg.

- A problémákat és a hátrányos helyzetekre utaló jeleket, okokat felismeri, és ha szükséges, szakember segítségét kéri. (orvos, pedagógiai szakszolgálat, logopédus, gyermekjóléti szolgálat, családsegítő, szakértői bizottság).
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslattal segíti elő.
- Kapcsolatot tart az óvoda gyermekvédelmi felelősével, illetve a helyi gyermekvédelmi szervekkel.
- A családban jelentkező problémákat figyelemmel kíséri a gyermek védelme érdekében.
- Elősegíti a környezetünkben élő és tudomásunkra jutott veszélyeztetett és szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Biztosítja a gyermeki jogok érvényesülését, szükség esetén védő- óvó intézkedést tesz.
- Szülői fórumot szervez a kapcsolatok erősítése és tapasztalatcsere céljából.

Feladataink

- A gyermek a nevelőtől nagyobb figyelmet kapjon.
- Szülői értekezletek, fogadóórák, családlátogatások, közösségi életbe bevonása.
- A család és nevelő jó, bizalmas kapcsolatának megteremtése, hogy a szülő és a nevelő is elmondhassa az észlelt problémákat.
- Meg kell győzni a szülőt a helytelen nevelési módszeréről.
- Támogatásokról felvilágosítást adni, segíteni.
- Szükség esetén a gyermeket az egyéni bánásmódban részesíteni.

A gyermekvédelem elsődlegesen meghatározó szerepe a prevenció. A jelentősége: biztosítja a gyermek testi, lelki, szellemi, erkölcsi fejlődésének feltételeit, megteremti a lehetőséget a nem megfelelő családi környezetben élő gyermekeket veszélyeztető okok, ill. ezekből eredő káros hatások megszüntetését.

A veszélyeztető tényezők ritkán jelentkeznek, váratlan és súlyos formában ezért van jelentősége a kellő időben történő beavatkozásnak.

Legfontosabb feladatunk a felderítés, jelzés, nyilvántartás.

Óvodánk érdeke a folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, szülők felé tanácsok, javaslatok adása nem bántó és sértő módon.

Minden tanév kezdetén felmérjük gyermekeink családi helyzetét, megvizsgáljuk az egészségügyi vagy szociális veszélyeztetettség okait.

- Nyilvántartásba vesszük az intézménybe járó hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekeket.
- Kapcsolatot tartunk a Gyermekjóléti Szolgálattal és a valamint a Nevelési Tanácsadóval.
- Közreműködünk a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében.
- Tájékoztatást nyújtunk arról, kit lehet megkeresni gyermekvédelmi problémákkal kapcsolatban.
- Felvilágosítást adunk az igénybe vehető segélyekről, térítési díjkedvezményről.

A gyermekvédelmi feladatok összehangolását a gyermekvédelmi felelős végzi. A gyermekvédelmi felelős a nevelőtestületnek az a tagja, aki az óvoda vezetőjének megbízásából

képviseli a gyermek- és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezeknek a szempontoknak az érvényesülését.

Gyermekvédelmi felelős egyéb feladatai

- Gyermekvédelmi továbbképzéseken való részvétel.
- Szükség esetén családlátogatás a csoportos óvónőkkel.
- Óvodás gyermekeink gyermekvédelmi szempontból való nyilvántartása.
- Szükség esetén intézkedés kérése szakemberektől.
- Pontos ismeri az ide vonatkozó hatályos jogszabályokat.

A kapcsolattartás formái

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Egyéni elbeszélgetések
- Logopédussal
- Gyermekorvossal
- Védőnőkkel
- Az iskola gyermekvédelmi felelősével

Gyermeki jogok és érvényesítésük

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelezettsége, s ebben az óvodák esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

„Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.”

Az óvodáskorú gyermek nem mindig rendelkezik a szükségleteinek kielégítéséhez szükséges tudattal, ilyenkor az óvodapedagógus ébreszti rá igényeire és segít kielégíteni azokat.

(pl. izzad, de nem veszi le magáról a pulóverét, álmos, de ez nem tudatosul benne és ingerlékeny.....)

Lelki szükségletek terén is rászorul a felnőtt segítségére, hiszen nem képes érzéseit egyedül, önmagában kielemezni és ezáltal kielégíteni sem.

(A biztonság szükségletének felmerülése megmutatkozhat bohóckodásként, agresszióként, szorongásként, stb. Ez az igény nem jelentkezik tudatosan, jelei viszont megmutatkoznak. Az értő szem számára beszélnek a gyermeki megnyilvánulások, és arra készítik az óvodapedagógust, hogy egyéni megoldást keressen. Ha az óvodapedagógus eredményesen oldja meg a feladatot, a megnyugvás, a kellemesség, a komfortérzés, a lelki béke érzése hatja át a gyermeket, s ez leolvasható viselkedéséről.

A fentiekből kiindulva fontos hogy az óvodapedagógus az alábbiakat szem előtt tartsa:

- a gyermek sajátos egyéni szükségleteinek felismerését, tudatosítását,
- a felismert szükségletek kielégítését és annak elősegítését, hogy a gyermek e szükségleteit szocializált formában és kulturáltan legyen képes megoldani.

Az alább felsorolt gyermeki szükségletek általában jellemeznek minden óvodás gyermeket, de tudjuk, hogy az egyes gyermekek más-más dominanciával és más-más jellegzetességgel igénylik ezeket. Ismernünk kell tehát minden egyes gyermek szükségleteit, fel kell ismernünk annak sajátos, rá jellemző megnyilvánulásait is. Ez a gyermek érdeke, hiszen ez lesz fejlődésének biztosítója is. Fontosnak tartjuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodás gyermek szükségletei:

- Mozgásigény és más fiziológiai, biológiai szükségletek (éhség, alvás,...)
- Érzelmi biztonság iránti szükséglet
- Szociális szükségletek (barátság, társas kapcsolatok...)
- Kíváncsiság, tudásvágy
- Dicséret, elismerés utáni vágy
- Szeretet utáni vágy
- Felfedezés iránti vágy
- Önmegvalósítás lehetősége
- Esztétikum iránti szükséglet
- Szabadság iránti vágy

A gyermek jogai:

- Saját ritmusának megfelelően éljen
- Olyannak fogadják el, amilyen
- Ne bánjanak vele felelőtlenül
- Joga van a megfelelő élettérhez
- Tisztában legyen lehetőségeivel
- Tisztában legyen képességeivel
- Személyiségének tiszteletben tartása
- Joga van emberi méltóságához
- Joga van az elismeréshez, dicsérethez
- Érzelmi biztonságot, bizalmat kapjon
- Kapjon lehetőséget alkotáshoz, feltaláláshoz, kísérletezéshez
- Legyen lehetősége kiteljesedni, felelősséget vállalni
- Joga van a sikerhez, hibázáshoz, bíráláshoz
- Kapjon választ kérdéseire, tudást szerezhessen
- Legyen lehetősége kommunikációra, önkifejezésre
- Jusson esztétikai érzelmekhez
- Joga van a világ megértéséhez, környezetbe való beavatkozáshoz

A gyermeki jogokat és szükségleteiket összevetve látható, hogy azok megfeleltethetők egymásnak. Vagyis, minden gyermeki szükséglethez kapcsolható, egyfajta gyermeki jog is. Az alábbi táblázat ezt hivatott bemutatni:

Óvodás gyermek szükségletei	Szükségleteinek megnyilvánulásai	Gyermei jogok	A pedagógus kötelességei és hatásrendszere a szükségletek kielégítésére
Mozgásigény, biológiai-fiziológiai szükségletek	Nyugalanság, figyelmetlenség, izgatottság, aluszékonyosság, szédülés stb.,...	Joga van a términimumhoz, kiegyensúlyozott táplálkozáshoz, saját ritmusának megfelelően élni	Mozgásos tevékenység felkínálása, játékba hívás, együttes játék, mozgáslehetőség biztosítása, feltételeinek megteremtése, szokások megerősítése, új szokások kialakítása, igényeinek megfelelő szükséglet-kielégítésre való lehetőség biztosítása stb.
Érzelmi biztonság	Szorongás, agresszivitás, féltékenység, piszkálódás, elkülönülés, magány, szomorúság, bizonytalanság, gátoltság, ...stb.	Joga van az örömhöz, nyugalomhoz, a kiegyensúlyozott légkörhöz, emberi méltóságának tiszteletéhez, érdekeinek védelméhez, ahhoz, hogy segítséget kapjon, saját életritmusának megfelelően élni, pihenjen, ne bánjanak vele felelőtlenül, lehetőségeinek ismeretéhez, ahhoz, hogy nem kell mindig tökéletesnek lennie, bizalomra, saját fejlődési tempójának elfogadásához stb.	Napirend, és annak igazodása az egyéni szükségletekhez, meglévő szokásainak elismerése, új szokásrend szabályossága, szabályok megértése, szeretetteljes fogadás, derű, érthetőség, jó szándék, tolerancia, egyéni bánásmód, páros tevékenység, fokozatos terhelés, ösztönzés, optimizmus, bátorítás, testközelség, odafigyelés, meleg, családi légkör....stb.
Szeretetigény	Agresszió, deviáns magatartás, simogatás, odabújás, testi érintés, ölelést kívánó magatartás, megerősítésre váró: Ugye szeretsz?, néma csodálat, bohóckodás, verbális kifejezés, szemkontaktus keresése, zavart tekintet, ragyogó szem, kedveskedés, kétségbeesett néma bánat, ...	Önmagáért szeressék, akarják, feltétel nélküli elfogadáshoz, érzelmi biztonság, bizalom, személyisége tisztelete, megbecsülés, joga van a szeretethez, a vizsontszeretéshez	Odafigyelés, mosoly, derű, kedvesség, meleg érzelmi klíma, testközelség, ráfigyelés, simogatás, kedves szó, dicséret, empátia, kedveskedés, boldogság kifejezése ajándék, a szeretet látható jeleinek kimutatása, a szeretet örömteli fogadása, stb.
Társigény	Piszkálódás, szemlélés, játék elvétele, játék felkínálása, hívás, közeledés, közellét, kedveskedés stb....	Joga van anyjához, mindkét szülőhöz, mindkét nembeli testvéréhez, barátokhoz, felnőttekhez	Kommunikációhoz, érdeklődés iránta, együttes játék, beszélgetés, vita, elmesélés, közös tevékenység, csoportos tevékenység, tevékenységbe hívás, együttlét örömeinek kimutatása, stb.
Dicséret, elismerés iránti igény	Sóvágó szem, merev figyelem, bohóckodás, hangoskodás, tevékenység megtagadása, stb.	Joga van az elfogadáshoz, megértéshez, joga van ahhoz, önmaga lehetőségeivel tisztában legyen	Elismerő szó, mozdulat, mimika, szemjáték, lelkesedés, boldogság kimutatása, öröm, örvendezés, simogatás, buzdítás, dicséret, érdeklődés, példaként kiemelés, elismerés, ajándékozás, jutalmazás, megerősítés stb.

Kíváncsiság, tudásvágy	Tágra nyílt szem, szemlélés, kutakodás, kérdezetés, próbálgatás, türelmetlenség, csodálkozás, meglepetés, kíváncsiság.	Joga van, hogy kérdéseire koherens választ kapjon, joga van bármiféle tudás megszerzéséhez, jelenségek meg-értéséhez, tudatosításhoz, sikerhez	Problémahelyzet, tanakodás, véleménykérés, kutatgatás, kételkedés, provokálás, kísérletezés, hitetlenkedés, kipróbálás, vita, vizsgálódás, kommunikációhoz stb.
Esztétikum iránti igény	Gyönyörködés, rácsodálkozás, szemlélés...	Joga van az esztétikai érzelmekhez (rácsodálkozáshoz, gyönyörködéshez...stb.)	Bemutatás, megmutatás, elmesélés, megjelenítés, példamutatás, meglepődés, stb.
Alkotásvágy, felfedezés vágya	Belefeledkezés, elmélyedés, szemlélés, próbálgatás, kísérletezés, stb.	Joga van a sikerhez, feltaláláshoz, alkotáshoz, kísérletezéshez	Gyakorlati probléma kínálása, kíváncsiskodásra, vizsgálódásra, próbálgatásra, kutakodásra, kísérletezésre, kételkedésre késztetés, támogatása stb.
Önmegvalósítás vágya, önkifejezés igénye	„Én, tesz öröme, önállóság kimutatása, a segítség megtagadása, akaratosság, dacosság, segítőkészség...	Joga van ahhoz, hogy kiteljesítse lehetőségeinek maximumát, kísérletezéshez, autonómiához, felelősségvállaláshoz,	Magyarázatra késztetés, bizonyítás, vitára késztetés, provokálás, tanakodás, kételkedés, véleménykérés, ösztönzés, buzdítás, biztatás, bátorítás, visszakérdezés, önálló munkára késztetés, önálló próbálkozások támogatása, elismerése...stb.
Szabadságvágy	Véleménynyilvánítás, beleszólás, különlegesség kinyilvánítása stb.	Sikerhez, hibázáshoz, környezetébe beavatkozni, joga van bírálni, joga van ahhoz, hogy ne erőltessenek rá doktrínákat	Vita, kísérletezés, próbálgatás, kipróbálás, egyéni munka, kínálás, a választás tiszteletben tartása, feltételek megteremtése, ésszerű korlátok magyarázata...stb.

4.15. A nevelőmunka tervezése, tartalmi ellenőrzése, értékelése és mérése

Az óvónő tervező munkája:

Óvodai nevelésünk céljainak és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek az egyházi ünnepkör adta aktualitáshoz, az évszakok figyelembe vétele, valamint a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva tervezzük meg.

Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása, még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan figyelembe vesszük a gyermekek különböző fejlődési ütemét, az egyéni fejlesztéseket. A gyermek fejlődését tekintve különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét fejleszteni. A nevelés és tanulás szervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg.

A tudatos pedagógiai tevékenység igényli a tervszerű bizonyos mértékig előre elgondolt tervezést. Folyamatosan kell formálni a tervezési munkát, hogy a gyermeki önkéntesség maximális figyelembevételével segítse az óvónőnek a biztonságot jelentő, tudatos felkészülést, odafigyelést. A céltudatos pedagógiai munka megkívánja, hogy a fejlesztést az óvónők

átgondolják, konkrét formában tervezni egy-két hetes periódusokban célszerű. Egy-egy csoportnak a tervét a csoporttal foglalkozó óvónők közösen készítik el. Tervezésnél nem az ismeretanyag növelésére, hanem minél több alkalommal sokoldalúan, különböző nézőpontból való megközelítésre tevődik a hangsúly. A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontot a nevelőmunka irányvonalairól.

Az óvoda írásos dokumentumai

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Intézményi Pedagógiai Program
- Éves intézményi munkaterv
- Munkaközösségi munkaterv
- Csoportok nevelési, tevékenységi programja (elektronikus csoportnapló)
- Felvételi és mulasztási napló (e-naplóban)
- Személyiség napló (e-csoportnapló)
- Házi rend
- Szervezeti és Működési Szabályzat

Pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Célja:

- a pedagógiai gyakorlat fejlesztése, segítése.
- a dokumentumok ellenőrzése, elemzése
- a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
- a pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, elemzése, értékelése
- a helyi óvodai program megvalósulásának nyomon követése, ellenőrzése.

Önellentőrzés szempontjai:

- Milyen pedagógiai álláspontokat alakítottunk ki, tudunk-e azonosulni a program céljaival, tartalmával, stílusával?
- Rugalmasak vagyunk-e a gyakorlati megvalósulás terén?
- Jól rangsoroltuk-e a feladatokat?
- Figyelembe vettük-e a gyermek életkori jellemzőit?
- Van-e elég emberi és pedagógiai önbizalmunk?
- Hitelesek és őszinték vagyunk a szülők előtt?
- Tudomásul vesszük-e, hogy minden és mindenki állandóan változik?

Vezetői ellenőrzés:

- Az ellenőrzési feladatokat nem az adminisztratív eszközök előtérbe helyezésével oldja meg.
- Rendszeres munka megbeszéléseken, vagy alkalmi konzultációs lehetőségeken beszéljük meg a problémáinkat.
- A csoportlátogatások során a megfigyelést követő tapasztalatátadás a cél, a módszertani szabadság tiszteletben tartásával, az óvoda élet-, és napirendjének összehangolása mellett.

- A beosztottakkal való viszonyban az egészséges kritikai szellem nyílt, őszinte kapcsolatokon alapuljon. Ügyelni kell arra, hogy a hangnemet és a viselkedést egymás kölcsönös megbecsülése, tisztelete jellemezze.
- A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont a nevelő- fejlesztő munka hatékonysága, színvonala, eredményessége, az óvónői személyiség értékei.

Az óvodai csoportok és gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése:

- Valljuk, hogy tervszerűséget csak pedagógiai tudatosság biztosíthat. A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési- fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek.
- A gyermekcsoport nevelési-tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényéhez, a spontán helyzethez igazodik. A terv nem megmásíthatatlan, hanem az élethelyzetek, a gyermekek, az aktuális feladatok irányítják a folyamatot.
- A gyermekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentum ellenőrzése folyamatosan történik.
- A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év feladatait.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A jogszabály előírása szerint kötelező a gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődésének eredményét rögzíteni szükség szerint, de legalább félévente. Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációját a digitális naplóban a – **Személyiség napló** - tartalmazza:

- a gyermek anamnézisé,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermekek képességértékelését és az ezekhez kapcsolódó egyéni fejlesztési terveket
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógusa a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Egyéni fejlettségmérő dokumentum - Tartalmazza a gyermek anamnézisé, a gyermekek képességszintjét és a fejlesztési elképzeléseket. A gyermekek mérési-értékelési rendszere a folyamatos megfigyelésen alapul. Minden gyermek fejlődését saját magához mérjük, önmagához viszonyítjuk. A nyomon követéses rendszeren kívül 5 éves korban alkalmazzuk a

DIFER programcsomagot, amely fejlődési mutató, segítségével reális képet kapunk a gyermek képességeiről, részképességeiről. Ez segíti a tudatos továbbfejlesztés irányának meghatározását.

A csoport és a gyermekek harmonikus egyensúlyban történő fejlődése, a nevelés hatékonysága párhuzamosan kerül mérésre, értékelésre, figyelembe véve az esetlegesen felmerülő hangsúlybeli eltolódás hátrányos hatását. A csoport egészére vonatkozó megfigyeléseket és értékelést a csoportnaplókban rögzítjük.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire.

E tapasztalatok összegzése alapján történik az objektív értékelés, amely a további fejlesztés meghatározója.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon-követése, megfigyelése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése. Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja, amelyhez csoportonként tényfeltáró elemzés is társul.

A gyermek és körülményeinek megismerése már a beiratkozást követő családlátogatással elkezdődik, majd folytatódik az óvodába kerülés előtti időszak feltárásával, anamnézis felvételével. A gyermek fejlődését fejlettségmérő lapon rögzítjük, és követjük az óvodába lépéstől az iskolakezdésig (általános nevelési területek). Megfigyeléseinket folyamatosan rögzítjük, az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk.

Amennyiben a gyermek valamely szakszolgálat által készített szakvéleménnyel is rendelkezik, úgy ez a dokumentum is bekerül a dossziéba.

A gyermek fejlődéséről, a személyiség Naplóban rögzített adatokról évente két alkalommal – egyéni beszélgetések keretében – a szülőket tájékoztatjuk, akik aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Egyházi fenntartásból következő további elvek

Az óvodában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, végső céllá. A családokkal együttműködve, szeretetteljes légkörben, jó példával és hitre való nyitottsággal biztosítjuk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítését, alapvető jogaik biztosítását. Azok a gyermekek, akik keresztény családba születtek, a szülők hite és döntése alapján válnak az egyház tagjává. A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt, a közös célt szem előtt tartva az óvodánk szeretné minél magasabb szinten betölteni a vállalt feladatát.

Pedagógiai program eredményességének mérője

A program eredményességének mérője „A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére” című részek megvalósulásának fokai.

A program felülvizsgálata az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának változásai és a törvényi változások függvényében történik.

5. Alapfokú művészetoktatás pedagógiai programja

Általános rendelkezések

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 16. § értelmében az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előkészítő, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

Az állami fenntartású és az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában heti hat tanórai foglalkozás biztosított térítési díj ellenében a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, valamint tanévenkénti egy meghallgatás és egy művészi előadás, továbbá e szolgáltatások körében az iskola létesítményeinek, felszereléseinek használata. Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló, a testi, érzékszervi, közép súlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

Az érvényben lévő 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet szerint az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában. Az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv a művelődési és közoktatási miniszter által – művészeti áganként – kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

Az alapfokú néptánc oktatás célrendszere és funkciói

A néptánc tanítása hatékonyan járul hozzá a magyarságtudat erősítéséhez, ugyanakkor közvetlen tapasztalat és élmény által teszi fogékonnyá a tanulót a szomszéd – esetleg távolabbi – népek hagyományai, kultúrája iránt. Néptánc- és népzene hagyományunk egy évezred európai műveltségének lenyomatát őrzi, ezért megismerése nemcsak a Kárpát-medencében élő más népek kultúrája iránt teszi fogékonnyá a tanulót, hanem európai művelődéstörténeti

összefüggések megértéséhez is hozzásegíti. A nemzetiségi iskolákban a néptánc tanítás az identitás őrzésének egyik alapvető eszköze lehet.

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére. Fejleszti a tanuló kreativitását, önkifejezés, kultúra tudatosság kompetenciáit.

A tanulók az előképző és alapfokú évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára — beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is — az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését. A tánc tanítása fejleszti a ritmusérzéklet, a térérzékelést, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanuló számára. Hozzájárul az egészség megőrzéséhez, fejleszti a személyes és társas kompetenciákat: együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére ösztönöz.

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás–nevelés a teljes emberré válás értelmi (az és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A táncművészettel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezésárnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a táncművészetben ötvöződnek.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

Képzés struktúrája

Képzés ideje: 8 év

Évfolyamok száma: 8 (2+6 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Népi játék, néptánc	2	2	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4	3-4
Folklórismeret					1	1	1	1
Szabadon választható tantárgy	2	2	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanszak tantárgyai

Főtárgy:

- Népi játék, néptánc

Kötelező tantárgyak:

- Folklórismeret

Szabadon választható tantárgyak:

A tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgya.

A tanulók felvétele

Minden tanév szeptember 1-ig új tanuló esetében beiratkozási lap/szülői nyilatkozat, megkezdett tanulmányok esetében visszajelentkező lap kitöltésével lehet a tanszakra felvételt nyerni. A tanuló magasabb évfolyamba is felvehető, amennyiben teljesíti az előző osztályokra vonatkozó követelményeket. Ebben az esetben a korábbi évekről is bizonyítványt, ill. törzslapot kell kiállítani, valamint minden évfolyamra a kötelező tantárgyakra érdemjegyet kell megállapítani.

A tanulók értékelése

A pedagógus a tanuló teljesítményét félévkor és a tanév végén a tantervi követelmények elsajátítása, valamint az tanulók elméleti és gyakorlati eredményeinek egybevetése alapján értékeli:

előképző évfolyamokon: kiválóan teljesített; jól teljesített; megfelelően teljesített,; felzárkóztatásra szorul;

A szöveges minősítést a térítési díj/tandíj összegének megállapításához az alábbiak szerint érvényesítjük: kiválóan teljesített (5); jól teljesített (4); megfelelően teljesített (3,2); felzárkóztatásra szorul (1);

alapfokon: jeles (5); jó (4); közepes (3); elégséges (2); elégtelen (1)

A tanulók szorgalmát minden évfolyamon értékeli a pedagógus:

példás (5); jó (4); változó (3); hanyag (2);

Néptáncoktatás általános fejlesztési követelményei

A néptánc tanszak célja, hogy a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A táncokon keresztül ismerjék meg hagyományainkat, a magyar nép táncait, a táncok lépésanyagát, jellegzetességeit, stílusát.

Feladata

1. Ismertesse meg a tanulóval

- a hagyományos népi játékokat,
- a három dialektus (nyugati, tiszai, erdélyi) tánc típusait, táncrendjeit,
- a mozgásanyag variációs lehetőségeit,
- a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet,
- a néprajztudomány sajátos megközelítési módját,
- a folklórkutatás tárgyának, az alávett társadalmi rétegek, a „nép” műveltségének sajátos helyét az egyetemes emberi kultúrában,
- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

2. Alakítsa ki a tanulóknál

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- a munkájuk tudatos kontrollálását,
- a művészi előadásmód kivitelezését,
- az általános szemléletmódot, amely a népi kultúra, népiélet egyes jelenségeit egy összefüggő rendszer egymást feltételező részeként értelmezi,
- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

3. Fejlessze a tanuló

- mozgáskultúráját,
- fizikai állóképességét,
- ritmusérzékét,
- hallását,
- zenéhez való alkalmazkodását,
- tér-, forma- és stílusérzékét,
- mozgásmemóriáját,
- koncentrálo képességét,
- improvizációs készségét,
- ízlését, kritikai érzékét,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységet,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

4. Ösztönözze a tanulót

- a közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt,
- a néprajzi és általában kultúrtörténeti ismereteinek rendszeres gyarapítására,
- a rendszeres múzeumlátogatásra,
- a rendszeres társasági és színházi táncsemények látogatására,
- a televízió és rádió táncos témájú műsorainak figyelemmel kísérésére,
- az aktív részvétel igényét az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (kézműves foglalkozások, játszóházak, táncházak, néprajzi táborok, egyéb táncsemények),
- a környezetében esetleg adódó gyűjtési lehetőségek kihasználására (helytörténeti hagyományok összeírása, nagyszülők, idős emberek tudásanyagának összegyűjtése).

5. Tudatosítsa a tanulóban

- a tánc történeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

6. Hívja fel a tanulók figyelmét

- a korosztályuknak megfelelő néptáncos, népzenei, néprajzi, tánc történeti irodalomra.

7. Tegye nyitottá

- a tanuló személyiségét a folklór iránt.

8. Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra,
- a továbbképző folytatására,
- az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Népi játék, néptánc

1. A tanuló ismerje

- a tanult játékokat (min. 20) és népdalokat (min. 40),
- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon, pl.:
 - = dél-dunántúli ugrós, kanásztánc (fiúk), karikázó (lányok),
 - = rábaközi dús, illetve körverbunk (fiúk),
 - = szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok), lassú és friss csárdás,
 - = széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk),
 - = lőrincrévi páros táncok,
 - = sárközi ugrós és csárdás, karikázó (lányok), verbunk (fiúk),
 - = dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

2. Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklorismeret

1. A tanuló ismerje

- a folklór mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklórkiadványokat (könyv, lemez) és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

2. Legyen képes

- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket és szokásszövegeket.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

- *Szakmai kompetenciák*

A táncos képességek — készségek — jártasságok kialakítása és fejlesztése

A hagyományos népi játékmód ismerete

Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra—népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez

A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése

Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

- *Személyes kompetenciák*

Az esztétikai érzék fejlesztése

A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés

Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés

A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése

A kreativitás és a testi—lelki állóképesség fejlesztése

A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

- *Társas kompetenciák*

A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása

A másság elfogadásának képessége

Az önálló döntéshozatal képessége

Kezdeményezőkézség, egyéni feladat— és szerepvállalás

A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése

A szabálytudat kialakítása

A csoportnorma kialakítása

A segítő életmódra nevelés s a szociális érzékenység fejlesztése

A közösségi szemlélet kialakítása

A környezet megóvásának fontossága

Az egészséges életmód igénye

- *Módszerkompetenciák*

Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése

Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása

Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására fejlesztések

Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A hatékony önálló tanulásra nevelés irányuló

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is

A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

A művészeti alapvizsga általános követelményei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafadatait — valamennyi vizsga tantárgy tekintetében — az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen — egyéni versenyzőként, illetve párban — helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga minősítése

1. A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

1.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet 5-10 perc

1.2. A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc

- Improvizáció 8-10 perc

2. A vizsga tartalma

2.1. Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,

- a tánc és a társ művészetek,

- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:

= a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)

= a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)

= a színpadi tánc művészet kialakulása (udvari balett)

- romantikus balettek,

- klasszikus balettek,

- modern tánc,

- folklórizmus,

- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,

- az egyetemes tánc történet legjelentősebb, alkotói és műveik.

2.2. A gyakorlati vizsga tartalma:

Improvizáció:

A helyi tantervben meghatározott dialektusok táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort. A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Először a kihúzottétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrendet.

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

3. A vizsga értékelése

3.1. Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponttáblák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A művészeti alapvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán tantárgyanként külön—külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő). Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

6. A nevelési - oktatási intézményben lefolytatható szakmai ellenőrzések szabályai

*Önértékelést támogató munkacsoport működését külön dokumentum tartalmazza.
Az Önértékelési Szabályzat tartalmát a 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új
életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról adja.*

7. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program az intézmény legmagasabb szintű szakmai dokumentuma. Az intézmény nevelőtestületének minden tagja köteles szakmai munkáját e szerint tervezni, szervezni és végezni.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola főigazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- diákönkormányzat;
- igazgató tanács;
- az intézmény fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a főigazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az intézmény igazgatótanácsának véleményét.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

Az intézmény pedagógiai programja elolvasható az iskola honlapján, melynek internetcíme: www.benka.hu

A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola főigazgatójától, főigazgató-helyettesétől, valamint az intézmény pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A pedagógiai program egy-egy példánya az intézményben a következő helyeken tekinthető meg:

- az intézmény honlapján;
- az intézmény fenntartójánál;
- az intézmény telephelyein lévő nevelői szobákban;
- az intézmény főigazgatójánál.

ZÁRÓ GONDOLDATOK

Az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célok megvalósítása során törekedjünk lelki egységre, példát adva a gyerekeknek, hogy mit jelent hitből élni, megbocsátani, egymás terhét szeretetben elhordozni, Isten gondviselésében bízni.

Így kérem Isten gazdag áldását e dokumentumban foglaltak megvalósítására.

*„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe.”
(1Kor 16,14)*

Szarvas, 2025. március 22.

Az intézmény Pedagógiai Programját jóváhagyta:

8. Mellékletek

1. számú melléklet Legitimációs záradék

Legitimációs záradék

**A Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola
Pedagógiai Programjának és helyi tantervének elfogadása és jóváhagyása**

A Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola, 5540 Szarvas, Kossuth u. 7. Pedagógiai Programját és helyi tervét a szülői szervezet 2025. május 5. napján tartott ülésén megtárgyalta.

Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet a Pedagógiai Program tartalmát megismerte.

Kelt, Szarvas, 2025. május 7.

Bódi Etelka
szülői szervezet elnöke

A Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola, 5540 Szarvas, Kossuth u. 7. Pedagógiai Programját és helyi tantervét az intézmény nevelőtestülete 2025. április 3. napján tartott ülésén megtárgyalta.

Kelt, Szarvas, 2025. május 7.

Csernusné Samu Edit
hitelesítő nevelőtestületi tag

Szemenyei Csaba
hitelesítő nevelőtestületi tag

Aláírással tanúsítom, hogy a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola, 5540 Szarvas, Kossuth u. 7. igazgatótanácsa a Magyarországi Evangélikus Egyház Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényének 14. §- d) pontjában meghatározottaknak megfelelően az intézmény Pedagógiai Programját és helyi tantervét 2025. március 11-i ülésén megtárgyalta és elfogadta. Az igazgatótanács az intézmény Pedagógiai Programjának és helyi tantervének rendelkezéseivel egyetért.

Kelt, Szarvas, 2025. május 7.

Lázár Zsolt
igazgatótanács elnöke

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
NEVELÉSI - OKTATÁSI BIZOTTSÁGA

Jegyzőkönyvi kivonat

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési-oktatási bizottsága 2025. szeptember 17-én tartott ülésén a következő határozatot hozta:

112/2025. (IX. 17.) nevelési-oktatási bizottsági határozat

a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola alapidokumentumának módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési-oktatási bizottsága az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 4. § (2) bekezdése, valamint a 3/2008. (VII.3.) országos szabályrendelet 3.§ (7) bekezdés d) pontja alapján a szarvasi **Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola** pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének módosítását jóváhagyja.

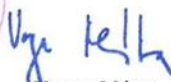
Felelős: Varga Márta

Határidő: 2025. október 17.

Budapest, 2025. szeptember 18.

A kiadmány hiteles.

Varga Márta
osztályvezető

2. számú melléklet Alapító okirat

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola
5540 Szarvas, Kossuth u. 7.
OM azonosító: 028287

Módosításokkal egybeszerkesztett

ALAPÍTÓ OKIRAT

(előző módosítás: 2024. május 8.)

A Magyarországi Evangélikus Egyház (székhelye: 1085 Budapest, Üllői út 24.), a Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola alapító okiratát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a belső egyházi szabályok szerint, az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény (a továbbiakban: egyházi törvény) rendelkezései szerint – módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva – a következők szerint határozza meg:

1. **Intézmény neve:** Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

intézmény neve angolul: Gyula Benka Lutheran English Bilingual Primary School, Kindergarten and Elementary School of Art
intézmény rövidített neve: Benka Gy. Ev. Ált. Isk. és Óvoda
intézmény rövidített neve angolul: Gy. Benka Lut. Prim. Sch. and Kdg.
intézményegységek neve: Benka Evangélikus Iskola
Benka Evangélikus Óvoda
Alapfokú Művészeti Iskola
2. **Intézmény OM azonosítója:** 028287
3. **Intézmény székhelye, telephelye:**
székhely: Benka Evangélikus Iskola - 5540 Szarvas, Kossuth u. 7.
telephelyek: Benka Evangélikus Iskola - 5540 Szarvas, Kossuth u. 17.
Alapfokú Művészeti Iskola – 5540 Szarvas, Kossuth u. 17.
Benka Evangélikus Iskola – 5540 Szarvas, Kossuth u. 9.
Benka Evangélikus Óvoda
5540 Szarvas, Bacsó Béla u. 13-15.
5540 Szarvas, Damjanich u. 116.
5540 Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1.
4. **Intézmény alapítása**
alapító neve, székhelye: Szarvas Ótemplomi Evangélikus Egyházközség
5540 Szarvas, Vasút u. 10.
alapítás éve: 2000.

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

alapításról szóló

határozat száma: 2000. május 19-én kelt megállapodás intézményalapításról

5. Fenntartó neve,

székhelye:

Magyarországi Evangélikus Egyház

1085 Budapest, Üllői út 24.

6. Intézmény felügyelete

felügyeleti szerv:

Magyarországi Evangélikus Egyház

(1085 Budapest, Üllői út 24.)

A Magyarországi Evangélikus Egyház az intézmény feletti szakmai, törvényességi és gazdasági felügyeletet az egyházi törvényben meghatározottak szerint látja el.

Az intézmény felett törvényességi felügyeleti jogkört gyakorol:

Békés Megyei Kormányhivatal

(5600 Békéscsaba, József Attila utca 2-4.)

7. Intézmény működési területe:

országos

8. Intézmény típusa:

többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény, és alapfokú művészeti iskola, melyben

– óvoda

– általános iskola

– alapfokú művészeti iskola: 8 évfolyam

(2 évfolyam előképző, 6 évfolyam alapfok)

működik.

Az intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik.

9. Intézmény jogállása:

Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény (Ehtv. 11. § (1) bekezdés szerinti belső egyházi jogi személy), amely fenntartójától elkülönült költségvetéssel rendelkezik.

10. Intézmény munkarendje:

nappali

11. Felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám

összesen:

859 fő

ebből SNI:

80 fő

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

általános iskolai nevelés-oktatás: 550 fő

ebből SNI: 60 fő

5540 Szarvas, Kossuth u. 7. - 280 fő

ebből SNI: 35 fő

5540 Szarvas, Kossuth u. 17. - 270 fő

ebből SNI: 25 fő

óvodai nevelés: 209 fő

ebből SNI: 20 fő

5540 Szarvas, Bacsó Béla u. 13-15. – 75 fő

ebből SNI: 7 fő

5540 Szarvas, Damjanich u. 116. – 60 fő

ebből SNI: 7 fő

5540 Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1. – 74 fő

ebből SNI: 6 fő

alapfokú művészeti iskola: 100 fő

művészeti ág szerint

néptánc tanszak:

5540 Szarvas, Kossuth u. 17.

12. Évfolyamok száma

általános iskola:

8 évfolyam

alapfokú művészeti

iskola:

8 évfolyam (2 évfolyam előképző, 6 évfolyam alapfok)

13. Intézmény köznevelési alapfeladata

- óvodai nevelés,
- általános iskolai nevelés-oktatás,
- alapfokú művészetoktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása:

Óvodai nevelés:

Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallássérült – nagyothalló), mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott), autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

Általános iskolai nevelés-oktatás:

Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallássérült –

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

nagyothalló), autizmus spektrum zavarral egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) - ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkúlia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figyelemzavar - küzdő gyermekek, tanulók nevelését, oktatását.

Intézmény köznevelési alapfeladata kormányzati funkciók szerint:

Székhely, telephely:

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

5540 Szarvas, Kossuth u. 9.

5540 Szarvas, Kossuth u. 17.

091211 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)

091212 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)

Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallássérült – nagyothalló), autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) - ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkúlia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figyelemzavar - küzdő gyermekek, tanulók nevelését, oktatását.

092111 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)

092112 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)

Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallássérült – nagyothalló), autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) - ezen belül: diszlexia, diszortográfia, diszkalkúlia, diszgráfia és diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok; hiperaktivitás és figyelemzavar - küzdő gyermekek, tanulók nevelését, oktatását.

091240 Alapfokú művészetoktatás

091250 Alapfokú művészetoktatással összefüggő működtetési feladatok

096015 Gyermekek képzése köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi képzés köznevelési intézményben

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

081071 Üdülői, tábori étkeztetés
013340 Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése
095020 Sport, szabadidős képzés
074032 Ifjúság-egészségügyi gondozás
074011 Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
107080 Esélyegyenlőség elősegítését célzó általános, komplex tevékenységek és programok
086020 Helyi közösségi tér biztosítása, működtetése
082042 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
081043 Iskolai, diáksport-tevékenység és támogatása
081044 Fogyatékossgal élők iskolai, diáksport-tevékenysége és támogatása

Általánostól eltérő program szerinti nevelés, oktatás: az intézményben magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás folyik, 8 évfolyamon, felmenő rendszerben.

Telephely:

5540 Szarvas, Bacsó Béla u. 13-15.

5540 Szarvas, Damjanich 116.

5540 Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1.

0911 Óvodai nevelés

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos (hallássérült – nagyothalló), mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott), autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

091240 Alapfokú művészetoktatás

091250 Alapfokú művészetoktatással összefüggő működtetési feladatok

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

074032 Ifjúság-egészségügyi gondozás

074011 Foglalkozás-egészségügyi alapellátás

086020 Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése

107080 Esélyegyenlőség elősegítését célzó általános, komplex tevékenységek és programok

Ellátott alaptevékenységek TEÁOR szerint székhelyen, telephelyeken:

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

5622 Szerződéses étkeztetés és egyéb vendéglátás
6421 Vagyongkezelés (holding)
8110 Építményüzemeltetés
8510 Iskoláskor előtti nevelés
8520 Alapfokú oktatás
8551 Sport-, szabadidős képzés
8552 Kulturális képzés
8559 M.n.s. egyéb oktatás
8560 M.n.s. oktatást kiegészítő tevékenység
8699 M.n.s. egyéb humánegészségügyi ellátás
8891 Gyermekek napközbeni ellátása
8901 Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód megvalósulását célzó tevékenységek
9111 Könyvtári tevékenység
9311 Sportlétesítmények működtetése
9312 Sportegyesületi tevékenység
9491 Egyházi tevékenység
9499 M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

Vállalkozási tevékenység:

Az intézmény vállalkozási tevékenységet nem folytat.

14. Gazdálkodással összefüggő jogosítványok

az intézmény gazdálkodási besorolása:

Az intézmény önállóan működő és gazdálkodó jogi személy,
amely fenntartójától elkülönült, önálló költségvetéssel
rendelkezik.

15. Feladatellátást szolgáló vagyon

az intézmény alapításakor rendelkezésre bocsátott alapítói vagyon

Alapítói vagyon nem került átadásra

az intézmény feladatellátásához külön megállapodás alapján rendelkezésre bocsátott vagyon:

ingatlan:

5540 Szarvas,
Kossuth u. 7.
(Székhely)

funkció: köznevelési intézmény – általános iskola és alapfokú
művészeti iskola
HRSZ: 2036

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

	alapterület: 2255 m ² tulajdonos: Szarvas Újtemplomi Evangélikus Egyházközség
5540 Szarvas, Kossuth u. 17. (Telephely)	funkció: köznevelési intézmény - általános iskola és alapfokú művészeti iskola HRSZ: 2036 alapterület: 5070 m ² tulajdonos: Szarvas Ótemplomi Evangélikus Egyházközség
5540 Szarvas, Kossuth u. 9. (Sportcsarnok)	funkció: köznevelési intézmény – általános iskola és alapfokú művészeti iskola HRSZ: 2036/A alapterület: 1107 m ² tulajdonos: Szarvas Újtemplomi Evangélikus Egyházközség, Szarvas Ótemplomi Evangélikus Egyházközség, Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola
5540 Szarvas, Bacsó Béla u. 13- 15.	funkció: köznevelési intézmény - óvoda HRSZ: 1762/2 alapterület: 2951 m ² tulajdonos: Szarvas Ótemplomi Evangélikus Egyházközség
5540 Szarvas, Damjanich u. 116.	funkció: köznevelési intézmény - óvoda HRSZ: 4223 alapterület: 2703 m ² tulajdonos: Szarvas Újtemplomi Evangélikus Egyházközség
5540 Szarvas, Zöldpázsit u. 4/1.	funkció: köznevelési intézmény - óvoda Hrsz: 1007 Terület: 3122 m ² Tulajdonos: Szarvas Város Önkormányzata
ingó vagyon:	Megállapodás szerinti eszközök térítés nélküli átadása az alapítást követően. Az alapfokú művészetoktatásban a vagyon feletti rendelkezési jogot egyedi megállapodások rögzítik.

16. Vagyon feletti rendelkezés joga:

Az intézmény a tulajdonában álló eszközökkel (ingatlan, ingó)
önállóan rendelkezik.
A feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátott eszközökkel (ingatlan,
ingó) az eszközátadásra vonatkozó megállapodás alapján, az

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

abban rögzített feltételekkel rendelkezik.

rendelkezés a vagyonról az intézmény megszűnése esetén:

Átalakulás során történő megszűnés esetén az átalakulásra vonatkozó megállapodásban rögzítetteknek megfelelően.

Egyéb esetben:

A feladatellátáshoz rendelkezésre bocsátott vagyon – az erre vonatkozó szerződésre is tekintettel - a tulajdonoshoz kerül vissza. Az intézmény működése során megszerzett vagyon, a működés során keletkezett követelések és kötelezettségek a fenntartóra száll át.

17. Intézmény képviseleti rendje

Az intézményt az intézmény főigazgatója képviseli.

18. Intézményvezetői feladat megbízásának rendje

Az intézmény főigazgatóját az intézmény fenntartója bízta meg az igazgatótanáccsal való egyeztetést követően, a hatályos jogszabályi előírások és a Magyarországi Evangélikus Egyház belső szabályozása szerinti, az Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényben meghatározott eljárás szerint öt évre.

19. Vezetői megbízás ellátása

Az intézmény főigazgatója az intézmény köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban, pedagógus munkakörben, határozatlan időre, teljes munkaidőre foglalkoztatott alkalmazottja.

A főigazgató felett a munkáltatói jogkört a fenntartó gyakorolja.

20. Intézményben foglalkoztatottak jogviszonya

Az intézményben köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban állók jogviszonyára a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvényben (a továbbiakban: Púétv.), a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII.30.) Korm. rendeletben, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház jogszabályaiban meghatározott szabályok az irányadók.

Az intézményben munkaviszonyban foglalkoztatott köznevelési dolgozókra a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szabályait a Púétv. 132.§ (2)-(7) bekezdésben, valamint a 17. alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Magyarországi Evangélikus Egyház jogszabályaiban meghatározott szabályok irányadók az intézményben munkaviszonyban foglalkoztatott köznevelési dolgozók vonatkozásában is.

Az intézmény általános iskolai és alapfokú művészeti iskolai intézményegységeiben köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola,
Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola

5540 Szarvas, Kossuth u. 7.

OM azonosító: 028287

állók, valamint a köznevelési dolgozók esetében a foglalkoztatás során figyelembe kell venni a Szarvas Város Önkormányzata és a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma által megkötött megállapodásban rögzítetteket is.
Egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszonyra a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadóak.

Budapest, 2025. május 14.

Krámer György
országos irodafőigazgató
Magyarországi Evangélikus Egyház

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma az intézmény Alapító Okiratát a módosításokkal egységes szerkezetben az 58/6/2025. (V.14.) számú határozatával hagyta jóvá.

3. számú melléklet

Személyes és társas kompetenciák mérése

A tanulók szociális (személyes és társas) kompetenciáinak fejlesztése egyre hangsúlyosabb feladata a korszerű iskolának. Nemzetközi és hazai kutatások sora bizonyítja, hogy a különböző tudáselemek elsajátítása mellett a képességek, kulskompetenciák fejlettségén múlik, mennyire lesznek sikeresek diákjaink, mennyire tudják az iskolában megszerzett ismereteiket alkalmazni, s nem utolsósorban mennyire tudják önmagukat elfogadni és környezetükkel elfogadtatni, vagyis boldog, kiegyensúlyozott életet élni.

A személyes és a társas kompetenciák mérésére használható kérdőíveken a vizsgálatba bevont kompetencterületek mindegyikéhez 14-14 állítás tartozik, tehát egy-egy kérdőíven összesen 56. Ezeket véletlen sorrendképzéssel összekevertük.

Kérdőívek	5-6. osztályos korosztály számára		7-8. osztályos korosztály számára	
1. Személyes kompetenciák	Tanulói verzió	Tanári verzió	Tanulói verzió	Tanári verzió
A) Önismeret, önértékelés, önbizalom				
B) Motiváció, optimizmus, teljesítményvágy				
C) Lelkiismeretesség, kitartás				
D) Kezdeményezőkézség, kreativitás				
2. Társas kompetenciák	Tanulói verzió	Tanári verzió	Tanulói verzió	Tanári verzió
E) Empátia, sokféleség elfogadása				
F) Együttműködés				
G) Konfliktuskezelés				
H) Kommunikáció				

Ez a mennyiség még az 5-6 évfolyamosok számára sem túl megterhelő, és egy tanítása óra alatt (45 perc) kitölthető.

A tanulói változat borítólapján feltüntetett utasításon túl más instrukció nem szükséges. Érdemes hangsúlyozni, hogy minden állítás mellé tegyenek X-et annak megfelelően, hogy mennyire jellemző rájuk.

Ha az állítások valamelyikét nem érti a tanuló, a felmérésvezető segíthet az értelmezésben, de választ ne sugalljon.

A tanári verziókon a fenti összesítő táblázatban használt betűjelekkel jeleztük, hogy melyek állítás melyik kompetencia területhez tartozik. (Pl. C = lelkiismeretesség, kitartás)

Ezáltal az adatok feldolgozása és az eredmények elemzése az egyes részterületek szerint is elvégezhető. A pedagógus így árnyalt képet kaphat az osztály, illetve az egyes tanuló erősségeiről, fejlesztést igénylő kompetencia területeiről.

Személyes kompetenciák 5-6. osztály

Ssz.	Állítás	egyáltalán nem jellemző rám	többnyire nem jellemző rám	néha igen, néha nem	többnyire jellemző rám	majdnem mindig jellemző rám
1.	Szeretek új játékokat kitalálni.					
2.	Szívesen veszek részt különböző versenyeken.					
3.	A szabályokat mindig betartom.					
4.	Általában sikerül elérnem, amit akarok.					
5.	Segítséget kérek, ha nem értek valamit.					
6.	Izgulok, ha önállóan kell valamilyen feladatot megoldanom.					
7.	Találékony vagyok, szorult helyzetekben is kivágom magam.					
8.	Addig nem hagyom abba a feladatok megoldását, amíg nem érek a végére.					
9.	Csak akkor tanulok meg valamit, ha muszáj.					
10.	Meggondolatlan vagyok.					
11.	Könnyen megtanulom az iskolai anyagot.					
12.	Ha kész vagyok egy feladattal, átnézem, hogy nincs-e benne hiba.					
13.	Félek attól, hogy valami nem sikerül.					
14.	A barátaim tanácsot kérnek tőlem.					
15.	Ha nem én győzök egy játékban, nagyon bosszús vagyok.					
16.	Félek, hogy esetleg kinevetnek, ezért inkább háttérbe húzódok.					
17.	Kitalálom, hova menjünk a barátaimmal.					
18.	Követem a többieket.					
19.	Ha anyu rám bíz valamit, biztosan megcsinálom.					
20.	Ha elveszítek valamit, szerencsétlennek érzem magam.					
21.	Ha megígérem a barátomnak, hogy elmegyek hozzá, mindenképpen elmegyek.					
22.	Rendet tartok magam körül.					
23.	Szeretnék jobb eredményeket elérni.					
24.	Unatkozni szoktam.					
25.	Elfelejték feladatokat.					
26.	Elismerem, ha hibát követek el.					
27.	Akkor sikerül rosszul a dolgozatom, ha nem készülök.					

28.	Nem izgat, ha elmaradok egy feladattal.					
29.	Tetszem magamnak.					
30.	Nem vesztegetem az időt tanulásra.					
31.	Ha egy játékban győzök, azt gondolom, hogy a többiek ügyetlenek.					
32.	Amikor nem sikerül valami, azt gondolom, hogy béna vagyok.					
33.	Lehet rám számítani.					
34.	Ha a tanár magyarázatából nem értek valamit, azt gondolom, hogy rosszul magyaráz.					
35.	Azért sikerülnek a dolgaim, mert szorgalmas vagyok.					
36.	Unalmas mindent egyformán csinálni.					
37.	Rajtam múlik, hogy milyen lett a feleletem.					
38.	Örülök, ha megdicsérnek.					
39.	Nagyon bánt, ha elfelejtek valamit, amit megígértem.					
40.	Mielőtt nekifogok valaminek, jól átgondolom.					
41.	Mindent megteszek azért, hogy én legyek a legjobb tanuló az osztályban.					
42.	Szeretem az olyan feladatokat, amiken gondolkodni kell.					
43.	Élvezem, ha valamit jól csinálok.					
44.	Mindent a lehető legjobban igyekszem megcsinálni.					
45.	Előbb a házi feladatot készítem el, csak utána megyek játszani.					
46.	Azért tanulok, hogy minél jobbak legyenek az eredményeim.					
47.	Fontos, hogy milyen osztályzatot kapok.					
48.	Ha valami nem sikerül úgy, mint szokott, kétségbe esek.					
49.	A többiek azt csinálják, amit mondok.					
50.	Tanulás közben gyakran elkalandozik a figyelmem.					
51.	Általában elégedett vagyok magammal.					
52.	Buszon, vonaton szívesen szóba elegyedem szimpatikus emberekkel.					
53.	Szeretek új dolgokat csinálni.					
54.	Ha valamit elvállalok, azt meg is csinálom.					
55.	Legszívesebben olyan helyekre megyek, ahol már jártam.					
56.	Megnyugtató, ha a dolgok a megszokott módon zajlanak.					

Társas kompetenciák 5-6. osztály

Ssz.	Állítás	egyáltalán nem jellemző rám	többnyire nem jellemző rám	néha igen, néha nem	többnyire jellemző rám	majdnem mindig jellemző rám
1.	Figyelek arra, aki beszél hozzám.					
2.	Könnyen dühös leszek.					
3.	Segítek másoknak.					
4.	Nem zavar, ha a többieknek más a véleménye.					
5.	Türelmes vagyok.					
6.	Vigyázok, hogy tréfáim ne legyenek durvák.					
7.	Úgy gondolom, hogy másokkal együtt sokkal könnyebb megoldani egy feladatot, mint egyedül.					
8.	Ha egy iskolatársam bajba kerül, igyekszem segíteni neki.					
9.	Nem vitatkozom másokkal.					
10.	Ha látom, hogy anyukámnak sok dolga van, igyekszem segíteni a házi munkában.					
11.	Könnyen barátkozom.					
12.	Ha valaki szomorú, az az ő baja.					
13.	Bocsánatot kérek, ha megsértek valakit.					
14.	Gyakran veszekszem a barátommal/barátnőmmel.					
15.	Nem sírok mások szemeláttára.					
16.	Észreveszem, ha a barátomat valami bántja.					
17.	Az ismerőseim megkérnek, hogy segítsék.					
18.	A feladataimat egyedül szeretem megoldani.					
19.	Számíthatnak rám a többiek.					
20.	Pontosan értem, amit nekem mondanak.					
21.	Zavarba jövök, ha megdicsérnek.					
22.	Nem vagyok bőbeszédű.					
23.	Szerintem legjobb, ha mindenki csak a saját dolgával törődik.					
24.	Ha kiabálnak velem, inkább csendben maradok.					
25.	Sportversenyeken mindent megteszek, hogy én is hozzájáruljak a csapat sikeréhez.					
26.	Jobban szeretek a többiekkel együtt csinálni dolgokat, mint egyedül.					

27.	Néha észre sem veszem, hogy beszélnek hozzám.					
28.	Előfordul, hogy félreértenek.					
29.	Szívesen veszek részt közös feladatok megoldásában.					
30.	Ha valaki megütné, visszaütnék.					
31.	Félek, hogy mások nem segítenek nekem.					
32.	Szeretek szerepelni.					
33.	Elég, ha a szüleim rám néznek, a tekintetükből is látom, ha nem tetszik amit csinálok.					
34.	Jó érzés, ha másokért tehetek valamit.					
35.	Számomra könnyebb, ha írásban kell felelni.					
36.	Osztálytársaimnak szívesen adok kölcsön könyvet, szótárt, vagy más eszközöket.					
37.	Haragtartó vagyok.					
38.	Rossz kedvem lesz ha valaki bajba kerül.					
39.	Ha vita van az osztályban, a többiek hallgatnak rám.					
40.	Szívesen beszélgetek másokkal.					
41.	Vidám leszek, ha másokat nevetni látok.					
42.	Ha összevesztem valakivel, nehezen tudok elaludni.					
43.	Kedvelem azokat, akik őszintén kimondják, amit gondolnak.					
44.	Általában mindenkivel kedves vagyok.					
45.	Útálom a veszekedést.					
46.	Ha csoportban dolgozunk, igyekszem a legkönnyebb részt vállalni.					
47.	Ha valami meghatót látok én is sírok.					
48.	Nem érdekelnek más népek szokásai.					
49.	Elfogadom, ha másoknak van igaza.					
50.	Jó tudni, hogy számíthatok társaim segítségére.					
51.	Szeretek érdekes embereket hallgatni.					
52.	Senkit nem akarok megbántani.					
53.	Rossz érzés, ha valakit szenvedni látok.					
54.	Zavarban vagyok, ha sok ember előtt kell beszélnem.					
55.	Elolvassom az üzletek feliratait.					
56.	Könnyen megegyezek másokkal.					

Személyes kompetenciák 7-8. osztály

Ssz.	Állítás	egyáltalán nem jellemző rám	többnyire nem jellemző rám	néha igen, néha nem	többnyire jellemző rám	majdnem mindig jellemző rám
1.	Szeretem a versenyhelyzeteket.					
2.	Ha már elígérkeztem valahová lemondok, ha közben jobb program adódik.					
3.	Tisztában vagyok a jó és rossz tulajdonságaimmal.					
4.	Tele vagyok ötletekkel.					
5.	Ha valami nem sikerül, nem kínlódom vele tovább.					
6.	Mindenkivel becsületesen viselkedem.					
7.	Nem sok értelmét látom a tanulásnak.					
8.	Unalmas mindent egyformán csinálni.					
9.	Ha valamit elvállalok, azt meg is csinálom.					
10.	Ha eltévedek valahol, azt gondolom, hogy mindig ilyen szerencsétlen vagyok.					
11.	Ha nem én győzök egy játékban, nagyon bosszús vagyok.					
12.	A megbeszélt programokra mindig pontosan érkezem.					
13.	Szeretek új játékokat kitalálni.					
14.	Csak akkor tanulok, ha tudom, hogy felelni fogok.					
15.	A váratlan helyzeteket is jól tudom kezelni.					
16.	Általában elégedett vagyok magammal.					
17.	Mindent a lehető legjobban igyekszem megcsinálni.					
18.	Legszívesebben olyan helyekre megyek, ahol már jártam.					
19.	A szabályokat mindig betartom.					
20.	Tudom, hogy mire vagyok képes és mit szeretnék elérni.					
21.	Legtöbbször örömöm lelem abban, amit csinállok.					
22.	Vannak tantárgyak, amiket hiába tanulok.					
23.	Elismerem, ha hibát követek el.					
24.	Szeretnék sokmindent megtudni a világról, ezért rendszeresen olvasok, használom az Internetet.					
25.	Ha egy társaságban elakad a beszélgetés, gyorsan bedobok egy új témát.					
26.	Csak olyan dolgot vállalok el, amit meg tudok csinálni.					
27.	Segítséget kérek, ha nem értek valamit.					
28.	Vonzanak az új, váratlan helyzetek.					

29.	Ha akadályokba ütközöm, inkább abbahagyom, amit csináltam.					
30.	Ha egy barátom (barátnőm) azt mondja jól nézek ki, azt gondolom, hogy biztosan mindenkinek ezt mondja.					
31.	Azért tanulok, hogy minél jobbak legyenek az eredményeim.					
32.	Izgulok, ha önállóan kell valamilyen feladatot megoldanom.					
33.	Gyengébb eredményekkel is beérem.					
34.	Ha valamiben kudarcot vallok, megpróbálom újra másképpen megcsinálni.					
35.	Megnyugtat, ha a dolgok a megszokott módon zajlanak.					
36.	Ha akadályokba ütközöm, megpróbálom túljutni rajtuk.					
37.	Ha valami nem sikerül, elsősorban magamban keresem a hibát.					
38.	Az órákon a feladatokra összpontosítok.					
39.	Tanulás közben gyakran elkalandozik a figyelmem.					
40.	Nagyon bánt, ha elfelejtek valamit, amit megígértem.					
41.	Mindig ura vagyok a helyzetnek, nem esek pánikba.					
42.	Élvezem, ha valamit jól csinállok.					
43.	Javítani akarok az eredményeimen.					
44.	Általában önállóan, határozottan intézem a dolgaimat.					
45.	Szeretem az olyan feladatokat, amiken gondolkodni kell.					
46.	Szívesen veszem, ha nálam tapasztaltabb emberek megmondják, hogy mit kell csinálni.					
47.	Zavar, ha nem tudok befejezni egy elkezdett dolgot.					
48.	Bízom magamban, nem félek a nehézségektől.					
49.	Mielőtt befejeznék valamit, újra átnézem.					
50.	Mielőtt nekifogok valaminek, jól átgondolom.					
51.	Gyakran érnek kudarcok, ezért nem sok reményt fűzök ahhoz, hogy valami nekem is sikerülhet.					
52.	Sokat tanulok azért, hogy elérhessem a céljaimat.					
53.	A többiek azt csinálják, amit mondok.					
54.	Elfogadom a bírálatot, igyekszem kijavítani a hibáimat.					
55.	Általában biztos vagyok a dolgomban.					
56.	Buszon, vonaton szívesen szóba elegyedem szimpatikus emberekkel.					

Társas kompetenciák 7-8. osztály

Ssz.	Állítás	egyáltalán nem jellemző rám	többnyire nem jellemző rám	néha igen, néha nem	többnyire jellemző rám	majdnem mindig jellemző rám
1.	Szívesen beszélgetek másokkal.					
2.	Ha egy iskolatársam bajba kerül, igyekszem segíteni neki.					
3.	Ha közös feladatot kapunk én inkább háttérbe húzódok.					
4.	Ciki másokat megdicsérni.					
5.	Jó tudni, hogy számíthatok társaim segítségére.					
6.	Ha feszültség van otthon, megpróbálom kibékíteni a családot.					
7.	Figyelek arra, aki beszél hozzám.					
8.	Többnyire heves, indulatos vagyok.					
9.	Számíthatnak rám a többiek.					
10.	Azzal is igyekszem udvarias, kedves lenni, akit nem szeretek.					
11.	Nem vagyok haragtartó.					
12.	Félreteszem saját dolgaimat, ha valaki a segítségemet kéri.					
13.	Nem érdekelnek más népek szokásai.					
14.	Megértem, ha valaki nem akar részt venni egy balhében.					
15.	Számomra könnyebb, ha írásban kell felelni.					
16.	Nem sírok mások szemeláttára.					
17.	Ha dühös vagyok, jobb, ha mindenki elkerül.					
18.	Szeretek érdekes embereket hallgatni.					
19.	Nem zavar, ha a többieknek más a véleménye.					
20.	Türelmes vagyok.					
21.	Sajnálom, ha a barátaim bajba kerülnek, de tehetetlennek érzem magam.					
22.	Tetteimért vállalom a felelősséget.					
23.	A többiek irigyelnek a magabiztos fellépésemért.					
24.	Nem szívesen alkalmazkodom másokhoz.					
25.	Úgy gondolom, hogy másokkal együtt sokkal könnyebb megoldani egy feladatot, mint egyedül.					
26.	Rosszul érzem magam, ha olyasmit mondok vagy teszek, ami bánt másokat.					

27.	Érdekelnek a plakátok.					
28.	Nem félek az idegenektől, abból indulok ki, hogy az emberek általában jó szándékúak.					
29.	Szeretem az olyan TV műsorokat, amiből sok új információhoz jutok.					
30.	Osztálytársaimnak szívesen adok kölcsön könyvet, szótárt, vagy más eszközöket.					
31.	Általában jól kijövök a korombeliekkel.					
32.	Elég, ha a szüleim rám néznek, a tekintetükből is látom, ha nem tetszik amit csinálok.					
33.	Ha dühös vagyok, nem lehet velem beszélgetni.					
34.	Ha vita van az osztályban, a többiek hallgatnak rám.					
35.	Feleléskor olyan zavarba jövök, hogy alig találok szavakat.					
36.	Ha látom valakin, hogy sírt, úgy teszek, mintha nem venném észre.					
37.	Ha csoportban dolgozunk, a többiek csak hátráltatnak.					
38.	Ha valaki megütne, visszaütnék.					
39.	Ha ugratnak, igyekszem humorral reagálni.					
40.	Ha látom, hogy anyukámnak sok dolga van, igyekszem segíteni a házi munkában.					
41.	Kerülöm a konfliktusokat.					
42.	Szerintem legjobb, ha mindenki csak a saját dolgával törődik.					
43.	Ha megbántanak, addig nem nyugszom, amíg vissza nem vágok.					
44.	Nehezen tűröm a kritikát.					
45.	Észreveszem, ha a barátomat valami bántja.					
46.	Könnyen megbocsátok annak, aki megbánt.					
47.	Ha együtt csinálunk valamit, tudom mi a dolgom.					
48.	Könnyen barátkozom.					
49.	Néha észre sem veszem, hogy beszélnek hozzám.					
50.	Nem szívesen veszem igénybe mások segítségét.					
51.	Gyakran tapasztalom, hogy félreértenek.					
52.	Kedvelem azokat, akik őszintén kimondják, amit gondolnak.					
53.	A feladataimat egyedül szeretem megoldani.					
54.	Ha jó hírt mondok valakinek, már a tekintetéből látom, hogy örül.					
55.	Ha látom, hogy amit teszek kellemetlen valakinek, rögtön abbahagyom.					
56.	A sportban inkább a csapatjátékokat szeretem.					

Szociometriai felmérés

A szociometriai felmérés kérdőíves formában történik, a felső tagozat 6. osztályában. Ennek az oka az, hogy 5. évfolyamban minden osztályba érkeznek külső iskolából gyerekek, akik számára az adott osztály teljesen ismeretlen. A kérdésekre adandó válaszokhoz viszont az osztálytársak bizonyos fokú ismeretsége szükséges. Így került ez a felmérés a 6. évfolyamba. A kérdőív kérdései olyan helyzetekre utalnak, amelyek a gyerekek életében bekövetkezhetnek, amelyek érzelmileg nem közömbösek számukra. Ezek a kérdések különböző értékelési kategóriákba sorolhatók:

- rokonszenvi kérdések;
- közösségi funkciók betöltésére vonatkozó kérdések,
- népszerűsége vonatkozó kérdések;
- egyéni tulajdonságokra irányuló kérdések.

Az osztályok választásait kölcsönösségi és gyakorisági táblázaton összesítjük.

B-3 típusú szociometriai felmérőlap

MINDEN KÉRDÉSRE FELELJ!

A LEGTÖBB KÉRDÉSRE NEVEKKEL KELL VÁLASZOLNI. TÖBB NEVET (maximum 3-at) IS ÍRHATSZ!

Név:

Osztály:

- Mi szeretnél lenni, milyen foglalkozást választanál magadnak?
- Ha nagy bajba jutnál, osztálytársaid közül kire számíthatnál a leginkább? (Ki segítene rajtad?)
- Kire nem számíthatnál? (Kitől nem várhatnál segítséget?)
- Mit szoktál a legerősebben játszani?
- Ha egy híres ember meglátogatná az osztályt, ki tudná a legszebben felköszönteni?
- Ki az az osztálytársaid közül, akivel az iskola elvégzése után is szívesen találkoznál?
- Mi a címe annak a könyvnek, amelyik a legjobban tetszett neked?
- Ha az osztály kirándulást rendezne és közületek kellene valakinek megszerveznie, ki lenne erre a legalkalmasabb?
- Ha az osztályban bíróság alakulna, az osztálytársaid közül kik volnának a legalkalmasabbak bírónak?
- Ha valakinek közületek helyettesítenie kellene az osztályfőnököt, ki tudna az osztályra felügyelni?
- Melyik film tetszett neked a legjobban?
- Ha egy titkod volna, kinek mondanád el osztálytársai közül?
- Ki az, akinek semmiképpen sem mondanád el a titkodat?
- Gyűjtesz valamit? Mit?
- Ha egy könyvben meg kellene írni az osztály történetét, ki írná meg a legszebben?
- Ha egy játékban több csapat venne részt, és az egyik csapatnak te lennél a vezetője, kiket vennél be a csapatodba az osztálytársaid közül?
- Miről szeretnél könyvet olvasni?
- Kik azok a gyerekek, akiket az osztályban a legtöbben szeretnek?
- Kik azok a gyerekek, akiket az osztályban a legkevésbé szeretnek?
- Kik a legjobb sportolók az osztályban?
- Milyen tévéműsorokat szeretsz?
- Ha felnőttek, kiből lesz osztálytársaid közül híres ember?
- Ki a legműveltebb, a legolvasottabb az osztálytársaid közül?